נבע Nebo. Nec.7.d.vbi dicitur Viri rama & nebo interpreta-
tur Collis:aut calix vel vas.heb.géba.
נבשן Nebſan. Loquela ſiue ꝓphetia aut germinatio dormitatio
nis vel mutatiōis:ſiue germinatio ł loq̄la dētis vel eboris
נבו Nebui. Loquela:ſiue prophetia:aut loquens : vel prophe-
tans:ſiue fructificans: vel germinans.heb.nebu.
נכה Nechao. Claudus:vel percuſſus.
נקב Néceb. Foramen:aut maledictio:ſiue vocatio:aut nomina
tio:vel explicatio.
נחלאשכל Néchelescol. Torrens botri:aūt vallis botri.
Nechoda. Depictus:ſiue varius:aut punctuatus:vel paſtor:
נקודה aut incuruatus:vel incenſus.
נחלמי Neelamites. Somniator vel ſomnus:ſiue torrens aut vallis
aquarum:vel hereditas aquarum.
נחמיה Neemias. Conſolatio vel requies domini:aut penitens do
minus:ſiue directio domini.
נפתדאר Nephador. Fauus hītatiōis vel gñationis : aut diſtillās ſiue
eleuans vel cribrans habitationem vel generationem.
נפג Népheg. Imbecillis:aut remiſſus:vel laxatus.
Nephi. Purificatio.D.
נפוסים Nephuſim. Diminuti:aut dilacerati.
נעיאל Nehiel. Commotio vel motus dei.
נעמן Neman. Pulcher ſiue decorus:aut motum preparans.
נמרה Nemra. Leopardus:ſiue rebellio:aut amaritudo:vel cōmu
Nemrim. Idem.p.n. (tatio.
נמרד Nemroth. Rebellis:vel dormitio deſcenſionis:aut dormi-
ens dominans.heb.nemrod.
νεομηνία. Neomenia. Nouilunium.G.
נפתלי Neptali. Cōpatio ł eq̄paratio:aut retorſio vel tortuoſitas.
Neptalim. Idem.heb.neptali.
Neptalite. Idem.
Nepthar. Purificatio.D.
נפתוח Nepthóa. Apertus vel apertio:ſiue ſculptura.
Neptuim. Idem.p.n.
נר Ner. Lucerna:ſiue nouale.
נרגל Neregel. Explorans:vel pedeſter:ſiue lucerna diſcooperta
vel coaceruata:aut nouale diſcoopertum vel reuolutum.
Nergel. Idem.
Nereꝰ. Lucerna: vł nouale.grece vero magnꝰ īterp̄tatur.D
Neri. Lucerna: vel nouale.D.
נריה Neri. Hiere.32. lucerna dñi:aut nouale domini.heb .neria
Nerias. Idem.
נציב Neſib. Stans:ſiue ſtatio:vel erectio . ſcilicet alicuius tituli:
aut ſyriace plantatio.
נסרך Neſrach. Fuga vel tentatio tenera vel delicata : aut vexillū
delicatum: vel ſyriace tabula tua.
νηστεύς. Neſteus. Ieiunus vel ieiunans.G.
נטופתי Nethophati. Gutta:ſiue diſtillatio:aut gummi.
Nethophatites. Idem.
נטפה Nethupha. Gutta:ſiue diſtillatio:aut gummi : vel declina-
Nethuphati. Idem. (tio oris.
νουμηνίος. Neumenius. Nouus menſis:vel nouilunium.G.
νικάνωρ. Nicanor. Victor vel victorioſus.G.
Nicodemus. hebraice interpretatur innocens ſanguis.gre
ce vero victoria populi.D.
νικολαιταί Nicolaite. Victorie plebis.G.
νικόλαος. Nicolaus. Idem.ſ.n.G.
νικόπολις Nicopolis. Victorie ciuitas: vel victorioſa ciuitas.G.
νυμφᾶ. Niger. latinum eſt.
שחור Nilus. Hebraice dicitur ſychor:& interpretatur niger : vel
turbidus:aut matutinus.
νυμφᾶ. Nympha. Sponſa.G.
נינוה Niniue. Pulchra ſiue ſpecioſa:aut habitaculum.

Niniuite. Pulchri ſiue ſpecioſi:aut habitacula.
Niſan. Vexillum:ſiue probatio:aut tentatio ; vel fuga : aut ניסן
ſyriace miraculum.
Noa. Mouens:vel commota. נעה
Noadia. Teſtificatio vel cetus aut congregatio domini : ſi- נועדיה
ue ornatus domini:aut tranſiens dominus:vel ex ſyro &
hebreo ablatio domini.
Noaha. Requieſcens:aut ducens vel ductor. נוחה
Nob. Loquela:ſiue prophetia:aut loquens vel prophetās: נב
ſiue fructificans vel germinans.
Nobe. Idem.
Nóbe. Nu.23.& Iudi.8. Latrans vel latratus. נבח
Nodab. Vouens:ſiue ſpontaneus:aut principalis. נודב
Nodaia. Teſtificatio vel cetus aut congregatio dñi:ſiue or- נועדיה
natus domini:vel tranſiens dominus:aut ex ſyro & he-
breo ablatio domini.heb.noadia.
Nóe. Conſolatio:vel requies. נח
Noema. Pulchra ſiue decora:aut mouens valde. נעמה
Nòeman. Pulcher ſiue decorus:aut motum preparans. נעמן
Noemanite. Idem.p.n.
Noemi. Pulchra ſiue decora. נעמי
Noeſta. Enea:vel erea:aut augurās: vel ſerpēs:aut ſerpētina נחשתא
Nophech. Fauus:aut cribrū:ſiue diſtillatio.heb. nopheth. נפת
Nóga. Claritas:ſiue ſplendor. נוגה
Noge. Idem.
Noheſtan. Eneum:vel cupreum:aut augurium:ſiue ſerpē- נחשתן
tis datum vel donum.
Nooman. Pulcher ſiue decorus:aut motum preparans. נעמן
Noram. Puer vel iuuenis:ſiue excutiens :aut vigilans : vel נערן
mouens canticum.heb.naaran.
Norátha. Iuuentus:ſiue pueritia:aut excuſſio:ſiue vigilia: נערתה
aut ſtuppa.heb.naarátha.
Numenius. nouus menſis: vel nouilunium.G. νουμήνιος.
Nun. Poſteritas vel ſtirps:aut filius: vel eternus:ſeu perma נון
nens:aut ſyriace piſcis.
Nun. Nomen littere.poſteritas :aut ſtirps : vel eternus aut
ſyriace piſcis.D.

De incipientibus a littera. o.

Obab. Dilectus. חבב
Obadia. Seruus domini: vel operarius domini. עבדיה
Obdia. Idem.
Obdias. Idem.
Obed. Seruus:vel operarius. עבד
Obed.2.Paralip.15.&.28.interpretatur ſuſtentans : vel te עודד
nens:aut erigens.heb.oded.
Obededom. Seruꝰ hoīs vel terreni aut ſanguinei vel ruffi עבדאדם
Obedia. Seruus vel operarius domini. עבדיה
Obediel. Seruus: vel operarius.heb.obed. עבד
Obeth. Suſtentans:vel tenens:aut erigens.heb.oded. עודד
Oboth. Phytōes:ſiue vtres:aut p̄res:ł deſideria. ⌈frīs oliua אבות
Ochozath. poſſeſſio:ſiue app̄hēſio:ł collectio:aut viſio:ſeu אחזת
Ochozias. Apprehenſio vel poſſeſſio dñi:ſeu viſio dñi. אחזיהו
Ochran. Turbidus:vel conturbans. עכרן
Odaia. Laus domini:ſiue confeſſio domini. הודיה
Odaias. Idem.
Odallam. Teſtimoniū ſiue ornamētū illis:aut teſtimōiū ſi- עדולם
ue ornamētū ſue miſerie:vel tranſitus aut p̄da ſue miſerie
Odaren. Laudis canticum:vel teſtimonium arce.D.
Odeuia. Laus domini:ſiue confeſſio domini. הודויה
Odia. Idem.
Odoia. Idem.

© Biblioteca Nacional de España

עֲדוּלָם Odollam. Teſtimonium ſiue ornamentum illis: aut teſti-
moniū ſiue ornamētū ſue miſerie: vel tranſitus aut preda
Odolamites. Idem. (ſue miſerie.
הוֹדַוְיָה Oduia. Laus domini: ſiue confeſſio domini.
אֶפְלָל Ophal. Iudicans: vel orans. heb. ophlal.
עֹפֶל Ophel. Turris: aut obſcuritas: vel nebula.
חֵפֶר Opher. Fodiens: aut explorans: vel confuſio.
עֵיפַי Offi. Laſſus: aut volans: vel ſyriace plicatus vel complica-
tus: aut folium.
חֻפִּים Ophim. Thalamus: ſiue coopertus: aut littus maris
אוֹפִיר Ophir. Cinis vel incineratio: aut fructificatio.
אוּפָז Ophir. Hiere. 10. Aurum obrizum. heb. ophaz.
חָפְנִי Ophni. Pugnus vel pugillus: aut cooperiens.
עָפְנִי Ophni. Ioſ. 18. Interpretatur volans: ſiue laſſitudo: aut ſy-
riace plicatio vel complicatio.
עָפְרָה Ophora. Puluis: aut plumbum: vel hinulus.
Ophra. Idem.
עוֹג Og. Subcinericius panis vel torta: aut ſubſannatio: vel ſy-
riace detentus: aut impeditus.
הוֹהָם Oham. Ve eis: ſiue tumultuans: vel conturbans.
אֹהֶל Ohel. Tabernaculum: ſiue tentorium: aut ſplendor.
Ohol. Idem.
אַחְלַי Oholái. Deprecans: vel expectans: aut incipiens: vel do-
lens: ſiue frater mihi. (aut folium.
עֻלָּא Olla. Eleuatio: vel holocauſtum: aut infans vel paruulus.
חֻלְדָּה Olda. Mundus: vel orbis: aut muſtella: vel ſyriace rubigo.
Oldai. idem.
ὀλυμπιάς Olympiadis. Celeſtis. G.
ὀλυμπᾶν Olympiadem. ad. Ro. 16. Idem. in greco olympam. G.
ὀλύμπιος Olympius. Celeſtis. G.
חלון Olon. Feneſtra: ſiue prophanatio: aut dolor.
אוֹמַר Omar. Dicens vel loquens: ſiue amarus: vel exaltans.
אִמְרִי Omrai. Dicens vel loquens: aut exaltans: ſiue amarus: aut
ſyriace agnus.
אוֹנָם Onam. Dolor aut fortitudo ſiue iniquitas eorum.
אוֹנָן Onan. Dolor: ſiue iniquitas: aut fortitudo.
ὀνησιφόρος Oneſiphorus. Vtilitatem afferens. G.
ὀνήσιμος. Oneſimus. Vtilis. G.
Onias. Fortitudo domini: aut nauis. D.
אוֹנוֹ Ono. Dolor aut fortitudo ſiue iniquitas eius.
אָהֳלָה Oolla. Tabernaculum vel tentorium ſiue ſplendor eius.
Oolla. Ezech. 24. b. vbi dicitur Ve ciuitati ſanguinū ool-
le. ſcribi debet olle: & ſic eſt in bibliis noſtris antiquis: &
eſt nomen vaſis in quo carnes coquuntur.
אַחְלַי Ooli. Deprecans: ſiue expectans: aut incipiens: vel dolēs:
ſiue frater mihi.
אָהֳלִיאָב Ooliab. Tabernaculū vel tētoriū pr̄is: aut ſplēdor patris.
אָהֳלִיבָה Ooliba. Tabernaculū vel tētoriū meū in ea: aut ſplendor
meus in ea. (dor excelſorū.
אָהֳלִיבָמָה Oolibama. Tabernaculum vel tētoriū excelſum: ſiue ſplē-
אַחְזָם Oozam. Apphēſio eorū: ſiue poſſeſſio eorū: aut viſio eorū
חֹרֵב Oreb. Deſertum vel ſolitudo: ſiue deſtructio: aut ſiccitas:
vel gladius.
עֹרֵב Oreb. Iudi. 7. & 8. & p̄s. 82. & Eſa. 10. in omnibus his lo-
cis interpretatur coruus: vel ſuauis: aut fideiuſſor: vel cō-
miſcens: ſeu veſpertinus. (tio oris
עָרְפָּה Orpha. Ceruix: vel ceruicoſa: ſiue ſuſcitatio oris: l' denuda-
אָרְנָן Ornan. Exultans: ſiue arca eorum: aut lux filii: ſiue lux aut
maledictio permanens vel eterna.
הֲרֹרִי Orodi. Montanus. heb. orori.
חֹרֹנַיִם Oronáim. ire: vel furores: aut ſyriace libertates.
Oronites. idem. ſ. n.
ὀρθοσιάδα Orthoſiada. Recta vel rectificata. G.

Oſa. Confidens: aut protegens. חַסָּה
Oſa. 1. Parali. 4. Feſtinans: ſiue tacens: aut ſenſualis. חוּשָׁה
Oſanna. Salua obſecro: vel ſalua nunc. הוֹשַׁעְנָא
Oſée. Saluator: aut ſalus. הוֹשֵׁעַ
Oſia. Fortitudo domini: ſiue hircus domini. heb. oziáu. עֻזִּיָּהוּ
Oſias. Saluator dominus: aut ſalus domini. הוֹשַׁעְיָה
Oſiáu. Fortitudo domini. heb. i aziáu. יַעֲזִיָּהוּ
Othei. Tempus vel hora mea: aut iniquitas mea. עוּתַי
Othin. Tempus ſiue hora mea. heb. othni. עָתְנִי
Othir. Excellens: vel reſiduus: aut remanens. הוֹתִיר
Otholia. Tempus domino: ſiue hora domino. עֲתַלְיָהוּ
Othoniel. Tempus dei: ſiue hora dei. עָתְנִיאֵל
Oza. Fortitudo: aut capra. עֻזָּה
Oza. 1. Paralip. 16. confidens: vel protegens. heb. oſa. חוֹסָה
Ozái. Videns. חוֹזָי
Ozam. Fortitudo: aut capra. heb. oza. עֻזָּא
Ozan. Fortitudo eorum: aut capra eorum. עַזָּן
Ozazin. Fortitudo domini. heb. ozaziu. עֲזַזְיָהוּ
Ozenzara. Auricula carnis vel conſanguinitatis: aut auri- אָזְנְשֶׁאֱרָה
cula fermentata vel remanens: ſiue ſtatera carnis vel con
ſanguinitatis aut reſidui. heb. ózenſara.
Ozi. Fortis vel fortitudo mea: aut hircus meus. עֻזִּי
Ozi. Nee. 3. interpretatur tunc: ſiue aut iſte. אוּזַי
Ozias. Fortitudo domini: ſiue hircus domini. עֻזִּיָּה
Ozias. 1. Paralip. 3. Apprehenſio vel poſſeſſio domini: ſi- אֲחַזְיָהוּ
ue viſio domini. heb. ochozias.
Ozias. Hiere. 42. & 43. interpretatur ſaluator dominus: הוֹשַׁעְיָה
aut ſalus domini. heb. oſias.
Oziáu. Fortitudo domini. יַעֲזִיָּהוּ
Oziel. Fortitudo dei: ſiue hircus dei. עֻזִּיאֵל
Oziel. 1. Paralip. 23. a. vbi dicitur oziel & aram: interpreta חֲזִיאֵל
tur videns deum. (heb. ozriel.
Oziel. 1. Paralipo. 27. Adiutorium dei: ſiue atrium dei. עַזְרִיאֵל
Ozieli. Fortitudo dei: ſiue hircus dei. עָזִּיאֵלִי
Ozielite. Idem.
Ozihem. Non eſt in hebreo.
Ozni. Auris vel auſcultatio mea: ſiue ſtatera. אָזְנִי
Oznite. Idem.

De incipientibus a littera. p.

PAphum. Bulliens vel eſtuans. G. πάφος.
Paleſtina. conſperſa. ſ. cinere vel puluere: ſiue ruina פְּלֶשֶׁת
appoſita: vel ruina duplex: aut ruine potus: vel cecidit
Paleſtini. conſperſi. ſ. cinere vel puluere: ſiue ruine (bibēs פְּלִשְׁתִּים
appoſite: vel ruine duplices: aut ruine potus: vel cecide-
runt bibentes.
Palmyra. Hebraice dicitur thamor: & interpretatur palma תָּמֹר
vel dactilus: aut cōmutatio vel pmutatio: ſiue amaritudo
Palmyra. 2. Paralip. 8. Hebraice dicitur thadmor: & inter- תַּדְמֹר
pretatur confeſſio vel laus amaritudinis: vel confeſſiōis
aut laudis myrrha: ſiue ex hebreo & ſyro laus precepto-
ris vel domini. παμφιλία
Pamphilia. Tota dilecta vel amabilis. G. παράκλη
Paraclitus. conſolator: vel aduocatus. G. τος.
Paraſceue. Preparatio. G. παρασ-
Parmena. Permanens. G. κευή.
Parthi. Lingua ſcythica dicuntur fugaces vel exules. D. παρμένα
Páſcha. Tranſitus: vel claudicatio. פֶּסַח
Pathara. calcata: ſeu conculcata. G. πάταρα.
Pathmos. Letalis: vel mortifera. G. πάτμος.
Patroba. Paternalis. G. πατρόβα
Patroclus. Patris vel patrie gloria. G. πάτρο κλος.

© Biblioteca Nacional de España

Paulus. Os tube:ſiue mirabilis:aut latine minimus.ſ.apo-
ſtolorum:& ideo maximus quia minimus.D.
אַפְּדְנוֹ Pedno. Ornamentū eius:ſiue ira iudicii eius.heb.apedno.
סִין Peluſium. Hebraice dicitur ſyn:& interpretatur rubus.
πεντάπο Pentapolis. Quinqꝫ ciuitatum.ſ.regio.G.
λις· Pentatheucus. Quinqꝫ volumina veteris teſtamenti:a pen
πεντά te quod eſt quinqꝫ & teuchus volumen.G.
τευχος· Pentecoſte. Quinquageſima.G.
πεντηκο Pergamus. Altitudo vel ſublimitas.G.
στή· Pergen. Valde terreſtris.G.
πέργαμος Perſa. Frāgens:ſiue diuidens:aut vngula vel gryphus.
πέργην· Perſe·Idem.plu.nu.
פָּרַס Preſepolis. Perſe ciuitas.G.
περσέπο Perſes. Frāgens:ſiue diuidens:aut vngula vel gryphus.
λις· פָּרַס Perſia. Idem.
Perſida. Idem.
πέτρος· Petrus. Saxum:vel petra.G.
גְּמָדִים Pigmei. Hebraice dicitur gamadim: & interpretatur nani
vel cubitales.
מַכְתֵּשׁ Pila. Hebraice dicitur machthes:& interpretatur contuſſio
vel pila:ſiue mortariolum.
πίλατος Pilatus. Conſtringens vel conſtrictus.G.
πύρρος· Pyrrhus. Flauus aut rubeus.G.
πισίδια· Piſidia. Picea.i.pice.denigrata.G.
πιστική· Piſticum. Fidele.G.
פְּלוֹנִי Polonites. Cadens:aut occultus.
πόντιος· Pontius. Marinus.G.
πόντος· Pontus. Mare.G.
אֶלָּסָר Pontus. Geñ.14.a.Hebraice dicitur elaſar:& interpretatur
πόρτιος· auferens deus:vel ablatio dei:ſiue recedens a deo.
ποσειδώ Portius. Vitulus:aut vitulinus.G
νιος Poſſidonius. Potum prebens.G.
מִפְלֶצֶת Priapus. In hebreo eſt Miphléſeth: & interpretatur ſimu-
lachrum:ſiue tremor:vel concuſſio.
Priſca. Latinum eſt.i.antiqua.
Priſca. Ad Ro.16.a.&.1.ad Corinthios.16.d.&.2.ad Ti-
moth.4.d.in greco Priſcilla: & interpretatur idem quod
priſca diminutiue. Latinum eſt.
Priſcilla. Idem. Latinum eſt.
προβατι Probatica. Ouina:ideſt locus vbi pecora ſacrificanda te-
κή· nebantur.G.
Prochorus. Expeditus vel facilis: aut promptus vel pa-
πρόχορος ratus.G.
προσήλυ Proſelytus. Aduena:vel peregrinus.G.
τος· Ptolomaida. Bellicoſa.G.
πτολέμαις Ptolomais. Idem.G.
πτολεμαῖ Ptolomei. Idem.plu.nu.G.
οι· ptolomenſes. Idem.G.
πτολεμαῖ Ptolomeus. Sulcus.ſ.qui fit cum aratro: ſiue ſuſpendens a-
οι· תַּלְמַי quas:aut coadunatio aquarum.grece vero bellicoſus.
πτολε- Publius. Latinum eſt.
μαῖος· Pudens. Latinum eſt.
Puteoli. Latinum eſt.
פּוֹטִיפַר Putiphar. Africe taurus:aut ex ſyro & hebreo ſaginat⁹ tau-
rus:vel pinguedinis fructificatio.
פּוֹטִיפֶרַע Putiphar. Geñ.41.&.46.Ex ſyro & hebreo pinguedinem
diſſipans:vel pinguedinis denudatio: aut ſyriace pingue
dinis vindicta.

De incipientibus a littera.q.

Quartus. Latinum eſt.
Quintus. Latinum eſt.

De incipientibus a littera.r.

Raab. Lata:ſiue dilatata:aut platea. רָחָב
Ráab. p̄s.86.interpretatur Superba: aut fortis:vel tu- רַהַב
Raabia. Latitudo ſiue platea domini. (multuans. רְחַבְיָהוּ
Raahia. Viſio domini. רְאָיָה
Raaia. Idem.
Ráam. vulua:ſiue miſericordia:aut ſyriace amicus. רַחַם
Raamias. Tonitruū domini: ſiue malum a domino:aut ſo- רַעַמְיָה
cius a domino:vel paſtor a domino.
Rabba. Multa ſiue grādis:aut iurgium vel impugnatio. רַבָּה
Rabbath. Idem.
Rabbi. Magiſter.
Rabmag. Multitudinem diſſoluens vel liquefaciēs:aut ma- רַבְמַג
giſter vel princeps liquefactionis: ſiue magiſter vel prin-
ceps liquefactus vel tabefactus.
Rabboni. Magiſter.ſyrum eſt.
Rabboth. Fenus vel vſura:aut multitudo: vel iurgium:ſiue רִבִּית
impugnatio.
Rabſaces. Magiſter vel prepoſitus eunuchorum.heb.rabſa רַבְסָרִים
Racha. Vacuus vel vanus.D. (res.
Rachal. Suſurro:aut aromatarius:ſiue negociator. רָכָל
Rachel. Ouis. רָחֵל
Raddái. Deſcendens:vel dominans. רַדַּי
Rapha. Medicina vel medicus:aut relaxatio:vel gigas. רָפָא
Rápha.1.Paralipo.7.Relaxatio laquei. רֶפַח
Raphael. Medicina dei.D.
Raphaia. Medicina domini:ſiue relaxatio domini. רְפָיָה
Raphaim. Gigantes:vel medici:aut relaxati. רְפָאִים
Raphaim.1.Paralipo.20.in fine Gigantiſſa: vel medicina: רָפָא
aut relaxatio.heb.rapha.
Raphia. Medicina domini:ſiue relaxatio domini. רְפָיָה
Raphidim. Reclinatoria vel ſtramēta: aut remiſſe manus: רְפִידִים
vel medicina manuum.
Raphon. Medicina:vel relaxatio:aut gigas.D.
Raphu. Idem. רָפוּא
Ragau. Socius:aut paſtor eius: ſiue malū vel cōfractio eius. רְעוּ
Rages. Tempeſtas:vel cōmotio.D.
Raguel. Paſtor dei:aut amicus dei:vel confractio dei. רְעוּאֵל
Rahelaia. Sopor domini:vel inebrians dominus:aut ſocius רְעֵלָיָה
vel paſtor ipſi domino.
Rahia. Viſio domini. רְאָיָה
Rahuel. Paſtor dei:aut amicus dei:vel confractio dei. רְעוּאֵל
Ram. Excelſus:vel ſublimis:aut proiiciens. רָם
Rama. Excelſa vel ſublimis:aut proiecta. רָמָה
Rama.1.Reg.30.in fine deſtructio: ſiue anathema:aut rete: חָרְמָה
vl̓ retiaculū:ſiue dedicatū aut cōſecratū.ſ.deo.heb.horma
Ramatha. Excelſa vel ſublimis:aut proiecta. רָמָתָה
Ramathaim. Celſitudines vel ſublimitates:aut ꝓiectiones. רָמָתַיִם
Rámathléchi. Eleuatio maxille. רָמַת לֶחִי
Ramathe. Excelſa:vel ſublimis:aut proiecta.D.
Rameſſes. Tonitruum vel exprobatio tinee:aut malum de- רַעְמְסֵס
lens ſiue diſſoluens:vel confractionem diſſoluens: aut cō
fractus a tinea.
Rameth. Sublimis vel excelſa:aut proiecta. רֶמֶת
Ramoth. Idem.plu.nu.
Ramoth. Deut.4.&.Ioſ.20.&.1.Paralipo.6.interpretatur רָאמֹת
Videns mortem vel intuitus mortis:aut altitudines.
Ramoth. Eſd.10. Altitudines: ſiue timens mortem: aut vi- יְרֵמוֹת
dens mortem:vel proiectio mortis.heb.ieramoth.
Rapſaces. Magiſter vl̓ prepoſitus bibentium:aut magiſtri רַבְשָׁקֵה
oſculum vel ſacculus: ſiue multum bibens aut oſculās:vel
magnus ſaccus.heb.rabſaces.

© Biblioteca Nacional de España

רבסרים Rapſaces.Hiere.39.interpretatur Magiſter vel prepoſitus eunuchorum.heb.rabſares.
Rapſaris.Idem.heb.rabſaris.
רצין Raſin.Voluntas vel volũtarius: aut curſor ſiue veredarius.
Razias.Secretum domini:vel myſterium domini.D.
רזון Razon.Tenuis vel macilentus: ſiue ſecretum: aut ſecretarius:vel princeps.
רבע Rébe.Quartus vel quadratus:ſiue accubãs vel accubatio.
רבקה Rebecca.Saginata:ſiue impinguata:aut contentio obtuſſa: vel contentio impedita.
רבע Rébee.Quartus vel quadratus:ſiue accubãs vel accubatio.
רבלה Rebla.Rixa vel magnitudo illi: aut iurgium inueteratum vel conturbatum:ſiue iurgium defluens.
Reblátha.Idem.
רכה Recha.Tenera:vel delicata.
רכב Rechab.Quadriga:aut equitatus vel equitans.
Rechabite.Idem.plu.nu.
רקת Rechath.Vacuitas: ſiue ſputum: aut ſaliua: vel tempus.ſ. quod eſt pars capitis.
רקם Récem.Vacu9:aut vanus:vel pictura varia: aut ſaliua eorũ.
ראיה Rechia.Viſio domini.heb.rehia.
ῥήγιον. Regium.Ruptura vel factura:quoniã illic terra rupta eſt inter regnum neapolitanum & ſiciliam.G.
רעמה Regma.Tonitruum:ſiue exprobatio:aut malum quoddã: ſiue ſocietas quedam:vel confractio quedam.
מלכת Regma.1.Paralip.7.In hebreo eſt Molécheth:quod interpretatur regina: & ſic tranſtulit beatus hieronymus: & inuenitur in blibliis noſtris antiquis.ſ.regina:ſed vitio ſcriptoris fuit hic poſitum regma pro regina.
רגם Régom.Lapidans:vel lapidatus:aut purpureus.
רקם Réhem.Vacuus:aut vanus:ſiue pictura varia: vel ſaliua eorum.heb.récem.
רעמה Rema.Tonitruum:ſiue exprobatio:aut malum quoddã:ſiue ſocietas quedam:vel confractio quedam.
רמיה Remeia.Sublimis vel excelſus dñs:aut proiectio domini.
כיון Rempha.Pro hoc in hebreo eſt chiun: quod interpretatur placenta.i.torta adipe conſperſa:ſiue preparatus:aut compoſitus.hebrei vero dicunt chiun lingua arabica vel punica ſaturnium ſignificare.
Remmi.Non eſt in hebreo.
רמון Remmon.Malum granatum:ſiue altitudo.
רמן פרץ Remmõphares.Maligranati diuiſio:aut malum granatum diuiſionis:ſiue altitudinis diuiſio.
רמונו Rẽmono.Malum granatum eius:ſiue altitudo eius.
מרמות Remoth.Amaritudo ſiue myrrha mortis: aut altitudines: vel deceptiones.heb.meremoth.
Res caput:ſiue principium:aut paupertas.D.
רסה Raſſa.Irroratio:vel ſtillicidium.
Reſa.Luce.3.Caput:vel voluntas:aut curſus.D.
רשף Réſeph.Volucris:aut diabolus:vel ſagitta.ſ.ignita.
רצף Réſeph.4.Reg.19.& Eſa.37.interpretatur Pauimentum: vel extenſio:aut pruna.i.calculus ignitus.
מפים Reſemophim.Exore: vel ſyriace cooperimenta.heb.mophim.
רסן Réſen.Frenum.
רצפה Reſpha.Extenſio:ſiue pauimentum: aut pruna.ideſt calculus ignitus.
רציא Reſia.Volũtas:aut voluntarius:ſiue curſor:aut veredarius.
רתמה Rethma.Iuniperus:ſiue ſonitus aut ſtrepitus.
רעו Reu.Socius:vel amicus:aut paſtor: ſiue malũ:aut cõfractio.
רחום Reum.Pius ſiue miſericors:aut ſyriace amicus.
ריבי Ribai.Pugnans vel obiurgans:ſiue multiplicans.
ריפת Riphat.Medicina:ſiue relaxatio: vel bouile:hoc eſt vbi boues clauduntur.

Rimma.Canticum:ſiue exultatio.heb.rina. רנה
Rimoth.Altitudines:ſiue videns mortem:aut timens mortem:vel proiectio mortis.heb.ierimoth. ירמות
Roaga.Saturatus vel inebriat9 meditatione vl' eloquio:aut ſaturatus vel inebriatus abſtractione vel ſeparatione. רוהגה
Roboam.Dilatans populum: aut latitudo vel platea populi:ſiue odor vel odorans cum populo. רחבעם
Rode.Roſa.G. ῥόδη.
Rodochus.Roſeus currus.G. ῥόδοχος.
Rodum.Roſa.G. ῥόδος.
Rogel.Pes:ſiue pedeſtris:aut explorans:vel delator ſiue accuſator:aut ſyriace conſuetudo. רגל
Rogelim.Idem.plu.nu.
Rogomélech.Lapidans regem vel conſiliarium:aut purpura regis vel conſiliarii. רגם מלך
Roma.Excelſa vl' ſublimis: aut rhinoceros:vl' ĩtuẽs nimis. ראומה
Roma.Ioſ.15.Excelſa vel ſublimis:aut proiecta. רומה
Roma.1.Reg.30.Deſtructa:ſiue anathematizata:aut rete vl' retiaculũ:ſiue dedicata vel conſecrata.ſ.deo.heb.arama. חרמה
Roma.Ciuitas italie: valẽs vel valẽtia:aut potens vel robuſta.G. ῥώμη.
Romani.Idem.plu.nu.G. ῥωμαῖοι.
Romani.Daniel'.11.Pro hoc in hebreo eſt chithim: & interp̃tatur cõterentes:vel cõtritio maris:ſiue diadema: aut aurum:vl' tinctura:aut ex ſyro & hebreo coaceruatio maris. כתים
Romanus.Valens:ſiue potens:aut robuſtus.G. ῥωμαῖος.
Romathites.Excelſus vel exaltatus:aut proiiciens vel proiectus. רמתי
Romelia.Excelſus domini: ſiue celſitudo domini:aut proiectus a domino. רמליהו
Romethiézer.Exaltans adiutorem vel auxilium: ſiue exaltaui atrium.heb.romemthiézer. רממתי עזר
Roob.Latitudo ſiue dilatatio:aut platea. רחב
Roobia.Latitudo ſiue dilatatio dñi:aut platea domini. רחביה
Rooboth.Latitudines ſiue dilatationes:aut platee. רחבות
Roth.Corone: ſiue calamus inebriationis vel ſaturitatis: aut ex ſyro & hebreo conſilium inebriationis vel ſaturitatis.heb.ataroth. עטרות
Ruben.Videns filium:vel viſio filii:aut viſionis filius. ראובן
Rubenite.Idem.
Rubenites.Idem.
Ruffus.Latinum eſt.
Ruma.Excelſa ſiue ſublimis:aut proiecta. רומה
Ruth.Saturata:vel inebriata. רות

De incipientibus a littera.S.

SAaph.Cogitãs:aut qui volat vel preuolãs. שעף
Saal.Poſtulãs ſiue poſtulatus: aut cõmodatus: ſiue ſepulchrum:vel infernus:aut fouea. שאל
Saarim.Porte:ſiue eſtimationes:aut appreciationes:vel capilli:ſiue ordeum:aut tempeſtates: ſiue demones: aut pilloſi:vel hirci. שערים
Saba.Conuerſio:ſiue captiuitas:aut canicies:vel ſeſſio. שבא
Saba.Geñ.10.a.&.1.Paralipo.1.a.vbi dicitur Saba & euila. & p̃s.71.& Eſa.43.a.interpretatur Circuitio: aut ebrius: vel ſyriace ſenex. סבא
Saba.3.Reg.11.d.Excercitus: ſiue militans: aut preceptum in ea:vel inflata aut tumida.heb.ſoba. צובה
Sabaa.Non eſt in hebreo.
Sabad.Dei dos:vel dei dotatio.heb.elzabad. אלזבד
Sabaim.Circuitiones:aut ebrii:vel ſyriace ſenes. סבאים
Sabama.Conuerſio ſiue captiuitas nimia: aut canicies vel ſeſſio multa. שבמה שבם

© Biblioteca Nacional de España

שבם Saban. Conuerſio vel captiuitas eorum: aut canicies vel ſeſſio eorum. heb. ſabam.

שבניה Sabania. Conuertens vel captiuās dominus: aut intelligēs vel edificās dominus: ſiue intellectus vel filiatio domini.

צבאות Sabbaoth. Exercitus. plu. nu. ſiue militie: aut fortitudines.

שברים Sabarim. Confractiones: ſiue ſpes: vel expectationes: aut frumenta.

סברים Sabarim. Ezechiel. 47. c. Circuitus altitudinis: aut ſyriace opiniones vel cogitationes: aut ſperantes vel ſpes.

שבט Sabath. Sceptrum vel virga: aut tribus.

סבתה Sabatha. Circuitus vel circuiens: aut cauſans: vel ſyriace ſenectus.

סבתכא Sabathaca. Circuiens percuſſionem: vl' cauſa percuſſionis: aut ex ſyro & hebreo ſenectutis percuſſio.

שבתי Sabathái. Sabbatum meum: vel requies aut ceſſatio mea.

Sabbatiſmus. Requies: vel ceſſatio. D.

שבת Sabbatum. Requies: ſiue ceſſatio.

שוה Sabe. Planicies: vel eqtas: aut ponēs vel poſit?. heb. ſaue.

שבע Sabee. Septem vel ſeptimus: aut ſaturitas: ſiue iuramētum.

שבאים Sabei. Captiuantes: ſiue conuertentes: aut cani: vel ſedētes.

שבר Sáber. Confractio: aut ſpes: vel frumentum.

צוחר Sáber. Geñ. 46. Lucidus vel candidus. heb. ſáher.

חשביה Sabias. Numeratio vel eſtimatio aut appreciatio domini: vel cogitatio ſiue artificium domini: aut feſtinatio vel ſilētium in domino. Heb. aſabias.

שבניה Sabnia. Conuertens vel captiuans dominus: aut intelligēs vel edificans dominus.

זבוד Sabud. Dotatus: vel dos. heb. zabud.

סככה Sacha. Vmbraculum: vel operimentum: ſiue protectio: aūt vnctio: vel ſyriace ſpeculatio, heb. ſachacha.

שכר Sachar. Merces: ſiue precium: aut ſicera: vel ebrietas.

זכור Sachur. Memor vel cōmemorās: aut maſcul?. heb. zachur.

Sade. Iuſtus: vel iuſtitia. D.

צדוק Sadoch. Iuſtus: aut iuſtificatus.

Saducei. Idem. plu. nu. vel ſyriace ſciſſi vel ſciſmatici. D.

ספי Saphái. Limē vel ſuperliminare: aut hydria: vel phiala: ſeu finis: aut conſumatio.

שפן Saphan. Hericius: aut cuniculus vel cyrogrillus: ſiue abſconditus vel reconditus: aut labium vel ripa ſiue confactio eorum.

שפם Saphan. 1. Paralipo. 5. interpretatur Barba: ſiue labium aut ripa eorū: vel confractio aut ſolitudo eorū. heb. ſapham.

שפט Saphat. Iudex: vel iudicans.

שפטיה Saphata. Iudicās dñs.: ſiue iudiciū domini. heb. ſaphatia.

Saphatia. Idem.

Saphatias. Idem.

Saphira. Narrans: vel numerans: aut libraria vel litteraria: aut ſyriace formoſa. D.

צפון Saphon. Aquilo: ſiue abſconditus: aut ſpeculator.

שגה Saie. Ignorans: ſiue comprehendens vel attingens: aut ſyriace multus: ſiue multiplicans. heb. ſage.

שעלבים Salabim. Reſpiciens corda: ſiue pugnus vel pugillus in mari: aut vulpes in mari: vel ſemita in mari.

שעלבני Salabonites. Vulpis intellectus vel fili?: aut vulpis edificiū: ſiue pugilli aut pugni edificium vel intellectus: ſiue ſemita edificii vel intellectus aut filii.

שלחי Salai. Miſſio vel mittens: ſiue ramus: aut propagines, vel telum: aut arma. ſ. miſilia: vel ſyriace ſpolians vel ſpoliat?.

שלמיאל Salamiel. Pax dei: ſiue perfectio dei: aut retributio dei.

σαλαμίνα Salamina. Cōmota: vel conquaſſata: aut fluctuans. G.

צלתי Salathi. Vmbra: ſiue tinnitus: aut aſſans vl' torrefaciens: aut ſyriace orans.

שאלתיאל Salathiel. Poſtulatus dei: ſiue cōmodatus dei.

Salboni. Vulpis intellectus vel filius: aut vulpis edificium: vel pugilli aut pugni edificium vel intellectus: ſiue ſemita edificii vel intellectus aut filii. שעלבני

Sále. Miſſio: vel mittens: ſiue ramus aut propagines: vel telum: aut arma. ſ. miſilia: vel ſyriace ſpolians vel ſpoliatus. שלח

Salebim. Reſpiciens corda: ſiue pugnus vel pugillus in mari: aut vulpes in mari: vel ſemita in mari. שעלבים

Salecha. Caniſtrum tuum: aut eleuatio ſiue cōculcatio tua. סלכה

Sáled. Afflictio: vel ſyriace calefactio: vel aduſtio. סלד

Sáleph. Euaginans: vel euellens: aut diſcalcians. שלף

Salem. Pax. שלם

Salem. Geñ. 33. & 46. interpretatur Pax: ſiue perfectio: aut retributio. שלם

Salemoth. Pacificatio: ſiue perfectio: aut retributio. שלומת

Salphaad. Vmbra formidinis: ſiue tinnitus formidinis: vel aſſationis aut ſubmerſionis formido. צלפחד

Salim. Vulpes. plu. nu. aut pugilli ſiue pugni: vel ſemite. שעלים

Salimith. Pacifica: ſiue perfecta: aut retribuens. שלומית

Saliſa. Trina: aut principalis: ſiue ternaria: vel principiſſa: aut duciſſa. שלישה

Salma. Pax: ſiue perfectio: vel retributio: aut veſtimētum. שלמה

Salmana. Vmbra prohibita: aut vmbra vl' imago cōmotionis: ſiue tinnitus cōmotionis: vel ſubmeſio prohibitionis aut cōmotionis. צלמנע

Salmana. Oſee. 10. interpretatur Pacificus: ſiue perfectus: aut retribuens. heb. ſalman. שלמן

Salmanáſar. Pax ligata: ſiue perfectio vel retributio ligata: aut pax vel perfectio ſiue retributio nunc ablata vel nunc recedens. שלמנאסר

Salmias. Pax domini: ſiue perfectio aut retributio dñi. שלמיה

Salmon. Pacificus: ſiue perfectus: aut retribuens. שלמון

Salmona. Vmbre munus vel numerus: ſiue tinnitus numeri vel muneris: aut imago noſtra. צלמנה

Salmonēm. Fluctuatio vel cōmotio: aūt conquaſſatio. G. σαλμώνη.

Salo. Caniſtrū: vel exaltatio: ſiue cōculcatio: aut equiparat?. סלוא

Salome. Pacifica: ſiue perfecta: aut retribuens. D.

Salomi. Pacificus: ſiue perfectus: aut retribuens. שלומי

Salomith. Pacifica: ſiue perfecta: aut retribuens. שלומית

Salomon. Pacificus. שלמה

Salon. Manens: vel qui manet: aut pacificus: vel abundans: aut ſyriace illudens vel decipiens. D.

Salon. Fluctus: vel cōmotio. G. σάλον.

Saltus. Latinū nomen eſt: & eſt interp̄tatio huius nominis iaheri: quod ſaltum ſiue ſiluam aut fauum ſignificat. יערי

Salum. Caniſtrum: ſiue exaltatio: aut conculcatio: vel equiparatus. heb. ſalu. סלוא

Salumith. Pacifica: ſiue perfecta: aut retribuens. שלומית

Saluſa. Trinus: vel principalis: aut dux. שלשה

Sāma. Perditio: ſiue deſſolatio: vel ſtupor: aut ibi: ſiue nomen: aut nominatus: vel appoſitus. שמה

Sāma. 1. Paralip. 2. e. & 5. & 8. iterp̄tatur audiēs: vl' obediēs. שמע

Sāma. 1. Paralipo. 3. Exauditus: ſiue ipſe exaudiens vel obediens. heb. hoſama. הושמע

Sāmaa. Perditio: ſiue deſolatio: aut ſtupor: vel ibi: ſiue nomen aut nominatus: vel appoſitus. שמה

Sāmaa. 2. Reg. 21. & 1. Paralipo. 6. & 20. interpretatur Audiens: vel obediens. שמעה

Sāmaa. 1. Paralipo. 8. interpretatur Nominatus: vel appoſitus: aut perditio: vel deſolatio. שמאה

Samach. Adherens: vel innixus: aut iunctus. סמך

Samád. Deſtruens: ſiue exterminans: aut conterens. שמד

Sāmái. Nomen meum: aut deſolatio vel perditio mea: ſiue ſtupor: aut celi. שמי

© Biblioteca Nacional de España

שְׁמַעְיָה Samaia. Audiens dominū: vel obediens domino.
Samaias. Idem.
שַׁמּוֹת Samaoth. Deſolatio vel ꝑditio: aut ſtupor: ſiue ibi iniquitas aut nomē iniquitatis: vel deſolās aut perdēs iniquitatem.
צְמָרַיִם Samaraím. Lane: aut medulle. ſ. arborum.
שִׁמְרָת Samarath. Cuſtodia: vł adamas: aut vepres: vł ſpina ſeu fex.
צְמָרִי Samareus. Lana: vel medulla. ſ. arborum.
שֹׁמְרוֹן Samaria. Cuſtodia: vel adamas: aut vepres vel ſpina: ſeu fex eius.
שְׁמַרְיָה Samaria. 1. Paralipo. 12. & Eſd. 10. interpretatur Cuſtodia domini: aut adamas domini: ſeu vepres vel ſpina domini.
Samarias. Idem.
שֹׁמְרֹנִים Samaritani. Cuſtodes: vel adamātini: ſiue ſpinoſi: aut feces: vel feculenti.
Samaritanus. Idem. ſingu. nu.
Samarite. Idem quod ſamaritani.
צְמָרִי Samarites. Lana aut laneus: vel medulla. ſ. arborum.
סְמַכְיָהוּ Samatias. Adherens domino: vł innitens aut iunctus domino. heb. ſamachias.
שֶׁמַע Sáme. Audiens: vel obediens.
Samech. nomē lr̄e: Adheſio: ſiue innixio: aut iūctura. D.
שְׁמַרְוֹן מְרְאוֹן Sameron. Cuſtos amaritudinis vel myrrhe fortis vel doloroſe aut inique: aut adamas vel ſpina ſiue fex myrrhe doloris aut iniquitatis vel fortitudinis. heb. ſamerōmeron.
שַׁמְגַּר Samgar. Nominatus aduena: ſiue ibi peregrinus vel certās: aut nominis ruminatio: vel deſolatio ſiue ſtupor aduene vel ruminantis aut certantis.
שָׁמִיר Samir. Cuſtodia: ſeu vepres vel ſpina: aut adamas: vel ſex.
שַׁמּוֹת Samoth. Nomina: vel deſolationes: aut perditiones: ſiue ſtupefactiones.
σαμοθρα-κη. Somothracia. Arenoſa: & aſpera. G.
שִׁמְרִי Samri. Cuſtodiens: ſiue ſpina: aut fex: vel adamas.
שֹׁמְרוֹן Samron. Cuſtodia: ſiue adamas: aut vepres vel ſpina: ſeu fex eius.
שַׁמּוֹת Samroth. Nomina: aut deſolationes: ſiue perditiones: aut ſtupefactiones. heb. ſamoth.
שִׁמְשַׁי Samſái. Sol meus: aut nomen muneris: ſiue ibi munus: aut ſyriace miniſter.
Samſame. Nomen auditum: vel famoſa auditio. D.
שַׁמְשְׁרַי Samſari. Nomen cantantis vel dominantis: aut ibi cantor: vel ibi dominans.
שִׁמְשׁוֹן Samſon. Sol eius: aut nominis iteratio vel ſecundatio ſiue mutatio: vel nomen dormientis: aut ibi dormiens: vel ſyriace ſeruicium aut miniſterium eius.
שַׁמּוּעַ Sāmúa. Audiens: vel obediens.
שְׁמוּאֵל Samuel. Poſtulatus a deo: aut nomen eius a deo.
שַׁמּוּעַ Samúha. Audiens: vel obediens.
σάμος. Samum. Arenoſa. G.
סַנְבַלַּט Sanaballath. Rubus in abſcōdito vel in inuolutione: aut ex ſyro & hebreo inimicus in abſcōdito vel in inuolutione.
צַעֲנַנִּים Sanamim. Motiones: vel motus dormiētis. heb. ſananim.
צְנָן Sanan. Frigiditas: ſiue ſcutum vel arma.
שְׂנִיר Sanir. Dormiens lucerna vel nouale: ſiue iteratio vel mutatio aut ſecundatio lucerne vel noualis: aut mutatio vel iteratio aut ſecundatio docentis vel oſtendentis.
שִׂיאֹן Sanir. Deut. 4. Sonitus ſiue ſtrepitus: aut munus fortitudinis vel doloris. heb. ſeon.
שָׁמִיר Sanir. Iudi. 10. Cuſtodia: ſiue vepres: aut ſpina: vel adamas: (ſeu fex. heb. ſamir.
שָׂרָה Sara. Dn̄a vel princeps.
שֶׂרַח Sára. Gen̄. 46. & Nu. 26. & 1. Paralip. 7. f. interp̄tatur Odorans: vel dn̄a odoris: aut canticum odoris.
צָרְעָה Sara. Iudi. 13. & 16. & Nee. 11. Lepra: aut ſcrabro.
זֶרַח Sára. 1. Paralipo. 1. interp̄tatur Oriēs: vel clarus. heb. zára.

Sara. 1. Paralipo. 7. e. Caro: vel conſanguinitas: aut fermentum: ſiue reſiduum vel remanens. שְׁאֵרָה
Saraa. Lepra: aut ſcrabo. צָרְעָה
Sarabia. Siccitas dn̄i: vel preualēs cū dn̄o. aut pſallēs in dn̄o (vel cum domino. שֵׁרֵבְיָה
Sarabias. Idem.
Sarahim. Nigri: vel turbidi: aut matutinantes vel manicantes. heb. ſaharáim. שְׁחָרַיִם
Saraí. Domina mea: vel princeps mea. שָׂרַי
Sarai. 1. Paralipo. 2. Leproſus: vel ſcrabro. צָרְעִי
Saraí. Eſd. 10. Dn̄s aut princeps meus: vel cāticum meum. שָׂרָי
Saraia. Princeps domini: vel canticum domini. שְׂרָיָה
Saraia. 1. Paralip. 9. iterp̄tatur Porta dn̄i: ſiue eſtimatio aut appreciatio vel capillus dn̄i: aut hircus dn̄i: ſiue ordeū vel tempeſtas domini: aut demonis dominus. heb: ſaaria. שְׁעַרְיָה
Saraias. Princeps domini: aut canticum domini. שְׂרָיָה
Sarar. Vmbilicus: aut cogitatio: vel inſidiatio: ſiue cantans: vel dominans. שָׁרָר
Saráſar. Prepoſitus theſauri vel cellarii: aut pſallentis theſaurus vel cellarium: ſeu qui videt anguſtiam: aut ex ſyro & hebreo caſtrametatio anguſtiantis. שַׂרְאֶצֶר
Sarathaſar. Plaſmatio matutina: aut anguſtia vel colligatio matutina: ſiue anguſtia vel figura nigredinis. צֶרֶת הַשַּׁחַר
Sarathi. Leproſus vel ſcrabro. צָרְעָתִי
Sardis. Princeps iocunditatis: aut canticum letitie: vł id qđ remanet aut relinquitur: vel ſyriace cortina. D.
Sarea. Lepra: vel ſcrabro. צָרְעָה
Sareas. Princeps domini: aut canticum domini. שְׂרָיָה
Sarebias. Siccitas domini: vel preualens cum domino: aut pſallens in domino vel cum domino. שֵׁרֵבְיָה
Sáred. Ablatio dominii vel deſcēſionis: aut ſyriace cortina. סֶרֶד
Sareda. Anguſtia vel colligatio dominii vel deſcenſionis: aut plaſmatio dominii vel deſcenſionis. צְרֵדָה
Saredatha. Idem.
Saredite. Ablatio dn̄ii vel deſcenſionis: aut ſyriace cortina. סַרְדִּי
Sareite. Leproſus: vel ſcrabro. צָרְעָתִי
Sarépta. Anguſtia bucelle vel panis: ſiue conflatio vel conflatorium: aut anguſtie dilatatio vel perſuaſio. צָרְפַתָה
Sáres. Radix: vel catenula. שֶׁרֶשׁ
Sáreth. Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut ſyriace cortina. heb. ſáred. סֶרֶד
Sareth. 1. Reg. 9. Non eſt in hebreo.
Sargon. Auferēs protectionem vel corpus aut colorē: ſiue auferens hortum: aut ſyriace rete vel retiaculum. סַרְגוֹן
Saria. Porta domini: ſiue eſtimatio vel appreciatio aut capillus domini: vel hircus domini: ſiue ordeum vel tempeſtas domini: aut demonis dominus. שְׁעַרְיָה
Sarias. Princeps domini: ſiue canticum domini. שְׂרָיָה
Sarim. Porte: ſiue eſtimationes: aut appreciationes: vel capilli: ſiue ordeum: vel tempeſtates: aut demones: ſiue piloſi: vel hirci. שְׁעָרִים
Sarion. Lorica: vel planicies: aut canticum columbe. שִׂרְיוֹן
Sarith. Relictus vel remanens: aut principis manus: ſiue cāticum manus. heb. ſarid. שָׂרִיד
Sarma. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete vel retiaculum: ſiue delicatum aut cōſecratum. ſ. deo. heb. harma. חָרְמָה
Sarohen. Princeps gratie vel principis gr̄a: ſiue canticum (gratie. שָׁרוּחֶן
Saron. Planicies: aut canticum eius. שָׁרוֹן
Sarona. Idem. heb. ſaron.
Saronites. Planicies: vel planus: ſiue cantans. שָׁרוֹנִי
Sarſathin. Prepoſitus cooperimentorum vel vnctionum. heb. ſarſachim. שַׂר סְכִים
Sarthan. Tribulatio ſiue anguſtia: aut colligatio: ſiue plaſmatio: aut figuratio: vel anguſtiam dans. צָרְתָן

© Biblioteca Nacional de España

Sarthana.Idem.

שָׂרוּג Saruch.Palmes vel ſarmentum: ſiue ramus: aut conuolutio.heb.ſarug.

צְרוּיָה Saruia.Anguſtia vel tribulatio domini: aut colligatio ſiue plaſmatio vel figuratio domini.

שֵׁשְׁבַּצַּר Saſabaſar. Gaudium in tribulatione vl' in anguſtia: aut gaudii prohibitio vel munitio: ſiue gaudium vindemie: vel ſexta anguſtia: aut lignum vel byſſus anguſtie.

שַׁעַשְׁגַז Saſagazi. Qui facit trāſitum vel tonſionem: aut reſpiciens trāſeuntem vel tondentem: ſiue comprimens vellus.

שָׂטָן Sathan.Contrarius ſiue aduerſarius.

Sathanas.Idem.

שָׁאוּל Saul.Poſtulatus: ſiue cōmodatus: aut fouea ſiue ſepulchrū: vel infernus.

שׁוּעָל Saul.1.Reg.13.d. vbi dicitur ad terrā ſaul interpretatur vulpes: ſiue ſemita: aut pugnus vel pugillus.heb.ſual.

שָׁאוּלִי Saulite. De ſaul quod interpretatur poſtulatus: ſiue cōmodatus: aut fouea: ſiue ſepulchrum: vel infernus.

Saulus.Poſtulatus: ſiue cōmodatus: aut ſepultus.

σαῦρα. Saura.Salamandra: genus lacerte.G.

Schariot.In greco ſcribitur iſcarioth: & hebraice interpretatur vir occiſionis: aut vir exterminationis vl' mortis.D.

σκεύα Schariotes.Idem.

σκηνοπηγία Scena.In greco ſcribitur ſceua: & interpretatur diſpoſitus: vel preparatus.G.

σκύθαι Scenophegia.Feſtum tabernaculorum.G.

σκυτοπολῖται Scythe.Coriarii: vel cerdones.G.

Scytopolite.Coriarii ciues.G.

שֶׁבַע Sebe. Septem vel ſeptimus: ſiue ſaturitas: vel iuramētum.

שַׁבְּתַי Sebechai.Sabbatū: ſiue requies: vel ceſſatio: heb.ſebethai.

שְׁבַנְיָה Sebenia.Conuertens vel captiuās dominus: aut intelligēs vel edificās dominus: ſiue intellectus vel filiatio domini.

שְׁמַעְיָה Sebenia.Nee.11.Audiēs dn̄m: vl' obediēs dn̄o.heb.ſemeia.

שְׁבַנְיָה Sebenias.Conuertens vel captiuās dn̄s: aut intelligens vel edificās dominus: ſiue intellectus aut filiatio domini.

צִבְעוֹן Sebeon.Stās iniquitas: ſiue inflatio vel tumor peccati: aut ſyriace tinctus vel intingens.

צִבְיָה Sebia. Damula vel caprea: aut pulchra: vel precipua: ſiue ſtans dominus: aut ſyriace voluntaria.

שֶׁבְנָה Sebna.Conuertens vel captiuās dn̄s: aut intelligēs vel edificans dn̄s: ſiue intellectus vel filiatio dn̄i.heb.ſebnia.

צְבֹיִים Seboim.Damule vel capree: ſiue pulchri vel precipui: aut inflati: vel ſyriace voluntarii.

צְבֹעִים Seboim.1.Reg.13.& Nee.11.interpretatur Intincti: aut tincture: vel ſtantes acerui.

שִׁבֹּלֶת Sebboleth.Spica: aut fluctus.ſ.aquarum.

צֶלְקַעֲמוֹנִי Sechamonites.Vmbra lambentis vel percutientis populū meum: aut affans vel torrefaciens lambentem vel percutientem populum meum.heb.ſelechamonites.

שִׂיחָא Sechar.Munus hoc: aut munus aſpergens.heb.ſeza.

שְׁכֶם Sechem.Pars: ſiue portio: vel humerus: aut manicatio vel matutinatio.

Sechemite.Idem.p.n.

שְׁכַנְיָה Sechenia.Vicinus dominus: aut habitatio domini.

שְׁבַנְיָה Sechenia.Nee.10.Conuertens vel captiuans dominus: aut intelligens vel edificās dominus: ſiue intellectus aut filiatio domini.heb.ſebenia.

שְׁכַנְיָה Sechenias.Vicinus dominus: aut habitatio domini.

סִתְרִי Sechri.Occultus vel abſconditus: aut demoliens: ſiue refugium meum.heb.ſethri.

שִׁכְרוֹנָה Sechrona.Ebrietas aut precium vel merces eius.

Secundus.Latinum eſt.

צְדָדָה Sedada. Latus eius: ſiue cibarium aut venatio eius: vel inſidie eius.

Sedechias.Iuſtus domini: vel iuſtitia domini. צִדְקִיָּהוּ

Sedei.Oīpotens: vel deuaſtator: aut ager: ſeu mā milla.D.

Sedeur.Ager luminis vel ignis: ſiue vbera luminis: aut omnipotentis lumen: vel deuaſtatoris ignis. שְׁדֵיאוּר

Seddo.Iuſtus: vel iuſtificatus.heb.ſedoch. צָדוֹק

Sepham.Barba: vel labium eorum: aut ripa vel littus ſiue confractio eorum. שְׂפָם

Sephāma.Barba: vel labium eius: aut ripa vel littus quoddā ſiue conterens aut confracta valde. שִׁפְמָה

Sephamoth.Barbe: vel labia: ſiue ripa vel littus mortis: aut labium mortis: vel conterens mortem. שִׂפְמוֹת

Sephan.Barba: vel labium eorum: aut ripa vel littus eorū: ſiue confractio eorum.heb.ſepham. שְׂפָם

Sephar.Liber: aut ſcriba: ſiue narratio: aut numerus: vel ſyriace portus. סְפָרָה

Sepharuaim.Libri: vel ſcribe: aut narrationes: vel numeri: ſiue liber vel numerus eius mare: aut ex ſyro & hebreo portus maris. סְפַרְוַיִם

Sephat.Specula: ſiue cooperimētum: aut enatatio: vel expectatio: aut fauus. צְפַת

Sephata.Idem.

Sephei.Inūdatio: ſiue multitudo. שִׁפְעִי

Sephela.Humilis: vel cāpeſtris: aut planicies.D.

Sepher.Tuba: vel pulchritudo: aut ſyriace bonitas. שֶׁפֶר

Sephi.Solitudo vel deſertū: aut labium: ſeu ripa: vel littus: aut confractio. שְׁפִי

Sephi.1.Paralipo.1.interpretatur Speculator: vel fauus: aut cooperimentum: vel expectatio. צְפִי

Sephiphima.Barba: vel labiū eorum: aut ripa vel littus eorum: ſiue confractio eorum.heb.ſephim. שְׁפִים

Sephon.Aquilo vel aquilonaris: ſiue abſconditus: aut ſpeculator. צְפוֹן

Sephonite.Idem.plu.nu.

Sephor.Auis vel paſſer: aut corona vel ſertum: aut ſyriace mane.i.matutinum tempus: vel hedus. צִפּוֹר

Sephora.Pulchra: aut tuba: vel ſyriace bn̄ficiens vl' bonitas. שִׁפְרָה

Sephora.Exo.2.&.4.&.18.interp̄tatur Auis vl' paſſer: aut corona vel ſertū: aut ſyriace mane.i.matutinū tempus: vl' hedus. צִפֹּרָה

Sephtan.Iudex vel iudicans. שִׁפְטָן

Sephua.Speculator: ſiue cooperimentum: aut expectatio: uel fauus.heb.ſephu. צְפוֹ

Sephupham.Ceraſtes ſerpentis genus.heb.ſephuphan. שְׁפוּפָן

Segor.Parua. צוֹעַר

Segub.Fortificatus: aut exaltatus. שְׂגוּב

Seyr.Hiſpidus ſiue piloſus: aut hedus: vel demō: ſeu ordeaceus: vel tempeſtas. שֵׂעִיר

Seyr.4.Reg.11.Receſſio: ſiue rebellio.heb.ſur. סוּר

Seyra.Parua: ſiue tribulata. צְעִירָה

Seyra.1.Paralip.7.ſcribi debet Syra.eſt.n.ī hebreo aramia que mulierem de aram.i.de ſyria ſignificat: & interpretatur ſublimis vel excelſa: aut decipiens. אֲרַמִּיָּה

Seyrath.Hedus: ſiue piloſus: aut demon: vel tempeſtas: ſiue ordeum. שְׂעִירָתָה

Seys.Flos: aut germē: ſiue cincinnus: aut aſpectus: vel ſyriace ala: vel penna. צִיץ

Sella.Vmbra: aut affatio vel torrefactio: ſiue tinnitus: aut ſyriace oratio. צִלָּה

Sela.Diſſoluēs: ſiue diſcalciās: vl' ſyriace illudēs vl' decipiēs. שֵׁלָה

Sela.Ioſ.18.Coſta ſiue latus: aut claudicatio. צֵלָע

Sela.4.Reg.12.interpretatur Exaltatio: ſiue conculcatio: vel equiparatio: aut ſyriace caniſtrum. סִלָּא

Selachi.Ramus vel propagines: ſiue miſſio vl' mittēs: aut telum vel arma.ſ.miſſilia: vel ſyriace ſpolians vel ſpoliatus. שִׁלְחִי

Sellai.Caniſtrum: vel eleuatio: ſiue conculcatio. סַלַּי

© Biblioteca Nacional de España

Sellaia.Idem.heb.ſellai.

שִׁלְנִי Sellaite.Diſcalcians:ſiue diſſoluens:vel ſyriace illudens vel decipiens.

סַלְכָה Selcha.Caniſtrum tuũ:vel eleuatio aut conculcatio tua.

שַׁעַלְבִין Selebim.Vulpis intellectus vel filius:aut pugnus vel pugillus intellectus:ſiue ſemita intellectus vel filii:aut reſpiciẽtis intellectus.heb.ſelebin.

Selebin.Idem.

צֶלֶק Selech.Vmbra vel tinnitus lambentis vel percutientis:aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem.

שִׁלֵּם Sellem.Pacificus:ſiue perfectus:aut retribuens.

שֶׁלֶמְיָהוּ Selemiau.Pax domini:ſiue perfectio domini:aut retributio domini.heb.ſelemiau.

Selemias.Idem.

שִׁלֵּמִי Sellemite.Pacifici:ſiue perfecti:aut retribuentes.

שְׁלֹמִית Selemith.Pacifica:ſiue perfecta:aut retribuens.

שִׁלֹשׁ Selles.Trinus:aut princeps:vel dux.

צַלְתַי Selethai.Vmbra:ſiue aſſatio:vel torrefactio:aut tinnitus meus:vel ſyriace oratio mea.

σελευκεία Seleucia.Cõmota vel conquaſſata:aut fluctuans.G.

σέλευκος Seleucus.Cõmotus:vel conquaſſatus:aut fluctuans.G.

שְׁלָחִים Selim.Miſſi:vel propagines:aut rami:ſiue arma.ſ.miſſilia:aut ſyriace ſpoliantes.

שַׂמְלַי Selmai.Linteum:vel ſiniſter:aut nomen mihi:vel ſtupefactio mihi:ſiue appoſitus mihi.heb.ſemlai.

צַלְמֹון Selmon.Obſcuritas:aut imago eius:ſiue vmbra muneris vel numeratiõis:aut tinnitus numerationis vel muneris.

שַׁלְמַי Selmon.Nee.7.Pacificus:ſiue perfectus:vel retribuens.heb.ſelmai.

צֶלֶף Selo.Vmbra vel tinnitus concuſſionis:aut ex hebreo & ſyro vmbra coniuncta.heb.ſeleph.

שְׁלֹמִית Selomith.Pacifica:ſiue perfecta:aut retribuens.

שַׁלֻּם Sellum.Pacificus:ſiue perfectus:aut retribuens.

שַׁלּוּן Sellum.Nee.3.d.vbi dicitur ſellum filius colozai:interpretatur manens vel qui manet:aut pacificus:vel abundans:ant ſyriace illudens vel decipiens.heb.ſelun.

סַלּוּא Sellum.Nee.11.&.12.interpretatur Caniſtrũ:aut exaltatio:ſiue conculcatio:vel equiparatio.heb.ſellu.

שֵׁם Sem.Nomen:vel fama ſeu ponens vel poſitus:aut ibi

שַׁמָּה Sẽma.Perditio ſiue deſolatio.vel ſtupor:aut ibi:ſiue nomẽ aut nominatus:vel appoſitus.

שֶׁמַע Sẽma.1.Paralipo.11.Audiens:vel obediens.

Sẽmaa.Idem.

שַׁמָּה Sẽmaa.2.Reg.23.Perditio:ſiue deſolatio:vel ſtupor:aut ibi ſiue nomen aut nominatus:ſiue appoſitus.

שְׁמַעְיָה Semaia.Audiens dominum.vel obediens domino.

שְׁמְאָם Sẽmam.Nomen matris vel gentis:aut nomen timoris:ſiue ponens timorem:vel appoſitus matri vel genti:aut ibi timor:vel ibi mater aut gens.

שִׁמְרִית Semarith.Cuſtodita:vel adamãtina:aut ſpina:vel fex.

שִׁמְעָת Semath.Audiens:vel obediens.

שַׁמָּתִי Semathei.Nominatus:vel poſitus:ſiue deſolatus:aut ſtupefactus.

שֶׁמְאֵבֶר Semẽber.Nomen vel fama robuſti vel fortis:aut nomẽ ale vel pẽnati:ſeu deſtruens fortitudinẽ vel alam aut pẽnam.

סַמְגַר Semegar.Aromata peregrini vel aduene aut ruminantis vel certantis.

שִׁמְעִי Semei.Audiens:vel obediens:aut nomen aceruí:vel deſtruens aceruum.

שַׁמַּי Semei.1.Paralipo.2.interpretatur Nomẽ meum:aut deſolatio ſiue perditio mea:vel ſtupefactio:aut celi.

שְׁמַעְיָה Semei.Hiere.26.Audiens dominum:vel obediens domino.heb.ſemeia.

Semeia.Idem.

Semeias.Idem.

Semeias.1.Paralipo.25.&.27.interpretatur Audiens:vel obediẽs:ſiue nomẽ aceruí:aut deſolatio aceruí.heb.ſemei. שִׁמְעִי

Semeitica.Idem.

Sẽmer.Cuſtos:vel adamas:ſeu vepres:aut ſpina:vel fex. שֶׁמֶר

Semeria.Cuſtodia domini:vel adamas domini:ſeu vepres vel ſpina domini. שְׁמַרְיָה

Semerõ.Cuſtodia:vel adamas:ſeu vepres aut ſpina:vel fex eius. שִׁמְרוֹן

Semeron.2.Paralipo.13.Lane:aut medulle.ſ.arborum.heb.ſemerim. צְמָרִים

Semida.Nomẽ ſciẽtie vel cognitionis:aut ponẽs ſciẽtiã:vel deſolationis aut ſtupefactionis cognitio:vel celorũ ſciẽtia. שְׁמִידָע

Semidaite.Idem.plu.nu.

Semiramoth.Celorũ altitudines:aut nominis ſublimitas. שְׁמִירָמוֹת

Semla.Linteum:ſiue ſiniſtra eius:aut nomen illi:vel ſtupor illi:ſiue appoſitus illi. שַׂמְלָה

Semran.Cuſtodia:aut adamas:ſeu vepres vel ſpina:aut fex (eius. שִׁמְרֹן

Semramite.Idem.plu.nu.heb.ſemranite.

Semri.Idem.ſ.n. שִׁמְרִי

Semron.Idem.

Semua.Audiens:vel obediens. שַׁמּוּעַ

Sen.Dens:aut ebur:vel mutatio:aut dormiens. שֵׁן

Senna.Scutum vel arma:aut frigiditas. צִנָּה

Senaa.Rubus:vel ſyriace inimicus. סְנָאָה

Senaar.Dormientis vigilia vel ſuſcitatio:aut dentis euacuatio vel denudatio aut excuſſio:vel dens emuli:ſiue mutatio ciuitatis. שִׁנְעָר

Sẽnaar.Gen.14.a.vbi dicitur Et cõtra ſennaar regem adame:interpretatur Dens patris:aut mutationis pater:vel dormitio patris.heb.ſenaab. שִׁנְאָב

Sẽnacherib.Rubus deſtructionis:aut rubus gladii:ſiue rubus ſolitudinis vel ſiccitatis:aut ex ſyro & hebreo inimici (gladii vel deſtructio. סַנְחֵרִיב

Sene.Rubus:aut ſyriace inimicus. סֶנֶּה

Sennẽſer.Dentis vel eboris theſaurus:aut dormientis theſaurus:vel mutationis anguſtia vel theſaurus:aut inimicus anguſtie vel tribulationis. שֶׁנְאַצַּר

Senia.Audiens:vel obediens.heb.ſẽma. שֶׁמַע

Sennim.Motiones:vel motus dormientis.heb.ſenanim. צַעֲנַנִּים

Senon.Sonitus:ſiue ſtrepitus:aut munus fortitudinis vel doloris.heb.ſeon. שִׁיאֹן

Senſenna.Ramus vel propagines:ſiue rubus rubi:aut ex hebreo & ſyro rubus inimici. סַנְסַנָּה

Senua.Rubus:vel ſyriace inimica. סְנוּאָה

Seon.Erradicatio:ſiue conculcatio. סִיחוֹן

Sẽor.Candidus vel lucidus. צֹחַר

Seor.1.Reg.9.Anguſtians:ſiue vinculum:aut colligatio:vel lapillus.heb.ſeror. צְרוֹר

Seorim.Porte:ſiue eſtimationes:vel appreciationes:aut capilli:ſiue ordeum:vel tempeſtates:aut demones:vel piloſi:ſiue hirci. שְׂעֹרִים

Ser.Anguſtia ſiue tribulatio:aut vinculum vel colligatio:ſeu plaſmatio:vel fortitudo:aut petra. צַר

Serabia.Siccitas domini:vel preualens cũ domino:aut pſallens in domino vel cum domino. שֵׁרֵבְיָה

Seraphim.Ardentes:vel igniti. שְׂרָפִים

Serebia.Siccitas domini:vel preualens cum domino:aut pſallens in domino vel cum domino. שֵׁרֵבְיָה

Serẽſer.Princeps theſauri vel cellarii:aut pſallentis theſaurus vel cellarium:vel qui videt anguſtiam:aut ex ſyro & hebreo caſtrametatio anguſtiantis. שַׂרְאֶצֶר

Sereth.Anguſtia:ſiue tribulatio:aut vinculum vel colligatio:ſeu plaſmatio. צֶרֶת

© Biblioteca Nacional de España

σέργιος Sergius.Rete vel retiaculum.G.
חרים Serim.Deſtructio:ſiue anathema:vel rete aut retiaculum:
vel dedicatum aut conſecratum.ſ.deo.heb.herim.
Seron.Princeps meroris:vel cantans triſtitiam:aut plani
צרועה Serua.Leproſa:aut ſcabro. (cies.D.
שרוג Seruch.Palmes vel ſarmentum:ſiue ramus:aut cõuolutio.
heb.ſerug. (ſeu muneris eleuatio
ששא Seſa.ſextus vel ſenarius:aut marmoreus:vel iocundus:
ששק Seſac.Munus ſacci:aut munus oſculi vel poculi:ſiue do
num femoris.
שישק Seſach.3.Reg.14.&.2.Paralip.12.a.vbi dicitur Aſcendit
ſeſac rex egypti:interpretatur Vanũ vel vacuũ ſacculũ:
aut vanitatis oſculũ vel poculũ:ſiue vanitatis femur.
ששק Seſac.1.Paralip.8.Lini vel byſſi ſaccus:vel ſenarius aut ſex
tus ſaccus:ſiue letitie oſculum vel poculum aut femur.
ששך Seſac.Hiere.25.&.51.Linum vel byſſus tua:aut gaudiũ tu
um:ſiue ſenarius tuus. (nus:vel lineus.
ששי Seſai.ſenarius vel ſextus:ſiue gaudens vel letus:aut byſſi
ששן Seſan.Lilium ſiue roſa:vel letitia:aut linum vel byſſus.
ששבצ Seſban.Manãs vel fluẽs:aut ſyriace liberatio.heb.ſeſbaz.
שחצימה Seſenna.Hũiliatio ieiunii:aut fouea ſiue meditatio ieiunii
שת Seth.Poſitus vel poſuit. (vel ſuperbia maris.heb.ſeſema.
שבתי Sethái.ſabbatũ:vel requies:ſiue ceſſatio.heb.ſebthái.
שכיה Sethia.Protectio vel ramus domini:ſiue ſepiens aut val
lans dñs:vel ceſſatio domini.heb.ſechia.
שטים Sethim.Expãſiões:aut diuertẽtes:ſiue flagella:vel ſpine.
שתרי Sethrái.Exactor:vel ꝓpoſitus:aut ſyriace obligatio vel cõ
ציחא Sia.ſplendor:vel candor:aut ſiccitas. (tractus.
סיעהא Siaa.Motus:aut ſyriace adiutorium.
ציחא Siaha.ſplendor:vel candor:aut ſiccitas.
צבא Siba.Exercitus vel militia:aut fortitudo:vl' ceruus:ſiue na
שבע Siba.2.Reg.20.interptatur ſacietas:ſiue (uis veniẽs.
iuramentum:aut ſeptem vel ſeptimus.
שוא Siba.2.Reg.20.in fine interpretatur vanitas:aut eleuatio:
vel tumultus.heb.ſiua.
סיון Siban.Rubus:vel ſpinoſus.heb.ſiuan.
Sichar.Concluſio vel clauſura:aut inebriatio:vel merces.
Dicit aũt btũs Hiero.qđ corrupte ponitur pro ſichem:
qđ interptatur humerus:ſiue portio:aut manicatio vel
matutinatio:ſed in greco ſichar inuenitur.D.
צקלג Sicelech.Effuſio ſextarii vel menſure:aut coanguſtãs ſex
tarium vel menſuram.heb.ſiceleg.
שכם Sichem.Hũerus:ſiue pars:aut manicatio vel matutinatio.
שכר Sicera.Ebrietas.Vñ notãdũ qđ ſicera deſcẽdit ab hebreo:
& ſignãt omne quod inebriare poteſt vt ait btũs Hiero.
שכם Sichima.Humer9:ſiue ꝑs:aut manicatio vel matutinatio.
Sichimi.Idem.
σικυών Sicyone.Cucumerarium.G.
Siden.Venatio:aut inſidiatio:ſiue viaticum vel cibarium:
צידן Sidon.Idem. (aut nauis iudicii.D.
Sidonia.Idem.
צדנית Sidonie.Venatrices:aut inſidiatrices:vel cibaria.
צדנים Sidonii.Venatores:aut inſidiatores:ſiue nauis iudicantiũ.
Sidonius.Idem.ſ.n.
שדרך Sidrach.Mãmilla tenera vel delicata:aut depredatio tene
ra:ſiue ager delicatus:aut ſyriace miſſus tuus.
סנה Siene.Rubus:vel ſyriace inimicitia.
σίλας Silas.Conſiderans:vel animaduertens.G.
Silo.Diſſoluens:vel diſcalcians:ſeu pax:aut abundantia:
vel ſyriace illuſus:vel decipiens.
שלח Siloe.Miſſus:vel mittens:aut ramus:ſiue telum:aut arma
.ſ.miſſilia:vel ſyriace ſpolians vel ſpoliatus.
Siloe.Eſa.8.& Ioh.9.interpretatur Miſſus.

Siloni.Manens vel qui manet:aut pacificus:vel abundãs: שלוני
aut ſyriace illudens vel decipiens.
Silonites.Idem.
Siluanus.Latinum eſt a ſilua.
Simmaa.Audiens:vel obediens. שמעא
Simmaha.Idem.
Symeon.Audiens:vel exauditio. שמעון
Symeonite.Idem.p.n.
Symon.Audiens:vel obediens.D.
Symon.1.Paralip.4.Ponens vel poſitus:aut munus ꝑpa שימון
rationis vel numeri:ſeu pinguedo:vel oleum.
Sin.Rubus. סין
Sin.Nu.13.&.20.&.27.&.33.d.&.34.& Deut.32.& Ioſ. צין
15.In oĩb9 his locis ĩterptatur ſcutũ l'arma:aut frigiditas
Sin.Nomen littere interpretatur Dens:aut ebur.D.
Sina.Scutum uel arma:aut frigiditas. צנה
Sina.Deut.33.& Eccli.48.interptatur rub9:vel ſyriace ini סיני
micitia.heb.ſinai.
Sinai.Idem.
Syntycen.Colloquens vel confabulans.G. συντυχη
Sion.Aceru9 aut tumulus:uel ſpecula:aut ſiccitas. ציון
Syor.Paruulus:aut nauis uigilantis uel ſuſcitati aut emuli צער
uel denudati.
Syor.Ioſ.19.&.1.Paralipo.13.Niger:uel turbidus:aut שיחור
matutinus.
Syra.ſpina:aut olla:uel lebes:ſiue rebellio:aut receſſio. סרה
Sirach.ſibilus:aut canticũ fratris:uel munus uacuum.D. συρακου
Syracuſa.Atrahens uiolenter.G. σαι.
Siria.Hebraice dicitur aram:& interpretatur excelſa uel ſu ארם
blimis:aut decipiens:ſiue maledictio eorum.
Syri.Idem.p.n.
Syrii.Idem. συροφοινι
Syropheniſſa.Attracta rubedo:uel attractio purpurea.G. κισσα.
Syrtim.Attrahens uel attractio.G.
Syrus.Hebraice dicitur arami:& interpretatur excelſus uel ארמי
ſublimis aut decipiens:ſiue maledictio eorum.
Siſai.ſenarius uel ſextus:ſiue gaudens uel letus:aut byſſi ששי
nus:uel lineus.
Siſara.Hirundinem uidens:aut tineam uel equum uidẽs. סיסרא
Sithim.Expanſiones:uel diuertẽtes:ſeu flagella:uel ſpine. שטים
Smyrna.Myrrha.G. σμύρνα.
Soa.Candor:aut ſiccitas. צחא
Soba.Exercitus:ſiue militans:aut preceptum in ea:uel in צובה
flatio:aut tumor.
Soba.Geñ.14.Dilectio:uel abſconſio:aut ſyriace obliga חובה
tio:uel peccatum.heb.hoba.
Sobab.Reuerſus:aut auerſus uel conuerſus:aut ſyriace שובב
ſcintilla.
Sobach.Rete uel retiaculum:aut cancellus:uel captiuitas שובך
ſiue conuerſio tua:aut ſyriace columbarium.
Sobai.Conuerſio:uel captiuitas:aut ſeſſio:uel ſedens. שבי
Sobal.Semita:uel ſpica:aut crura:uel femur:ſeu uana ue שובל
tuſtas.
Sobal.ꝑs.59.& Iudi.13.Exercitus:ſiue militans:aut pre צובה
ceptum in ea:ſiue inflatio aut tumor.heb.ſoba
Sobech.Equiparatus vanitati:uel appoſitus uacuitati uel שובק
diſſipationi:aut uana euacuatio:uel ſyriace derelictus.
Sobi.Conuerſio:uel captiuitas:aut ſeſſio uel ſedens. שבי
Sobna.Sede nunc:aut conuertere nunc:ſiue captiua nunc: שבנה
uel edificans:aut qui intelligit.
Sobnas.Idem.
Soboba.Exercitus uel militia in ea:ſiue inflatio uel tu צובבה
mor in ea.

© Biblioteca Nacional de España

סִבְּכַי Sobochai.Ramus vel propagines:aut tugurium.
שׂוֹכֹה Socco.Protectio vel vallatio:aut ramus:ſiue ceſſatio.
Socho.Idem.
סֻכּוֹת Sochot.Tabernacula vel tentoria.
שׂכֹה Sochot.Ioſ.15.&.1.Reg.17.&.19.interpretatur protectio: vel vallatio:aut ramus:vel ceſſatio.heb.ſocho.
סֻכּוֹתבְּנוֹת Sochotbenoth.Tabernacula filiarum vel edificationum:ſiue auſcultationes vel vnctiones filiarum vel edificiorum
סוֹדִי Sodi.ſecretum meum.
סְדֹם Sodoma.ſecretum eorum:ſiue calx aut cementū eorum.
Sodomi.Idem.
Sodomite.Idem.
שֹׁהַם Soem.Onyx lapis ṗcioſus:aut ſyriace detectio ł mora eorū
צוֹפַי Sophai.Speculator:aut fauus:ſiue natatio:vel coopertimentum:aut expectatio.
שׁוֹפָן Sophan.Cuniculus vel cyrogrillus:ſiue abſconditus vel reconditus:aut conterens:ſiue confractio.
צוֹפַר Sophar.Matutinus:aut corona:ſeu circulus:vel paſſer:aut ſyriace hedus. (ſophach.
שׁוֹפָךְ Sophat.Effundens vel effuſus: aut vanus lecythus. heb.
סֹפֵר Sopher.Scriba:vel liber:aut narrans vel numerans.
סֹפֶרֶת Sophereth.Numerans:vel narrans ſiue narratio: aut librarius:vel ſcriba.
צוֹפִים Sophim.Specule vel ſpeculantes:ſiue cooperti:aut natantes:vel expectantes:aut fauus.
צְפַנְיָהוּ Sophonias.Abſconſio domini:ſiue ſecretum domini:aut ſpeculator noſter dominus:vel aquilo domini.
שֹׁמֵר Somer.Cuſtos:vel adamas:ſeu vepres aut ſpina:vel fex.
שְׁמַרְיָה Sommoria.Cuſtodia domini:ſiue adamas domini:aut vepres vel ſpina domini.
שְׁחַרְיָה Sooria.Mane domini:aut matutinatio vel manicatio domini:ſeu niger domini.
Soptim iudices.& inde dicitur liber iudicum.
שֹׂרֵק Soreth.Vinea vel vitis:aut ſibilus vel ſibilans .heb.ſorech
צְרִי Sori.Anguſtiator:ſiue vinculum aut colligatio:vel plaſmatio:aut reſina:vel tyriaca:ſiue petra:vel fortis.
σωσίπατρος Soſipater.Saluans patrem:vel ſalus patris.G.
σωσθένης Soſthenes.ſaluator potens vel robuſtus.G.
σώστρατος Soſtratus.ſaluans exercitum vel ſalus exercitus .G.
סוֹטַי Sothai.Preuaricatio:ſiue declinatio.
Sothei.Idem.
σπαρτιαται Spartiani.ſeminati vel ſeminantes.G.
ωι. Spartiate.Idem.G.
שְׁתַרְבּוֹזְנַי Staburzanai.Cōputreſcens contēnentes me:vel qui explorat contemptores meos.heb.ſtarbuzanai.
στάχυν Stachium.ſpica.G.
στεφανᾶ Stephana.Corona vel coronata.G.
στέφανος Stephanus.Corona vel coronatus.G.
στωικοί Stoici.a ſtoa.i.porticu in quo diſputabāt illi philoſophi dicti ſunt.G.
סְתוּר Sthur.Occultꝰ vel abſcōditꝰ:ſeu deſtruēs vel demoliens.
שׁוּעַ Sua.Clamans:vel ſaluans:aut potens: vel magnificus;ſeu reſpiciens.
סוּאָ Sua.4.Reg.17.Modius vel menſura:aut velamen.
שׁוּחָה Sua.1.Paralip.4.Foſſa:aut natatio:ſiue hūiliatio: aut meditatio:vel loquela:aut germinans.
שׁוּעָא Suaa.Clamans:vel ſaluans:aut potens:vel magnificꝰ: ſeu reſpiciens.
שׁוּעָל Sual.Vulpes:aut ſemita:ſiue pugnus:aut pugillus.
צוּעָר Suar.Paruulus:aut ṗceptū vigilie vel ciuitatis aut emuli ł denudatiōis aut euacuationis:vel ſyriace anguſtiator.
צוֹבָה Suba.Exercitus ſiue militans:aut preceptum in ea:vel inflatio aut tumor.

Subahel.Conuerſio dei:ſiue captiuitas dei:aut ſedes dei. שׁוּבָאֵל
Subal.ſemita:ł ſpica:aut crura vel femur:ſeu vana vetuſtas שׁוֹבָל
Subuel.Cōuerſio dei:ſiue captiuitas dei:aut ſedes dei. שְׁבוּאֵל
Subuhel.Idem.
Sue.Clamans:vel ſaluans:ſeu potens: vel magnificus: aut reſpiciens. שׁוּעַ
Sue.Geñ.25.&.1.Paralip.1.Loquens:ſiue orans:aut foſſa: vel humiliatio:aut natatio. שׁוּחַ
Sue.1.Paralip.2.f.Vanitas:aut eleuatio:vel tumultus. שׁוְא
Sue.1.Paralip.7.g.Erradicatio:vel conculcatio. סוּחַ
Suph.Fauus:ſiue ſpecula:aut cooperimentum:vel natans: aut expectans. צוּף
Supha.Lecythus:aut preceptum illaqueās:vel preceptum flatus:ſiue preceptum inflationis. צוֹפַח
Supham.conterens eos:ſiue barba vel labium eorū :aut ripa vel littus eorum.heb.ſephupham. שְׁפוּפָם
Suphamite.Idem.
Suham.Locutio ſiue meditatio eorum:aut fouea vel humiliatio eorum:ſiue natatio vel germinatio eorum. שׁוּחָם
Suhamite.Idem.
Suites.Meditatio:aut fouea:vel incuruatio:aut humiliatio ſiue natatio aut natans. שֻׁחִי
Sunam.Mutatio ſiue dormitatio eorum:aut vana dormitatio:vel iteratio aut ſecundatio eorum. שׁוּנֵם
Sunamitis.Dormiens:vel mutata:aut vana dormitio: vel iteratio aut ſecundatio dormitionis. שׁוּנַמִּית
Sunamitis.Canti.6.&.7.Pacifica:ſiue perfecta: aut retribuens.heb.ſulamitis. שׁוּלַמִּית
Sunem.Mutatio ſiue dormitatio eorum:aut vana dormitatio:vel iteratio aut ſecundatio eorum. שׁוּנֵם
Suni.Mutatus:vel dormiēs:aut iteratus vel ſecundarius. שׁוּנִי
Sunite.Idem.
Sur.Murus:aut bos:vel aſpiciens. שׁוּר
Sur.Nu.25.&.31.& Ioſ.13.&.1.Paralip.8.&.9.interṗtatur petra:vel fortis:aut obſidens:vel anguſtians:ſiue plaſmator vel figurator:aut ligatus:vel ligans. צוּר
Suri.Lux vel lumen meū:aut ignis meus.heb.vri. אוּרִי
Suriel.Petra dei:ſiue fortitudo dei:aut plaſmatio vel figuratio dei:ſiue vinculū aut colligatio dei:vel obſidio dei. צוּרִיאֵל
Suriſaddai.Petra vel fortitudo oīpotētis vel deuaſtātis:aut plaſmatio vel figura oīpotentis vel deuaſtātis:vel vinculum ſiue obſidio omnipotentis vel deuaſtantis. צוּרִישַׁדָּי
Suſa.Lilium ſiue roſa:aut letitia. שׁוּשַׁן
Suſa.1.Paralip.18.Vanitatis eleuatio:aut exultans. שַׁוְשָׁא
Suſan.Lilium vel roſa:aut letitia. שׁוּשַׁן
Suſanna.Idem.D.
Suſannachei.Lilia vel roſe: aut gaudium claudorum vel percutientium. שׁוּשַׁנְכָיֵא
Suſi.Equus:vel hirundo:aut tinea. סוּסִי
Suſis.Lilium:ſiue roſa:aut letitia. שׁוּשַׁן
Suthala.Plātatio viriditatis vel humiditatis:aut potus humidus:ſiue ponens humiditatem vel viriditatem. שׁוּתֶלַח
Suthalaite.Idem.

De incipientibus a littera.t.

Taath.ſubter vel ſubtus: aut pauor ſiue formido: vel ſyriace deſcenſio. תַּחַת
Tabeel.Bonus deus. טָבְאֵל
Tabelias.Intinctus a domino:vel baptiſmus domini: ſiue (bonitas ipſi dño. טְבַלְיָהוּ
Taberne.Latinum eſt.
Tabita.Dorcas.i.damula vel caprea.ſyrum eſt.
Tabita cumi.Marci.5.d. In greco ſcribitur talithacumi: quod ex ſyro & hebreo interpretatur puella ſurge.

© Biblioteca Nacional de España

טברמן Tabremmon.Bonum malūgranatum:ſiue bonitas excel-
ſa vel ſublimis:aut vmbilicus preparatus vel numeratus
aut muneratus.
עתקצין Tachaſin.Hora vel tempus principis:ſiue nunc princeps.
heb.itachaſin.
Taddeus.Laudans vel confitens.D.
תחפנס Taphnes.Occulta tentatio vel fuga:aut coopertum vexil
lum:vel ex hebreo & ſyro occultum miraculum.
צוען Táphnis.Hebraice dicitur ſóan:& interpretatur mouens
vel motio aut motus.
תחפנחס Taphnis.Hiere.43.&.44.&.46.& Ezechiel.30.vbi dici
tur & in taphnis nigreſcet dies:interpretatur Operimen
tum confidentie vel protectionis:aut occulta confidentia
vel protectio.
תפוח Taphúa.Pomum:vel inflatio:aut inſuflatio:ꝉ illaqueatio.
תפסח Tapſa.Tranſitus:vel claudicatio:aut paſcha.ideſt locus vbi
paſcha fit.
טפסר Tapſar.Princeps:vel exercitus:ſiue paruulos auferens:aut
diſtillationem vel guttam auferens.
תרהקה Tarácha.Explorator vel contemplator obtuſſus:ſeu legis
hebetudo vel impedimentum : aut turturis obtuſſio vel
hebetudo.
תו Tau.Signum.
טבת Tebbath.Bona vel bonitas.
Tebeth.Idem.
כבון Tebon.Extinguens vel extinctus:aut quaſi intelligēs: vel
quaſi edificans.heb.chebon.
תחינה Tehinna.Deprecatio aut miſericors:ſiue gratioſus ꝉ gr̄a.
טלמון Telmon.Ros preparatus vel roris p̄paratio:aut roris mu-
nus:vel ros numeratus:aut ex ſyro & hebreo vmbre pre
paratio vel munus.
תענך Tenach.Cōfringēs te:vel hūilians te:aut r̄ndens tibi.
תרפים Teraphim.Simulachra vel ſtatue:aut figure vel imagines.
Tertius.Latinum eſt.
τερτύλ- Tertullus.Falſa annuncians:vel mēdax: aut mōſtroſus. G
λος. Teth.Verrere:ſiue ſcopis mundare.D.
קטרון Tethron.Aromatizans:vel fumigans: aut colligatio: vel
vinculum:ſiue atediati canticum:aut ſyriace nodus. heb.
cethron.
Tiberiadis.Bona viſio:vel vmbilicus:aut confractio.D.
Tiberius.Idem.D.
Tibianei.Palee vel paleati:aut bene reſpondentes: vel be-
ne gratificantes.D.
τυχικός. Tichicus.Caſualis vel contingens.G.
חדקל Tygris.Hebraice dicitur hidécel:& interpretatur acumen
velocitatis:aut acutus ſonitus vel vox:ſeu letus ſonit⁹ vel
leta velocitas:aut ex ſyro & hebreo vna vox:vel vniſonus
aut vnica velocitas.
τιμόθεος. Timothe⁹.Honor dei:vel honorās deū:aut p̄cioſus deo. G
τύραννος. Tyrannus.Imperans vel princeps.G.
צורים Tyrii.hebraice dr̄ ſorim: & iterp̄tatur tribulātes : ſiue obſi-
dētes:aut anguſtiātes:ꝉ ligātes ſiue vīculati:ꝉ figurātes:aut
Tyrius.Idē.ſ.n. (plaſmātes:ſiue fortes:vel petre.
צר Tyrus.Hebraice dicitur ſor:& interpretatur tribulatio: vel
obſidio:ſiue anguſtia:aut vinculū vel colligatio: ſeu plaſ-
matio aut figuratio:vel fortitudo:aut petra.
τυχικός. Titichus.In greco tychicus: & interpretatur caſualis vel
τίτος. Titus.Honorabilis.G. (contingens.G.
טוב Tob.Bonus:ſiue bonitas.
טובאדני Tobadonias.Bonus dn̄ator dn̄s:aut bona baſis domini.
יה Tobia.Bonus dominus:vel bonitas domini.
טוביה Tobias.Idem.
תפת Tóphet.Tympanum:vel ſeductio:aut dilatatio.

Tolmái.Sulcus.ſ.qui fit cum aratro:aut ſuſpendens aquas תלמי
vel coadunatio aquarum.
Toparchia.Territorium.G. τοπαρχία
Traconitidis.Saxoſa vel aſpera.G. τραχωνῖ-τις.
Triphena.Delicioſa vel delicata.G. τρύφαινα
Triphon.Delicioſus vel delicatus.G. τρύφων.
Triphoſa.Delicioſa vel delicata.G. τρυφῶσα
Tripolis.Trium ciuitatum.ſ.regio.G. τρίπολις
Troadem.Perforata.G. τρωάδα.
Trophimus.Nutritus:ſiue educatus.G. τρόφιμος
Troglodyte.Hebraice dicitur ſuchiim:& interpretatur vn סכיים
cti vel vngentes:aut cooperti vel obumbrati.ideſt in ta-
bernaculis vel tuguriis habitantes.
Tubal.Orbis:vel mundanus:aut confuſio vel ignominia: תובל
ſeu portatus vel adductus.
Tubal.Gen̄.4.Defluens ſiue apportans:vel inueteraſcens יובל
aut germinās:ſiue iubileus:vel buccina.heb.iubal.
Tubin.Bn̄ mēſurata vel bona mēſura :aut bonū vinū.D.
Hucuſq; p ſimplicem.t.litteram.i.ſine aſpiratiōe lecta
ſunt principia nominum:ex inde que ſequuntur aſpira-
tione addita.i.per.th.legenda ſunt.
Tháan.Dep̄cās:aut miſericors:ſiue gratioſus uel gratia. תחן
Tháas.hyacinthinus:uel feſtinans : aut ſilens. תחש
Tháath.Subter uel ſubt⁹:aut pauor ſiue formido:uel ſyria תחת
Thábee.Iugulatio uel occiſio:aut coquus. (ce deſcenſio. טבח
Thabeel.Bonus deus. טבאל
Thabita.Dorcas.i.damula uel caprea.ſyrum eſt.
Thabitacumi.In greco ſcribitur talithacumi:& ex ſyro &
hebreo interpretatur puella ſurge. (fractio.
Thabor.Electio:ſiue puritas:aut ſyriace contritio uel con תבור
Thacan.cōcatenat⁹:ſiue retruſſus ꝉ cōcluſus.heb.thartach. תרתק
Thadal.Cōterēs iugū:ſeu ſciētia eleuatiōis vel aſcēſionis. תדעל
Thaddeus.Laudans:ſiue confitens.D.
Thaphet.Diſtillatio:aut gutta:vel paruula. טפת
Tháphnes.Operimētū cōfidētie vel p̄tectionis: aut occul תחפנחס
ta confidētia vel protectio. (motus aut motio.
Tháphnis.Hebraice dicitur ſóan:& iterpretatur mouēs: ꝉ צוען
Tháphnis.Hiere.43.&.44.&.46.& Ezech.30.e.inter- תחפנחס
pretatur operimentum confidentie uel protectionis:aut
occulta confidentia vel protectio.
Thaphúa.Pomū uel inflatio:aut īſuflatio : uel illaqueatio. תפוח
Thalaſſa.In greco laſſea:& iterp̄tatur ſpiſſa:ꝉ prudens. G. λασαῖα.
Thalaſſar.Suſpenſio principis:uel tumulus principis: aut תלשר
ſuſpendens canticum:uel tumulus canentis.
Thale.humectatio:aut uiriditas:ſiue humectās:aut uireſcēſ תלח
Thamar.Palma uel datilus:ſiue commutatio uel permuta תמר
tio:aut amaritudo.
Thamna.Vetita:ſiue prohibita:aut p̄fecta uel conſumata תמנע
commotio.
Thamna.Ioſ.15.Imago uel figura:aut numeratio uel nūe תמנה
Thamnas.Idem. (rans:aut ſyriace cōſtituens.
Thamnata.Idem.
Thamnateus.Idem.
Thamnatſára.Figura uel imago extenſa uel remanēs aut תמנתס
fetēs:ſiue nūeratio reſidua:aut nūeratio extenſiōis uel fe רח
toris:aut ex ſyro & hebreo cōſtituta extēſio uel fetor: aut
Thamnatſare.Idem. (ſtatuta reſiduitas.
Thamnatſáre.Iudi.2.Imago uel figura ſolis :aut imago ꝉ תמנתח
figura teſtea uel fictilis:aut numer⁹ ſolis uel teſte : aut ex רס
ſyro & hebreo cōſtitutus ſol uel teſta.heb.thamnatáres.
Thana.Cōfringens te:uel humiliās te:ſiue r̄ndēs tibi.heb. תענך
thanach. (ſyriace conſtituens.heb.thamna.
Thanna.Imago uel figura:aut numeratio:ſiue nūerās:uel תמנה

© Biblioteca Nacional de España

תַּעְנַךְ Thanach.Confringens te:vel humilians te:ſiue rñdes tibi
Thanam.Idem.heb.thanach.
תַּנְחֻמֶת Thanámeth.Conſolatio:vel penitentia:aut doni laguncula vel murus:ſiue donum indignationis vel caloris: aut requies mortis.
תִּמְנָה Thannan.Imago vel figura:aut numeratio vel numerãs: aut ſyriace conſtituens.heb.thamna.
כְּנַנִי Thanáni.Preparatio vel baſis mea:heb.chanáni.
תַּאֲנַת שִׁלֹה Thanatſelo.Ficum vel ficulneam diſſoluens vel diſcalcians aut decorticans:ſeu ficulnea errans vel mentiẽs:aut ficulnea abundantie vel pacis:ſeu occaſio erroris vel mendacii:aut occaſio.ſ.eſt abundantia vel pax.
תַּעְנַךְ Thane.Confringens te:vel humilians te:aut reſpondẽs tibi.heb.thanach.
חָנֵס Thanes.Gratie vexillum:ſiue gratie tentatio vel fuga:aut ex hebreo & ſyro gratie miraculũ.heb.hanes.
צֹעַן Thanis.Hebraice dicitur ſoan:& interpretatur:mouẽs:vel motio:aut motus.
תַּתְנַי Thantanái.Donans vel donator.heb.thathanái.
תִּפְסַח Thapſa.Tranſitus:vel claudicatio: aut paſcha. ideſt locus vbi paſcha fit.
Thapſam.Idem.heb.thapſa.
תַּאְרֵעַ Thara.Vlulans:aut malefaciens:vel cubiculũ malicie: aut cubiculum paſtoris vel ſocii:aut ſyriace euentus:ſiue terreſtris:vel inferior.
תַּחְרֵעַ Thara.1.Paralip.9.Ira vel contentio praua:aut ira vel cõtentio ſocii vel paſtoris.
Thara.Eſter.12.Idem quod thares quod interpretatur heres:aut miſer:vel exul.D.
תִּרְהָקָה Tharáca.Explorator vel contemplator obtuſſus:ſiue legis hebetudo aut impedimentum: vel turturis obtuſſio vel hebetudo.
תִּרְחֲנָה Tharana.Explorator vel contemplator gratie vel miſericordie:aut turtur gratie vel miſericordie.
תֶּרַח Tháre.Odorans:vel ſpirans:aut abigens.
תַּרְאֲלָה Tharela.Exploratio vel turtur maledictiõis:aut turtur fortitudinis vel ilicis:aut explorans ilicem vel fortitudinem
תֶּרֶשׁ Thares.Heres:aut miſer:vel exul.
ταρσεῖς. Tarſenſes.Alati vel pennati.G.
ταρσεύς. Tharſenſis.Idem.ſ.n.G.
תַּרְשִׁישׁ Tharſis.Cõtẽplatio gaudii:vel exploratio marmoris:aut turtur gaudii:ſiue chryſolith⁹ lapis.ſ.pcioſus:aut mare.
ταρσός. Tharſum.Alata vel pennata.G.
תַּרְתָּן Thartan.Explorans vel contemplans donum:aut turturis donum:vel lex ipſarum.
Thaſi.Oblitus vel obliuiſcens:aut debitor.D.
תָּו Tháu.Signum.
תֹּחוּ Tháu.1.Reg.1.Viuens:aut nuncians.
טַבָּעוֹת Thebaoth.Annuli vel circuli:aut ſubmerſi:ſeu bonum tẽpus:vel bona hora.
טִבְחַת Thebath.Iugulatio vel occiſio:aut coquus:ſeu bene formidans:vel bene confractus.
תֵּבֵץ Thébes.Cenoſus:aut ſericeus:vel ouum:aut ſyriace lineus
תִּבְנִי Thebni.Palea:aut fenum:vel intelligens:aut filiatio.
טַבָּעוֹת Thebboath.Annuli vel circuli:aut ſubmerſi:vel bonũ tẽpus:aut bona hora.
תְּקוּעָה Thecua.Tuba:vel clangor:aut fixa.
תִּקְוָה Thecua.4.Reg.22.& Eſd.10.Spes:vel funiculus:aut linea vel congregatio.
תְּוֹקְחַת Thecuat.Signum vel figurationem aſſumens.
תְּקוֹעַ Thecúe.Tuba:vel clangor:aut fixa.
תְּקוֹעִים Thecueni.Tube:vel clangentes:aut fixi.
Thecuítes.Idem.ſingu.nu.

Thecuitis.Idem.fe.ge. תְּקוֹעִית
Theglatphalaſar.Captiuitatem miraculoſam vel ruinoſã abſtulit vel ligauit:aut ex hebreo & ſyro captiuitatem miraculoſam vel ruinoſam prohibuit. תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר
Theglatphalaſar.1.Parali.5.&.2.Paralip.28.Niuẽ cadẽtẽ ꝑhibẽs ł ligãs:ex ſyro & hebreo.heb.thelgatphalnaſar. תִּלְגַת פִּלְנְאֶסֶר
Thehen.Deprecans:aut miſericors:ſiue gratioſus: vel caſtrametans. תַּחַן
Thehenite.Idem.p.n.
Thehinna.Idem.ſ.n. תְּחִנָּה
Thelarſa.Coaceruatio vel ſuſpẽſio aratri vel ſurditatis aut ſilentii ſiue artificii vel teſte.aut ex hebreo & ſyro aceruata vel ſuſpenſa ſilua. תֵּל חַרְשָׁא
Thelaſar.Coaceruationem vel ſuſpenſionem auferens:aut coaceruationis vel ſuſpenſionis receſſus. תְּלַשָּׂר
Thélem.Agnus ſiue ros eorũ:aut ſyriace vmbra eorum. טֶלֶם
Thelmela.Aceruus ſalis vel naute:aut ſuſpenſio vel appẽſio ſalis vel naute. תֵּל מֶלַח
Thelmon.Ros preparatus vel roris preparatio: aut roris munus:vel ros numeratus: aut ex ſyro & hebreo vmbre preparatio. טַלְמוֹן
Thema.Admiratio:vel conſumatio:aut auſtrum. תֵּימָא
Thema.Eſd.2.& Nee.7.interpretatur Delens vel radens: aut abſtergens:vel ſyriace percutiens. תֶּמַח
Theman.Auſtralis vel aphricus:aut conſumatus vel perfectus:aut ſyriace ibi. תֵּימָן
Theman.Iob.6.& Hiere.25.Admiratio:vel conſumatio: aut auſtrum.heb.thema. תֵּימָא
Themani.Perfectiſſimus:vel auſtralis:aut ſyriace cõſtitut⁹ תֵּימָנִי
Themanites.Idem.
Themna.Imago vel figura:aut numeratio vel numerans aut ſyriace conſtituta. תִּמְנָתָה
Thenach.Cõfrigẽs te:vel hũilians te:aut rñdens tibi. תַּעְנַךְ
Thenath.Idem.heb.thenach.
Thenoémeth.Conſolatio:vel penitentia: aut doni lagucula vel murus:ſiue donum indignationis vel caloris:aut requies mortis. תַּנְחֻמֶת
Theodas.Fluens aqua.G. θευδᾶς.
Theodotius.Deo datus.G. θεοδότιος
Theophilus:Amicus dei:vel deo dilectus.G. θεόφιλος.
Theraphim.Simulachra vel ſtatue:aut figure ł imagines. תְּרָפִים
Therphalei.Raptores fatigati vel laborioſi:aut ſeries miraculoſa vel ruinoſa:aut ex ſyro & hebreo mons vel cuſtos miraculi vel ruine:aut folium laboris. טַרְפְּלָיֵא
Therſa.Complacens:vel volens:aut ſuauis:vel currens. תִּרְצָה
Theſſalonica.Dei altera victoria:aut ſitus ſiue poſitio alterius victorie.G. θεσσαλονίκη.
Theſſalonicenſes.Idem.p.n.G. θεσσαλονικεῦς.
Theſſalonicenſis.Idem.ſ.n.G. θεσσαλονικεύς.
Theſbites.Captiuans:vel cõuertẽs:aut ſedens vel habitãs תִּשְׁבִּי
Thet.Verrere:ſiue ſcopis mundare.D
Thethel.Appenſio.heb.thechel. תְּקֵל
Thyatira. Odor ſiue ſacrificium laboris vel contritionis. G. θυάτειρα.
Thyatireni.Idem.p.n.G. θυατειρεῖς
Thicon.Medium vel intermedius:aut preparatio. תִּיכוֹן
Thyphonicus.turbulentus:vel tempeſtuoſus.G. τυφωνικός.
Thimon.Honorabilis:vel precioſus.G.
Thimeus.Cecus vel cecitas.D. τίμων.
Thiras.Demolitor:ſiue deſtructor:aut irrorãs:vel irrorat⁹ תִּירָס
Thiria.Exploratio:vel contemplatio: תִּירְיָא
Thobia.Bonus dominus:vel bonitas domini. טוֹבִיָּה
Thobias.Idem.

© Biblioteca Nacional de España

תוכן Thócen.Medium:vel intermedius:aut preparatus.
תפל Thóphel.Ruina:aut ſtultitia:ſiue inſulſitas:aut inſipiditas
תפת Thóphet.Tympanum:vel ſeductio:aut dilatatio.
תגרמה Thógorma.Oſſeus:vel robuſtus:ſiue incolatus nimi⁹:aut peregrinus valde:vel timens valde:ſeu anxioſa celſitudo
תולע Thola.Vermis:aut vermiculus:vel coccus aut coccineus.
תולד Tholad.Natiuitas:vel generatio.
תולעי Tholaite.Vermes:aut vermiculi:vel coccus aut coccinei.
תלמי Tholmái.Sulcus.ſ.qui fit cum aratro:aut ſuſpendẽs aquas:vel coadunatio aquarum.
Tholomai.Idem.
Thomas.Abyſſus:vel geminus:& grece didymus appellatur:quod interpretatur gemellus.ideſt ille qui cum alio vno & eodem partu naſcitur.D.
τόπος Thopo.Locus.G.
תיצי Thoſaites.Diſſipatio vel diſſipatus:aut exiens.
Thoſan.In greco ſcribitur choſam:& hebraice interpretatur diuinans.D.
תעי Thou.Errans.
תוח Thóu.1.Paralip.6.interpretatur Telum:vel iaculum.
θράκες Thraces.Aſperi:vel ſaxoſi.G.
θρασέα Thraſea.Audax:vel temerarius.G.
תובל Thubal.Orbis:vel mundanus:aut confuſio vel ignominia ſeu portatus vel adductus.
יובל Thubal.Geñ.4.Defluẽs:ſiue apportãs:vel inueteraſcens:aut germinãs:ſiue iubileus:vel buccina.heb.iubal.
תובלקין Thubalcáin.Mundana poſſeſſio vel emulatio: aut mundi nidus:ſeu cõfuſionẽ poſſidẽs:vel ignominiam emulans.

De incipientibus a littera.u.

Vagao.Interior:vel intimus:aut elatus vel eleuatus:ſiue corporeus.D.
Vaiecra.Liber leuitici ſic vocatur ab hebreis:quia ſic incipit.ideſt & vocauit.
Vaiedaber.Liber nũeri:quia ſic incipit.i.locutuſq; eſt.
ויזתא Vaiſátha.Aſpergens thalamum vel cubiculum:aut ex ſyro & hebreo ve oliue.heb.vaizátha.
ופסי Vapſi.Fragmentũ vel particula:aut diminutio ł diminut⁹.
ושני Vaſſeni.Secundus:vel dualis:ſiue mutatus:aut coccineus:vel dens aut annus meus.
ושתי Vaſthi.Bibens vel potãs:aut duplicãs:vel ponẽs:aut ſtamẽ
Vau.Et.quod eſt coniunctio.D.
אוביל Vbil.Adductus vel portatus:aut luctuoſus:vel veteraſcens
חוקקה Vcúca.Sculptura:aut preceptum:vel legiſlatio.
חופם Vpham.Thalamus eorum:aut operimentum eorum:ſiue littus vel ripa eorum.
Vphamite.Idem.plu.nu.
אולי Vlái.Fortitudo:vel ſtultitia:aut forſitan.
אולם Vlam.Veſtibulũ:vel portic⁹:aut fortitudo ł ſtultitia eorũ.
אור Vr.Ignis:vel lumen aut lux.
חור Vr.Nu.31.& Ioſ.13.&.1.Paralip.2.&.4.Et.2.Paralip.1.In omnibus his locis interpretatur libertas:ſiue albedo:aut foramen.
עירי Vrai.Vigil:aut ciuitas:ſiue denudans:vel euacuans:aut pullus.ſ.aſini.heb.irai.
חורם Vram.Libertas eorum:ſiue albedo vel foramẽ eorum.
Vrbanus.Latinum eſt.
אורי Vri.Ignis:ſiue lumen aut lux.
חורי Vri.Nu.13.&.1.Paralip.5.Interpretatur iraſcens:vel libertas:ſiue albedo:aut foramen.
אוריה Vria.Ignis domini:ſiue lumen domini:aut lux domini.

Vrias.Idem.
Vriel.Ignis dei:ſiue lumen dei:aut lux dei. אוריאל
Vſan.Feſtinantes:vel tacentes:aut ſenſuales.heb.vſim. חשים
Vſathi.Idem.ſ.n. חשתי
Vſathites.Idem.
Vſim.Idem.p.n. חשים
Vthái.Peruerſitas:aut hora:vel temporalis. עותי
Yzal.Ambulans:ſeu viliſicans:aut diſtillans. אוזל

De incipientibus a littera.x.

Xandicus.Menſis aprilis G. ξανδικός

De incipientibus a littera.z.

Zabad.Dos ſiue dotatus. זבד
Zabadei.Idem.p.n.D.
Zabadía.Dos domini:ſiue dotauit dominus. זבדיה
Zabadías.Idem.
Zabbai.fluxus:ſiue fluens. זבי
Zabam.Tremor:aut vexatio.heb.zauan. זעון
Zabath.Dos ſiue dotatus.heb.zabad. זבד
Zabdi.Dos vel dotatus:ſiue fluxus abundantia. זבדי
Zabdías.Idem.heb.zabdi.
Zabdiel.Dos dei:ſiue dotatus dei. זבדיאל
Zabdíhel.Idem.
Zabed.Dos ſiue dotatus. זבד
Zabedías.Dos domini:ſiue dotatio domini. זבדיה
Zabeth.Dos ſiue dotatus.heb.zabed. זבד
Zabina.Fluxus vel fluens nunc: aut ſyriace venditio:vel emptio. זבינה
Zabulon.Habitaculum vel habitans. זבולן
Zabulonite.Idem.p.n.
Zabulonites.Idem.ſingu.nu.
Zachái.Purus:aut nitidus:vel ſyri ace iuſtus. זכי
Zachai.Nee.3.Fluxus ſiue fluens.heb.zabai. זבי
Zacharías.Memoria domini:aut maſculus domini. זכריה
Zacher.Memoria:ſiue maſculus. זכר
Zacheus.Purus:aut nitidus:vel ſyriace iuſtus:aut iuſtificatus.D.
Zachur.Memor ſiue memorans:aut maſculinus. זכור
Zadab.Dos ſiue dotatus.heb.zabad. זבד
Zaph.Peluis vel hydria:aut limen vel ſuperliminare:ſeu finis:vel conſumatio:aut iuncus:vel pelagus. סף
Záin.Fornicatio:aut ſyriace arma.D.
Zama.Cogitatio:aut ſcelus:vel turpitudo. זמה
Zamma.Idem.
Zambri.Cantans vel pſallens:ſeu vitis vel palmes:aut putatio vel preſciſſio. זמרי
Zamira.Idem. זמירה
Zamran.Idem. זמרן
Zamri.Idem.
Zamri.1.Paralip.11.Interpretatur cuſtos: vel adamas: ſeu vepres vel ſpina:aut fex.heb.ſamri. שמרי
Zamri.Nee.3.Loquens:vel amarus:aut exaltans:vel ſyriace agnus.heb.amri. אמרי
Zanóa.Obliuio:ſiue abiectio:vel iſta requies:aut iſta conſolatio. זנח
Zanóe.Idem.
Zára.Oriens:vel orientalis:aut claritas. זרח
Zarai.Idem.
Zaraias.Oriens dominus:aut claritas domini. זרחיה
Zaraias.1.Paralip.6.vbi dicitur Azarias genuit zaraiam & zaraias.&c.interpretatur princeps domini:ſiue canticum domini.heb.ſaraias. שריה
Zarath. Iſte explorans vel contemplans: aut oliua explorationis vel contemplationis: ſiue iſte turtur זתר

© Biblioteca Nacional de España

vel oliua turturis.heb.zethar.

זרח Záre.Oriens vel orientalis:aut claritas.

זרד Zared.Aliena deſcenſio:aut extranea vel ſparſa poteſtas.

זרחיה Zaree.Oriens dominus:aut claritas domini.heb.zaria.

קרח Zarée.4.Reg.25.interpretatur caluus vel caluicium:aut glacies:vel gelu.heb.carée.

זרחי Zareite.Orientales:aut clari.

זרש Zares.Extranea miſeria:vel extranea hereditas:aut ſparſa miſeria vel hereditas:ſeu circulus vel corona miſerie vel hereditatis.

זרד Zareth.Aliena deſcenſio:aut extranea vel ſparſa poteſtas heb.zared.

זרחיה Zarias.Oriens dominus:aut claritas domini.

שריה Zarias.1.Paralip.6.interpretatur princeps domini:ſeu cã ticum domini.heb.ſarias.

זתם Zathan.Oliua eorum:ſiue iſte perfectus:aut iſte conſuma tus:vel iſte ſimplex.heb.zatham.

זאב Zeb.Lupus.

זבדי Zebedeus.Dos ſiue dotatus:aut fluxus vehemens.

זבדיה Zebedia.Dos domini:ſiue dotauit dominus.

זבח Zébec.Victima aut ſacrificiũ:vel decollatio aut iugulatio.

זבידה Zebida.Dotata:ſiue dotatio.

זבול Zebul.Habitaculum:vel ſyriace ſterquilinium.

זכרי Zechri.Memor vel memorans:ſiue maſculinus.

Zechur.Idem.

זלפה Zelpha.Diſtillatio oris:aut vilitas vel contemptus oris

ζηλωτής. Zelotes.Emulator.G.

ζηνᾶς. Zena. Viuens.G.

זתם Zethan.Oliua eorum:ſiue iſte perfectus: aut iſte conſuma tus:ſiue iſte ſimplex.heb.zetham.

שחר Zethar.Explorãs:aut putrefact9:ł putrefaciẽs.heb.ſethar.

זתוא Zethu.Oliuetum.

Zethua.Idem.

זעון Zeuan.Tremens aut tremor:vel vexatio.

זיע Zie.Sudor:aut tremor.

זיף Ziph.Iſtud os vel iſta bucca:aut ſyriace falſitas vel falſus.

Zipha.Idem.

Ziphei.Idem.p.n.

Zio.Iſte:vel ſyriace ſplendor:aut claritas. זיו

Ziza.Vniuerſalis vel omnimodus: ſeu beſtia vel fera: aut reſplendens:vel ſyriace recedens. זיזא

Ziza.1.Paralip.23.vbi dicitur Leeth & ziza:interpretatur fornicatio:aut ſyriace nutrimentum:vel arma.heb.zina. זינה

Zizamoi.Equus vel hirundo aquarum: aut tinea aquarũ: vel ſyriace cecitas. ססמי

Zizara.Hirundinẽ vidẽs:aut tineã vel equum videns. סיסרא

Zocho.Protectio vel vallatio eius: aut ramus vel ceſſatio eius.heb.ſocho. שוכו

Zocleth.reptans vel trahens. זחלת

Zoeth.Separatio:aut iſte ſtupens vel pauidus: ſeu iſte con fractus:vel ex hebreo & ſyro iſte deſcendens. זוחת

Zomim.Scelus vel turpidinem cogitantes:ſeu ſcelus ſcele- ratorum.heb.zomzomim. זמזמים

Zonóa.repellens:vel abiiciens:aut obliuiſcens:ſeu iſte re- quieſcens. זנוח

Zoom.Abominans:uel immundus. זהם

Zorobabel.Alienus a confuſione: aut aliena uel extranea confuſio:ſiue extranea cõmixtio:aut diſperſio confuſiõis uel cõmixtionis:ſeu circulus commixtionis uel cõfuſiõis זרבבל

Zuzim.Poſtes:uel ſuperliminaria:aut ſplendentes: uel ſy riace recedentes:aut pecunie. זוזים

Iſta littera.D.in fine interpretationis poſita ſignifi- cat interpretationem eſſe dubiam:ex eo quod chara cteres cum quibus ille dictiones originaliter fuerunt con- ſcripte ignorantur.Item iſta littera.G.in fine ĩterpretatio nis poſita ſignificat interpretationem eſſe grecam.

Finis.

© Biblioteca Nacional de España

Nomina que ſequuntur ſunt illa que in vtroq; teſtamento vicio ſcriptorum ſunt aliter ſcripta quã in hebreo & greco & in aliquibus bibliis noſtris antiquis. In primo autem ordine ponũtur ipſa nomina ſicut ſunt ĩ bibliis noſtris modernis: in ſecundo vero ordine vel e regione ponũtur ſicut ſunt in hebreo & greco & in p̃fatis bibliis noſtris antiquis: & hoc per ordinem alphabeti.

A.

Abani.pro.bani.
Abdam.pro.amdan.
Abdehel.Geñ.25.&.1.Paralipo.1. pro.adbehel.
Abi.pro.ithai.
Abia.3.Reg.14.in fine: & in toto cap̃.ſequenti.pro.abiam.
Abiaiel.pro.abiáil.
Abiézer. Nu.1.&.2.&.7.&.10.&. 1.Paralipo.12.pro.ahiézer.
Abilam.pro.helam.
Abimélech.1.Paralipo.24.& p̃s. 51.pro.ahimélech.
Abinadab.3.Reg.4.ꝑ.ahinadab.
Abiſa.pro.abi.
Abiſab.pro.abiſaph.
Abiſac.pro.abiſag.
Abiſai.1.Paralipo.12.pro.amaſai.
Abiud.Nu.34.pro.ahiud.
Abiud.1.Paralipo.8.a. vbi dicitur genuit oza & abiud.pro.ahihud.
Achad.Geñ.50.pro.atad.
Achaim.pro.achain.
Achat.pro.achad.
Achelai.pro.achelaia.
Acheldemach.pro.acheldema.
Achia.Geñ.36.&.2.Reg.3.ꝑ.aia.
Achimaan.pro.achiman.
Achinoe.pro.achinóem.
Achinoen.pro.achinóem.
Achiſa.pro achiſar.
Achitob.1.Paralipo.8.ꝑ abitob.
Acran.pro.abran.
Accus.Nee.10.&.12.pro.attus.
Addad.Geñ.36.vbi dicitur Regnauit ꝑ eo addad: nomẽq; vrbis ei⁹ fou.pro.hadar.
Adadezer.pro.adarézer.
Adaia.Nee.12.pro.iadaia.
Addan.pro.adin.
Adaſſa.1.Paralipo.7.pro.aia.
Adaſa.Nee.12.pro.addo.
Addoar.pro.adar.
Adrumetyna.pro.adramytena.
Aduram. 2.Paralipo.11. pro. adu⸗ ráim.
Apharſathei. Eſd. 5. &. 6. pro.a⸗ pharſachei.
Aphechdomini.ꝑ.aphechdomim
Aphecεia.pro.pheteia.
Apheg.pro.aphec.
Affenez.pro.aſſenez.
Aphonites.pro.ſephomites.
Aphupha.pro.aſupha.
Ageba.pro.geba.
Ahaia.pro.aia.
Ahaiath.pro.aua.
Ahamoni.pro.achamoni.
Ahia.2.Reg.21.pro.aia.
Ahias.1.Paralipo.15.pro.iehias.
Ahiel.pro.hiel.
Ahiel.Eſd.10.pro.iehiel.
Ahilam.pro.elath.
Ahimelech.1. Paralipo.18.pro.a⸗ bimélech.
Ahohiman.pro.homam.
Ahoth.pro.ahod.
Ahotites.pro.ahohites.
Ahur.pro.hur.
Aioth.pro.ahud.
Aioth.Eſa.10.pro.aiath.
Albialbon.pro.abialbon.
Ale.pro.lale.
Aliam.pro.ailam.
Almathan.pro.almath.
Aluba.pro.aluan.
Amma.Iudi.1.pro.alba.
Ammad.pro.ammath.
Amalech.3.Regum.22.&.2.Paralipo.18.& Hiere.36.&.38.pro.a⸗ mélech.
Amalech.p̃s.52.in titulo. pro.ma alath.
Amaſias. 2. Paralipo. 28. pro.a⸗ maſa.
Amaſias. 2. Paralipo. 29. pro.a⸗ maſai.
Amaſias.ſopho.1.pro.amarias.
Amphar.pro.amthar.
Amim.pro.ami.
Aminadab.1.Reg.7.& 16.&.17.& 2.Reg.6. &.1.Paralip.9. &.10. & 13.pro.abinadab.
Amizadab.pro.amizabad.
Ammon.Geñ.19.g.pro.benami.
Ammon.2.Reg.3.pro.amnon.
Ammonite.2. Paralipo.26.a. vbi dicitur Et cõtra ammonitas.pro. meonite.
Anam.pro.anan.
Anan.Geñ.36.pro.ana.
Anan.1.Paralipo.3.pro.anani.
Anana.pro.anania.
Ananeel. Hiere.32. pro.anameel.
Anani.Nee.8.pro.anan.
Anania.Nee.12.pro.anani.
Anen.pro.anem.
Anioliab.pro.ani & eliab.
Annum.pro.annun.
Aram.Nomẽ viri.Geñ.11.&.1.Pa⸗ ralipo.23.pro.haran.
Aram.Ruth.vltimo.pro.ram.
Arari.2.Reg.23.d.pro.aradi.
Aras.2.Paralipo.34.pro.aſra.
Arath.pro.arad.
Arebia.pro.ſarebia.
Areth.Nee.10.pro.areph.
Arphaſei.pro.apharſei.
Arphat.pro.arphad.
Arib.pro.iarib.
Ariph.4.Reg.15.pro.arie.
Arnon.Nu.21.d.ibi. Vt requieſce⸗ rent in arnon.&.f.ibi. Et deuora⸗ bit arnon moabitarum.pro.ar.
Arodites.1. Paralipo.11. pro. aro⸗ rites.
Aromath.pro.aromaph.
Arothites.pro.arorites.
Aruaphet.pro.arnapher.
Aſa.1.Paralipo.7.f.pro.aia.
Aſach.pro.achac.
Aſael.3.Reg.19.&.2.Paralipo.22. pro.azael.
Aſalephum.pro.aſalelphuni.
Aſarſaſuſim.pro.aſarſuſim.
Aſebia.Nee.9.pro.aſebnia.
Aſecha.pro.azécha.
Aſephdana.pro.aſebdana.
Aſemaa.pro.aſena.
Aſemoth.pro.aſemon.
Aſſen.pro.aſſem.
Aſſenez.pro.aſcenez.
Aſſenez. Geñ.41.&.46.pro.aſe⸗
Aſer.Exo.6.pro.aſir. (neth.
Aſer.1.Paralipo.7.pro.iaſer.
Aſeroth.Ioſ.10. &.12.&.13.pro.a⸗ ſedoth.
Aſerſua.pro.aſerſual.
Aſerſua. Ioſ.19.a.vbi dicitur Beth marchaboth & aſerſua: pro.aſer⸗ ſuſa.
Aſia.ad Ro.16.pro.achaia.
Aſyneretus.pro.aſyncritus.
Aſmaueth.pro.azmáueth.
Aſmoth.pro.azmoth.
Aſoph.pro.aſoth.
Aſon.pro.aſom.
Aſornoa.pro.aſor noua.
Aſoromamſame. pro.aſor:amam: ſame.
Aſrael.1.Paralipo.12.pro.azrael.
Aſtharoth. Nu.32.& Ioſ.16.&.18. pro.atharoth.
Aſtharoth.Iudi.3.pro.aſeroth.
Aſſur.1.Paralipo.2.&.4.ꝑ.aſhur.
Athmata.pro.amta.
Athupha.pro.atipha.
Athus.Nee.3.e.pro.achus.
Auin.pro auim.
Auioliab.pro.ani & eliab.
Axab.pro.axaph.
Azab.pro.aſaph.
Azaba.pro.agaba.
Azaph.pro.aſaph.
Azarias.2.Paralip.31. vbi dicitur Azarias & naad.pro.azazias.
Azarias.Nee.10.pro.azanias.
Azauoth.pro.azanoth.
Azboth.pro.azboch.
Azebeth.pro.zabad.
Azech.pro.aza.
Azem.pro.aſem.
Azi.Nee.11.b.pro.ahazi.
Aziam.pro.azia.
Aziel.pro.iaziel.
Aziud.pro.maaziuth.
Azone.pro.zanóa.
Azur.Eſd.2. & Nee.7.pro.arhur.

B.

Baala.Ioſ.19.pro.bala.
Baaladiud.ꝑ.baalath & iud.
Baalim. Oſee.2. vbi dicitur Et nõ vocabis me vltra baalim.ꝑ.baali
Baana.1.Paralipo.9.pro.banaa.
Baani.pro.bani.
Bachachar.pro.bacbachar.
Bachanai.pro.machbanai.
Badadi.pro.badad.
Bala.Ioſ.15.pro.baala.
Balaad.pro.baalath.
Balaana.pro.baalanan.
Balaanan.pro.balaan.
Baladam.pro.baladan.
Balam.pro.balan.
Baldath.pro.baldad.
Balthaſar.Daniel.5.&.7.&.8.pro balſaſar.
Bana.pro.baana.
Banaa.pro.baana.
Banai.pro.banaia.
Bania.Eſd.10.pro.zania.
Baniel.pro.haniel.
Bara.1.Paralipo.8.b.pro.baraa.
Baſa.pro.bara.
Bauranites.pro.bauramites.
Bechetia.pro.becbecia.
Bechetias.pro.becbecia.
Bechin.pro.beuai.
Bechor.1.Reg.9.pro.bechorath.
Bechue.pro.becbuc.
Beleph.pro.heleph.
Belga.Nee.10.pro.belgai.
Belgi.pro.belga.
belſar.pro.belſan.
Belſatim.pro.abelſatim.
Beltecen.pro.elthecen.
Benadab.pro.benadad.
Beneſeth.pro.beneſed.
Benhenon:pro.benhenom.
Beniamin.2.Paralip.31.vbi dr̃ edẽ & beniamin.pro.meniamin.
Bennon.pro.beno.
Bercameth.pro.berrameth.
Beri.Geñ.46.pro.heri.
Beroth.2.Reg.8.pro.berothai.
Berſabe. 2. Regum. 11 &.12. &.3. Regum.1.&.2.&.p̃s.50.pro.beth ſabe.
Berſabe.1.Paralip.3. pro.bethſue.

© Biblioteca Nacional de España

Berſan.pro.bethſan.
Bethamoth.pro.bethazmoth.
Bethanim.pro.ethanim.
Betharam.Nu.32.pro.betharan.
Betharan.Ioſ.13.pro.betharam.
Bethauen.Ioſ.8.pro.bethel.
Bethel.Canti.2.pro.béther.
Betherai.pro.bethberai.
Bethphalech.pro.bethphaleth.
Bethlebaboth.pro.bethlebaoth.
Bethleemites.1.Paralipo.20.pro leemites.
Bethſaida.Iob.5.pro.betheſda.
Bethſeca.pro.bethſeta.
Bethſimon.pro.bethſimoth.
Bethue.pro.becbuc.
Biblii.pro.giblii.
Boem.pro.bóen.
Bonni.Nee.9.pro.banani.
Boſram.pro.beaſthara.
Bubaſtus.pro.pubaſtus.

C.

Caath.1.Paralipo.6.vbi dicitur Caath fili⁹ ei⁹.pro.táath.
Cadeſbarne.Deut.1.in fine capi.ꝑ cades.
Calaal.pro.calal.
Caleph.pro.caleb.
Canath.Iudi.1.pro.tanach.
Capſeel.pro.cabſeel.
Cariathaa.pro.carchaa.
Cariathiarim.Eſd.2.pro.cariatharim.
Cariathiarim.Hiere.48.ꝑ.cariathim.
Carthari.pro.carthan.
Caſeth.pro.caſed.
Cauda.pro.clauda.
Celaia.Nee.12.pro.celai.
Celatha.pro.cehálatha.
Cerethi.4.Reg.11.pro.cari.
Ceſien.pro.ceſion.
Cethis.pro.cethlis.
Ciph.pro.ziph.
Ciphei.pro.ziphei.
Cirinus.pro.cyrinius.
Colozai.pro.coloza.

Ch.

Chaana.pro.chanaana.
Chai.pro.hai.
Chamaal.pro.bamaal.
Chaman.pro.chamaam.
Chanáan.Iudi.10.pro.maon.
Chanaan.3.Regum.22.pro.chanaana.
Chanaan.Hiere.41.ꝑ.chamaam.
Chariathiarim.pro.cariatharim.
Cheboleth.pro.cebóleth.
Chelmach.pro chelmad.
Chelon.pro.elon.
Cherubim.2.Reg.22.pro.cherub
Chum.pro.chun.
Chuſa.pro.chuza.
Chuſi.1.Paralipo.6.pro.ciſi.
Chuſi.ps.7.pro.chus.

D.

Damaſcenus.1.Paralipo.18.ꝑ darmaſcenus.
Damaſcus.4.Reg.16.b.vbi dicitur Perrexitq; achaz i occurſum theglatphalaſar regi aſſyriorum in damaſcum.pro.dumaſcus.
Damaſcus.1.Paralipo.18.Et.2.Paralipo.16.&.24.&.28.pro.darmaſcus.
Dan.1.Paralip.26.c.pro.ladan.
Daram.pro.adara.
Daran.1.Paralipo.2.pro.dara.
Deda.pro.decla.
Delbora.pro debbora.
Deptha.pro.depcha.
Dibon.Eſa.15.pro.dimon.
Diei.pro.dieui.
Dodan.pro.dodáu.
Dodanim.1.Paralip.1.ꝑ.rodanim.
Doech.pro.doeg.
Dom.pro.adon.
Duram.pro.dura.

E.

Ebal.Gen̄.10.pro.obal.
Edenna.pro.denna.
Edom.Ioſ.3.pro.adom.
Ephermeſta.pro.pherméſta.
Ephor.pro.ephod.
Ephraim.1.Reg.13.pro.ephra
Egbathanis.pro.echmatha.
Eleph.pro.eled.
Eliadam.pro.eliada.
Elibaa.pro.eliaba.
Eliphalech.pro.eliphalet.
Eliſu.pro.eliſúa.
Eliſua.1.Paralipo.3.pro.eliſama.
Elmeleth.pro.elmélech.
Elnaen.pro.elnaem.
Elrath.pro.elcath.
Elul.3.Reg.6.pro.bul.
Elziph.pro.ziph.
Emath.Nee.12.pro.maa.
Ennada.Nee.3.pro.ennadad.
Enadab.pro.enadad.
Enebad.pro.enedad.
Enganni.pro.engannim.
Ennon.pro.ennom.
Eſamari.pro.ieſamari.
Eſcharioth.pro.iſcharioth.
Eſdras.pro.ezras.
Eſel.pro.ézel.
Eſer.1.Paralipo.4.pro.ézer.
Eſrael.pro.ezrael.
Eſrom.pro.eſron.
Eſromite.pro.eſronite.
Ethaia.pro.echaia.
Etham.pro.ethan.excepto.Exo.13.&.Nu.33.&.Iudi.15.&.1.Paralip.4.a.vbi dr̄ iſta quoq; ſtirps etham.&.e.&.2.Paralipo.11.
Ethan.1.Paralipo.4.a.ibi Iſaar:& ethan.pro.ethnan.
Ethanni.pro.hanni.
Ethilon.pro.thilon.
Euchodia.pro.euodia.
Eufrateus.pro.efrateus.
Euilath.pro.euila.
Exul.pro.cheſil.
Ezeab.pro.ezgad.
Ezechiel.Eſd.8.pro.ieziel.
Ezethan.pro.ecetan.
Eziel.1.Paralipo.27.c.pro.ezriel.

F.

Fadaia.4.Reg.22.ꝑ.adaia.
Faleam.pro.falea.
Falech.pro.faleg.
Falech.1.Paralip.2.e.pro.faleth.
Falech.1.Paralipo.2.f.pro.falet.
Fares.Eſd.2.&.8.pro.pharos.
Farnath.pro.farnach.
Farſandatham.pro.farſandátha.
Feleia.Nee.11.pro.felelia.
Felethi.3.Reg.1.pro.rei.
Felethi.4.Reg.11.pro.raſin.
Filethus.2.ad Timoth.1.d.pro.fygellus.
Finon.Nu.33.pro.funon.
Fiton.pro.phitom.
Fuaite.pro.funite.

G.

Gaabathites.pro.gabaathites.
Gaad.pro.iaath.
Gaam.pro.gaas.
Gaaz.pro.gaas.
Gabaa.1.Regum.14.a.vbi dicitur ſub malo granato que erat in agro gabaa.pro.migron.
Gabaad.pro.gabaath.
Gaber.4.Reg.9.pro.gur.
Gabin.pro.gabim.
Gadihel.pro.iadihel.
Galilea.Ioſ.13.pro.galiloth.
Gallim.Eſa.15.pro.agallim.
Gamalias.pro.gamarias.
Ganzo.pro.gamzo.
Gaon.pro.gáam.
Gazer.Ioſ.13.&.1.Paralip.26.pro iazer.
Gebelem.pro.gemele.
Gebneel.pro.iebneel.
Gehennon.pro.gehennom.
Geldeti.pro.gedleti.
Gemineus.pro.iemineus.
Gemini.pro.iemini.
Geneſar.Matth.14.ꝑ.geneſareth
Geraſeni.pro.gergeſeni.
Geraſeni.Marc.5.a.& Luce.8.ꝑ gadareni.
Gerſan.pro.gerſam.
Gerſon.1.Paralip.15.& Eſd.8.pro gerſom.
Geſa.pro.ieſa.
Geſſuri.2.Reg.2.pro.aſſuri.
Gethai.pro.getháim.
Gethei.4.Reg.7.pro.ethei.
Gether.1.Reg.30.&.1.Paralipo.7.pro.iether.
Gezen.pro.gezez.
Gezre.pro.gerze.
Golam.pro.golan.
Gothan.pro.gotham.

H.

Hadria.pro.andria.
Haemes.pro.habes.
Haphan.pro.hapham.
Hay.Nee.11.pro.haya.
Hayan.pro.hayam.
Hayla.pro.hayloth.
Hayla.4.Reg.18.pro.hala.
Haylam.pro.haloth.
Haylam.4.Reg.17.pro.hala.
Hana.pro.haua.
Hebrona.Nu.34.pro.zephróna.
Hefer.pro.haſor.
Helam.1.Paralip.9.pro.hela.
Helcheten.pro.helthece.
Helchias.Nee.1.pro.hechelias.
Helchias.Hiere.38.ꝑ.melchias.
Heleth.pro.heled.
Helon.Ioſ.19.c.vbi dicitur Helon & thenna.&.1.Paralipo.6.f.pro.aialon.
Helthai.pro.hedai.
Hennon.pro.hennom.
Hiedor.pro.gedor.
Hierobaal.2.Regum.11.pro.hierobéſeth.
Hieroboam.1.Reg.1.&.2.Paralip.23.pro.hieroam.
Hiram.Gen̄.38.pro.hira.
Hiram.2.Reg.20.pro.hira.
Hiram.2.Paralipo.2.&.4.&.8.ꝑ.huram.
Hiſmaaſia.pro.maaſia.
Hoſdi.pro.hodſi.
Hothan.pro hotham.
humeſen.pro.himeſem.
Hus.1.Paralipo.8.pro.iehu.
Huſan.pro.huſam.

I.

Iacham.pro.iachan.
Iachanen.pro.iachanem.
Iachur.pro.iathur.
Iadab.pro.iaath.
Iadi.pro.iada.
Iadan.pro.iada.
Iadiel.pro.iahiel.
Iadin.pro.iadon.
Iael.pro.lael.
Iahalon.pro.ialon.
Ialel.1.Paralipo.4.pro.ialalel.
Iamnia.pro.iabnia.
Ianadiath.pro.iaath.
Iarbi.pro.iarib.
Iareb.pro.gareb.
Iareth.pro.iared.
Iaſa.Eſa.15.Pro.iahas.
Iaſie.pro.iaſie.
Iaſiel.1.Paralipo.12.pro.iaziel.

© Biblioteca Nacional de España

Iaſon.Act.21.pro.mnaſon.
Iazal.pro.ozal.
Icaboth.pro.icabod.
Ieblaan.pro.ieblaam.
Iebſam.pro.cibſáim.
Iebton.pro.gebeton.
Iecbaa.pro.iegbaa.
Iechbaa.pro.iegbaa.
Iecnal.pro.iecnam.
Iechonias.Hiere.22.&.37.pro. chonias.
Iechonias.Hiere.35.&.40.&.42 & Ezech.8.&.11.pro.iezonias.
Iechri.pro.achi.
Iechri.1.Paralip.8.&.2.Paralipo. 23.pro.zechri.
Iecter.pro.iether.
Iedaba.pro.icrala.
Iedboa.pro.ieddóa.
Iedelias.pro.gedelias.
Iediel.Eſd.10.pro.iehiel.
Iehutiel.pro.iecutiel.
Ielon.pro.ielom.
Ieiada.pro.iedaia.
Iemleth.pro.iemlech.
Iemna.2.Paralip.29.c.pro.zema
Iepſem.pro.iebſem.
Ierobaal.2.Reg.11.pro.ierobéſeth
Ieroboam.1.Reg.1.&.2.Paralipo. 23.pro.ieroam.
Ieſſa.pro.laſſa.
Ieſbaal.pro.eſbáal.
Ieſban.pro.eſban.
Ieſbidenob.pro.ieſbibenob.
Ieſſen.pro.geſſen.
Ieſpham.pro.ieſphan.
Ieſimuth.pro.ieſimon.
Ieſlia.pro.iezlia.
Ieſron.pro.eſron.
Ieſu.Luce.3.f.pro.ioſe.
Ieſue.Eſd.10.pro.ieſie.
Ieſur.pro.geſur.
Ieſus.1.Paralip.3.pro.ieſaias.
Iethan.pro.ietha.
Iethan.Ioſ.15.pro.iethnan.
Iether.1.Paralip.1.pro.ietheth.
Iethmoan.pro.iechmoam.
Iethraan.pro.iethraam.
Iethrai.1.Paralip.6.b.pro.ethrai.
Iethram.pro.iethran.
Iethrēmon.pro.gethrēmon.
Iethros.pro.ros.
Ezechel.pro.iecethel.
Iezedelia.pro.iegedelia.
Iezen.pro.gezem.
Iezreli.pro.ieſreli.
Iezriel.pro.ezriel.
Ioachan.pro.ioachaz.
Ioachim.Hiere.52.g.& Ezechiel. .1.pro.ioachin.
Ioachin.4.Reg.10.pro.ioachaz.
Ioamim.pro.iamin.
Ioarib.pro.ioiarib.
Ioathan.pro.iotham.
Ioatham.Nee.12.pro.ionathan.
Iobab.Geñ.46.pro.iob.
Iobama.pro iobania.
Iobel.pro.iohel.
Iobia.pro.hobia.
Iochabeth.pro.iocabed.
Iophe.pro.nophe.
Iophir.pro.ophir.
Iohanna.Ioh.1.f.vbi dicitur Tu es ſymon filius iohanna.pro.iona.
Iohannes.Ioh.21.d.vbi dicitur ſymon iohannis.pro.iona.
Ioheli.pro.iohel.
Ioiada.1.Paralip.8.pro.ioada.
Ionan.pro iohannan.
Ionathan.Nee.12.b.vbi dicitur ionathan filii eliaſib.pro.iohannã.
Iorei.pro.area.
Ioſabeſeth.pro.ioſabéſed.
Ioſabeth.pro.iozabed.
Ioſachar.pro.iozachar.
Ioſeph.Matth.13.g.&.27.vbi dicitur Et ioſeph mater.& Marc.6.a. &.15.d.ibi Et ioſeph mater:& ibi & maria ioſeph.& Act.4.g.pro
Ioſias.Zach.14.pro.ozias.(ioſes
Iothan.pro.zethan.
Iothan.1.Paralip.7.g.p.hotham.
Ioſabath.pro.iozabad.
Iozaded.pro.iozabed.
Iſaar.1.Paralip.4.pro.ſaar.
Iſbaal.pro.iſbaab.
Iſraelitis.1.Paralipo.3.pro.izraelitis.
Iſraia.pro.izraia.
Iſtiman.pro.iſtimóa.
Italia.Act.14.d.pro.attalia.
Ithamian.pro.ichamia.
Iuchadan.pro.iuchadam.
Iulia.ad Ro.16.pro.iunia.

L

LEed.pro.ieeth.
Leemas.pro.lechmam.
Lichoſtratos.pro.lithoſtrotos.
Lyſtra.Act.27.pro.myra.
Loche.pro.iothe.
Lodadin.pro.lodadid.
Luzai.pro.eluzai.

M

MAarem.pro.arem.
Maaria.pro.maraia.
Maaſia.1.Paralip.9.pro.maaſi.
Mabdiel.pro.magdiel.
Mabſan.pro.mabſam.
Macharai.pro.maharai.
Madan.Ioſ.11.&.12.pro.madon.
Madian.Hiere.38.pro.mathan.
Madid.pro.adid.
Magdiel.pro.magdalel.excepto.1 Paralip.1.
Magedan.Matth.15.in fine.pro. magdala.
Magmas.pro.machmas.
Mainna.pro.maimin.
Malaath.pro.maalath.
Malachias.pro.malachi.
Mambres.pro.iambres.
Mamucha.pro.mamuchan.
Manſer.pro.mamzer.
Mapſar.pro.mabſar.
Marmach.pro.marma.
Maſan.pro.maſal.
Maſpha.Ioſ.21.in fine p.miphat.
Maſi.pro.maſia.
Maſia.Nee.10.pro.mazia.
Mathamu.pro.mathaniu.
Matthat.pro.mathatha.excepto. Luce.3.
Mathatias.4.Reg.24.pro.matha
Mathet.pro.mathata. (nias.
Mathmata.pro.machmatath.
Mathreth.pro.mathred.
Mathuſalem.pro.mathuſale.
Mechphia.pro.megphias.
Medalaa.pro.merala.
Meezabel.pro.meetabel.
Mephat.Geñ.14.pro.miſpat.
Meheratites.pro.mecheratites.
Melcha.Luce.3.pro.melea.
Melchias.Nee.3.b.pro.meltias.
Melchon.pro.melchom.
Melech.Geñ.28.& ĩ titulo.p̃s.87 pro.maalath.
Mer.pro.emer.
Mereth.pro.méred.
Merodach.4.Reg.20.p.berodach
Merom.Iudi.5.pro.meroz.
Meron.pro.merom.
Mes.1.Paralip.1.pro.méſech.
Meſluch.pro.meluch.
Methaal.pro.ethbaal.
Miamim.pro.miamin.
Micha.4.Reg.22.pro.michaia.
Michas.pro.michaias.
Mitylene.Act.28.a.pro.melita.
Mochober.pro.amochéber.
Moloch.3.Reg.11.pro.molchom.
Moſolla.pro.moſollam.
Moſollamoth.1.Paralip.9.p.moſollamith.
Mumin.pro.munim.

N

NAad.pro.náath.
Naalon.pro.naalol.
Naamim.pro.naamini.
Naaroth.pro.anaaroth.
Nabeth.pro.abed.
Nabuchodonoſor.ĩ toto hieremia excepto.cap.27.&.28.&.29.a.& 34.&.39.b.& in Ezech.26.&. 29.&.30.pro.nabuchodoroſor.
Nabuſarſathim.pro.nabuſarſachim.
Nabuſeſban.pro.nabuſeſbaz.
Nachor.2.Reg.6.pro.nachon.
Napheí.pro.naphis.
Naphez.pro.nahem.
Naſor.pro.enaſor.
Natalia.pro.attalia.
Nathamelech.pro.nathanmélech
Nathania.Eſd.10.pro.mathania.
Nathaniel.pro.nathanel.
Nebaan.pro.nebaaz.
Nebo.Nee.7.pro.geba.
Nebui.pro.nebu.
Nemroth.pro.nemrod.
Neptalim.pro.neptali.
Neri.Hiere.32.pro.neria.
Nodaia.pro.noadia.
Nophech.pro.nopheth.
Noram.pro.naaran
Noratha.pro.naarátha.

O

OBed.2.Paralip.15.&.28.pro oded.
Obediel.pro.obed.
Obeth.pro.oded.
Ophal.pro.ophlal.
Ophir.Hiere.10.pro.ophaz
Olympiadẽ.ad Ro.16.p.olympã.
Orodi.pro.orori.
Oſia.pro.ozia.
Oſiau.pro.oziáu.
Othim.pro.othni.
Oza.1.Paralip.16.pro.oſa.
Ozam.pro.oza.
Ozazin.pro.ozaziu.
Ozenzara.pro.ozenſara.
Ozias.1.Paralip.3.pro.ochozias.
Ozias.Hiere.42.&.43.pro.oſias
Oziel.1.Paralip.27.pro.ozriel.

P

PEdno.pro.apedno.
Priſca.ad Ro.16.a.&.prĩa ad Corinth.16.d.&.2.ad Thimothe.4.d.pro.priſcilla.

R

RAbſaces.pro.rabſares.
Raphaim.1.Paralip.20.in fine.pro rapha
Rama.1.Reg.30.pro.horma.
Ramoth.Eſd.10.pro.ieramoth.
Rapſaces.pro.rabſaces.
Rapſaces.Hiere.39.pro.rabſares.
Rapſaris.pro.rabſaris.
Rechia.pro.rehia.
Regma.1.Paralip.7.pro.regina.
Rehem.pro.récem.
Remoth.pro.meremoth.
Reſemophim.pro.mophim.
Rimma.pro.rina.
Rimoth.pro.ierimoth.
Roma.1.Reg.30.pro.arama.
Romethiezer.pro.romemthiézer
Roth.pro.atharoth.

S

SAba.3.Reg.11.d.pro.ſoba.
Sabad pro elzabad

© Biblioteca Nacional de España

Saban.pro.ſabam.
Sabe.pro.ſauē.
Saber.Geñ.46.pro.ſaher.
Sabias.pro.aſabias.
Sabud.pro.zabud.
Sacha.pro.ſachacha.
Sachur.pro.zachur.
Saphan.1.Paralip.5.pro.ſapham.
Saphata.pro.ſaphatia.
Saie.pro.ſage.
Salmana.Oſee.10.pro.ſalman.
Salum.pro.ſalu.
Samma.1.Paralip.3.pro.hoſama.
Samathias.pro.ſamachias.
Sameron.pro.ſameronmeron.
Samroth.pro.ſamoth.
Sanamim.pro.ſananim.
Sanir.Deut.4.pro.ſeon.
Sanir.Iudi.10.pro.ſamir.
Sara.1.Paralip.1.pro.zara.
Sarahim.pro.ſaharim.
Saraia.1.Paralip.9.pro ſaaria.
Sareth.pro.ſared.
Sarith.pro.ſarid.
Sarma.pro.harma.
Sarona.pro.ſaron.
Sarſathin.pro.ſarſachim.
Saruch.pro.ſarug.
Saul.1.Reg.13.d.vbi dicitur ad ter
ram ſaul.pro.ſual.
Scharioth.pro.iſcarioth.
Scena.pro.ſceua.
Sebechai.pro.ſebethai.
Sebenia.Nee.11.pro.ſemeia.
Sebna.pro.ſebnia.
Sechamonites.pro.ſelechāmōites
Sechar.pro.ſeza.
Sechenia.Nee.10.pro.ſebenia.
Sechri.pro.ſethri.
Seddo.pro.ſedoch.
Sephan.pro.ſepham.
Sephiphima.pro.ſephim.
Sephua.pro.ſephu.
Sephupham.pro.ſephuphan.
Seyr.4.Reg.11.pro.ſur.
Seyra.1.Paralip.7.pro.ſyra.
Sellaia.pro.ſellai.
Selebim.pro.ſelebin.
Selemau.pro.ſelemiau.
Selmai.pro.ſemlai.
Selmon.Nee.7.pro.ſelmai.
Selo.pro.ſeleph.
Sellum.Nee.3.d.vbi dicitur ſellū
filius colozai.pro.ſellun.
Sellum.Nee.11.&.12.pro.ſellu.
Semei.Hiere.26.pro.ſemeia.
Semeias.1.Paralip.25.&.27.pro.
ſemei.
Semerō.2.Paralip.13.ꝑ.ſemerim.
Semramite.pro.ſemranite.
Sennaar.Geñ.14.a.vbi dicitur.Et
contra ſennaar regem adame.ꝑ
ſenaab.

Senia.pro.ſema.
Sennim.pro.ſenanim.
Senon.pro.ſeon.
Seor.1.Reg.9.pro.ſeror.
Serim.pro.herim.
Seruch.pro.ſerug.
Seſban.pro.ſeſbaz.
Seſenna.pro.ſeſema.
Sethai.pro.ſebthai.
Sethia.pro.ſechia.
Siba.2.Reg.20.in fine.pro.ſiua.
Siban.pro.ſiuan.
Sichar.pro.ſichem.
Sicelech.pro.ſiceleg.
Sina.Deut.33.& Eccl̄i.48.ꝑ.ſinai
Soba.Geñ.14.pro.hoba.
Sobal.p̄s.59.& Iudi.3.pro.ſoba.
Sochoth.Ioſ.15.&.1.Reg.17.&.19
pro.ſocho.
Sophat.pro.ſophach.
Soreth.pro.ſorech.
Staburzanai.pro.ſtarbuzanai.
Supham.pro.ſephupham.
Sunamitis.Cant.6.&.7.pro.ſula-
mitis.
Suri.pro.vri.

T

TAbitacumi.Marc.5.d.pro.ta
lithacumi.
Tachaſin.pro.itachaſin.
Tebon.pro.chebon.
Tethron.pro.cethron.
Titichus.pro.tychicus.
Tubal.Geñ.4.pro.iubal.

Th.

Thabitacumi.pro.talithacumi.
Thacan.pro.thartach.
Thalaſſa.Act.27.pro.laſſea.
Thamnatſare.Iudi.2.pro.tham.
natáres.
Thana.pro.thanac.
Thanna.pro.thamna.
Thanam.pro.thanach.
Thannam.pro.thamna.
Thanani.pro.chanani.
Thane.pro.thanach.
Thanes.pro.hanes.
Thantannai.pro.thathanai.
Thapſam.pro.thapſa.
Theglatphalaſar.1.Paralip.5.&.2.
Paralip.28.pro.thelgatphalná-
ſar.
Theman.Iob.6.& Hiere.25.pro.
thema.
Thenath.pro.tenach.
Thethel.pro.thechel.
Thoſan.pro.coſam.
Thubal.Geñ.4.pro.iubal.

V

VAiſatha.pro.vaizátha.
Vrai.pro.irai.
Vſan.pro.vſim.

Z

ZAban.pro.zauan.
Zabath.pro.zabad.
Zabdias.pro.zabdi.
Zabeth.pro.zabed.
Zachai.Nee.3.pro.zabai.
Zadab.pro.zabad.
Zamri.1.Paralip.11.pro.ſamri.
Zamri.Nee.3.pro.amri.
Zaraias.1.Paralipo.6.pro.ſaraias.
Zarath.pro.zethar.
Zaree.pro.zaria.
Zaree.4.Reg.25.pro.carée.
Zareth.pro.zared.
Zarias.1.Paralip.6.pro.ſarias.
Zathan.pro.zatham.
Zethan.pro.zetham.
Zethar.pro.ſethar.
Ziza.1.Paralip.23.pro.zina.
Zocho.pro.ſocho.
Zomim.pro.zomzomim.

: Finis.

© Biblioteca Nacional de España

Introductiones artis grãmatice hebraice. Et primo de modo legendi & pronũciãdi

AD habendam noticiam hebraice lingue: in qua ſcripturam ſacram veteris teſtamenti conſtat eſſe conſcriptã: neceſſaria eſt cognitio artis proprie & peculiaris illius lingue: quam greci grammaticam: latini rem litterariam appellant. Sed quia grammaticam precedit emendata lectio: que ex figuris litterarum cum ſuis vocibus conſtat: ideo imprimis eſt aduertendum viginti duas litteras ſiue prolationes eſſe apud hebreos: figuras vero ipſarum litterarum eſſe viginti ſeptem. Nam quinque illarum duplicantur. quia licet ſeruent eundem ſonũ: diuerſis tamen characteribus figurantur. Et etiam quia per eas aliter ſcribuntur principia & media dictionũ: aliter fines. Sunt preterea apud eos omnes he littere conſonantes. Et ad deſignandas quinque vocales noſtras vtuntur duodecim apicibus: ex quibus & illis viginti duabus litteris lingue hebraice lectio conſtat. Sed quia littere accidunt tria. Nomen. Figura. Poteſtas: alphabetum hebraicum diſpoſuimus in tribus columelis ſiue ordinibus: in quibus tria illa accidẽtia e regione verſuum explicauimus. Sed imprimis alphabetum ipſum recto ordine poſuimus.

táu si res coph ſádic ſádic phe pe aáin ſámach nũ nũ mẽ mẽ lámed chaph caph iod teth heth záin váu he dálet gimal beth áleph

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ך ל מ ם נ ן ס ע פ ף צ ץ ק ר ש ת

Nomen.		Figura.		Poteſtas.	
áleph.	אָלֶף		א	A	
Beth	בֵּית		ב	b	
Gimal.	גִּימַל		ג	g	
Dáleth.	דָּלֶת		ד	d	
He.	הֵא		ה	h	
Váu.	וָיו		ו	v	
Záin.	זַיִן		ז	z	
Heth.	חֵית		ח	ch	
Teth.	טֵית		ט	t	
Iod.	יוֹד		י	i	
Caph: Chaph.	כַּף: כַף	ך	כ	c	ch
Lámed.	לָמֶד		ל	l	
Mem: Mem.	מֵם מֵם	ם	מ	m	m
Nun: Nun.	נוּן נוּן	ן	נ	n	n
Sámach.	סָמֶךְ		ס	s	
Aáin.	עַיִן		ע	a	
Pe: Phe.	פֵּא פֵא	ף	פ	p	ph
Sádic: Sádic.	צָדִיק צָדִיק	ץ	צ	s	s
Coph.	קוֹף		ק	c	
Res.	רֵישׁ		ר	r	
Sin.	שִׁין		ש	ſ	
Táu.	תָּיו		ת	th	

Sequuntur duodecim ſigna ſiue apices quibus hebrei vtuntur ad deſignãdũ quĩque vocales nr̃as ordine ſupra diſpoſito.

Nomina apicum.		Figura.		Poteſtas.
Pathach.	פַּתַח	ַ	אַ	A
Cames.	קָמֵץ	ָ	אָ	a
Hateph pathach	חַטֵף פַּתַח	ֲ	אֲ	a
Cere.	צֵירֵי	ֵ	אֵ	e
Cegol.	סֶגוֹל	ֶ	אֶ	e
Seba.	שְׁבָא	ְ	אְ	e
Hateph ſegol.	חַטֵף סֶגוֹל	ֱ	אֱ	e
Hiric.	חִירִק	ִ	אִ	i
Holem.	הוֹלֶם	ֹ	אֹ	o
Hateph camez.	חַטֵף קָמֵץ	ֳ	אֳ	o
Surec.	שׁוּרֵק	ֻ	אֻ	v
Surec.	שׁוּרֵק	וּ	אוּ	v

De combinatione litterarum.

Et quoniam ex predictis litteris & apicibus qui ſunt ſigna quinq; vocaliũ ſyllabe conſtant & fiunt. Ideo ſubditur modus combinãdi ipſas litteras ponẽdo exẽplũ in lr̃a beth diſcurrendo per omnes apices & ſigna quinq; vocalium.

bu bu bo bo bi be be be be ba ba ba

בַּ בָּ בֲּ בֵּ בֶּ בְּ בֱּ בִּ בֹּ בֳּ בֻּ בּוּ

Et per hunc modum debet fieri combinatio omnium aliarũ litterarum cum predictis apicibus vt ſyllabe fiant: & vt ex ſyllabis fiant dictiones ex quibus omnis oratio conſtat: vt infra dicetur. Sed circa predictas litteras & apices aliqua ſunt notanda Et primo circa litteras eſt notandum ꝙ ex predictis viginti & duabus litteris quĩq; ſunt duplices ſcilicet. ך ם ן ף ץ Et ſic ſunt omnes littere viginti & ſeptem quantum ad figuram litterarũ Et he quinque littere duplices ponuntur ſemper in fine dictionum: alie vero quinque que ſunt eis conſimiles. ſ. כ מ נ פ צ ponuntur in principio aut in medio dictionum & nunquam in fine. Item ex his quinque litteris que veniunt in fine dictionis: tres veniunt ſine aliquo apice & pertinent ad ſyllabam precedentem ſiue trahuntur a ſyllaba precedenti. ſ. ם ף ץ Alie vero due que ſunt ך ן veniunt aliquando cum apicibus: quarũ nun. ן venit aliquando ſine aliquo apice: & tunc pertinet ad ſyllabã precedentem ſicut tres alie ſupradicte. Aliquando vero venit cũ apice camez vel pathach & facit ןָ na. Sed littera. ך. chaph nunq; venit ſine apice: & quãdo venit cum camez vel pathach tunc facit ךָ cha: vt אֵלֶיךָ Elécha. & quando venit cum apice ſeba tunc trahitur a ſyllaba precedenti: vt לֵךְ lech. & ſola iſta littera caph licet ipſa proferatur in fine dictionis apex tamen illius non profertur: quod in omnibus aliis que veniũt in fine dictionis nunquã contingit quod apex non proferatur. Item notandũ ꝙ ex viginti & duabus litteris ſupradictis vndecim ſũt ſubſtantiales & nunquã poſſunt eſſe accidentales: que his quattuor dictionibus comprehenduntur מַח סֵפֶר גֶּזַע צֶדֶק Iſte enĩ vndecim littere vel quelibet earum in quacunque dictione venerint conſtituunt ſignificatum illius dictionis: & ſunt ex radice primitiua eiuſdem dictionis: ſiue ſcribantur ſine aliquo apice vel cum quolibet apice. Alie vero vndecim poſſunt eſſe accidentales: & comprehenduntur his tribus dictionibus. אֶתְכֶּנָה מְשַׁלִי בוֹ Iſte vndecim littere vel quelibet earum poſſunt eſſe ſubſtantiales ſicut & alie ſupradicte: & poſſunt eſſe accidentales ad denotandum genus vel perſonam aut caſum ſiue declinationem vel tempus aut cõiugationem: & de hoc plenius dicetur infra. Item notandũ ꝙ ex predictis vndecim litteris accidẽtalibus quattuor poſſunt eſſe nota ſiue ſigna vocaliũ: & hoc qñ ſcribũtur ſine aliquo apice & nõ ꝑferũtur. & ſunt iſte א ה ו י Et tunc littera áleph ponitur communiter in medio vel in fine dictionis pro. a. vocali vt קָרָא Cara & quandoq; ponitur pro e. vel. pro. o. vt רֵאשִׁית רֹאשׁ Reſith Ros. Et iſta littera. ה. communiter ponitur pro. a. in fine dictionis vt גָּלָה gala: & aliquãdo ponitur pro. e. vel pro. o. vt שָׂדֶה ſade פַּרְעֹה pharao. & iſta littera. ו. ponitur pro. o. vel pro. u. tam in medio quam in fine dictionis vt תְּהוֹם thehom. תֹּהוּ thóhu. & iſta littera. י. ponitur pro e. vel pro. i. tam in medio quam in fine: vt בְּנֵי bene בְּנִי beni. & quando predicte littere ſcribuntur cũ apicibus ſunt vere conſonãtes. Si enim vau ſubſcribatur cũ apice camez vel pathach hoc modo. וָ. tunc ſonat va: & ſimiliter cum reliquis apicibus

© Biblioteca Nacional de España

ſonat.va.ve.vi.vo.vu.& eodē mō iod cū p̄dictis apicib⁹ ſonat
ia.ie.ii.io.iu.& eodē mō iſta lr̄a.ה.cū p̄dictis apicibus ſonat.ha.
he.hi.ho.hu.De lr̄a aleph dictū eſt ſupra. Itē notandū qđ qn̄
due lr̄e ex quattuor ſupradictis que poſſunt eſſe ſigna vocaliū
poſite ſine apice veniunt in fine dictionis: prima earū nō ꝓ
fertur: ſecūda vero profertur ſicut cōſonās: & trahitur a ſyllaba
precedēti.vt גוי goí בָּנָיו banáu.& qn̄ ſola iod vel vau ponitur
poſt lr̄am ſubſcriptam cū camez vel patha tunc illa littera iod
vel vau trahitur a ſyllaba p̄cedēti vt צַו ſáu בָּנַי banái.& qn̄ poſt
vau vel iod ſeqtur vau cū apice ſurech: tūc illud vau vel iod pri
mū eſt cōſonās & ſonat.vu.ſiue.iu.vt קָיו chíuu חַיו haíu.Itē no
ta ꝙ aliqn̄ veniunt iod & aleph ſiue vau & aleph. ſine apice in
fine dictionis & ambe non proferuntur vt הִיא.hi.

De prolatione litterarum.

PRolationis ſeu ſonus lr̄arū poſſumus habere aliquā co
gnitionē ex lr̄is latinis e regiōe poſitis in pricipio hu
ius tractat⁹: licet ad hn̄dā integrā cognitionē op⁹ eſſet
viua voce: quia ſunt alique lr̄e hebraice quarū ſonus nō pōt ex
primi lr̄is latinis: quia nō hn̄t latini talē ꝓlationē: eo quod ꝓfe
rūtur in gutture.Sunt enī que ſequūtur ע ר ח ה. ideo neceſſe ē
vt predicte littere deſignētur p aliqs litteras latinas.Ponemus
itaqꝫ pro cheth.ח.ch.& pro aáin.ע.a.& pro he.ה.h.Preterea ſūt
tres lr̄e hebraice q̄ exprimūtur per.ſ.latinū.& ſunt que ſequun
tur ſámach.ס.ſádic.צ.ſin.שׁ.cū apice ſebóleth: & ſin .שׂ.cū api
ce cebóleth.Que cū apud hebreos ſint diuerſe tā figura quam
ſono: oportet vt apud latinos aſſignetur aliqua diferētia.Pro
fertur itaqꝫ.ס.ſámach dētibus ſicut apud latinos.c.cū vocali.e.
vel.i.& littera.צ.ſádic ꝓfertur fortius extrictis dētibus.שׁ.ſin
vero cū apice ſibólet ꝓfertur ſicut apud latinos ſimplex. ſ .ſed
ſi p̄dicta littera.שׂ.ſcriberetur cū pūcto cebólet tūc profertur ſi
cut.ס.ſámach.Eſt enim ſebóleth pūctus ſeu apex quidā poſit⁹
ſupra lr̄a.ש.Sin in p̄te dextera hoc mō.שׁ.cebólet vero eſt in
p̄te ſiniſtra hoc mō.שׂ.

De dagues.

HAbent p̄terea hebrei quēdā punctū ſiue apicē quē da
gues vocāt qui ponitur in medio littere ſiue in ventre
eius: & tūc illa lr̄a que habet p̄dictū apicē fortius ſonat
ac ſi illa littera eſſet geminata. vt מִמֶּנּוּ miménnu: & qn̄ talis lit
tera ſcribitur ſine dagues tūc ꝓfertur blāde & exiliter. ſunt pre
terea ſex lr̄e que poſſunt habere dagues ſiue raphe: eſt enim ra
phe apex quidā ſimilis apici patha ſupra litterā poſit⁹ hoc mō
בֿ גֿ דֿ כֿ פֿ תֿ iſte enī lr̄e fortius ſonāt cū predicto puncto dagues
quā cū raphe: & in quattuor earū mutat ſonū ipſarum.ſ.in his
בּ.כּ.פּ.תּ. Nā beth cū p̄dicto apice dagues ſonat ſicut beth dupli
catum: vt אַבָּא Abba.& cū raphe vel ſine dagues tendit ad ſonū
u.cōſonantis.& lr̄a כּ ſonat ſicut.q.latinū: & ſine dagues ſonat ſi
cut chi grecū.& pe פּ cū p̄dicto apice dagues ſonat ſicut. pe. la
tinū: & ſine illo ſonat ſicut.f.& thau.ת.cū dagues ſonat ſicut.t.
& ſine illo ſonat ſicut thita grecū.& qn̄ predicte littere veniunt
ſine dagues ſonant blande & exiliter ac ſi eſſent ſcripte cū ra
phe.Ponitur etiā predictus punctus dagues propter alias cau
ſas de quibus infra dicetur.Sunt preterea quinqꝫ littere q̄ non
recipiunt predictum apicem dagues: & ſunt que ſequuntur.
ר ע ח ה א Sed in littera.ה.aliquando ponitur predictus pū
ctus in medio hoc modo.הּ.Et tunc fortius ſonat & vocatur p̄
dictus punctus mapich & non dagues: & communiter ponitur
ad denotandum genus femininum tertie perſone ſingularis
numeri. De littera.ר.res.

De prolatione littere res.ר.eſt notādum ꝙ in principio dictio
nis ſonat ſicut duplex.rr.vt ראשׁ rros רֵאשִׁית rreſith.Sed ī me
dio vel in fine dictionis ſonat ſicut ſimplex.r.vt בְּרֵאשִׁית bere
ſit שָׁמַר Samar.

De locis in quibus littere formātur: ſecundū hebreos.

EX viginti & duabus litteris ſupradictis quattuor ſunt q̄
proferuntur labiis.ſ.בומפ.& quinqꝫ proferuntur den
tibus ז ס צ ר ש.& quinqꝫ proferuntur lingua.ſ.דטלנת
& quattuor palato.ſ.גיכק & quattuor gutture.ſ.אהחע.Ex p̄
dictis vigīti duab⁹ lr̄is q̄ttuor ſūt ſimiles ī figura aliis q̄ttuor &
iō cauendū eſt lectori ne in illis decipiatur.ſunt enī he בגדם q̄
rū ſimiles ſunt כנרס Que cū multū diferant inter ſe nomine
& prolatiōe: diferūt etiā in figura in hoc: quia quattuor prime
declinātad quadrangulū vel ſemiquadrangulū.alie vero decli
nāt ad circulū vel ſemicirculū. De apicibus.

Dictum eſt ſupra de litteris: nunc vero circa apices & eorū
officia aliqua ſunt notanda: & primo de apice patha.

DIctū eſt ꝙ patha ponitur pro.a.vocali. circa quod no
tandū ꝙ cū in fine dictionis ſubiicitur his duabus litte
ris.ח.ע.vocalis que per patha deſignatur preponitur:
heth atqꝫ aáin poſtponūtur: ꝙ eſt cōtra naturā aliarū litterarū
& apicum: quia ſp̄ in prolatione apices conſonantibus poſtpo
nuntur: eſto exēpli cauſa verbū hoc יְשׁוּעַ ieſúaa hoc eſt ieſus:
in quo prius profertur patha quā aáin: & in verbo רוּחַ rúach.
i.ventus ſiue ſpiritus in quo patha prius profertur q̄ꝫ heth.ha
bentqꝫ huiuſmodi noīa ſemper accētum in penultima.qđ ſi ad
datur his noībus he littera vt diſtinguatur maſculinū a femini
no: aut referat ꝓnomē femininū: tūc ad regulā ſyllabicandi ge
neralem recurrēdū eſt.vt ſi ad יְשׁוּעַ ieſúa addatur littera he fit
יְשׁוּעָה ieſuaa: quod eſt ſaluatio: proferturqꝫ ieſuaa regulariter:
eodem modo de רוּחַ rúach ſi addatur littera he fit רוּחָהּ rrucha
quod eſt ſpiritus eius.ſ.rei generis feminini.& pari modo de
ſimilibus. De camez.

SI in dictiōib⁹ diſyllabis vel polyſyllabis ſeba ſeqtur aut
p̄cedit apicē camez: tūc camez plerūqꝫ ꝓfertur ſicut ho
lē: vt in hac dictiōe חָכְמָה.i.ſapiētia: vbi ſeba poſtpōitur
camez.ꝓferēdūqꝫ eſt chochma.& ī verbo אֶשְׁמָר.i.ſeruabo vbi
ſeba p̄cedit camez: legēdūqꝫ eſt eſmor.Eſt p̄terea dictio mono
ſyllaba כָּל.i.oīs: vtriuſqꝫ gn̄is & numeri q̄ ſcribitur per camez
& accentū quē hebrei vocāt macaph: & ꝓfertur quaſi p holem
col.Preterq̄ꝫ duobus in locis ſacre ſcripture: vbi neqꝫ ſcribitur
per accētū macaph neqꝫ legitur per holē ſed regulariter legi
tur cal.primus locus eſt.p̄s.34.כָּל עַצְמֹתַי תֹּאמַרְנָה.i.oīa oſſa
mea dicent.alter locus eſt.Prouer.19.כָּל אֲחֵי רָשׁ.i.omnes fra
tres pauperis. De ſeba.

SVius apicis complura ſunt officia: primum eſt de quo
dictum eſt ſuperius: quod pōitur loco.e.vocalis.ſcilicet
quando venit in principio dictionis. ſed quādo venit
in medio dictionis tunc ſeba non profertur: & littera cui ſub
ſcribitur trahitur a ſyllaba precedenti.vt אֶפְקֹד Epdcod.ideſt
viſitabo.מִרְיָם miriam.ideſt maria.que regula tribus in locis
fallit.Primo ſi littera cui ſubiicitur ſeba continet dagues.tunc
enim ſeba profertur in.e.vt in dictione אִתְּכֶם ithechem.ideſt
vobiſcum. Secundo cum duo apices ſeba ſibi ipſis ſuccedunt:
quia tunc prior ſilet: & poſterior profertur in vocalem.e.vt
יִפְקְדוּ iphchedu.ideſt viſitabunt.בֵּלְטְשַׁאצַּר Belteſaſar. Tertio
cum eadem conſonans geminatur atqꝫ prime earum ſubditur
ſeba: tunc enim euphonie cauſa ſeba ꝓfertur.vt רַנְּנוּ Ranenu.
ideſt exultate.Dicunt preterea aliqui hebrei quod ſeba plerun
qꝫ fungitur aliorum apicum officio.idqꝫ duobus modis.Primo
cum poſt ſeba ſequitur iod cum aliquo apice tunc enim ſeba p
fertur quaſi hiric vt בְּיַד biiad.ideſt in manu.vbi ſeba ſuppoſi
tus beth littere legitur quaſi hiric.Secundo cum ſeba ponitur
in principio dictionis & accentus collocatur in eadem ſyllaba
& ſequitur littera que non ſit vocalis quocunqꝫ apice illi ſubie
cto: tunc enim ſeba profertur quaſi patha.vt בְּמַקְהֵלוֹת Báma
cheloth.ideſt in eccleſiis.

De apice cere & cegol.

© Biblioteca Nacional de España

SI duo apices diſtant inter ſe: quod i prolatione cere nõ protenditur: & cegol immoratur: maxime quando venit in principio dictionis polyſyllabe: in penultima. inter cere quoqꝫ et ſeba eſt diferentia quod per alterutrum mutatur verbi ſignificatio vt מֵתִים Methim per ſeba ſignificat viros: & cum cere ſignificat mortuos. diſtat quoqꝫ cegol a cere quod in hac dictione אֵל el.i.deus ſcribitur per cere. in hac vero particula אֶל el que eſt articulus datiui caſus vel ponitur pro iſta prepoſitione ad vel in: ſcribitur cum cegol vt אֶל הָאִישׁ el hais.i.viro ſiue ad virum. eſt & aliud officium cere quod in nominibus maſculinis numeri pluralis quibus iungitur genitiuus poſſeſſionem ſignificans ſemp ſubiicitur in fine dictionis vt בְּנֵי אַבְרָהָם.i.filii abraham. Sed de hoc in alio loco dicetur commodius.

De ſurech.

SVrech apicis duo ſunt genera: alterũ in quo tria puncta ſcalariter deſcendunt hoc modo ⸜ appellaturqꝫ קִבּוּץ שְׂפָתַיִם.i.coniunctio labrorum. alterum cum vau apponitur punctũ ad latus ſiniſtrum hoc modo וּ & differunt inter ſe ꝙ ſurech prior nunqꝫ ponitur in fine dictionis niſi alia littera ſequatur. ſurech vero poſterior venire poteſt in quocunque loco.

De dagues.

DAgues qui apicibꝰ annumeratur multis fungitur officiis. Primũ eſt de quo ſupra diximus ꝙ in quacunqꝫ littera ponitur fortius ſonat illa littera ac ſi eſſet duplicata. Secundum eſt ꝙ ubi ex regula memorata ꝙ ſeba ſilet cum ſubiicitur priori ex duabus conſonantibus que veniunt in medio dictionis: ſi conſonans illa prior habet dagues nihilominus profertur. vt in Exo.15. מִקְּדָשׁ Miccedas.i.templum: quod alias dicitur מִקְדָּשׁ Micdas. Ponitur etiam aliquando euphonie cauſa. Tertium eſt cum apponitur in ſupplementum alicuius littere. vt וַתִּקַּח vathichach.i. accepit: in quo verbo dagues ponitur ad ſupplendũ. ל.lamed litterã pro וַתִּלְקַח vatilchach. quia eius primitiuum eſt לָקַח lachach. vbi lamed eſt littera ſubſtantialis. Quartum. cum ponitur differentie cauſa in ſignificatione. vt in dictiõe אַמָּה Ama. ſi mem enim nõ habet dagues ſignificat ancillam. ſi autẽ habet: ſignificat cubitum. & יַמִּים. iamim ſi non habet dagues ſignificat dies. ſi habet ſignificat maria. Quintum. emphaſeos id eſt vehemẽtie cauſa quod preſertim in verbo accidit. vt פִּקֵּד Piched.i.viſitauit: quod eſt verbum ſecunde coniugationis: in quo littera media hoc eſt coph habet dagues per quem ſignificatur quam diximus vehementiam. vt plenius dicetur vbi de verbo. Eſtqꝫ aduertendum quinqꝫ litteras finales non recipere dagues: preter chaph. que cum recipit dagues efficitur exilis atqꝫ accedit ad ſonum coph.

De accentu.

POſtea quã lector didicit ex litteris cõpingere ſyllabas & ex ſyllabis dictiones: opus eſt vt cuiqꝫ ſyllabe ſuum accentũ accõmodet. eſt aũt accentus: vt a grammaticis definitur: certa lex vel regula ad eleuãdam vel deprimendã cuiuſqꝫ dictionis ſyllabam. Nam id eſt naturale atqꝫ omnibus linguis & nationibus cõmune: vt quaſdã ſyllabas attolant: iſqꝫ dicitur acutus accentus: quaſdam rurſus deprimant. iſqꝫ eſt accentus grauis. Greci & latini habent etiam accentũ circunflexum: atqꝫ eo forſitan hebrei non carent: qui habent innumeras uocum flexiões: ſed ille ad cantũ potius quã ad lectionẽ pertinẽt. Nos itaqꝫ in hebreo ſermone duos tãtũ notauimꝰ accẽtus: acutũ & grauẽ: cum preſertim circunflexus nec ab ipſis quidẽ grecis & latinis percipiatur. legitur acutus accẽtus in qualibet dictione atqꝫ ex ea cauſa dicitur accẽtus dictiõis: quia vnaqueqꝫ dictio habet ſuũ accentũ per quẽ diſtinguitur ab alia dictiõe: vt ſit accẽtus quaſi forma vel potius anima dictionis. Accentus vero grauis non dicitur accẽtus dictiõis ſed accẽtus ſyllabicus hoc eſt illius ſyllabe quã deprimit. Ex quo fit vt in vna dictiõe non poſſint eſſe duo accentus acuti: nõ magis quã in vno corpore due anime. At accentus graues bene poſſunt eſſe plures tot ſcilicet quot ſunt ſyllabe dictiõis: preter illam in qua collocatur accẽtus acutus. Qui aut collocatur in vltima dictiõis ſyllaba aut in penultima aut in tertia a fine. quod & omniũ nationũ linguis fere accidit. Sed hoc eſt hebreorũ ſermoni peculiare: quod plures dictiones in fine acuũt. paucas vero accentu in penultima vel in antepenultima proferũt. Et quia vt diximus illorum varios accentus magis ad ſuos cãtores quã ad noſtrorum hominũ lectionẽ pertinent: duos tantũ memoratos accentus precipimus obſeruandos: hoc eſt acutũ & grauem. nã circunflexũ valere ſinimus. Atqꝫ omiſſo graui qui omnibus aliis ſyllabis cõuenit. acutũ qui dictionis accentus eſt fecimus notari per virgulam ſurſum aſcendẽtem: ita tamen vt ratione hebreorũ qui econtrario legũt qꝫ nos paululũ declinet ad ſiniſtrã ecõtrario quã deſignatur a grecis & latinis ĩ hũc videlicet modũ. ⸜. idqꝫ tãtũ in penultimis aut antepenultimis dictionũ hebraicarũ ſyllabis: de quibus poterat eſſe dubitatio quo accentu eſſent proferẽde. Nam de vltimis vulgo perſuaſum erat omnes in fine debere regi accentu acuto. & quoniã ars circa difficile verſatur in vocabulario hebraicarũ dictionũ: quod imprimẽdum curauimꝰ: & in veteri inſtrumẽto quod molimur imprimere: hãc rationẽ obſeruari precepimus vt in dubiis tantũ accentibus hac nota vterentur. Apud hebreos tamen vbi videris aliquẽ ex illorũ accentibus: ibi collocandus eſt dictionis accẽtus. q̃d ſi in eadẽ dictiõe duos videris ſignatos accẽtus in priori ſyllaba collocabitur accentus.

De punctis.

ET quia ratio pungendi ſcripturã nõ minus ad lectionẽ quã ad intellectũ illiꝰ pertinet: viſum eſt hoc in loco aliquid de punctis dicere: quibus lectio ipſa diſtinguenda eſt: cũ p̃ſertim hec pars ab hebreis nõ ſit neglecta. Sed illi complures alios habent accentus: qui magis ad cantũ ſiue modulationẽ ſuam pertinent qꝫ ad intellectũ ſacre ſcripture: idcirco nos duobus tantũ vtemur qui ſunt vſu apud latinos comate q̃d hebrei vocãt אַתְנָח Athnach ſic. ^. & colo q̃d hebrei vocãt סוֹף פָּסוּק Soph paſuc. ſic. : . quibus et hieronymus dicit prophetas eſſe diſtinctos. vt per cola inquit ſcribantur & comata. quã pungẽdi rationẽ ſolã in teſtamẽto veteris impreſſione obſeruari iuſſimus. Et ſic de pungendi ratione atqꝫ ex inde de toto legendi modo hec fuerit ſatis.

Sequitur de aliis partibus grãmatice hebree & primo de partibus orationis.

QVemadmodũ ex litteris colligitur ſyllaba: & rurſus ex ſyllabis dictio. ita ex dictiõibus cõponitur oro. Sunt itaqꝫ dictiões: ptes oronis: quas alii plures alii pauciores poſuerũt tam ex græcis qꝫ ex latinis. hebrei tres tantũ ennumerant. שֵׁם ſem.i.nomẽ. פֹּעַל póal.i.verbũ. מִלָּה milla.i.dictionẽ. milla ponitur ab illis ꝓ eo ꝙ nõ eſt nomẽ neqꝫ verbũ: cũ alioquin milla ſit dictio q̃ cõplectitur oẽs partes oronis ex doctrina illa vulgata apd' dialecticos & philoſophos. ꝙ cũ ſpecies nõ habet nomẽ: appellatur generis nomine. & hebrei ad nomẽ referũt ꝓnomẽ. ad verbũ participiũ. ad dictionẽ alias partes oronis indeclinabiles. ſ. ꝑpoſitionẽ aduerbiũ interiectionẽ cõiunctionẽ & articulũ. Greci vocant articulũ arthron q apud illos ẽ pars oronis q̃ addita nomini oſtẽdit cuiꝰ generis ſit: queadmodũ in ſermone hiſpano dicimꝰ. el. la. los. las. Sed hebrei nõ vtũtur articulis ad deſignãdũ genꝰ ſed potius emphatice ad oſtendendũ. ſ. quãdam vehementiam ſiue aliqd aliud de quo vide pleniꝰ in vocabuliſta in prĩcipio littere. he. & ſic apud illos erũt nouem partes oronis quas reducũt ad tres partes ſupradictas. quem diuidendi modũ in tres partes oronis Ariſtotiles quoqꝫ ſecutus eſt ponens nomen verbum & ſincathegoreuma. & ad iſtas tres partes reducit omnes alias. nam ad nomẽ refert pro

© Biblioteca Nacional de España

nomen & articulum.ad verbum ſimul cū nomine refert participiū.ad ſincathegoreuma.i.partē orōnis conſignificatiuā refert reliquas partes orationis indeclinabiles.his in genere dictis de nouem partibus orationis quas habent hebrei:reſtat vt de ſingulis dicamus:atq; imprimis de nomine.

De nomine.

Nomen eſt quod ſignificat ſubſtantiam ſiue accidens ſine tempore:& habet caſus:licet apud hebreos nō declinetur. Duplex itaq; eſt nomē:ſubſtantiuū & adiectiuū. ſubſtantiuū eſt:quod per ſe ſubſiſtit. vt אֱנוֹשׁ ideſt homo. adiectiuum eſt quod alteri adiicitur: vt אֱנוֹשִׁי hoc eſt humanus טוֹב טוֹבָה Bonus bona. Igitur nomini hebraico ſeptem accidūt.qlitas.ſpecies.figura.genus.numerus.perſona.caſus. Qualitates nominum due ſunt:propria & appellatiua. Proprium nomen eſt quod vni tantum conuenit:vt אַבְרָהָם Abraham שָׂרָה Sara. Appellatiuum nomen eſt quod pluribus cōuenit.vt אָדָם ideſt homo quod conuenit petro & iohanni.quanquā & adam non ſolum eſt nomen appellatiuum:ſed aliquando eſt etiam proprium:vt cum dicitur de ſolo primo parente.Species nominū due ſunt.primigenia & deriuatiua.Primigeniū nomē eſt illud quod non habet aliud antiquius vnde deriuetur. vt אִישׁ.i.vir. Deriuatiuum eſt:quod ab alio priori deriuatur vt אִשָּׁה ab אִישׁ hoc eſt virago a viro.figure nominū due ſunt.ſimplex & compoſita.Simplicis figure nomen eſt:quod non pōt diuidi ī partes ſignificatiuas eius quod integrum ſignificabat:vt adam in a.&.dam.cuius altera pars nihil ſignificat. Compoſite figure nomen eſt:quod poteſt diuidi in partes ſignificatiuas eius qđ integrum ſignificabat.vt abraam:ex ab quod interpretatur pater:& ram celſitudo מַלְכִּי־צֶדֶק melchiſédec.i.rex iuſtitie. Genera nominum quinque ſunt.Maſculinum. femininum. Cōmune duorū.dubiū.promiſcuum.Maſculini generis nomen eſt quod maribus conuenit aut ad maſculorū voces refertur. vt אַבְרָהָם abraam. אִישׁ vir. דָּבָר verbum.femininum eſt quod feminis conuenit:aut ad feminarum voces refertur. vt חַוָּה eua. אִשָּׁה mulier תּוֹרָה Lex. Cōmune duorū eſt quod tam maribus quā feminis conuenit.vt אָדָם ideſt homo חַיִל fortis. ſ.vir aut mulier.Dubium eſt quod aliquando profertur genere maſculino aliquādo feminino.vt רוּחַ ventus שֶׁמֶשׁ ſol.quod cū apud grecos & latinos rarum ſit:apud hebreos latiſſime patet. Promiſcuum genus:quod greci epicenum vocant: eſt illud quod ſub vna terminatione vtrūq; ſexū cōplectitur.vt גָּמָל pro camelo maſculo ſiue femina. & יוֹנָה pro columbo & columba.Numeri nominum apud hebreos quemadmodū & apud grecos tres ſunt.Singularis qui de vno loquitur.vt אִישׁ אִשָּׁה vir. mulier. Dualis qui de duobus loquitur:cuiuſmodi ſunt que fere nunquā reperiūtur niſi paria. vt עֵינַיִם oculi. אָזְנַיִם aures יָדַיִם manus. רַגְלַיִם pedes. Pluralis eſt qui de pluribus loquitur: de quibus etiam paulo poſt. Perſone nominum tres ſunt. Prima que de ſe loquitur vt אֲנִי ideſt ego. Secunda ad quam prima loquitur.vt אַתָּה ideſt tu. Tertia eſt:de qua prima loquitur.vt הוּא .i. ille:& omnia alia nomina. Sed de perſona quod eſt accidēs cōmune nomini pronomini & verbo commodius vbi de pronomine agetur. Caſus apud hebreos non diſtinguntur terminationibus:quemadmodū apud grecos & latinos:ſed aut coordinatione:vt ſalomon filius dauid: ordo oſtendit dauid eſſe caſus genitiui.aut oſtenditur prepoſitione articulari.vt pſalmus le dauid. illa prepoſitio le oſtendit dauid eſſe caſus datiui vel gtī. Sed de hoc infra dicetur cū de caſu diſputabitur. Declinationes quoque apud eoſdē nō diſtinguntur niſi ex ſingulari numero in pluralem.vt ſit prima declinatio nominum maſculinorū:que in plurali mittūt numerū multitudinis in im.vt אִישׁ אִישִׁים vir. viri. Secunda declinatio femininorū: que mittūt eūdē numreū multitudinis in.oth.vt אִשָּׁה אִשּׁוֹת mulier mulieres. Patitur tamen hec regula exceptionem.nam & maſculina exeunt aliqñ in oth.atq; e diuerſo feminina in im.vt ſuo in loco poſtea dicetur.

De nominum deriuatiuorum ſpecie.

Duas eſſe diximus noīm ſpēs primitiuā & deriuatiuā. Sed deriuatiuorū ſunt rurſus multe differentie. Patronymica:que noīa patrū ſigānt.vt a בִּנְיָמִין יְמִינִי beiamiiemini pro filio beniamin: aut aliquo vno ex deſcēdētib⁹ ab illo. Gētilia: que gentē aut nationē aliquā deſignāt.vt ab אֲרָם אֲרַמִּי aram arami.hoc eſt a ſyria ſyrus. Poſſeſſiua: hoc eſt que ſignāt quātū gtūs ſui primigenii vnde deriuātur. vt a נְחֹשֶׁת נָחוּשׁ. ideſt ab ere ereus.que omnia noīa ſupradicta patronomica & gentilia eādē propemodū hn̄t formationē: nā terminātur in.i.iota.formāturq; a primigeniorū ſuorū terminatiōe ſi eſt conſonās addita.i.littera.vt ab iſrael iſraeli. Si vero deſinūt in he.aut he mutatur in nun & additur.i.iota.vt שֵׁלָה שֵׁלָנִי aut nihil mutatur ſed primigeniū ponitur pro deriuatiuo.vt a יִמְנָה יִמְנָה pro viro deſcendente ex genere imna. Quod ſi nomina primigenia deſinunt in iod: deriuatiua nihil mutant:ſed ponūtur pro illis.vt leui de leui.nepthali de nepthali. greci tamen & latini dicūt leuita.nepthalita. Que oīa ſub hac terminatiōe gn̄is ſunt maſculini.nā feminina deſinūt in .ith. formāturq; a maſculinis addita tau.vt ab arami aramith. ab iſraeli iſraelith. Sunt quoq; noīa q̄ cū nō ſint patronymica nec gētilia hn̄t tn̄ illorū formā.vt רֵאשִׁית .i.prīcipiū. Eſtq; aduertēdū quod hmōi patronymica plerūq; in plurali recipiūt alterū iod.vt מִצְרִי מִצְרִיִּים .i.egyptius egiptii פְּלִשְׁתִּי פְּלִשְׁתִּיִּים paleſtin⁹ paleſtini. Denominatiua quoq; ſunt apud hebreos quemadmodū & apud nos: ſic dicta quod a noībus deriuantur vt a צֶדֶק צַדִּיק.i.iuſtus a iuſticia רֶשַׁע רָשָׁע .i. malus a malicia. Diminutiua noīa hoc eſt a ſuis primigeniis diminutionē ſignificantia non ſunt apud hebreos: ſed circūloquūtur illa per hoc nomē קָטָן ſiue קְטַנָּה quod eſt paruū.vt hec: אָדָם קָטָן.i.homo paruus hoc eſt homūcio. עִיר קְטַנָּה.i.ciuitas parua. Cōparatiua quoq; noīa no ſunt apud eos.circūloquūtur tn̄ ea p hoc aduerbiū יוֹתֵר.i.magis: & nomē adiectiuū qđ ſignare pōt magis & minus. & id ad quod fit cōpatio ponitur cū p̄pōne. מֵ vel. מִ cū cere vel hiric.vt דָּוִד צַדִּיק יוֹתֵר מִשְּׁלֹמֹה dauid magis iuſtus ſalomone. & יוֹחָנָן צַדִּיק יוֹתֵר מֵאֲבִיָּה.i.ioānes magis iuſtus abia. & aliqñ fit cōparatio ſine aduerbio יוֹתֵר cū ſola prepoſitione מֵ vel מִ addita nomini cui fit cōpatio. vt צַדִּיק מִמֶּנִּי .i. iuſtior me טוֹב מִמֶּנּוּ.i.melior illo. Suplatiua preterea illi nō hn̄t: ſed circūloquuntur ea p hoc aduerbiū מְאֹד meoth: qđ ſignāt nimis ſiue valde & nomē adiectiuū qđ ſignare pōt intēſionē & remiſſionē.vt וְדָוִד צַדִּיק מְאֹד.i.dauid iuſtus nimis vel iuſtiſſimus. ſed cū exprimitur is ad quē fit ſuperlatio: cōſtruitur eodē mō quo cōparatiuū: hoc ē cū p̄poſitiōe מֵ vel מִ vt Nu.12. עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם.i.mitiſſim⁹ oīm hoīm. Verbalia quoq; noīa ſūt apud hebreos.i.q̄ a verbis deriuātur.vt ab אָהַב אַהֲבָה. ideſt amor ab amo.as. Illud vero qđ nos per nomē verbale dicim⁹: qa ſignāt actionē verbi: a quo deriuatur & participiale: qa formatur ab eiuſdē verbi participio.vt amator.i.q amat: illi per participiū exprimūt.vt אֹהֵב.i. amans.

De numeralibus.

Sunt & alie ſpēs noīm tā primitiuorū q̄ȝ deriuatiuorū q̄lia ſūt nūeralia: q̄ qa in freq̄nti ſūt vſu: & nō nihil varietatis hn̄t: qđ in artē redigi debeat: aliqd de his hoc in loco dicēdū ē. ac primū de nūeralib⁹ ſimplr. Eſtq; aduertēdū qđ noīa nūeralia ſūt adiectiua & p̄ter vnū & duo plīs nūeri. Itaq; a trib⁹ vſque ad decē maſculina deſinunt in he lr̄am: & nonnūquam in tau: ſed tunc poſſunt etiam femininis iungi. Atqui feminina in tau aliquando deſinunt: & nunquā in he. hoc mō.

אֶחָד אַחַד אַחַת Vnus vna.

שְׁנַיִם שְׁנֵי שְׁתַּיִם שְׁתֵּי Duo due.

© Biblioteca Nacional de España

שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשֶׁת שָׁלֹשׁ	Tres mares.&.f.
אַרְבָּעָה אַרְבַּעַת אַרְבַּע	Quattuor mares.&.f.
חֲמִשָּׁה חֲמֵשֶׁת חָמֵשׁ	Quinque mares.&.f.
שִׁשָּׁה שֵׁשֶׁת שֵׁשׁ	Sex mares. &.f.
שִׁבְעָה שִׁבְעַת שֶׁבַע	Septem mares.&.f.
שְׁמֹנָה שְׁמֹנַת שְׁמֹנֶה	Octo mares.&.f.
תִּשְׁעָה תִּשְׁעַת תֵּשַׁע	Nouem mares.&.f.
עֲשָׂרָה עֲשֶׂרֶת עֶשֶׂר	Decem mares.&.f.

Aduertendum tamen eſt:quod aliquando in numero deſignā
te vnum gn̄is maſculini:p̱ aphereſin aufertur áleph vt Ezech.
33. וְדִבֶּר חַד אֶת אַחַד hoc ē.& dicūt vnus ad alterū. Aliqn̄ p̱ apo
copē aufertur dáleth a fine.vt Ezech.18. וְעָשָׂה אָח מֵאַחַת מֵאֵלֶּה.
hoc eſt.& fecerit vnum de iſtis. Sunt tn̄ qui dicāt quod hoc ver
bum אָח ſit frater:vt ſit ſenſus & fecerit fratri vnum ex his.& cū
numerus multitudinis repugnet vnitati:nihilominus in plu-
rali dicimus. אֲחָדִים.ideſt vnos. vt latine cum nominibus de-
clinatis pluraliter dicimus vnas litteras vna menia. & vna in
genere feminino hoc eſt אַחַת cū pōitur in fine oratiōis: áleph
ponitur ſubiecto ſegol pro patha. & heth per camez loco pa
tha.vt Exo.36. אַחַת אֶל אֶחָת hoc eſt.alteram alteri. ſ. cortine.
& numerus ſeptenarius generis maſculini aliquando per epē
theſin recipit nun litteram ante he finalem.vt Iob.42. שִׁבְעָנָה
בָנִים ideſt ſeptem filii. Notandum preterea quod ab vno vſq;
ad quinque ponuntur aliquando numeri non tam vt ſignifi
cent numeros illos:quam vt oſtendant illud eſſe quid minimū
vt tertio. Reg.17. מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים hoc eſt.en colligo duo li
gna.duo poſuit pro pauca. Ē diuerſo a quinque ad decem po
nuntur aliquando nnmeri non vt illos preciſe ſignificent :ſed
vt illius rei crebram repetitionem.vt prouerb.24. כִּי שֶׁבַע יִפֹּל
צַדִּיק .i.ſepties cadit iuſtus. vbi ſepties non tam pro ſeptem vi
cibus: quam pro ſepe ſiue frequenter poſitum eſt. Illud quoq;
hoc in loco non omittēdum:quod ab his nominibus numera
libus figurantur verba denominatiua. vt a duobus diuido .is.
pro in duas partes diuidere.tertio.as.pro in tres partes diuide
re.quarto.as.pro in quattuor partes.quinto.as.pro in quinq;.
ſexto.as.pro in ſex. A ſeptem & octo & nouem huiuſmodi ver
ba non formantur.a decem vero bene formatur decimo.as.de
quo in vocabulario pleni⁹ dicetur. Atq; hi quidem numeri ſi
plices ſunt:qui vero ſequuntur: vſq; ad vndeuiginti compo
nuntur ex eiſdem numeris ſimplicibus & decem prepoſito ſp
minori numero. Sed numeri denarii in gn̄e feminino hn̄t in
fine he lr̄am. maſculina vero nō habent: vt in hac ſerie patet.

אַחַד עָשָׂר:אַחַת עֶשְׂרֵה	Vndecim.m.f.
עַשְׁתֵּי עָשָׂר:עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה	Vndecim.m.f.
שְׁנֵי עָשָׂר:שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה	Duodecim.m.f.
שְׁנַיִם עָשָׂר:שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה	Duodecim.m.f.
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר:שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה	Tredecim.m.f.
אַרְבָּעָה עָשָׂר:אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	Quattuordecim.m.f.
חֲמִשָּׁה עָשָׂר:חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	Quindecim.m.f.
שִׁשָּׁה עָשָׂר:שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	Sedecim.m.f.
שִׁבְעָה עָשָׂר:שְׁבַע עֶשְׂרֵה	Septendecim.m.f.
שְׁמֹנָה עָשָׂר:שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה	Octo & decem.m.f.
תִּשְׁעָה עָשָׂר:תְּשַׁע עֶשְׂרֵה	Nouem & decem.m.f.

A viginti vſq; ad nonagīta numeri maiores p̱ maſculino gn̄e
& p̱ feminino finiuntur in.im. in numero plurali. minores ve
ro numeri precedunt maiores. vt vnus & viginti .duo & vigi
ti .tres & viginti.& eodem modo de aliis.

עֶשְׂרִים	Viginti.m.f.	אֶחָד וְעֶשְׂרִים	Vnus & viginti.
אַחַת וְעֶשְׂרִים	Vna & viginti.	שְׁלֹשִׁים	Triginta.m.f.
אַרְבָּעִים	Quadraginta.m.f.	חֲמִשִּׁים	Quīquagīta.m.f.
שִׁשִּׁים	Sexaginta.m.f.	שִׁבְעִים	Septuaginta.m.f.
שְׁמֹנִים	Octoginta.m.f.	תִּשְׁעִים	Nonaginta.m.f.

Aliqn̄ tn̄ numerus maior precedit minorē : quod fere in eſdra
repitur. vt שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם.i.ſeptuaginta duo. & ibidem. חֲמִשִּׁים
וְאַרְבָּעָה.i.quinquagīta q̄ttuor. Deinde a cētū vſq; ad mille nu
meri maiores ptinēt ad maſculos & feminas. & cētenari⁹ nūe
rus deſinit in he vel in tau indifferēter. ducētenarius habet ter
minationē dualis hoc eſt in.im. p̄cedente patha vel camez:reli
qui oēs vſq; ad nōgētos deſinūt in oth. & iunguntur illis nu-
meri minores terminationis femininorum : ita vt precedant
illos ſignificentq; maſculos & feminas in hunc modum.

מֵאָה מְאַת	Centum.m.f.	מֵאוֹת	Centum.m.f.
מָאתַיִם	Ducentum.m.f.	שְׁלֹשׁ מֵאוֹת	Tercentum.m.f.
אַרְבַּע מֵאוֹת	Quater cētū.m.f.	חֲמֵשׁ מֵאוֹת	Quīquies cētū.m.f.
שֵׁשׁ מֵאוֹת	Sexies cētū.m.f.	שְׁבַע מֵאוֹת	Septies cētū.m.f.
שְׁמֹנֶה מֵאוֹת	Octies cētū.m.f.	תְּשַׁע מֵאוֹת	Nouies cētū.m.f.
אֶלֶף	Mille.m.f.	אַלְפַּיִם	Duo millia.m.f.
אֲלָפִים אַלְפֵי	Millia.m.f.		

Sed millia a tribus vſq; decē ple-
rūq; veniunt cū numeris minoribus maſculinis deſinētibus in
tau prepoſito eodem numero minori in hunc modum.

שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים	Tria millia.m.f.	אַרְבַּעַת אֲלָפִים	q̄ttuor millia.
חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים	Quīque millia.m.f.	שֵׁשֶׁת אֲלָפִים	ſex millia .m.f.
שִׁבְעַת אֲלָפִים	Septē millia.m.f.	שְׁמֹנַת אֲלָפִים	Octo millia .m.f.
תִּשְׁעַת אֲלָפִים	Nouē millia.m.f.	עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים	Decē millia.m.f.

& deinceps aſcendēdo vſq; ad cētū mille. & rurſus a cētū mille
vſq; ad mille millia ideſt decies centū mille. in hunc modum.

עֶשְׂרִים אֶלֶף	Vigīti mille.m.f.	מֵאָה אֶלֶף	Centū mille.m.f.
אֶלֶף אֲלָפִים	Mille millia.m.f.		

Sunt p̄terea & alie denomina
tiōes a nominibus numeralibus que dicuntur multiplicia. vt

שִׁבְעָתַיִם	Septuplum.	אַרְבַּעְתַּיִם	Quadruplum.
רְבָבָה רִבּוֹא	Decem mille.	רִבּוֹתַיִם	Viginti mille.
רְבָבוֹת רִבֹּאוֹת	Multa millia.		

Aduertēdum preterea quod
nomina iuncta numeris ponūtur aliqn̄ in ſingulari cū nūero
plu. & maxīe qn̄ ē nomē ſpēi. vt חֲמִשָּׁה בָקָר .i.quīq; bos: p̱ quī
q; boues. אַרְבַּע צֹאן.i.q̄ttuor ouis: p̱ q̄ttuor oues. & hoc fit fre-
quētius & q̄ſi ſp̱ ab vndecī & deinceps aſcēdēdo in infinitū. vt
illa nūero multitudinis iuncta licet ponātur ī ſingl'i:nihilomī
nus intelliguntur pl'alia. vt gen̄. 5. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה hoc eſt
octingēti ann⁹:pro octīgēti anni. & ī eo.32. אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ.i.
quadringēti vir: p̱ q̄drīngēti viri. Alias cōbinationes numero
rū ex iis que in ſup̱ioribus dicta ſunt: p̱ te ipſum ſine precepto
re poteris conficere.

De numeris deriuatiuis.

A Numeralibus noībus deriuātur noīa ordinalia hoc eſt
ordinē aliquarū rerū ab vno aliquo prīcipio ſignificā
tia. & ſunt in termiatiōe ſil'ia noīb⁹ patronymicis de q
bus ſupra dictū ē. formāturq; a noīb⁹ mīorib⁹: a duob⁹ vſq; ad
decē. Nā prius nō deriuatur ab vno ſed a verbo ראשׁ q̄d ē prīci
piū. vn̄ ē רִאשׁוֹן p̱ eo q̄d ē prim⁹. A ſecūdo āt ad decimū maſ
culina deſinunt in.iod. femi. in.ith. & aliqn̄ in.ia. in hūc modū.

רִאשׁוֹן רִאשׁוֹנָה רִאשׁוֹנִית	Prim⁹.a.	שֵׁנִי שְׁנִיָּה שֵׁנִית	Secūdus.a.
שְׁלִישִׁי שְׁלִישִׁיָּה שְׁלִישִׁית	Tertius.a.	רְבִיעִי רְבִיעִית	Quartus.a.
חֲמִישִׁי חֲמִישִׁית	Quintus quinta.	שִׁשִּׁי שִׁשִּׁית	Sextus ſexta.
שְׁבִיעִי שְׁבִיעִית	Septimus ſeptima.	שְׁמִינִי שְׁמִינִית	Octau⁹ octaua
תְּשִׁיעִי תְּשִׁיעִית	Nonus.a.	עֲשִׂירִי עֲשִׂירִיָּה עֲשִׂירִית	Decimus.a.

Maſculina vero pl'ia deſinunt in im p̱ iod ſimplex & nōnūquā
p̱ iod duplex. feminina vero ī oth p̄cedēte iod excepto prīo. vt

רִאשׁוֹנִים רִאשֹׁנוֹת	Primi prime.	שְׁנִיִּים שְׁנִיּוֹת	Secundi ſecūde

Pro nūeris ordinalib⁹ ponūtur nūeri nūerales ab vndecī ad vi
gīti & deīceps tā in ſingl'i q̄ȝ in pl'i. tā pro maſculinis quā p̱ fe-
mininis. in hūc modū. בַּיּוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר In die vndecimo.
בַּיּוֹם שְׁנֵים עָשָׂר ī die duodecīo. בַּיּוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר ī die tredecīo.
Sed qa ordinalia plerūq; ſignāt vnā aliq̄; portionē nūeri grā
dioris: partē illā hebrei deſignāt p̱ nūerū diuidētē & diuiſū. vt
p̱ eo q̄d nos dicimus decimus q̄ſq; illi dicunt אֶחָד מֵעֲשָׂרָה hoc
eſt vnus de decem. & pro eo q̄d nos due centeſime : illi dicunt
שְׁנַיִם מִמֵּאָה hoc eſt duo de centum.

© Biblioteca Nacional de España

Diſtributiua numeralia cuiuſmodi ſunt apud latinos bini bine bina: terni terne terna. quaterni quaterne quaterna: nō ſunt apud hebreos: deſignantur tamen per eiuſdem numeri geminationem vt pro bini viri: illi dicunt שְׁנַיִם שְׁנַיִם hoc eſt duo & duo. ſ. viri. Numeralia quoq; aduerbia nō ſunt apud eos: circumloquuntur tamen illa per nomina numeralia & hoc nomen פַּעַם quod vicem ſignificat. vt pro eo quod nos dicimus quater illi dicūt אַרְבַּעָה פְּעָמִים hoc eſt quattuor vicibus.

De numeris deſignandis per litteras alphabeti.

Latini in repreſentandis numeris aliam ſequuntur rationem quam hebrei & greci. nam illi per. i. iota deſignant vnum. per duo iota duo. p tria iota tria. p quattuor iota quattuor. per. v. quintam vocalium quinque. At greci quemadmodum & hebrei per litteras alphabeti per ordinē numeros ſcribunt. puta per alpha vnū. per beta duo. per gamma tria. per delta quattuor. Hebrei quoq; ad eūdē modū ſic.

Vnus	א	Triginta	ל
Duo	ב	Quadraginta.	מ
Tria	ג	Quinquaginta.	נ
Quattuor	ד	Sexaginta.	ס
Quinque	ה	Septuaginta.	ע
Sex	ו	Octoginta.	פ
Septem	ז	Nonaginta.	צ
Octo	ח	Centum.	ק
Nouem	ט	Ducenti.	ר
Decem	י	Tercenti.	ש
Viginti	כ	Quadringenti.	ת

Sunt tamen qui quingentenarium numerū & deinceps vſque ad mille per quinque litteras finales deſignarent. puta quingenta per ך ſexcenta per ם ſeptingenta per ן octingenta per ף nongenta per ץ Sed hec ratio numeros deſignandi nō ab omnibus recipitur: ſed per litteras alphabeti compoſitas id faciunt. vt quingenta per תק hoc eſt per quadringenta & centum. atq; eodem modo de ceteris. Id quoq; non eſt diſſimulandum hebreos vſque adeo: reformidaſſe prodere nomen illud ineffabile tetragrammaton: vt quoties in numeris deſignādis aliquot ex illis inciderent: in alias litteras commutarent: que alios numeros exhibent. vt quindecim qui per יה deſignari debuerant:: hoc eſt per quinq; & decem: per טו deſcriberent hoc eſt per ſex & nouē. Sed de numeris in preſentiarū ſatis multa.

De relatiuis.

Relatiuorum nominum duo ſunt genera: nam quedam ſunt relatiua ſubſtantie: quedam relatiua accidentis. Relatiua ſubſtantie ſunt: que referunt aliquod antecedens ſubſtantiuum. vt אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ Beatus vir: qui nō abiit: qui relatiuum refert antecedens illud vir: quod eſt nomē ſubſtantiuum. Eſt autem apud hebreos vnum relatiuum ſubſtantie. id autem eſt aſer. que eſt dictio per ſe poteſtq; referre antecedens vtriuſq; generis & numeri & cuiuſq; perſone: neq; decliatur ex ſingulari nūero in viuralē ſed tm̄ p articulos ſic. הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא Vir q venit. הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ Viri qui venerūt הָאִשָּׁה אֲשֶׁר בָּאָה Mulier q̄ veit. הַנָּשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ Mulieres q̄ venerūt. & eodē mō p alios caſus. Eſt p̄terea alterū relatiuū ſubſtātie: qd̄ nūquā repitur ſeparatū p ſe: ſed tm̄ in cōpoſitiōe cū verbo quod ſequitur: cuiuſmodi eſt in oratione dominica ſic. Pater noſter qui es in celis. pro quo in hebreo dicitur אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. שֶׁ non eſt dictio per ſe: ſed componitur cum verbo quod ſequitur בַּשָּׁמַיִם dicimuſq; ſub vno accētu. שֶׁבַּשָּׁמַיִם Eſt namq; regula apud hebreos: quod nulla dictio eſt que vna tantum littera contineatur. Quod ſi vſpiam reperitur huiuſmodi particula ſiue ſit nomen ſiue prepoſitio ſiue coniunctio ſiue articulus: non eſt cenſenda dictio per ſe ſed cum verbo ſequenti iungitur ſiue per compoſitionem ſiue per appoſitionē Relatiua accidentis ſunt: que referunt aliquod antecedens adiectiuū. vt ſi dicā ego reddo tibi librū pulchrū qualem mihi tu dediſti: qualem relatiuum eſt accidentis: quia non refertur ad librum ſed ad pulchrum. & huiuſmodi relatiua non ſunt apud hebreos: circumloquuntur tamen ea per hoc aduerbium כְּמוֹ quod poteſt interpretari ſicut. perinde ac ſi dicam reddo tibi librum ſicut dediſti mihi. Sunt preterea relatiua pronominū: ſed de illis differetur vbi de pronomine & de verbo agetur. nunc ad genera pergamus.

De genere nominum.

Genera nominum que apud hebreos diximus eſſe quique: aut cognoſcuntur ſola natura duce: hoc eſt ſexu quo diſtinguitur maſculus a femina. De quibus nō poteſt dari regula certior: q̄ quod nomina propria maſculorum aut appellatiua ad maſculos pertinentia ſunt generis maſculini: Quodq; nomina propria feminarum aut appellatiua ad feminas pertinentia ſunt generis feminini. Quodq; nomina appellatiua que poſſunt ad maſculos & ad feminas pertinere: ſūt communia duorum generum hoc eſt maſculini & feminini. Promiſcua vero ſiue habeant ſexum cōfuſum ſiue diſcretum: ſunt illius generis in quo proferri conſueuerunt. nam ſub alterutro genere comprehenditur vterq; ſexus. aliquando tamē diſtinguntur terminatione. vt כֶּבֶשׂ כִּבְשָׂה. i. agnus agna. & tūc cuique terminationi accommodatur ſuum genus. Que vero ſexum non habent: nihilominus neceſſe eſt ſub alterutro genere proferri: vt nō committamus ſoloeciſmum: cum fuerint illis accommodanda nomina adiectiua. aut participia. aut verba. Nam & verbo quemadmodum & nomini accidit genus: vt ſuo in loco dicetur. Greci huiuſmodi nominum genera diſtinguunt per articulos. Latini qui articulis carent per regulas aut ſignificationis aut terminationis. Hebrei qui neq; articulos habent. vt greci: neq; terminationum regulas ut latini: tribus modis poſſunt venire in huius rei cognitionem. primo terminatione. Nam feminina plerūq; tribus litteris his אתה terminantur. vt צָבָא militia. צָמָא ſitis. בְּרָכָה benedictio. אות littera ſiue ſignum שִׁבֹּלֶת ſpica. Deſinentia vero in quamcunq; aliā litteram plerumq; ſunt generis maſculini: poſſunt quoq; eſſe generis feminini: quare ad genus dubium referenda ſunt. determinantur tamen ad certum genus per nomen adiectiuum aut pronomen relatiuum. aut per participium. aut per verbū. que coniunguntur generi feminino: deſinunt in he vel in tau. De aliis terminationibus nulla certa ratio tradi poteſt: cū non nunquam reperiantur duo adiectiua diuerſorum generū reddita eidem ſuppoſito. vt in tertio regum. cap̄. 19. וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק. i. ſpūs grandis & fortis ſubuertēs. vbi גְּדוֹלָה gn̄is ē feminini: quia deſinit in he. חָזָק vero adiectiuum & מְפָרֵק participium que deſinunt in coph generis ſunt maſculini. Exemplū de verbo poſſum⁹ habere ex eccleſiaſte cap̄. 1. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ ideſt oritur ſol. Vbi ſol generis eſt maſculini. quia verbum precedens eſt generis maſculini. & Naū. 3. שֶׁמֶשׁ זָרְחָה ideſt ſol ortus eſt: vbi ſol generis eſt feminini: quia verbum precedens generis eſt feminini quia deſinit in he. & hic eſt ſecundus modus cognoſcēdi genus nominis ſubſtantiui hoc eſt per nomē adiectiuum. per pronomē. per verbum. per participium. Tertius modus cognoſcendi genus nominis eſt ex ipſius declinatione: quoniam maſculina mittunt numerum multitudinis in im. vt אִישׁ אִישִׁים ideſt vir viri. feminina vero in oth. vt אִשָּׁה אִשּׁוֹת. ideſt mulier mulieres. Sed hec regula non vſquequaq; vera eſt: nam patitur plerumq; exceptionem: vt in declinatione nominis differemus in. cap̄. ſequenti.

De declinatione nominum.

Declinationes nominum apud hebreos non diſtinguntur niſi a ſingulari numero in pluralem. que diuerſitates quia due ſunt tantum: due erunt apud illos nominū declinationes. Prima maſculinorum mittentia pluralē in. im. a quacunq; ſingularis terminatione. idq; duobus modis aut addita im. vt דָּבָר דְּבָרִים ideſt verbum verba. aut vltima littera

mutata in im. vt שִׁבֹּלֶת שִׁבֳּלִים ideſt ſpica ſpice. Secunda declinatio eſt femininorum mittentia pluralem in oth a quacumqꝫ ſingularis terminatione: idqꝫ duobus modis aut addita oth. vt צָבָא צְבָאוֹת ideſt militia militie. aut vltima littera mutata in oth. vt מִלָּה מִלּוֹת ideſt dictio. dictiones. Sed in hac formatione plerumqꝫ precedentium ſyllabarum vocales mutantur. ſed nō vno modo. Nam monoſyllaba non mutant vocalem preter admodum pauca: que nonnunquam mutant. e. vocalem in. a. vt נֵס נִסִּים בֵּן בָּנִים fili⁹ filii. ſed plerūqꝫ in. i. vt חֵץ חִצִּים. i. ſagitta. iaculum עֵז עִזִּים hircus ſiue capra. עֵת עִתִּים tempus ſiue hora. קֵן קִנִּים nidus קֵץ קִצִּים finis. שֵׁן שִׁנַּיִם dens. Alia quoqꝫ ex hoc genere non mutant. vt עֵד עֵדִים teſtis. עֵץ עֵצִים lignum ſiue arbor. שֵׁם שֵׁמוֹת ideſt. nomen. Alia quoqꝫ ex monoſyllabis mutant alias vocales in alias. vt יוֹם יָמִים dies. צַד צְדָדִים latus עִיר עָרִים ciuitas. ſed hec ſunt admodum rara. Nomina duarū ſyllabarum cuiuſcumqꝫ ſint generis plerumqꝫ mutant vocalem in vocalem. vt דָּבָר דְּבָרִים ideſt verbum. verba. חֵלֶק חֲלָקִים pars: partes. Excipiuntur illa que habent ſimilitudinem cum his dictionibus nihil ſignificantibus: פָּעוּל : פָּעִיל : פְּעֵל : פְּעִיל : פִּיעוֹל : פִּיעוּל : פֹּועַל : פּוֹעַל : פּוֹעֵיל : פּוֹעִיל quoniam ſequentes proportionem illarum nihil mutant. vt זְאֵב זְאֵבִים lupus lupi: quod ſequitur proportionem illius dictionis פְּעֵל. & ad hanc rationē reducuntur alia complura. Sed aduertendū quod nomina habentia ſimilitudinem cum dictione illa. פָּעוּל ſi in littera ſubſtātiali in medio dictionis poſita non habent dages. mutant vocalem aliam in aliam. vt בָּרוּךְ ideſt benedictus. in בְּרוּכִים benedicti. Quod ſi habent dages nihil mutant. vt אַלּוּף אַלּוּפִים ideſt dux duces. טַבּוּר טַבּוּרִים vmbilicus vmbilici. תַּנּוּר תַּנּוּרִים furnus furni. תַּפּוּחַ תַּפּוּחִים pomum poma. & etiam quando prima littera eſt ex quattuor gutturalibus ſubſcripta cū apice camez vel patha nihil mutant ſiue habeant dages in medio ſiue non habeant. vt חָרוּץ חֲרוּצִים Solicitus ſoliciti. עַמּוּד עַמּוּדִים colūna colūne. Nomina quoqꝫ huius ordinis deſinentia in he: nihil mutant plerumque. vt שָׂדֶה שָׂדוֹת campus. campi. Nomina p̄terea trium aut plurium ſyllabarū plerūqꝫ nihil mutāt ex ſingulari numero in pluralem. vt תְּאֵנָה תְּאֵנִים ficus fici.

De heteroclitis.

Svnt complura nomina que non ſubiiciuntur regulis q̄ ſuperius tradite ſunt de formatione nominum maſculinorum & feminīorum numeri pluralis ex ſingulari: quoniam ſunt complura feminina: quæ mittunt numerū multitudinis in im. Atqꝫ ediuerſo maſculina: que mittunt eundem numerum in oth. Sunt præterea quedā q̄ cum in ſingulari ſint maſculina vel feminina: in plurali hn̄t vtrāqꝫ terminationem.

De femininis in. im.

אֶבֶן אֲבָנִים Lapis lapides: אֹזֶן אָזְנַיִם Auris aures:
אֵלָה אֵלִים Querc⁹ q̄rc⁹. אֲלֻמָּה אֲלֻמִּים Māipulus. li.
אֵימָה אֵימִים Timor timores אִשָּׁה נָשִׁים. mulier mulier̄s
בֵּיצָה בֵּיצִים ouum oua: דְּבֵלָה דְּבֵלִים Carica carice.
דֶּרֶךְ דְּרָכִים Via vie דְּבוֹרָה דְּבוֹרִים Apis apes.
חִטָּה חִטִּים Triticū tritica: יַעֲנָה יְעֵנִים Struthio. ones.
כֻּסֶּמֶת כֻּסְּמִים Far farra: לְבֵנָה לְבֵנִים Later lateres:
מוֹפֵת מוֹפְתִים Miraculū. cula. נְמָלָה נְמָלִים formica. mice.
סְאָה סְאִים Mēſura mēſure: עַיִן עֵינַיִם Oculus oculi.
עִיר עָרִים Ciuitas. tates. פִּילֶגֶשׁ פִּילַגְשִׁים Cōcubīa. bine.
צֶבֶת צְבָתִים Manipulus. li. רָחֵל רְחֵלִים Ouis oues.
שִׁבֹּלֶת שִׁבֳּלִים Spica ſpice: שׁוֹשַׁנָּה שׁוֹשַׁנִּים Roſa roſe.
שָׁנָה שָׁנִים Annus anni שְׂעוֹרָה שְׂעוֹרִים Hordeū. dea.
תְּאֵנָה תְּאֵנִים Ficus fici.

De maſculinis in oth.

אָב אָבוֹת Pater patres: בְּכוֹר בְּכוֹרוֹת Prīogenit⁹. ti.
חֲלוֹם חֲלוֹמוֹת Somniū ſomnia מָאוֹר מְאוֹרוֹת Lumē lumina.
מִזְבֵּחַ מִזְבְּחוֹת Altare altaria: מָטָר מְטָרוֹת Pluuia pluuie.
מָקוֹם מְקוֹמוֹת: Loc⁹ loci vel loca מִשְׁכָּן מִשְׁכָּנוֹת tabernaculū. la.
סִיר סִירוֹת Olla olle: קָהָל קְהִלּוֹת Eccleſia. ſie.
קוֹל קוֹלוֹת Vox voces: קִיר קִירוֹת Paries parietes
שָׂדֶה שָׂדוֹת Campus campi. שֵׁם שֵׁמוֹת Nomen noīa.

De vtriſqꝫ in im & in oth ſimul.

אֵימָה אֵימִים אֵימוֹת Timor. res. אֹמֶר אֲמָרִים: אֲמָרוֹת verbū verba
דּוֹר דּוֹרִים דּוֹרוֹת Gn̄atio. tiōes. דֶּלֶת דְּלָתַיִם דְּלָתוֹת Ianua. nue.
חָצֵר חֲצֵרִים חֲצֵרוֹת Villa ville. מִלָּה: מִלִּים: מִלּוֹת Dictio. ones.
מַעְיָן מַעְיָנִים מַעְיָנוֹת Fōs fōtes. עָוֹן עֲוֹנִים עֲוֹנוֹת Peccatū peccata.
פִּנָּה: פִּנִּים: פִּנּוֹת Angulus āguli. צֵלָע צְלָעִים צְלָעוֹת Latus latera
קֶרֶן קְרָנַיִם קְרָנוֹת Cornu cornua. שָׁנָה שָׁנִים שָׁנוֹת Annus anni

Poteſt fieri vt alia complura interlegendum reperias: ſed q̄ impreſentiarum occurrerunt: exempli gratia ſufficiant.

De numero.

NVmerus nō ſolum accidit nomini: ſed & pronomini: & verbo & participio. Sed quoniam declinatio fit p̱ numeros & per caſus: dicendū eſt prius de numeris. tū de caſibus. Sunt autē numeri vt dictum eſt apud hebreos quēadmodū & apud grecos tres. ſingularis qui hebraice dicitur. לְשׁוֹן יָחִיד hoc eſt lingua vnius. Dualis qui לְשׁוֹן שְׁנַיִם hoc eſt līgua duorū. Pl'is qui. לְשׁוֹן רַבִּים. i. līgua pluriū. Singl'ris nūerus in nomine non habet certam terminationem in maſculinis ſed neqꝫ in femininis preter q̄ in illis que deſinunt in he ſiue in tau. A maſculino ſingulari formatur plurale atqꝫ femininum ſingulare & plurale. Dualis numerus tam in maſculinis q̄ in femininis formatur a ſingulari addendo im ſiue vltima littera mutata in im. & ante iod plerumqꝫ precedit patha ſiue camez: vt efficiatur áim accentu acuto ſupera. vt עֵינַיִם ideſt. oculi. אָזְנַיִם aures יָדַיִם manus. רַגְלַיִם pedes. Pluralis numerus tam maſculinorum quam femininorū quaratione formentur a ſingulari dictum eſt vbi de nominis declinatione. Sed ſunt complura nomina appellatiua atqꝫ etiam propria locorum ſiue hominum: que cum ſint ſingularia habent terminationem pluralium hoc eſt in im. vt אֲדֹנִים. i. dn̄s. תָּמִים. i. innocēs. קָדִים ſubſolanus vētus. מִצְרַיִם egypt⁹. לוּדִים nomen viri. Aduertendum preterea quod ab huiuſmodi nominibus in. im. deſinentibus aliquando per apocopen abiicitur mem illud finale. 2. Regū. cap̄. 22. וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי hoc eſt. liberabis me a cōtradictiōibus populorum. pro quo trāſlatio communis habet populi mei. Aliquando abſcinditur mem littera finalis: & profertur iod non quaſi vocalis ſed quaſi conſonans. ut Ieremie cap̄. 22. וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָי hoc eſt qui aperit ſibi feneſtras. pro eo quod eſſe debuit חַלּוֹנִים. Aliquando mem finalis mutatur in nun. vt Dan̄. 12. לְקֵץ הַיָּמִין. i. in fine dierū. & Ezech. 4. קַח לְךָ חִטִּין hoc eſt: accipe tibi tritica. Notādum eſt preterea quod in nominibus deſinentibus in iod in numero ſingulari: que ex ratione declinatiōis debuerāt geminare iod in numero multitudinis abiicitur ex illis alterū iod. vt ab eo quod eſt גּוֹי. i. gēs. dicimus גּוֹיִם. i. gētes per vnum iod: cū deberemus dicere per duplex iod. גּוֹיִּים Illud quoqꝫ aduertendum eſſe quedā noīa dualiter aut pluraliter declinata in im deſinentia: que carēt numero ſingulari. cuiuſmodi ſunt: q̄ ſequuntur.

מִכְנָסַיִם Bracche. מַיִם Aque. מֹאזְנַיִם Statere.
כִּלְאַיִם Res mixte חַיִּים Vite. שָׁמַיִם Celi.
רֵחַיִם Mole. צָהֳרַיִם Meridies. פָּנִים Facies.
מֶלְקָחַיִם Forcipes

In quibus pōt ītelligi nūerus ſingularis: niſi ſequatur aut p̱cedat nomen adiectiuum aut verbum aut participium numeri pluralis: quoniam tunc pluraliter nominantur. puta מַיִם רַבִּים ideſt aque multe. שִׁמְעוּ שָׁמַיִם. i. audite celi. Sūt e diuerſo nomina ſingulariter declinata que carent numero multitudinis. cuiuſmodi ſunt que ſequuntur: & fortaſſe alia plura.

צֹאן Ouis. פּוֹל Faba יַיִן Vinum חֹמֶץ Acetum
הִין Menſura. גֵּרָה Granum. קַיִץ Ver. חוֹם Calor.

© Biblioteca Nacional de España

קור Frigus תבל Mundus ירח Luna שמש Sol חרב Siccitas. Ex quibus pōt figurari pluralis numerus: licet in ſacris litteris nō reperiatur. plurali quoqꝫ numero caret noīa propria hoīm ſiue locorū. vt אברהם abraam. בבל babylon. & nomina deſinentia in.uth. nō habēt in vſu pluralē: quanquam poſſumus illum formare ſi fuerit opus. qualia ſūt גבהות ſuperbia ילדות Iuuētus כלמות Verecundia. שפלות Humilitas.

De caſibus nominum.

CAſus noīm ꝓnoīm ac participiorū apud latinos & grecos diſtingūtur tū terminatiōe: tū articulis. tū ſignatiōne: ſiue partiū orōnis cōſtructione. Apud hebreos caſus plerumqꝫ diſtinguntur conſtructione nominatiui cū verbo vt ſi dicam איש אכל לחם hoc eſt vir comedit panem. manifeſtum eſt quod vir eſt caſus noīatiui. aut genitiui qui regitur ex vi poſſeſionis ab aliqua re poſſidente. vt שלמה בן דוד. i. ſalomon filius dauid. clarum eſt quod dauid caſus eſt genitiui. Alter modus cognoſcendi caſus eſt per articulos: ſiue proarticulos vt hieronymus appellat. Nā articulus eſt pars oratiōis q̄ additur nomini ad oſtendendū cuius generis ē. proarticulus vero ad demonſtrandū cuius eſt caſus. Igitur apud hebreos caſus ſunt ſex. articuli vero quattuor. Nominatiui articulus eſt ה. genitiui quoqꝫ articulus eſt idem ה. datiui ל. accuſatiui את. vocatiui non habent articulos ſed aduerbia vocandi. Ablatiuus non habet articulum ſed prepoſitionem. de qua in ſuo loco. Septimus vero latinorū caſus apud hebreos exprimitur per ablatiuū & ꝑpoſitionē ב hoc eſt. in. vt in pſalmo. 32. בדבר יהוה שמים נעשו. i. verbo dñi celi firmati ſunt. pro quo hebrei dicunt ī verbo domini. Sed aduertendum quod particula ha quam diximus eſſe articulum nominatiui & genitiui: poteſt etiam iungi aliis caſibus. Et nunquam reperitur per ſe: ſed ſemper in compoſitione cum ſuo caſuali. & aduertendum quod in dictionib⁹ diſyllabis aut polyſyllabis ab áin vel heth incipiētibus loco patha vel camez ſcribitur. per ſegol. veluti. ההרים mōtes. הערים ciuitates. & quāquā diximus ה eſſe articulū nominatiui: & vocatiuū nō habere articulū: aliqñ nominatiuus reperitur ſine articulo & vocatiuus cū articulo. Cū vero nomen aliquod poſt ſe regit genitiuum ex vi poſſeſſionis non admittit articulum. vt Geñ. cap̄. 2. תולדות השמים והארץ. i. generationes celi & terre Nomina quoqꝫ locorum ſiue hominum propria non recipiūt articulum. neqꝫ regere poſſunt genitiuum: niſi interueniat nomen appellatiuum. vt שלמה בן דוד. i. ſalamon filius dauid. poteſt tamen ſubintelligi etiam ſi non exprimatur. vt in euangelio: maria iacobi ſubintellige mater. Quare ſi duo nomīa propria aut etiam duo ſubſtantiua iunguntur: vtrumqꝫ erit in eodem caſu. vt ראובן שמעון hoc eſt ruben. ſimeon. Quod ſi duo huiuſmodi nomina iunguntur quorū alterū ſit in genitiuo: illud nomen diſtinctionis gratia recipit. ה. vt איש האלהים hoc ē vir dei. reperitur etiam genitiuus huiuſmodi ſine articulo. vt in eodem exemplo. Poteſt etiam fieri vt genitiuus regatur ab altero genitiuo. vt Geñ. cap̄. 5. זה ספר תולדות אדם. i. hic eſt liber generationis adam. Sed de articulis & prepoſitiōibus quomodo apponuntur nominibus & pronominibus: vbi de partibus indeclinabilibus agetur copioſius differemus. nunc eorū que diximus exempla proponamus cum articulis & ſine illis.

Maſculina.

איש האיש	Nominatiuo hic vir.
איש האיש	Genitiuo viri.
לאיש לאיש להאיש	Datiuo viro.
את איש את האיש	Accuſatiuo virum.
איש האיש	Vocatiuo o vir.
מאיש מאיש מהאיש	Ablatiuo a viro.
באיש באיש בהאיש	Septimo caſu. viro.
אישים האישים	Plurali nominatiuo. viri.
אישים האישים	Genitiuo virorum.
לאישים לאישים להאישים	Datiuo viris.
את אישים את האישים	Accuſatiuo viros.
אישים האישים	Vocatiuo o viri.
מאישים מהאישים	Ablatiuo a viris.
באישים בהאישים	Septimo caſu viris.

Feminina.

אשה האשה	Nominatiuo mulier.
אשה האשה	Genitiuo mulieris.
לאשה להאשה	Datiuo mulieri.
את אשה את האשה	Accuſatiuo mulierem.
אשה האשה	Vocatiuo o mulier.
מאשה מהאשה	Ablatiuo a muliere.
באשה בהאשה	Septimo caſu muliere.
אשות האשות	Plurali nominatiuo mulieres.

& de aliis caſibus eodem modo dicendum quo dictū eſt de maſculinis. Atqꝫ ad proportionem horum duorum nominum alterius maſculini & alterius feminini: declinātur omnia alia nomina ſi nō carēt alterutro nūero. Et de nomine dicta ſufficiāt: qđ ad proportionē attinet. Eſt ꝑterea aīaduertēdū: ꝙ ī noībus duarū aut plurium ſyllabarum que conſtruuntur cum genitiuo: plerumqꝫ mutant primas vocales a prima poſitione: nā monoſyllaba raro mutant. Mutant igitur camez in ſeba. vt מקום ideſt locus. iunge illi genitiuum & tunc dices מקום המזבח. i. locus altaris. atqꝫ eodem modo. דבר iunge genitiuum & dices דבר יהוה ideſt verbum domini. & שדה iunge genitiuum & dices שדה עפרון Campus ephron. In dictionibus preterea diſyllabis: que habent in medio litteram iod: exteritur illud iod in prolatione: ſi dictiones ille cōſtruuntur cum genitiuo. vt בית iunge genitiuum & dices בית ישראל. ideſt domus iſrael. זית ideſt oliuetum: adde genitiuum & dices זית שמן hoc eſt oliuetum olei. חיל. i exercitus: adde genitiuum & dices חיל פרעה. i. exercitus pharaonis. Exteritur etiam iod in prolatione qñ illud nomē componitur cum pronomine vt ביתי. ideſt domus mea. & etiam in numero plurali vt זיתים. ideſt oliue. Aliquādo tamen in huiuſmodi nominibus iod non exteritur in prolatione. vt in eo quod diximus חילים. ideſt exercitus. Noīa quoqꝫ nonnulla que in plurali deſinunt in im. aliquando amittūt mem litteram ſi cum genitiuo conſtruuntur: & littera que precedit iod ſcribitur ꝑ cere. et mutant primas vocales: ſicuti mutabant in formatione pluralis ex ſingulari. vt בנים ideſt filii. adde genitiuum & dices בני אברהם. ideſt fili abraam. & eodem modo דברים ideſt verba דברי הימים: ideſt verba dierum. Nomina preterea trium ſyllabarum quarū due priores veniūt cū patha ſiue camez: ſi ſequatur genitiuus: poſterior apex vertitur in ſeua qui pertinet ad ſyllabam precedentem. hoc mō. אנשים. ideſt homines. אנשי העיר. ideſt homines ciuitatis. חכמים. ideſt ſapientes. חכמי לב ideſt ſapientes cordis. Cum nomina quoqꝫ in plurali componuntur cum pronominibus: amittunt etiam mem. vt אדנים. ideſt domini. אדניך. ideſt domini tui. ſed hoc in cap̄. ſequenti quod eſt de pronomine dicetur. Eſt etiam aduertendum quod nomina feminina deſinentia in. ה he. ſi poſt ſe conſtruantur cum genitiuo: mutant illud. he. in tau. vt צדקה ideſt iuſticia. צדקת הצדיק. ideſt iuſticia iuſti שנה ideſt annus. שנת רצון ideſt annus propiciationis. Aliquando tamen in huiuſmodi nominibus. ה. non vertitur in. ת. ſed potius excluditur ſi ſequatur genitiuus. vt in verbo לילה. ideſt nox. Exo. 12. ca. ליל שמורים. ideſt nox obſeruationum. Nomina quoqꝫ feminina que non deſinunt in he vel in tau. ſi conſtruuntur cum genitiuo: recipiunt in fine tau. vt דבר. ideſt verbum דברת שבועת ideſt verbum iuramenti. אמר ideſt dictum אמרת אלוה ideſt dictum dei. Quando nomen aliquod conſtruitur cum genitiuo articulus datiui ꝑ camez accipit ſeba. vt Geñ. cap̄. 16. לקול שרי.

© Biblioteca Nacional de España

ideſt voci ſare. Idem quoqꝫ dicendum de prepoſitiõe. vt geñ. cap̄.21. בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים ideſt in terra philiſtinorum. Recipiunt quoqꝫ ſeua pro camez quando poſt nomen ſubſtãtiuum ſequitur adiectiuum. vt geñ. cap̄.18. לְגוֹי גָּדוֹל .i. in gentẽ magnã. & Exodi.12. בְּבַיִת אֶחָד ideſt in domo vna. preter quã ſi adiectiuũ venit cũ he. articuli: quia tũc beth & lamed poſſunt accipere camez. vt Deut. cap̄.8. בַּמִּדְבָּר הַגָּדוֹל ideſt in deſerto grandi. Nõnunquam articulus datiui ſeruit pro genitiuo. ſicut geñ. cap̄. 32. לְמִי אַתָּה .i. cuius es tu. & in eodẽ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב .i. ſerui tui iacob. & pſalmo.3. מִזְמוֹר לְדָוִד .i. pſalmus dauid. Articulus quoqꝫ accuſatiui aliqñ ponitur pro prepoſitione ablatiui. vt geñ. 31. אֶת יוֹסֵף. i. cum ioſeph. Aliquando he ponitur in fine dictionis ad oſtendendũ quod eſt accuſatiui caſus. vt חֹרֵבָה .i. ad oreb מִצְרַיְמָה ideſt ad egyptum. Si preterea nominis littera prima habet ſeba: lamed datiui & mem & beth ablatiui accipiunt hiric. vt לִצְדָקָה ideſt iuſticie. & בִּצְדָקָה .i. in iuſticia. quod precipue fit ſi huiuſmodi dictio conſtruitur cum genitiuo. ſicuti p̄s. 32. בִּדְבַר יְהוָה ideſt in verbo domini. Illud quoqꝫ aduertendũ quod nomina propria hominum ſiue locorũ: lamed datiui & beth ablatiui recipiunt ſeba. vt Geñ. cap̄.6. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ ideſt dixit deus noe. & numeri.12. בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה .i. in ſeruo meo moyſe. Quod ſi prima littera nõis proprii habet ſeba: lamed datiui & beth ablatiui recipiunt hiric. vt לִשְׁלֹמֹה. ideſt ſalomõi בִּרְאוּבֵן. ideſt cum ruben.

De nominibus anomalis.

IN ſuperiorib⁹ dictum eſt de nominibus regulariter declinatis: nunc de irregularibus: hoc eſt que in declinatione aliquid mutant. Nam quod de nominum formatione a ſingulari in pluralem dictum eſt: quod maſculina exeunt in .im. addita im vel vltima littera ĩ im mutata: non vſquequaqꝫ obſeruatur quoniam aliquando additur vel detrahitur vel mutatur littera vel apex: aut vtrumqꝫ. vt ecce. אֹזֶן hoc eſt auris per rectam formationem debuit facere אֹזֶנִים dicendũ eſt tamen אָזְנַיִם hoc eſt a vocalis addita. Et ne in ſingulis immoremur diſpoſuimus quedam nomina in quibus vna aut plures huiuſmodi irregularitates reperiuntur.

אָדוֹם. אֲדוּמִּים	Ruber. rubri.
אֹזֶן. אָזְנַיִם	Auris. aures.
אָחוֹת. אֲחָיוֹת	Soror ſorores.
אֱנוֹשׁ. אֲנָשִׁים	Homo homines.
אַף. אַפַּיִם	Naris nares.
אִשָּׁה. נָשִׁים	Mulier mulieres.
בַּיִת. בָּתִּים	Domus domus.
בֶּרֶךְ. בִּרְכַּיִם	Genu genua.
בַּת בָּנוֹת	Filia filie.
גְּדִי. גְּדָיִים	Hedus hedi.
דֶּלֶת. דְּלָתַיִם	Ianua ianue.
דֶּרֶךְ. דְּרָכִים	Via vie.
חֶלֶץ. חֲלָצַיִם	Lumbus lumbi.
יָד. יָדַיִם	Manus manus.
יוֹם. יָמִים	Dies dies.
יָרֵךְ. יְרֵכַיִם	Femur femora.
כָּנָף כְּנָפַיִם	Ala ale.
כַּף. כַּפַּיִם	Palma manus. palme.
כֶּפֶל. כִּפְלַיִם	Duplicatio. duplicationes.
כִּכָּר כִּכָּרִים	Talentum talenta.
כֶּרַע. כְּרָעַיִם	Crus crura.
לְאֹם. לְאֻמִּים	Populus populi.
לְחִי. לְחָיַיִם	Maxilla. maxille.
מַלְכוּת. מַמְלָכוֹת	Regnum regna.
עַיִן. עֵינַיִם	Oculus oculi.
עָרוֹם. עֲרוּמִּים	Nudus nudi.
פֶּה. פִּים. פִּיּוֹת	Os ora.

צְבִי. צְבָאִים	Hinnulus. hinnuli.
צַד. צְדָדִים	Latus latera.
צֵל. צְלָלִים	Vmbra vmbre.
קֶרֶן. קַרְנַיִם	Cornu cornua.
רֶגֶל. רַגְלַיִם	Pes pedes.
שַׁד. שָׁדַיִם	Mamma mamme.
שֵׁן. שִׁנַּיִם	Dens dentes.
שָׂפָה. שְׂפָתַיִם	Labrum labra.
תָּם. תַּמִּים. תְּמִימִים	Perfectus perfecti.

Sunt preterea quedam nomina que per figuram quam greci vocant metatheſim ideſt tranſpoſitionem littere mutant ordinem a principio in medium ſiue in finem: aut a fine ſiue a medio in principium. cuiuſmodi ſunt hec.

גֹּמֶא אֲגַם	Iuncus ſiue pelagus.
כֶּבֶשׂ כֶּשֶׂב	Aries.
כְּסִיל סָכָל	Stultus
רֹגַע. גּוֹעֵר	Reprehendens
שָׁחִים. סָחִישׁ	Pomum.
שַׂלְמָה. שִׂמְלָה	Lintheum.

Atqꝫ ad hunc modum alia complura. que permutatio non ſolum reperitur in litteris: ſed etiam in ſyllabis & in partib⁹ orationis: quoniam particule prepoſitiue poſtponũtur: & poſtpoſitiue preponuntur. Quod vitium excuſari poteſt: ſi intellectui non nocet: vt geñ. 41. וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיְמָה hoc eſt omnes prouincie veniebant egyptum in. pro in egyptum. & in eo. לִשְׁבֹּר אֶל יוֹסֵף. ideſt vt emerent ad ioſeph. pro ad ioſeph vt emerent. i. veniebant ad ioſeph vt emerent. & 4. Regum. cap̄. 9. וַתָּשֶׂם בַּפּוּךְ עֵינֶיהָ ideſt & poſuit in ſtibium oculos ſuos. pro & poſuit ſtibium in oculis ſuis. Sed de nomine ſatis multa dicta ſũt: nũc de pronomine agendum videtur: ſi premiſerimus antea eſſe alios articulos a ſuperioribus qui non veniunt in compoſitione. puta שֶׁל genitiui. אֶל datiui. מִן ablatiui. עִם effectiui: que idcirco hoc in loco diximus quoniam ex his prepoſitionibus pronominum caſus deriuantur.

De pronomine.

PRonomen eſt pars oratiõis que loco proprii nominis ponitur. Pronomini accidunt ſex. Species. figura. perſona. genus. numerus. caſus cum declinatione. Species pronominum ſicut & nominum due ſunt. primigenia & deriuatiua. Primigenia vero reperiuntur ſeparata. deriuatiua tantum in compoſitione. Caſus quoqꝫ primitiuorum deriuati ſũt a prepoſitionibus ſiue articulis nominum. vt שֶׁלִּי qui eſt genitiuus huius pronominis primitiui אֲנִי. & לִי ſiue אֵלַי qui ẽ datiuus ab eo quod אֶל. & eodem modo de aliis caſibus. idqꝫ p̱ additionem vel detractionem littere. qui in prima perſona in ſingulari deſinunt in. iod. in plurali vero in nu. hoc modo.

אֲנִי. אָנֹכִי	Nominatiuo ego.	שֶׁלִּי	Genitiuo mei.
לִי. אֵלַי	Datiuo mihi.	אֹתִי	Accuſatiuo me.
	Vocatiuo caret.	מִמֶּנִּי. מֶנִּי	Ablatiuo a me.

Plurali numero.

אֲנַחְנוּ: נַחְנוּ: אָנוּ	Nominatiuo nos.	שֶׁלָּנוּ	Genitiuo nr̃m
לָנוּ: אֵלֵינוּ	Datiuo nobis.	אֹתָנוּ	accuſatiuo nos
	Vocatiuo caret.	מִמֶּנּוּ	Ablatiuo a nobis.

Pronomen primitiuum ſecunde perſone in nominatiuo ſingulari generis maſculini terminatur in he littera. femininũ vero eiuſdem numeri deſinit in tau cum ſeua. Caſus vero obliqui finiuntur in caph ſubiecto camez pro maſculinis: ſed pro femininis cum ſeba: qui pertinet ad ſyllabam precedẽtẽ: ſic.

אַתָּה: אַתְּ	Nominatiuo tu.	שֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ	Genitiuo tui.
לְךָ אֵלֶיךָ: לָךְ אֵלַיִךְ	Datiuo tibi.	אֹתְךָ אֹתְכָה: אֹתָךְ	Accuſatiuo te.
אַתָּה: אַתְּ	Vocatiuo o tu.	מִמְּךָ: מִמֵּךְ	Ablatiuo a te.

Plurali numero.

אַתֶּם: אַתֶּן אַתֵּנָה	Nominatiuo vos.	שֶׁלָּכֶם: שֶׁלָּכֶן	Genitiuo vr̃m.

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

לָכֶם אֲלֵיכֶם:לָכֶן Datiuo vobis.
אֶתְכֶם:אֶתְכֶן Accuſatiuo vos.
אַתֶּם:אַתֶּן Vocatiuo o vos.
מִכֶּם:מִמְּכֶם.מִכֶּן Ablatiuo a vobis.

Aduertendum eſt:quod pronomen prime perſone tam in recto quam in obliquis tam in ſingulari q̄ in plurali terminationes habet communes maſculino generi ac feminino. Atuero pronomen ſecunde perſone terminationes habet diuerſas ꝑ maſculinis & femininis vt dictum eſt. Illud preterea notandū eſt:quod pronominis huius generis feminini terminatio tribus in locis ſcripture tantum repetitur iuncta maſculini generis nomini. Primo. Numeri.cap̄.11. וְאִם כָּכָה אַתְּ עֹשֶׂה לִּי ꝑ quo latini habent.ſin aliter tibi videtur. Secundo Deut.cap̄.5. וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ nos autem ad hunc modum. tu loqueris ad nos. Tertio Ezech.28. אַתְּ כְּרוּב מִמְשַׁח הַסּוֹכֵךְ idest tu cherub extentus & protegens. Nonnunquam preterea datiuus & accuſatiuꝰ generis feminini iungitur generi maſculino. vt Deut. cap̄.7. לָתֵת לָךְ Latine ſic: vt daret tibi. & Prouer.7. תֵּנְחֶה אֹתָךְ Latine ſic: gradietur tecū.quod maxime contingit in fine clauſule.

Aduertendum eſt quoq; quod huius pronominis plurale maſculinum terminatur in mem precedente littera cui ſubiicitur ſegol.femininum vero mutat mem.in nun.

Pronomen primitiuum tertie perſone generis maſculini numeri ſingularis deſinit in vau cum ſurech:ſequenti aleph ocioſa.Femininum vero deſinit in iod precedente hiric ſequenti quoque aleph ocioſa.Obliqui vero maſculinorum numeri ſingularis deſinunt in.o.preter ablatiuum qui terminatur in.u. feminina vero deſinunt in.a.per apicem cames ſequenti he cū apice mapic.in modum ſequentem.

הוּא:הִיא הִוא Nominatiuo ille.illa.
שֶׁלּוֹ:שֶׁלָּהּ Genitiuo illius vel ſui.
לוֹ אֵלָיו:לָהּ אֵלֶיהָ Datiuo illi vel ſibi.
אֹתוֹ:אֹתָהּ Accuſatiuo illum illam vel ſe.
Vocatiuum non habet.
מִמֶּנּוּ מִמֶּנָּה Ablatiuo ab illo illa vel a ſe.

Plurali.

הֵם הֵמָּה:הֵן הֵנָּה Nominatiuo illi ille.
שֶׁלָּהֶם:שֶׁלָּהֶן Genitiuo illorum.arū. vel ſui.
לָהֶם אֲלֵיהֶם:לָמוֹ אֵלֵימוֹ לָהֶן אֲלֵיהֶן Datiuo illis:vel ſibi.
אֹתָם אֶתְהֶם:אֹתָן אֶתְהֶן Accuſatiuo illos illas vel ſe.
Vocatiuum non habet.
מֵהֶם מִנְּהֶם:מֵהֶן מֵהֵנָּה Ablatiuo ab illis vel a ſe.

Eſtq; hoc in loco notandum:quod ablatiuus numeri ſingularis huius pronominis aſſimilatur ablatiuo pronominis prime perſone numeri pluralis.que ambiguitas non poteſt tolli niſi ex contextu partium orationis. Nominatiuus preterea huius pronominis in genere maſculino numeri pluralis finitur in.em.per.m.femininum vero in.en.per.n. Notandum preterea quod aliquando reperitur nominatiuus generis maſculini huius pronominis coaptatꝰ generi feminino.vt in libro ruth pri. וְהֵמָּה בָּאוּ hoc eſt ille venerunt.atq; ediuerſo reperitur eiuſdem pronominis genus femininum coniunctum generi maſculino.vt ſecundo.Reg.5. וְהֵנָּה בָּאוּ hoc eſt & illi venerunt. In quibuſdam tamen codicibus recentiores particulam illam aliter punxerunt in hūc modum. וְהִנֵּה.idest & ecce.quē ſenſum trāſlatio chaldaica ſequitur. hoc modo. וְהָא אֲתוֹ Pronomē ſuperius eſt demonſtratiuum rerum coniunctarum tertie perſone:que ſunt remotiores.quod vero ſequitur demonſtrat res ꝓximas prime aut ſecunde perſone:cuius explicatio eſt.

זֶה זוּ:זֹאת זוֹ Nominatiuo hic hec.
שֶׁל זֶה:שֶׁל זֹאת Genitiuo huius.
לָזֶה:לָזֹאת Datiuo huic.
אֶת זֶה:אֶת זֹאת Accuſatiuo hunc hanc.
Vocatiuum non habet.
מִזֶּה.מִזֹּאת Ablatiuo ab hoc ab hac.

Plurali.

אֵלֶּה:אֵלּוּ Nominatiuo hi he.
שֶׁל אֵלֶּה Genitiuo horum harum.
לָאֵלֶּה Datiuo his.
אֶת אֵלֶּה Accuſatiuo hos has.
Vocatiuum non habet.
מֵאֵלֶּה Ablatiuo ab his.

Hoc in loco notādū eſt.q̄d plerūq; ſupius pronomē ſeqtur verbū & nō nomen. vt numeri.26. לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק הָאָרֶץ idest his diuidetur terra.nam apud hebreos elegantius dicitur viro huic quam huic viro. Et duobus proximis pronominibus in nominatiuo plerūq; preponuntur nominibus.vt זֶה הָאִישׁ .i.hic vir.in obliquis vero non preponuntur.dicimus namq; לָאִישׁ הַזֶּה & non לָזֶה הָאִישׁ At uero quando he cum patha vel camez anteponitur illis:tunc pronomina poſtponuntur nominibus in hunc modum.

הָאִישׁ הַזֶּה הַלָּזֶה Vir iſte.
הָאִשָּׁה הַזֹּאת:הַלֵּזוּ הַלָּז Mulier iſta.
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הָאֵל Viri iſti.
הַנָּשִׁים הָאֵלֶּה הָאֵל Mulieres iſte.

Et hec de nominibus primitiuis dicta ſufficiant: nunc de deriuatis ſiue compoſitis dicendum eſt. Componuntur vero pronomina deriuatiua cum nomine.aut cum verbo. aut cum participio:vel cum prepoſitione:neq; vnquam reperiuntur ſeparata:ſemperq; illis preferuntur alie partes orationis ſupradicte atq; in hunc modum compoſita vocantur ab hebreis כִּנּוּיִים que in formatione numeri pluralis ex ſingulari communiter mutant primas vocales:quemadmodum in nominibus dictū eſt. Et prime perſone vtriuſq; numeri ſunt ſimiles in genere maſculino & feminino:ſicut dictum eſt in pronominibus primitiuis.& ſequuntur eaſdem terminationes caſuum obliquorum ſupradictorum & eaſdem litteras in fine pronominū ad denotādū perſonā cuius eſt ſermo.in hūc modum. דָּבָר verbū.

דְּבָרִי Verbum meum.m.vel.f.
דְּבָרְךָ:דְּבָרֵךְ דְּבָרֵכִי Verbum tuum.m.f.
דְּבָרוֹ דְּבָרֵהוּ:דְּבָרָהּ Verbum ſuum vel illius.m.f.
דְּבָרֵנוּ Verbum noſtrum.m.vl̄ f.
דְּבַרְכֶם:דְּבַרְכֶן דְּבַרְכֶנָּה Verbum veſtrum.m.f.
דְּבָרָם דְּבָרֵמוֹ:דְּבָרָן Verbū ſuū vel illorū illarum.
דְּבָרִים Verba. Plurali numero.
דְּבָרַי Verba mea.m. vl̄ f.
דְּבָרֶיךָ:דְּבָרַיִךְ דְּבָרָיְכִי Verba tua.m.f.
דְּבָרָיו:דְּבָרֶיהָ Verba ſua vel illorum.m.f.
דְּבָרֵינוּ Verba noſtra. m.f.
דִּבְרֵיכֶם:דִּבְרֵיכֶן Verba veſtra.m.f.
דִּבְרֵיהֶם:דִּבְרֵיהֶן דִּבְרֵיהֵנָּה Verba ſua vel illorū illarum

Quando eſt finis clauſule venit pronomen ſecūde perſone generis maſculini numeri ſingularis cum ſegol loco ſeba: inclinaturq; eodem accentus.vt numeri.14. סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ idest pepercí iuxta verbum tuum.& notandum quod nomina feminina deſinentia in he ſi componuntur cum pronomine mutant illud he in tau.ad hunc modum. תּוֹרָה Lex.

תּוֹרָתִי Lex mea.m.vel f.
תּוֹרָתְךָ:תּוֹרָתֵךְ Lex tua.m.f.
תּוֹרָתוֹ:תּוֹרָתָהּ Lex illius vel ſua.m.f.
תּוֹרָתֵנוּ Lex noſtra.m.vel f.
תּוֹרַתְכֶם:תּוֹרַתְכֶן Lex veſtra.m.f.
תּוֹרָתָם:תּוֹרָתָן Lex illius vel ſua.m.f.
תּוֹרוֹת Leges. Plurali numero.
תּוֹרֹתַי Leges mee.m.vel f.
תּוֹרֹתֶיךָ:תּוֹרֹתַיִךְ Leges tue.m.f.

תּוֹרֹתָיו:תּוֹרֹתֶיהָ	Leges ei⁹.m.f.
תּוֹרֹתֵינוּ	Leges noſtre.m.vel.f.
תּוֹרֹתֵיכֶם.תּוֹרֹתֵיכֶן	Leges veſtre.m.f.
תּוֹרֹתֵיהֶם:תּוֹרֹתֵיהֶן	Leges ſue.m.f.

Sunt tamen quedā nomina feminina in he deſinentia :in quibus aliquando he non vertitur in tau.vt סוּכָּה ideſt tabernaculum.Pſal.26.כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה ideſt abſcondet me in tabernaculo ſuo.vbi pro סוּכָּתוֹ ponitur.סֻכֹּה. Item פִּשְׁתָּה.ideſt linū.Oſee. 11.צַמְרִי וּפִשְׁתִּי ideſt lana mea & linum meū . vbi pro eo quod eſſe debuit פִּשְׁתָּתִי legitur פִּשְׁתִּי.& alia complura ad hunc modum.Et notandum quod pronomē tertie perſone numeri ſingularis aliquando habet he ocioſam cum puncto mapic . vt דְּבָרָה תּוֹרָתָה. Nomina preterea ſimplicia nonnunquam repe⸗riuntur terminari ad pronominum ſimilitudinem.vt Geñ.ca. 49.בְּנִי אֲתֹנוֹ ideſt filius aſine ſue.Ieremie quoqꝫ cap̄.22. וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָי & aperit ſibi feneſtras.que poſſunt dignoſci ex cōtextu partium orationis.Sunt preterea quedam nomīa monoſyllaba que finita in.iod poſſunt eſſe pronomina prime perſone numeri ſingularis:aut nomina que poſſunt conſtrui cum genitiuo.vt אָב.i.pater.אֲבִי יִשַׁי.i.pater iſai.אָח.i. frater . אֲחִי אַבְרָם ideſt frater abraam.פֶּה os. פִּי יְהֹוָה. i.os domini . Que nomina ſi iunguntur pronominibus tertie perſone numeri ſingularis ponuntur dupliciter hoc modo.

אָבִיו אֲבִיהוּ	Pater eius vel illius.
אָחִיו אֲחִיהוּ	Frater eius vel illius.
פִּיו פִּיהוּ	Os eius vel illius.

Notandum quod hoc pronomen כָּל quando iungitur his pronominibus mutat camez ſiue holem in ſurec.vt כֻּלָּנוּ.ideſt omnes nos.Alia pronominum accidentia ad nominis rationem reducenda ſunt.nunc ad verbi conſiderationem accedamus.

De verbo.

VErbum eſt ꝙ ſignificat cū modis & temporibus:cui p̄ter ſpeciem ac figuram accidunt ſeptem.ſ.coniugatio. vox.modus.tempus.numerus.perſona.genus maſculinum aut femininum. Coniugationes verborum quattuor ſunt.Prima coniugatio eſt verborum habentium tres litteras ſubſtantiales tantum: quarum prima ſcribitur ſubiecto camez ſecunda ſubiecto patha.hoc modo.פָּקַד.ideſt viſitauit.vocaturqꝫ hec coniugatio בִּנְיָן הַקַּל ideſt coniugatio leuis & ſimplex: quia non recipit alias litteras preter quam illas que ſunt neceſſarie ad deſignanda ipſius verbi accidentia.& eſt fundamentū aliarum coniugationum.Appellatur quoqꝫ leuis : quia profertur leniter:ideoqꝫ non admittit dagues: cuius eſt litteram duriorem facere:quod precipue recuſat in littera media . Secūda coniugatio eſt verborum habentium dagues in littera ſubſtantiali media:vocaturqꝫ פֹּעַל הַדָּגוּשׁ ideſt verbum durum prolatu:propter dagues quem habet.vt.פִּקֵּד. Tertia coniugatio eſt verborum habentium quinque litteras:quoniam in principio additur he ſubiecto hiric & in medio iod ocioſa . vt הִפְקִיד ideſt fecit viſitare:vocaturqꝫ eodem nomine hoc eſt . הִפְעִיל Quarta coniugatio eſt quattuor litterarum ſubſtantialium:& prima ſyllaba ſcribitur per vau.& tertia littera plerumqꝫ geminatur vt רוֹמֵם ideſt exaltauit.& vocatur פּוֹעַל מְרוּבָּע hoc eſt verbum quadratum:a quattuor litteris quas continet in tertia perſona ſingulari preteriti indicatiui . Et ſunt quedam verba que poſſunt per omnes quattuor coniugationes declinari cuiuſmodi eſt verbum פָּקַד quo vſi ſumus exempli cauſa. Sunt tamen alia verba que non poſſunt declinari niſi per quaſdam illarū. Differunt he quattuor coniugationes inter ſe ratione ſignificationis:quia prima ſignificat actionem remiſſam . Secunda actionem intenſam. Tertia que facit actionem verbi tranſire in aliam perſonam.ſicuti.4.Reg.7.הִשְׁמִיעַ אֶת מַחֲנֵה אֲרָם ideſt audire fecit caſtra ſyrie: & propterea hec coniugatio habet duas litteras vltra ſubſtantiales. Quarta que etiam ſignificat aliquando actionem tranſitiuam: ſicut & tertia . Signatur quoqꝫ differentia in verbo:mutatione ſignificatiōis.vt in verbo דִּבֵּר ſi eſt ſecunde coniugationis ſignificat loqui. ſi tertie cōfregit aut occidit.vt Pſalmo.17.וַיַּדְבֵּר עַמִּים ideſt confregit populos. preterea חָרַשׁ ſi eſt prime coniugationis ſignificat arare. ſi tertie eſt tacere.& ad hunc modum alia complura.Sed aduertēdū imprimis:quod prima cuiuſqꝫ verbi & coniugationis poſitio vnde alia tempora formantur:eſt tertia perſona numeri ſingularis:preteriti ꝑfecti indicatiui modi.Illud quoqꝫ non omittendum:eſſe quedam verba perfecta:& alia imperfecta . Perfecta ſunt:que non amittunt aliquam ex tribus litteris ſubſtantialibus que ſunt proprie ſignificationis verbi.Imperfecta ſunt illa que amittunt aliquam ex illis litteris in coniugationis diſcurſu:de quibus infra ſuo in loco dicetur.nunc interim de perfectis. Vox quam diximus eſſe ſecundum verbi accidens eſt illud quo diſtinguitur verbum actiuum a paſſiuo.vt פָּקַד ideſt viſitauit.נִפְקַד ideſt viſitatus eſt.in hac coniugatione vox actiua difert a paſſiua per litteram nun ſubiecto hiric.in aliis aliter atqꝫ aliter. Modi verborum ſunt tres.indicatiuus.imperatiuus.infinitiuus.indicatiuus eſt:per quem ſimpliciter oſtendimus quid fit.vt פָּקַד.ideſt viſitauit. imperatiuus quem vocant צִוּוּי eſt per quem imperamus aliquid fieri.vt פְּקֹד ideſt viſita. infinitiuus quem vocant מָקוֹר eſt cuius actio ſiue paſſio infinite hoc eſt ſine numeris & perſonis ponitur.vt פָּקֹד. ideſt viſitare. Optatiuus & ſubiunctiuus ſupplētur per aduerbia ſiue cōiunctiones:& per indicatiuum aut infinitiuum.

Tempora verborum tria ſunt.preſens. preteritum . futurum. Preſens tempus hebrei non habent :circumloquuntur tamen illud per participium & perſonam que illi adiungitur . & ꝓ eo quod nos dicimus ego audio:illi dicunt אֲנִי שׁוֹמֵעַ.ideſt ego audiens.ſ.ſum.& intelligitur verbum ſubſtantiuum: alioquin nō eſſet enunciatio.Preteritum imperfectum ſuppletur per futurum indicatiui.aut per preteritum:ſed plerumqꝫ per participium preſentis & verbum ſubſtantiuum eiuſdem temporis.pluſquam perfectum vero confunditur cum preterito perfecto.

Numeri verborum duo ſunt.Singularis qui de vno loquitur. vt פָּעַל.ideſt fecit.Pluralis qui de pluribus loquitur . vt פָּעֲלוּ.i. fecerunt. Perſone verborum quemadmodum nominum & pronominum tres ſunt.Prima que de ſe loquitur.vt אֲנִי פָּעַלְתִּי ego feci.Secunda ad quam prima loquitur. vt אַתָּה פֹּעֵל tu facis Tertia de qua prima loquitur vt הוּא פּוֹעֵל ille facit. Genera verborum quemadmodum & nominum & pronominū duo ſunt.maſculinum & femininum.maſculinum eſt quod iungitur ſuppoſito generis maſculini expreſſo vel ſubintellecto.ſicuti.אֵל פָּעַל ideſt deus fecit.Femininum verbi genus eſt:quod iungitur ſuppoſito generis feminini expreſſo vel ſubītellecto vt אִשָּׁה פָּעֲלָה.ideſt mulier fecit.Sed antea quam ad explicationem coniugationis uerborum veniamus aduertendum eſt:qđ in prima uerbi perſona tam in ſingulari quam in plurali gen⁹ maſculinum & femininum aſſimilantur in preterito & in futuro indicatiui modi.preterita quoqꝫ eiuſdem modi in tertia ꝑſona plurali in genere maſculino & feminino ſunt in terminatione ſimilia.Illud quoqꝫ notandum quod in prima coniugatione prima verbi poſitio habet terminationes tres : primam in.a cum patha ſequenti alia littera .ut פָּקַד.ſecundam in. e.cū cere.vt חָפֵץ.ideſt uoluit.Tertiam in.o.cum holem .ut יָכֹל ideſt potuit.& in hac coniugatione prima littera ſcribitur ſubiecto camez.cuius explicatio in hunc modum ſequitur.

Prima coniugatio.

IN uoce actiua indicatiuo modo tempore preterito.

פָּקַד	Viſitauit.m.	פָּקְדָה	Viſitauit.f.
פָּקַדְתָּ	Viſitaſti.m.	פָּקַדְתְּ	Viſitaſti.f.

© Biblioteca Nacional de España

פָּקַדְתִּי Viſitaui.m.&.f.

Plurali.

פָּקְדוּ Viſitauerunt.m.&.f. פְּקַדְתֶּם Viſitaſtis.m.

פְּקַדְתֶּן Viſitaſtis.f. פָּקַדְנוּ Viſitauimus.m.&.f.

Aduertendum quod quando prima verbi poſitio hoc eſt פָּקַד iungitur dictioni monoſyllabe aut habenti accentum in prima: illa quoq; habet accentum in principio. vt gen͂. cap̄.1. קָרָא לָיְלָה ideſt vocauit noctem. & numeri. 27. וְשָׁאַל לוֹ ideſt & interrogabit eum. Illud quoq; eſt notandum quod quando prima littera ſubſtantialis vel media eſt aliqua ex his quattuor אהחע & debebat ſcribi cum ſeba: tunc ſeba mutatur in camez: vel patha: vt אֲהַבְתֶּם .i. dilexiſtis בָּחֲרָה ideſt elegit. que regula obſeruatur in omnibus modis. temporibus. & perſonis. vbicūq; ſeba ſupponitur littere ſubſtantiali in medio ipſius verbi: ſi illa littera eſt ex illis quattuor: ſeba quoque vertitur in camez. Et quando venit in fine clauſule: etiam ſi littera ſubſtantialis media non ſit aliqua ex illis quattuor ſeba littere medie ſubſtātialis vertitur in camez vel patha: & in ea collocatur accentus. vt Numeri. 19. אֶת מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ ideſt cuſtodiam domini cuſtodierunt. & Iudicum. 19. חָלָב נָתָנָה ideſt lac dedit. Tertia p̄terea verbi pluralis perſona recipit aliquando nun in fine. vt Deut. 8. אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ. ideſt que non cognouerunt patres tui. & per preteritum huiuſmodi ſuppletur preteritum imperfectum & pluſquam perfectum eiuſdem. vt Gen͂. 37. אָהַב אֶת יוֹסֵף ideſt amabat ioſeph. ſupletur etiam preteritum imperfectum per futurum. vt Iob. 1. כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב ideſt ſic faciebat iob. Nonnunquam additur he littera in fine verbi ſecunde pſone gn͂is maſculini numeri ſingularis. vt gen͂. 3. הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה ideſt mulier quam dediſti. Aliquando quoq; he finalis vertitur in tau: in verbis tertie perſone generis feminini numeri ſingularis. vt Eſaie. 23. וְנִשְׁכַּחַת צֹר ideſt obliuioni dabitur tyrus. Preſens indicatiui modi circumloquimur per participium quod deriuatur a prima verbi poſitione: & habet ſemper. o. vocalem in principio. & eſt ſimile nomini adiectiuo tā in genere q̄ꝫ in terminatione & declinatione. ſic.

פּוֹקֵד qui viſitat. פּוֹקֶדֶת vel פּוֹקְדָה que viſitat.

פּוֹקְדִים qui viſitant. פֹּקְדוֹת que viſitant.

& quemadmodum in preterito dictum eſt quando aliqua illarum quattuor litterarum אהחע eſt in medio: ſeba vertitur in camez. vt צוֹעֲקִים צוֹעֲקוֹת ideſt qui clamāt vel que clamant. & p hoc participium & pronomina circūloquimur perſonas vtriuſq; numeri. ſic. אֲנִי פּוֹקֵד ideſt ego viſito: & preponitur pronomen participio: nōnunquam vero poſtponitur. vt Ieremie 1. שֹׁקֵד אֲנִי ideſt vigilo ego. que regula ad alias quoq; coniugationes pertinet. Cum vero littera ſubſtantialis in fine poſitionis prime eſt ain ſiue heth. tunc in participio generis maſculini numeri ſingularis ſuppletur. a. ante illud ain vel heth. & accentus ponitur in littera ſubſtantiali que eſt ī medio. vt בּוֹרֵחַ ideſt qui fugit. genus vero femininū eiuſdē numeri ſic. בֹּרַחַת ideſt que fugit. & hec quoq; regula extendit ſe ad alias coniugationes: quoties littera ſubſtantialis in medio poſita venit cū. aliquo apice preterq̄ꝫ cum camez & patha. Aliquando tamen littera ſubſtantialis in medio poſita recipit patha: & ain ſiue heth finalis pertinet ad vocalem precedentem: quia nullum habet apicē ſubiectum. vt pſalmo. 93. הֲנֹטַע אֹזֶן ideſt qui plantat aurem. & quando participium generis feminini numeri ſingularis venit in fine clauſule: tunc in littera ſubſtantiali media habet camez: & in ea collocatur accentus. vt ioſue. 11. בַּחוֹמָה הִיא יוֹשָׁבֶת ideſt in muro illa habitabat. in verbis quoq; deſinentibus in. e. vel in. o. nulla eſt differentia preteriti ad preſens. vt אֲנִי חָפֵץ ideſt ego volo. אֲנִי יָכֹל ideſt ego poſſum. Non nunquā etiam participium generis maſculini numeri ſingularis deſinit in hiric ſequēti iod. vt gen͂. 49. אֹסְרִי לַגֶּפֶן ideſt qui alligat ad vitem. & Deutero. 33. שֹׁכְנִי סְנֶה ideſt qui habitat in rubo. & alia eodem modo. Et notandum quod per hoc participiū preſentis quandoq; circumloquimur preteritum imperfectum indicatiui modi cum eiuſdem temporis uerbo ſubſtantiuo. eram eras erat. ut אֲנִי הָיִיתִי פּוֹקֵד ego eram uiſitans. i. ego uiſitabam Futurum in omnibus coniugationibus ſcribitur per unam ex his quattuor litteris איתן additam in prīcipio prime verbi poſitionis ſubiecto hiric: preter quā aleph prime perſone numeri ſingularis cui ſubſcribitur cegol. Terminatiōes uero prime perſone utriuſq; numeri ſunt ſimiles in utroq; genere: quemadmodum in preterito dictum eſt. Quod in aliis quoq; coniugationibus obſeruatur. in quibus etiam prime perſone utriuſq; numeri plerumq; recipiunt he in fine: aliquando tamen nō recipiunt. ut

אֶפְקוֹד uel אֶפְקְדָה uiſitabo.m.&.f.

תִּפְקוֹד Viſitabis.m. תִּפְקְדִי Viſitabis.f.

יִפְקוֹד Viſitabit.m. תִּפְקוֹד Viſitabit.f.

Plurali.

נִפְקוֹד uel נִפְקְדָה Viſitabimus.m.&.f.

תִּפְקְדוּ Viſitabitis.m. תִּפְקוֹדְנָה Viſitabitis.f.

יִפְקְדוּ Viſitabunt.m. תִּפְקוֹדְנָה Viſitabunt.f.

Et notandum quod vau littera que ponitur ante litteram ſubſtantialem finalem aliquando abiicitur. Notandum preterea quod terminatio ſecunde perſone generis maſculini numeri ſingularis eſt ſimilis tertie perſone generis feminini numeri ſingularis in omnibus futuris tam actiue vocis quam paſſiue: que voces non poſſunt dignoſci niſi ex contentu partium orationis. Secūde quoq; & tertie perſone voces generis feminini pluralis numeri ſimiles ſunt. Eiuſdem quoq; futuri perſone omnes generis maſculini numeri ſingularis atq; etiam prima perſona pluralis quando iunguntur dictionibus monoſyllabis cum accentu macaph aut habentibus accentum in principio: tunc littera ſubſtantialis medie dictionis habet camez & legitur quaſi holem. vt Pſalmo. 88. אֶשְׁמָר לוֹ חַסְדִּי. ideſt ſeruabo illi miſericordiam meam. & ad hunc modum alia complura. in omnibus etiam perſonis eiuſdem temporis littera ſubſtātialis medie dictionis aliquando venit cum patha hoc modo. אֶפְעַל ideſt faciam. quod precipue fit in verbis quorum littera ſubſtātialis media aut finalis eſt aliqua harum quattuor. אהחע vt אֶשְׁמַע ideſt audiam. אֶצְעַק ideſt clamabo. & in vtriſq; huiuſmodi futuris in eodem verbo littera ſubſtantialis media poteſt eſſe cum holem & poteſt eſſe cum patha. vt אֶחְפֹּץ volam. יַחְפַּץ ideſt volet: & in fine clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie aliquando vertitur in camez ſiue holem: & in ea collocatur accentus etiam ſi littera ſubſtantialis non ſit vna ex illis q̄ttuor in hunc modum אֶפְקֹדָה. אֶפְקֹדָה: תִּפְקֹדִי תִּפְקֹדִי. תִּפְקֹדוּ תִּפְקֹדוּ: יִפְקֹדוּ יִפְקֹדוּ. venit etiam ad eundem modum ſepe: licet non ſit in fine clauſule. In quibuſdam etiam verbis quorū littera ſubſtātialis prima eſt ain ſiue heth in prima perſona ſingulari: ſubiicitur illis cegol. ſic אֶעֱבוֹר ideſt tranſibo. Sed in aliis perſonis vltra litteram que additur ad deſignandum perſonam futuri: littera ſubſtantialis prima habet camez vel patha. ſic תַּעֲבוֹר. ideſt tranſibis. תַּעֲמֹד ideſt ſtabis. In quibuſdam quorum principium eſt aleph: littere addite habent holem in prima perſona: & aleph ſubſtantialis prima amittitur. vt אֹכַל .i. comedam אֹמַר. ideſt dicam. in aliis vero perſonis aleph rurſus emergit: ſed non profertur: vt תֹּאמַר ideſt dices. תֹּאכַל ideſt comedes. Sunt preterea verba quorum initium eſt aleph: in quibus littere que adduntur futuro & ſubſtantialis prima habent cegol & non abiicitur aleph. qualia ſunt. אֶאֱסֹף ideſt congregabo אֶאֱסֹר ideſt alligabo. Nonnūquam etiam ſecunde & tertie perſone generis maſculini numeri pluralis & ſecunda perſona generis feminini ſingularis accipiunt in fine nun. vt

© Biblioteca Nacional de España

תִּפְקְדוּן יִפְקְדוּן תִּפְקֹדְנָה que regula ſeruit coniugationibus aliis tam in voce actiua quam in paſſiua. Et notandum quod quando preponitur vau cum camez ſiue patha: & vau eſt particula coniunctiua: futurum vertitur i preteritum hoc modo. וַיִּפְקֹד ideſt & viſitauit. quod ſi tau habet ſcba ſiue hiric: tunc non mutatur futurum. vt וְיִפְקוֹד ideſt & viſitabit. Quod ſi vau preponitur preterito: ſubiecto quocunq; apice: preteritum vertitur in futurũ. vt וְשָׁקַט ideſt & quieſcet: preterquam in prima perſona ſingularis numeri in cuius littera ſubſtantiali media collocatur accentus: quia tunc manet in eodem preterito. vt Oſee 12. וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים ideſt & locutus ſum ad prophetas. Si tamen accentum habet in vltima: nihilominus vertitur in futurum. vt Exo. cap̃. 12. וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם ideſt. & tranſibo per terram egypti. Quodque hoc in loco de vau diximus ad alias quoq; pertinet coniugationes in vtraq; voce. Per tempus etiã futurum aliquando ſuppletur preteritum imperfectum eiuſdẽ modi. vt Gen̄. cap̃. 2. וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ ideſt fons aſcendebat de terra.

De imperatiuo.

Imperatiuus modus qui hebraice dicitur צִוּוּי tantũ habet vnum tempus preſens: caretq; primis perſonis numeri vtriuſq;: hoc modo. פְּקֹד vel פָּקֹד vel פְּקַד viſita. m. פִּקְדִי viſita. f. פִּקְדוּ viſitate. m. פְּקֹדְנָה viſitate. f.
Et notandum quod ad proportionem trium illarum vocum ſecunde perſone imperatiui: numeri ſingularis: generis maſculini: declinantur alie perſone eiuſdem modi. hoc modo.
פְּקֹדִי פְּקַדִי פָּקֹדִי viſita. f. פְּקֹדוּ פְּקַדוּ פָּקֹדוּ viſitate. m. פְּקַדְנָה פְּקֹדְנָה viſitate. f. quod plerumq; contingit in fine clauſularum. Eadem quoq; ſecunda perſona poteſt accipere he in fine: idq; tribus modis. Primo ſi littera ſubſtantialis prima legitur cum hiric & vltima cũ camez ſiue patha. vt Gen̄. 39. שִׁכְבָה עִמִּי dormi mecũ. Secundo cum littera ſubſtantialis prima legitur cum camez & profertur quaſi holem. vt Nee. 13. זָכְרָה לִּי אֱלֹהַי. ideſt recordare mei deus meus. Tertio cum littera ſubſtantialis prima legitur cum ſeba. vt Dan̄. 19. יְהוָה שְׁמָעָה יְהוָה סְלָחָה. i. domine audi: domine parce. Generis quoq; feminini: numeri ſingularis: littera ſubſtantialis prima aliquando habet camez & profertur holem. vt Iudicum. cap̃. 9. מָלְכִי עָלֵינוּ ideſt regna ſuper nos. Et cum aliqua littera ſubſtantialis prima vel media prime verbi poſitionis eſt gutturalis: tunc genus femininum numeri ſingularis & maſculinum pluralis poſſunt habere primas & ſecundas litteras cum patha: hoc modo פַּעֲלִי ideſt fac. F. פַּעֲלוּ. ideſt facite. m. Nonnunquam vtreq; littere prime in maſculino plurali veniunt cum cegol. hoc modo. אֶהֱבוּ ideſt amate אֶחֱזוּ. ideſt comprehendite. Et in feminino ſingulari littera ſubſtantialis prima ſcribitur aliquando per camez hateph qđ profertur per holem. vt Hieremie cap̃. 22. וְצָעֳקִי. i. & clama: aliquando etiam he finalis in ſecunda perſona feminini pluralis deficit. vt Ruth. 1. קְרֶאןָ לִי מָרָא ideſt vocate me amarã. In eodem quoq; verbo littera ſubſtantialis prima venit cum hiric & nun finalis pertinet ad vocalem precedentem. vt Exodi. 2. קִרְאֶן לוֹ ideſt vocate eum. In verbis quoq; quorum tertia perſona preteriti deſinit in. e. vel in. o. ſequenti conſonante: preteritum non differt ab imperatiuo. vt Gen̄. 29. מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת ideſt imple ſeptimanam huius. Et notandum quod tertia perſona preſentis imperatiui tam ſingularis quam pluralis ſuppletur per futurum indicatiui. & quod per idem futurum indicatiui ſuppletur futurum imperatiui: quod eſt etiam aliarum coniugationum proprium.

De infinitiuo & gerundiis.

Infinitiuus modus qui ab hebreis dicitur מָקוֹר. ideſt origo: appellatur ſic: quoniam ab illa verbi ſignificatione confuſa incipiunt diſtingui operationes. vt: פָּקֹד. ſ. פְּקֹד. ſ. פְּקַד ideſt viſitare. Itaq; apud hebreos infinitiuꝰ aut iungitur prepoſitionibus: & tunc ponitur pro noſtris gerundiis: aut iungitur verbo indicatiui modi & tunc ponitur pro participio vel nomine infinito. vt Gen̄. 50. פָּקֹד יִפְקֹד ideſt viſitãs viſitabit. & Exodi. 3. פָּקֹד פָּקַדְתִּי ideſt viſitans viſitaui. Prepoſitiones vero ad circumloquendum gerundia ſunt בכלם quibus ſubſcribitur hiric in hunc modum.

בִּפְקֹד	In viſitando.	כִּפְקֹד	Cum viſitando.
לִפְקֹד	Ad viſitandum.	מִפְּקֹד	De viſitando.

Nonnunquam hec gerundia recipiunt in fine he: & littera ſubſtantialis prima habet camez qui profertur quaſi holem. vt Exo. 36. לְקָרְבָה אֶל הַמְּלָאכָה ad accedendũ ad opus. ideſt vt accederet operi. Aliquando etiam veniunt cum hiric in fine: ſequenti iod. vt Pſalmo. 113. לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים ideſt ad habitandum cum principibus. vbi debuit dicere. לְהוֹשִׁיב. Per eundem quoq; infinitiuum ſuppletur ſubiunctiuus: mutato ſeba prime littere in holem. & prepoſita beth ſiue caph cum ſeba: & in fine addito vno ex ꝓnominibus: vt ex omnibus fiat vna dictio ad hunc modum. בְּפָקְדִי. i. in viſitãdo me. pro eo quod eſt cum viſitem vel viſitauero. & eodem modo alie perſone.

בְּפָקְדְךָ	cum tu viſites. m.	בְּפָקְדֵךְ	cum tu viſites. F.
בְּפָקְדוֹ	cum ille viſitet.	בְּפָקְדָהּ	cum illa viſitet.
בְּפָקְדֵנוּ	cum viſitemus. m. vel. F.		

De optatiuo.

Hebrei optatiuum non habent: circumloquuntur tamen illũ ꝑ preteritum & futurum indicatiui modi & duo hec aduerbia optãdi. לוּ: אַחֲלַי: hoc eſt vtinã. vt Eſaie cap̃. 48. לוּ הִקְשַׁבְתָּ. ideſt vtinam audiuiſſes. & Pſalmo. 118. אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכַי. ideſt vtinam dirigantur vie mee.

De voce paſſiua.

Vocis paſſiue preteritum indicatiui modi formatur ex eodem preterito vocis actiue addita in principio nun cum hiric: & mutato camez prime littere ſubſtãtialis i ſeba. vt.

נִפְקַד	viſitatus fuit	נִפְקְדָה	viſitata fuit.
נִפְקַדְתָּ	viſitatus fuiſti.	נִפְקַדְתְּ	viſitata fuiſti.
נִפְקַדְתִּי	viſitatus vel viſitata fui.		

Plurali.

נִפְקְדוּ	viſitati vel viſitate fuerunt.		
נִפְקַדְתֶּם	viſitati fuiſtis.	נִפְקַדְתֶּן	viſitate fuiſtis.
נִפְקַדְנוּ	viſitati vel viſitate fuimus.		

Notandum tamen quod in fine clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez. hoc modo. נִפְקָדוּ נִפְקָדָה quod ſi littera ſubſtantialis prima eſt aliqua illarum quattuor אהחע tunc in omnibus perſonis littera ſubſtantialis prima & nũ paſſiue vocis ſcribuntur per cegol. vt Gen̄. cap̃. 22. נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ. i. apprehenſum in vepribus. Aliquando littera nun ſcribitur cũ patha. vt Gen̄. 31. לָמָּה נַחְבֵּאתָ ideſt quare abſconditus es.
Preſens tempus huius vocis & modi in tertia perſona maſculini ſingularis eſt ſimile participio eiuſdem paſſiue vocis & preterito eiuſdem vocis & modi. differunt tamen quod preteritũ ſcribitur cum patha in littera ſubſtantiali media quando non eſt finis clauſule. preſens vero ſiue participiũ ſcribitur cum camez niſi conſtruatur cum genitiuo. vt.

נִפְקָד	qui viſitatus eſt.	נִפְקָדָה vel נִפְקֶדֶת	q̃ viſitata ẽ
נִפְקָדִים	qui ſunt viſitati.	נִפְקָדוֹת	que ſunt viſitate.

Et cum littera ſubſtantialis prima eſt aliqua illarum quattuor אהחע ſcribitur per cegol. Et ſimiliter nun paſſiue vocis ſcribitur ꝑ cegol. vt Numeri. cap̃. 12. נֶאֱמָן הוּא ideſt fidelis eſt ille. & aliqñ littera ſubſtantialis media participii generis maſculini pluralis ſcribitur cũ ſeba loco camez. Eſter. 1. הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן. i. q iuẽti ſũt in ſuſis. futurũ recipit has q̃ttuor litteras איתן vocis actiue: & deficit nun preteriti vocis paſſiue: que ſuppletur per dagues impoſitum littere ſubſtantiali prime: hoc modo.

© Biblioteca Nacional de España

אֶפָּקֵד vel אֶפָּקְדָה viſitabor.m.&.f.
תִּפָּקֵד viſitaberis.m. תִּפָּקְדִי viſitaberis.f.
יִפָּקֵד viſitabitur.m. תִּפָּקֵד viſitabitur.f.

Plurali.

נִפָּקֵד vel נִפָּקְדָה viſitabimur.m.&.f.
תִּפָּקְדוּ viſitabimini.m. תִּפָּקַדְנָה viſitabimini.f.
יִפָּקְדוּ viſitabuntur.m. תִּפָּקַדְנָה viſitabuntur.f.

Et in fine clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in cere cum accentu. vt תִּפָּקֵדִי ideſt viſitaberis. Et notandum quod áleph prime perſone aliquando recipit hiric. vt Exodi.14. וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה. ideſt honorabor in pharaone. Nonnunquam etiam cere littere ſubſtantialis medie vertitur in patha ſiue camez. vt Numeri.16. וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה ideſt & ceſſauit peſtilētia. quo in loco tau futuri ſcribitur cum cere. & hoc eſt quia quando littera ſubſtantialis prima eſt aliqua iſtarum אהחער tunc littere que adduntur futuro recipiunt cere. vt Geñ. cap̄. 42. יֵאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם ideſt ligabitur in domo cuſtodie veſtre. Ione.1. וַיֵּרָדַם. i. & dormiuit Prouer.22. בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֵרָצֵחַ. ideſt in medio platearum occidar. Et quando littera ſubſtantialis vltima eſt ain ſiue heth. ſcribitur ſubiecto patha. ſic יִשָּׁמַע. i. audietur. יִפָּתַח ideſt aperietur. Nonnūquam etiam littera ſubſtantialis media vertit cere in patha. quod tenet verum cū non eſt clauſule finis. vt. 4. Regum. 2. בְּטֶרֶם אֶלָּקַח מֵעִמָּךְ ideſt ante quam tollar a te. & in feminino plurali plerumq; littera ſubſtā tialis media ſcribitur cum camez ſiue patha. vt Pſalmo.36. וְקַשְּׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה ideſt arcus eorum confringentur.

De imperatiuo modo.

IMperatiuus formatur a ſecundis perſonis futuri eiuſdem vocis paſſiue mutata tau in he. & littera ſubſtantialis prima habet dagues ſicut in futuro vt ſuppleatur defectus littere nun que erat preteriti. hoc modo.

הִפָּקֵד viſitare.m. הִפָּקְדִי viſitare.F.
הִפָּקְדוּ viſitamini.m. הִפָּקַדְנָה viſitamini.F.

& quando littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor אהחע he addita ſcribitur cum cere. ſicut Deutero.32. וְהֵאָסֵף אֶל עַמֶּיךָ ideſt apponere populis tuis. & nonnunquam genus maſculinum pluralis numeri accipit nun preteriti in prīcipio vt Iere.50. בֹּאוּ וְנִלְווּ אֶל יְהוָה hoc eſt venite & iungimini dño.

De infinitiuo modo.

INfinitiuus vocis paſſiue ſimilis eſt ſecūde perſone imperatiui numeri ſingularis generis maſculini. vt הִפָּקֵד ideſt viſitari. Aliquando infinitiuus accipit nun preteriti. vt Eſter.3. וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים. i. & mittere epiſtolas. & ex hoc infinitiuo & prepoſitionibus harum quattuor litterarū בכלם fiunt gerundia vocis paſſiue: quemadmodum in infinitiuo actiue vocis dictum eſt. & nonnunquam he infinitiui amittitur. vt Exo.10. מֵאַנְתָּ לֵעָנוֹת מִפָּנָי. ideſt non vis ſubiici mihi. vbi deficit he quia debuit dici לְהֵעָנוֹת Ex hoc infinitiuo paſſiue vocis ſupplentur optatiuus & ſubiunctiuus eiuſdem vocis: quem admodum in infinitiuo actiue vocis dicebamus. Et notādum q he regule cum pleriſq; ex ſuperioribus non tam ad hanc cō iugationem quam ad omnes alias pertinent. Eſt & aliud participium vocis paſſiue huiuſmodi.

פָּקוּד viſitatus. פְּקוּדָה viſitata.
פְּקוּדִים viſitati. פְּקֻדוֹת viſitate.

Sunt qui inter hec duo participia faciant diferentiam: vt participium de quo ſuperius dictum eſt ſignificet per modum actus in tempore. hoc vero per modum habitus.

Sunt preterea verba neutra vocis actiue que reperiuntur aliq̄n do in voce paſſiua ſignificant tamen actionem: & carent participiis vocis paſſiue: que tamen habent participia vocis actiue actionem quoque ſignificantia: cuiuſmodi ſunt hec.

הָלַךְ vel נֶהֱלַךְ ambulauit יָשַׁב habitauit נָפַל cecidit עָמַד ſtetit. רָכַב Equitauit. In quibus quidem verbis non dicitur הָלוּךְ neq; in aliis huius generis. Sūt etiam quedam verba communia: quorū participia vocis actiue aliquando ſignificant paſſionē. & vocis paſſiue actionem vt a בָּטַח. ideſt confidit בּוֹטֵחַ בָּטוּחַ. i. confiſus & confidēs: et a שָׁכַן. i. habitauit שׁוֹכֵן שָׁכוּן. i. habitatus & habitans. ſunt alia verba que latinorum more poſſūt appellari deponentia: quia cum habeant vocem paſſiuam carent actiua. vt נִשְׁבַּע ideſt iuratus vel iurauit נוֹתַר. ideſt remanſit ſiue relictum eſt. Sunt alia verba que carent participiis preſentis actiue & paſſiue vocis: in quorum loco ponuntur nomina adiectiua. vt קָרַב. ideſt acceſſit. רָחַק ideſt receſſit: a quibus deriuantur nomina adiectiua a priori. קָרוֹב. ideſt propinquus. a poſteriori רָחוֹק. ideſt longinquus: que in locum ſuorum participiorum ſucceſſere tam actiuorum q̄ paſſiuorum. In participiorū quoq; locum ſuccedunt ſequentia nomina adiectiua. גִּבּוֹר ideſt fortis. חָזָק ideſt fortis. חָכָם. ideſt ſapiens סָכָל ideſt ſtultus צַדִּיק ideſt iuſtus. קָטָן ideſt paruus רָשָׁע ideſt malus. Quoniam verba a quibus hec nomina deriuantur carent vtroq; participio. & hoc verbum. יָכֹל ideſt potuit: neq; habet participium actiuū neq; paſſiuum neq; nomen adiectiuum: in quo preteritum ponitur pro preſenti.

De ſecunda coniugatione.

SEcunda coniugatio eſt trium litterarum: quarum prima ſubſcribitur cū hiric. ſecunda cum cere ſiue patha. vt פִּקֵּד פִּקַּד & nonnunquam cum cegol. & littera ſubſtantialis media ſcribitur per dages: ſi non ſit aliqua harum quinque. אהחער q̄ non recipiunt dagues. & tunc prima verbi poſitio vtroq; modo ſcribi poteſt. Poſſunt quoq; prima & ſecunda ſubſtantialis littera ſcribi per cere. vt בֵּאֵר אֶת הַתּוֹרָה ideſt declarauit legem. Poſſunt etiam venire prima cum cere & media cum patha. vt Geñ.24. בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם. ideſt benedixit abraam. Sunt qui dicant quod littera ſubſtantialis media idcirco habet dagues: vt per eum ſuppleatur defectus littere iod: que debuit interponi duabus primis litteris ſubſtantialibus. Senſus huius coniugationis in omnibus modis & temporibus eſt ſimilis coniugationi prime.

Secunda coniugatio actiue vocis. indicatiuo modo tempore preterito.

פִּקֵּד viſitauit.m. פִּקְּדָה viſitauit.F.
פִּקַּדְתָּ viſitaſti.m. פִּקַּדְתְּ viſitaſti. F.
פִּקַּדְתִּי viſitaui.m.&.f.

Plurali.

פִּקְּדוּ viſitauerunt.m.&.f.
פִּקַּדְתֶּם viſitaſtis.m. פִּקַּדְתֶּן viſitaſtis.F.
פִּקַּדְנוּ viſitauimus.m.&.f.

Et notandum quod in fine clauſule ſeba littere ſubſtātialis medie vertitur in cere & in eadem collocatur accentus. vt Deut. 5: אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ ideſt quod locuti ſunt. Aliquando etiam in prima verbi poſitione veniunt in principio due littere ex his אהחע ſimul. & vtraq; cum cegol. vt iudicium. cap̄.5. מַדּוּעַ אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו ideſt quare tardauerunt pedes quadrigarum illius. Et aliquando hec coniugatio reperitur ſine dagues. vt Ezech. 9. וּמַלְאוּ אֶת הַחֲצֵרוֹת ideſt implete atria.

Preſens quod per participia vocis actiue & paſſiue huius cōiugationis & earū que ſequuntur ſuppletur: plerūque venit cum mem addita in principio. vt.

מְפַקֵּד qui viſitat מְפַקֶּדֶת vel מְפַקְּדָה que viſitat
מְפַקְּדִים qui viſitant מְפַקְּדוֹת que viſitant.

In fine vero clauſule littera ſubſtantialis media in gñe feminino numeri ſingularis plerumq; venit cū cere: & in ea nōnūquā accentus collocatur. ut מְפַקֵּדָה. ideſt. que uiſitat: & participium quod deſinit in tau venit in hunc modum. מְפַקֶּדֶת
Cum uero participium maſculinum numeri ſingularis iungitur pronomini : aliquando littera ſubſtantialis media

© Biblioteca Nacional de España

ſcribitur cum hiric.vt Leuitici.21.מְקַדִּשְׁכֶם ideſt qui ſanctifi-
cat vos.Littere que adduntur futuro in principio veniunt cū
ſeba preter aleph prime perſone ſingularis que venit cum pa
tha.vt אֲפַקֵּד vel אֲפַקְּדָה viſitabo.m.&.f. תִּפַקֵּד viſitabis.m.
תִּפַקְּדִי viſitabis.f.יִפַקֵּד viſitabit.m.תִּפַקֵּד viſitabit.f. Plurali.
נִפַקֵּד vel נִפַקְּדָה viſitabimus.m.&.f. תִּפַקְּדוּ viſitabitis.
m. תִּפַקֵּדְנָה viſitabitis.f. יִפַקְּדוּ viſitabunt.m . תִּפַקֵּדְנָה
viſitabunt.f.In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis me-
die vertitur in cere:& in ea ponitur accentus. hoc mō. אֲפַקֵּדָה
que regula obſeruatur in omnibus coniugationibus.

De imperatiuo.

פַּקֵּד vel פַּקְּדָה viſita.m. פַּקְּדִי viſita.f.
פַּקְּדוּ viſitate.m. פַּקֵּדְנָה viſitate.f.

Aliquando ī ſecunda perſona maſculini ſingularis littera ſub-
ſtantialis media venit cum patha. vt Pſal.54. בַּלַּע יְהֹוָה פַּלַּג
לְשׁוֹנָם ideſt precipita domine: diuide linguam eorum.

De infinitiuo.

פַּקֵּד Viſitare.Aliquando in hoc modo littera ſubſtantialis me
dia venit cum holem.vt Pſal.117.יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָהּ ideſt caſtigans
caſtigauit me dominus.Aliquando littera ſubſtantialis prima
ſcribitur cum hiric.vt Leuitici.14.אַחַר חִלֵּץ אֶת הָאֲבָנִים.i.poſt
ea quam eruti fuerint lapides.& ex hoc infinitiuo ſupplentur
gerundia & ſubiunctiuus modus:antepoſita vna ex his quattu
or litteris בכלם ſubſcriptis cum ſeba.vt in infinitiuo prime cō
iugationis dictum eſt. Aliquando etiam cum he in fine. vt Le-
uitici.26.לְיַסְּרָה אֶתְכֶם ad caſtigandum vos.

De voce paſſiua.

In voce paſſiua littera ſubſtantialis prima ſcribitur cum ſurec.
& appellatur בִּנְיָן פֻּקַּד quoniam ſic incipit.ad hunc modum.in
dicatiuo modo tempore preterito.

פֻּקַּד viſitatus fuit. פֻּקְּדָה viſitata fuit.
פֻּקַּדְתָּ viſitatus fuiſti. פֻּקַּדְתְּ viſitata fuiſti.
פֻּקַּדְתִּי viſitatus fui vel viſitata fui.

Plurali.

פֻּקְּדוּ Viſitati fuerunt vel viſitate fuerunt.
פֻּקַּדְתֶּם viſitati fuiſtis. פֻּקַּדְתֶּן viſitate fuiſtis.
פֻּקַּדְנוּ viſitati fuimus ł viſitate fuimus.

Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quattu
or אהער ſurec littere ſubſtantialis prime vertitur in holem . vt
exo.12.כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם.i.quia eiecti fuerūt ex egypto. & ī hūc
modum alia cōplura.& licet littera ſubſtātialis media ſit heth:
tū prima ſubſtantialis ſcribi poteſt cum ſurec.vt Ezech.cap̄.16
וּבְמַיִם לֹא רֻחַצְתְּ ideſt & aqua non es lota.Et quando littera ſub
ſtantialis media eſt aliqua harum quattuor אהחע ſeba eiuſdē lit
tere vertitur in camez:vt in preterito vocis actiue prime con-
iugationis dictum eſt.preterea in fine clauſule ſeba littere ſub
ſtantialis medie vertitur in camez:& in ea collocatur accentus
hoc modo.פֻּקָּדָה Preſens eiuſdem vocis aſſimilatur preteri
to eidem:excepto ꝙ preteritum ſcribitur cum patha in littera
media ſubſtātiali:preſens vero cū camez.ſic.פֻּקָּד qui eſt viſita
tus פֻּקָּדָה que eſt viſitata פֻּקָּדִים qui ſunt viſitati פֻּקָּדוֹת que ſūt
viſitate.Futurū cui littere addite recipiūt ſeba: & aleph prime
pſone ſingularis habet patha hoc mō.אֲפֻקַּד viſitabor . m. & f.
תְּפֻקַּד viſitaberis.m . תְּפֻקְּדִי viſitaberis.f. יְפֻקַּד viſitabitur.m.
תְּפֻקַּד viſitabitur.f. Plu. נְפֻקַּד vel נְפֻקְּדָה viſitabimur . m.f.
תְּפֻקְּדוּ viſitabimini.m.תְּפֻקַּדְנָה viſitabimini.f.יְפֻקְּדוּ viſitabun
tur.m.תְּפֻקַּדְנָה būtur.f.In fine vero clauſule ſeba lr̄e ſbālis me
die vertitur in camez atq; in eadē accentus collocatur hoc mō.
תְּפֻקָּדִי תְּפֻקָּדוּ & hec vox paſſiua caret imperatiuo modo.Infi-
nitiuus vocis paſſiue eſt פֻּקֹּד vel פֻּקַּד.i.viſitari.cui ſi p̄ponātur
p̄pōnes harū quattuor litterarum בכלם circūloquimur gerun
dia .Subiūctiuus vero ſuppletur eo modo quo dictū eſt in infi
nitiuo prime cōiugatiōis.Eſt & aliud participiū vocis paſſiue
מְפֻקָּד qui eſt viſitatus מְפֻקָּדָה vel מְפֻקֶּדֶת que eſt .tata. מְפֻקָּדִים q
ſunt viſitati מְפֻקָּדוֹת que ſunt viſitate .Et qn̄ littera ſubſtātialis
media eſt aliqua harum quinque ארהער:ſurec littere ſubſtan-
tialis prime vertitur in holem.vt Deutero.33.מְבֹרֶכֶת יְהֹוָה.i.be
nedicta domini.

De tertia coniugatione.

TErtia coniugatio quēadmodū ſupra dictum eſt appel
latur הִפְקִיד propterea quod facit actū verbi trāſire in
aliā perſonā:quod fit precipue in verbis tranſitiuis. vt
הִפְקִיד אֶת הַחֹלֶה.i.fecit viſitare infirmū . vbi ſunt tres perſone
qui facit viſitare.qui viſitat.qui viſitatur . Et in verbis abſolu-
tis actus tranſit in ſecundā perſonā & non vltra. vt הֶעֱמִיד fecit
ſtare:quod verbū nō trāſit in aliā rē.Itaq; in hac cōiugatione
per vnum verbum ſignificātur due actiones diuerſe . ſ. actio .
principalis eiuſdem verbi:& actio huius verbi facio facis .vt a
ſupradicto verbo פָּקַד.i.viſitauit dicitur הִפְקִיד.i.viſitare fecit.
& a קָרַב.i.appropinquauit:dicitur הִקְרִיב.i.appropinquare fe
cit.Et aliquando per huius coniugationis verba actus perma-
net in prima vel in ſecunda pſona.vt הֶחֱרִישׁ hoc eſt tacuit vel
tacere fecit . & quando littera ſubſtantialis vltima eſt ain ſiue
heth ſcribitur per patha hoc modo . הִשְׁמִיעַ ideſt audire
fecit.Et in preterito huius coniugationis:iod exteritur ex me
dio preterquam in tertiis perſonis vtriuſq; generis & nume-
ri. hoc modo.

Indicatiuo modo actiue uocis in preterito.

הִפְקִיד fecit viſitare.m. הִפְקִידָה fecit viſitare.f.
הִפְקַדְתָּ feciſti viſitare.m. הִפְקַדְתְּ feciſti viſitare.f.
הִפְקַדְתִּי feci viſitare.m.&.F.

Plurali.

הִפְקִידוּ fecerunt viſitare.m.&.F.
הִפְקַדְתֶּם feciſtis viſitare.m. הִפְקַדְתֶּן feciſtis. tare.F.
הִפְקַדְנוּ fecimus viſitare.m.&.F.

Qnando vero littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum
quattuor. אהחע he addita in principio & littera ſubſtantialis
prima ſcribuntur per cegol hoc modo. הֶעֱבִיר ideſt fecit
tranſire.Et aliquando littera ſubſtantialis prima tantum ſcri-
bitur per ſeba hoc modo הֶעְלִים ideſt abſcondit vel fecit ab-
ſcondere.Vno tamen in loco tantum he addita reperitur cum
cegol quamuis littera ſubſtantialis prima non ſit aliqua ex ſu-
pradictis quattuor.primo.Regum.25. לֹא הֶכְלַמְנוּם ideſt
nunquam eis moleſti fuimus.

Preſens circumloquimur per participium : quod habet mem
additam in principio ſubiecto patha ſiue camez:& abiicitur he
preteriti addita ſic.

מַפְקִיד qui facit viſitare מַפְקִידָה vel מַפְקֶדֶת que fa-
cit viſitare. מַפְקִידִים qui faciunt viſitare מַפְקִידוֹת que faci-
unt viſitare. Et cum littera ſubſtantialis prima eſt aliqua ha
rum quattuor אהחע illa littera ſcribitur cum patha loco ſeba
in hunc modum. מַעֲבִיר ideſt qui facit tranſire . Et aliquā
do littera ſubſtantialis media loco hiric habet cere: & excludi
tur iod.vt Pſalmo.134. מֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו ideſt qui edu
cit ventos de theſauris ſuis.

Littere que adduntur futuro ſcribuntur cum patha:& excludi
tur he preteriti.& littera ſubſtantialis media habet hiric : ī hūc
modum. אַפְקִיד vel אַפְקִידָה Faciam viſitare. m.&.f.
תַּפְקִיד facies viſitare.m. תַּפְקִידִי facies uiſitare.f.
יַפְקִיד faciet uiſitare.m. תַּפְקִיד Faciet uiſitare. f.

Plurali.

נַפְקִיד uel נַפְקִידָה faciemus viſitare.m.&.f.
תַּפְקִידוּ facietis viſitare.m. תַּפְקֵדְנָה facietis viſitare. f.
יַפְקִידוּ facient viſitare.m. תַּפְקֵדְנָה faciēt viſitare.F.

© Biblioteca Nacional de España

Cum vero littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor. אהחע littera illa ſcribitur cum patha hoc modo אַעֲמִיד ideſt faciam ſtare. & aliquando futurum recipit he preteriti. vt pſalmo. 114. וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. ideſt & me ſaluum faciet. Aliquando etiã littera ſubſtantialis media ſcribitur per cere loco hiric: & excluditur iod ex medio. vt Geñ. cap̄. 1. וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים. i. & diuiſit deus. & ad hunc modum alia complura. Nonnunquam preterea in plurali littera ſubſtantialis media ſcribitur cum ſeba loco hiric & excluditur iod ex medio. vt. 1. Regũ. 31. וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים hoc eſt irrueruntꝙ philiſtim: pro quo debuit eſſe וַיַּדְבִּיקוּ. Qđ etiam fit cum pronomini iungitur. vt. 1. Reg. 17. יַעְשְׁרֶנּוּ הַמֶּלֶךְ ideſt diuitem faciet illum rex. pro quo debuit eſſe. יַעְשִׁירֶנּוּ

De imperatiuo.

IMperatiuus habet in principio he additam cum patha & in ſecunda perſona maſculini ſingularis & feminini pluralis littera ſubſtantialis media plerumꝙ ſcribitur cum cere: & excluditur iod ex medio. In aliis tamen perſonis littera ſubſtantialis media ſcribitur cum hiric: & non abiicitur iod ex medio. ſic. הַפְקֵד vel הַפְקִידָה fac viſitare. m. הַפְקִידִי fac viſitare. f. הַפְקִידוּ facite viſitare. m. הַפְקֵדְנָה facite viſitare. f. Et cũ littera ſubſtãtialis media eſt aliqua harum quattuor. אהחע ſcribitur cum patha. vt. 2. Reg. cap̄. 11. הַחֲזֵק מִלְחַמְתְּךָ ideſt conforta bellum tuum. aliquando ſecunda perſona imperatiui maſculini ſingularis littera ſubſtantialis media ſcribitur cum ſegol. vt 1. Para. 21. הַעֲבֶר נָא ideſt fac tranſire nunc. Nonnunquam preterea idem imperatiuus venit cum hiric loco cere. vt Ieremie 17. הָבִיא עֲלֵיהֶם hoc eſt. induc ſuper eos. & quandoꝙ littera ſubſtantialis media ſcribitur cum patha loco cere. ſicut in Pſalmo. 5. הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ hoc eſt dirige in conſpectu meo viam tuam. Idem quoꝙ modus aliquando ſcribitur cum he in fine. vt Iere. 18. הַקְשִׁיבָה יְהוָה. ideſt audi domine.

De infinitiuo.

INfinitiuus modus recipit he quemadmodum & imperatiuus. & littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere ſiue hiric & iod. in hunc modum. הַפְקִיד vel הַפְקֵד. i. facere viſitare. Aliquando etiam he addita ſcribitur cum hiric. vt Eſaie. 31. גָּנוֹן וְהִצִּיל פָּסֹחַ וְהִמְלִיט. ideſt protegere & liberare. tranſire & ſaluare. & alia ad hunc modum. Per infinitiuũ quoꝙ ſupplentur gerundia & ſubiunctiuus prepoſitis illis quattuor litteris בכלם cum ſeba: quemadmodum in ĩfinitiuo prime coniugationis dictum eſt. Et cum ſic veniunt gerundia cum prefatis litteris nonnunquam he addita in principio excluditur: & littera addita ex quattuor predictis ſcribitur cum patha ſiue camez. vt Pſal. 25. לַשְׁמִיעַ בְּקוֹל תּוֹדָה hoc eſt ad audiẽdum vocem laudis. & alia ſimiliter.

De voce paſſiua.

PAſſiua vox accipit he in principio ſubiecto ſurec ſiue camez quod profertur quaſi holem. hoc modo. הֻפְקַד vel הָפְקַד ideſt viſitatus fuit.

Indicatiuo modo tempore preterito.

הָפְקַד Viſitatus fuit. הָפְקְדָה viſitata fuit.
הָפְקַדְתָּ Viſitatus fuiſti. הָפְקַדְתְּ Viſitata fuiſti.
הָפְקַדְתִּי Viſitatus vel viſitata fui. Plurali.
הָפְקְדוּ Viſitati vel viſitate fuerunt.
הָפְקַדְתֶּם Viſitati fuiſtis. הָפְקַדְתֶּן Viſitate fuiſtis.
הָפְקַדְנוּ Viſitati vel viſitate fuimus.

Et quando littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor. אהחע he addita ſcribitur aliquando cũ camez. & littera ſubſtantialis prima ſcribitur cum camez hateph hoc modo. הָעֳמַד ideſt ſtatutus eſt: & quando eſt in fine clauſule: littera ſubſtantialis media ſcribitur cum camez loco ſeba accentu in eadem poſito. hoc modo הָפְקָדוּ. Preſens circumloquimur per participium quod habet he additam in principio ſubiecto ſurec ſiue camez quod profertur quaſi holem: ſicut in preterito. hoc mõ. הָפְקַד vel הֻפְקַד qui viſitatur הָפְקָדָה que viſitatur.
הָפְקָדִים qui viſitantur. הָפְקָדוֹת que viſitantur.

Futurum litteras additas accipit ſubſcriptas cum ſurec ſiue camez hateph quod profertur quaſi holem ad hunc modum.

אֻפְקַד vel אוּפְקַד viſitabor. m. &. f.
תּוּפְקַד viſitaberis. m. תּוּפְקְדִי Viſitaberis. f.
יוּפְקַד Viſitabitur. m. תּוּפְקַד Viſitabitur. f. Plu.
נֻפְקַד vel נוּפְקַד viſitabimur. m. &. f.
תּוּפְקְדוּ Viſitabimini. m. תּוּפְקַדְנָה Viſitabimini. f.
יוּפְקְדוּ Viſitabuntur. m. תּוּפְקַדְנָה Viſitabuntur. f.

Et cum littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor אהחע tunc littere addite futuri ſcribuntur cum camez: & littera ſubſtantialis prima cum camez hateph quod profertur quaſi holem. vt Leuitici. 16. יָעֳמַד חַי. ideſt ſtatuatur viuus. Eſdre. 10 יָחֳרַם כָּל רְכוּשׁוֹ ideſt deſtructur omnis ſubſtãtia eius. & hec vox paſſiua non habet modum imperatiuum.

De infinitiuo.

INfinitiuus he additam in principio recipit ſcriptam cũ camez qui profertur quaſi holem: & littera ſubſtantialis media venit cum cere hoc mõ. הָפְקֵד vel הָפְקֵד Viſitari. Infinitiuus tamen qui frequentior eſt in ſacra ſcriptura: eſt qui venit cum he ſcripta cum camez quod profertur quaſi holẽ. vt Ezechielis. 16. וְהָמְלֵחַ לֹא הֻמְלַחַתְּ וְהָחְתֵּל לֹא חֻתָּלְתְּ. ideſt & ſaliri nõ es ſalita. & inuolui non es inuoluta. ꝑ quo nos habemus nec ſale ſalita nec inuoluta pannis. & aliquando infinitiuus venit cum he addita in fine. vt Ezechielis. 32. רְדָה וְהָשְׁכְּבָה אֶת עֲרֵלִים. ideſt deſcende & dormire cum incircunciſis. Participiũ huius vocis eſt huiuſmodi.

מוּפְקָד qui viſitatur מוּפְקָדָה vel מוּפְקֶדֶת que viſitatur
מוּפְקָדִים qui viſitantur. מוּפְקָדוֹת que viſitantur.

Aliquando participium venit cum he preteriti poſt mem. vt Ezechiel. 46. לְאַרְבַּעְתָּם מְהֻקְצָעוֹת. hoc eſt. ad quattuor illa agulata. pro quo nos habemus menſure vnius quattuor. & quãdo littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quattuor אהחע littera mem plerumꝙ venit cum camez. & littera ſubſtãtialis prima ſcribitur cum hateph camez. vt Ezechiel. 29. בְּתוֹךְ עָרִים מָחֳרָבוֹת hoc eſt inter vrbes deſtructas.

De quarta coniugatione.

QVarta coniugatio que vt in parte ſuperiori diximus vocatur quadrata: quattuor habet litteras ĩ tertia perſona ſingulari preteriti: & habet duas ſyllabas: quarũ prima ſcribitur cum vau & holem & ſecunda cum patha. hoc modo. רוֹמַם ideſt exaltauit. & hec coniugatio plerumꝙ eſt verborum que dicuntur imperfecta. & in prima coniugatione ſunt vnius ſyllabe. vt קוּם רוּם hoc eſt leuauit ſurrexit. Et in ſecunda ſyllaba quarte coniugationis frequenter habet cere hoc modo קוֹמֵם. ideſt eleuauit: vbi omnes quattuor littere ſunt ſubſtantiales: quia etiam vau eſt de ſubſtantialibus. Hec quoꝙ coniugatio eſt verborum in quibus littera ſubſtantialis ſecunda geminatur. vt מֹדַד ideſt menſus eſt. & tunc verbum quadratum ſcribitur cum patha ſiue cere in ſecunda ſyllaba. & illic non ſunt niſi tres littere ſubſtãtiales verbi quia vau eſt ocioſa. Et raro hec coniugatio reperitur in verbis in quibus littera non duplicatur aut non ſunt monoſyllaba. Et ſi quãdo aliter reperitur treſ tantum ſunt littere illius ſubſtantiales. & ſecunda ſyllaba ſcribitur cum patha ſiue cere. & in diſcurſu coniugationis horũ verborum ſecunda ſyllaba ſcribitur ſubiecto patha excepto in tertia perſona ſingulari feminini: & in tertia perſona plurali. in quibus ſcribitur cum ſeba. Indicatiuo modo vocis actiue.

פּוֹקַד Viſitauit. m. פּוֹקְדָה viſitauit. f.
פּוֹקַדְתָּ Viſitaſti. m. פּוֹקַדְתְּ Viſitaſti. f.
פּוֹקַדְתִּי Viſitaui. m. &. f. Plurali.

© Biblioteca Nacional de España

פוקדו visitauerunt.m.&.f. פוקדתם visitaſtis.m. פוקדתן viſitaſtis.f. פוקדנו viſitauimus.m.&.f. In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis tertie vertitur in camez & accētu in eadē vt Ieremie.cap̄.12. נטעתם גם שרשו ideſt plantaſti eos.& radices miſerunt. Preſens circumloquimur per participiū quod habet mem additam in principio ſubiecto ſeba: hoc modo. מפוקד qui viſitat מפוקדה vel מפוקדת que viſitat. מפוקדים qui viſitant. מפוקדות que viſitant. Inuenitur quoq; nonnunquam participium generis maſculini ſingularis addita iod in fine.vt Pſalmo.99. מלשני בסתר ideſt qui accuſat in ſecreto.pro quo debuit dici. מלושן Futuri quattuor littere que adduntur: recipiunt ſeba :preter aleph prime perſone ſingularis: que venit cum patha hoc modo. אפוקד vel אפוקדה viſitabo.m.&.f. תפוקד viſitabis.m. תפוקדי viſitabis.f. יפוקד viſitabit.m. תפוקד viſitabit.f.

Plurali.

נפוקד vel נפוקדה viſitabimus.m.&.f. תפוקדו viſitabitis.m. תפוקדנה viſitabitis.f. יפוקדו viſitabunt.m. תפוקדנה viſitabunt.f. Et aliquando tertia littera generis feminini pluralis venit cum cere hoc modo. תפוקדנה. Et quando eſt in fine clauſule:ſeba ſecunde littere ſubſtantialis vertitur in cere accentu in eadem.hoc modo אפוקדה תפוקדי תפוקדו יפוקדו. Imperatiui ſecunda perſona maſculini ſingularis & pluralis eſt ſimilis vocibus tertie perſone preteriti: que dignoſcuntur ex contextu partium orationis.hoc modo פוקד vel פוקדה viſita.m. פוקדי viſita.f. פוקדו viſitate.m. פוקדנה viſitate.f. Infinitiuus eſt ſimilis imperatiuo generis maſculini ſingularis.hoc modo. פוקד ideſt viſitare. & ad ſupplendum gerundia recipit prepoſitiones harum quattuor litterarum ב כ ל מ vt dictum eſt in infinitiuo prime coniugationis.

De voce paſſiua.

VOx paſſiua huius coniugationis appellatur verbum graue:quia eſt quinque litterarum. Ad tres namq; ſubſtantiales in principio adduntur due:hoc eſt he cum hiric & tau cum ſeba: vt pertineat ad litteram precedentem .& littera ſubſtantialis media habet dagues hoc modo התפקד.quo etiam nomine vocatur.& ſignificat paſſionem ſiue actionem que communiter non tranſit in aliam perſonam : ſed fit illius paſſionis vel actionis reciprocatio in perſonam agentem.& eadem eſt perſona agens & patiens.vt התחזק ideſt confortatus eſt:vel confortauit ſe. התפקד ideſt viſitauit ſeipſum : ſiue viſitatus eſt a ſeipſo.Nonnunquam reperiuntur huius coniugationis verba tranſitiua :qualia ſunt verba prime coniugationis. vt התפלל ideſt orauit התבונן ideſt intellexit ſiue intellectus eſt quod etiam poteſt eſſe abſolutum . vt התהלך ideſt ambulauit Aliquando tau ſuperaddita deficit:que ſuppletur per dagues in littera ſubſtantiali prima.vt Ioſue.22. אשר לא הטהרנו ideſt a quo non mundauimus nos vel nō ſumus mundati:& alia ad hunc modum. Aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere quando non eſt in fine clauſule. Et aliquando ſcribitur per cegol.vt Geñ.15. התהלך נח ideſt ambulauit noe.Quandoq; ex littera ſubſtantiali media deficit dagues . Et eſt notandum quod in hac coniugatione ſemper tau ponitur ante litteras ſubſtantiales:preter quam cum littera ſubſtantialis prima eſt vna ex his quattuor זסצש: quia tunc littera illa ponitur ante tau.vt Mich.cap̄.6. וישתמר חקות עמרי ideſt ſeruabantur precepta ambri.quia ex huius coniugationis ratione debuit dici. ויתשמר.& cum venit cum aliqua ex illis quattuor litteris :aliquando tau vertitur in teth.vt geneſis.44. מה נצטדק ideſt in quo iuſtificabimus nos vel iuſtificabimur.quod verbum venit a. צדק cuius coniugatio explicatur hoc modo. התפקד viſitauit ſe.m. התפקדה viſitauit ſe.f. התפקדת viſitaſti te m. התפקדת viſitaſti te.f. התפקדתי viſitaui me.m.&.f.

Plurali.

התפקדו viſitauerunt ſe.m.&.f. התפקדתם viſitaſtis vos.m. התפקדתן viſitaſtis vos.f. התפקדנו viſitauimus nos.m.&.f. In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez:& accentu in eadem.ſic התפקדו Preſens circūloquimur per participium preſentis:addita mem in principio ſubſcripto hiric & excluditur he preteriti ad hunc modum. מתפקד qui ſe viſitat מתפקדה vel מתפקדת que ſe viſitat. מתפקדים qui ſe viſitant. מתפקדות que ſe viſitant. Futurum amittit he preteriti:quod fit ne proferantur tres littere addite ſimul.quod eſſet in prolatione perquam graue:& littere addite futuri ſcribuntur ſubiecto hiric preter aleph prime perſone que venit cum cegol:& littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere.hoc modo. אתפקד vel אתפקדה viſitabo me.m.&.f. תתפקד viſitabis te .m. תתפקדי viſitabis te.f. יתפקד viſitabit ſe.m. תתפקד viſitabit ſe.f.

Plurali.

נתפקד vel נתפקדה viſitabimus nos .m .&.f. תתפקדו viſitabitis vos.m. תתפקדנה viſitabitis vos.f. יתפקדו viſitabūt ſe.m. תתפקדנה viſitabunt ſe.f. Aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum patha.vt prouer.25: אל תתהדר לפני מלך ideſt non glorieris coram rege.Et cum venit in fine clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez: et accentu in eadem.vt Exo.19. הנגשים אל יהוה יתקדשו ideſt qui accedunt ad dominum ſanctificentur. Imperatiuus accipit he additam in principio ſubiecto hiric.hoc modo. התפקד viſita te.m. התפקדי viſita te.f. התפקדו viſitate vos.m. התפקדנה viſitate vos.f. Infinitiuus hoc modo profertur. התפקד l' התפקד Viſitare ſe. Paſſiue vocis aliud ꝑticipipiū eſt מפוקד viſitatus. מפוקדה vel מפוקדת viſitata. מפוקדים viſitati מפוקדות viſitate.

Quattuor itaq; coniugationes regulares atq; perfecte ad hunc modum explicate ſunt.

SEd antea quam ad verba irregularia deſcendamus:nō eſt omittendum id quod hebrei dicunt: eſſe videlicet quedam verba ex duabus coniugationibus compoſita vt pſalmo.7. ירדוף אויב נפשי ideſt perſequatur inimicus animam meam.quod verbum eſt futuri tertie perſone ſingularis Hoc igitur verbum componitur ex futuro prime coniugationis vocis actiue hoc eſt. ירדוף: & ex futuro ſecunde coniugationis eiuſdem vocis hoc eſt ירדף : quoniam hiric qui ſubiicitur iod & holem qui imponitur daleth:ſunt coniugationis prime: & patha qui ſubiicitur littere res & dagues qui ſubiicitur daleth ſunt ſecunde coniugationis. Ad eundem quoq; modum reperiuntur verba compoſita in voce paſſiua.vt numeri.1. לא התפקדו בתוכם ideſt nō ſunt numerati inter illos: quod verbum componitur ex voce paſſiua tertie coniugationis que eſt הפקד: & ex voce paſſina quarte coniugationis:que eſt התפקד quia camez qui ſubiicitur he:eſt vocis paſſiue tertie coniugationis.& tau eſt eiuſdem vocis quarte coniugationis.Sunt etiā alia verba que componuntur ex duobus temporibus. vt Ezechielis.8. והמה משתחויתם ideſt illi humiabant ſe ſiue adorabant:componitur namq; ex preterito & preſenti vocis paſſiue quarte coniugationis.quia mem prima eſt participii preſentis.& tau ſecunda eſt preteriti.

De verbis irregularibus ſiue defectiuis.

POſtea quam explicata eſt ratio verborum regularium conſequens eſt vt de irregularibus & defectiuis diſſeratur:idq; ſecundum ordinem coniugationum. Eſtq; in primis animaduertendum quod verba hebraica communiter habent ternas litteras ſubſtantiales illius verbi: que ſunt immutabiles in omnibus vocibus.modis.tp̄ibus.numeris.gñib⁊ & perſonis que inde deriuantur. Et tres ille littere vocantur

© Biblioteca Nacional de España

שֹׁרֶשׁ ideſt radix: quoniam ſunt radix & fundamentum omnium coniugationum que ex illis deriuantur: atq; ex eis formantur partes illarum. Eſto exempli gratia פָּעַל ideſt fecit que eſt tertia perſona preteriti indicatiui modi prime coniugationis: & tres littere hoc eſt pe. aáin lámed ſunt ſubſtantiales omnium verborum ab illo deſcendentiuum. & prima littera huius verbi dicitur. pe verbi. ſecunda aáin verbi. tertia lámed verbi. & verbum quod in omnibus modis & temporibus retinet has tres litteras ſubſtantiales dicitur verbum perfectum. quod aũt amittit aliquã ex illis dicitur imperfectum ſiue defectiuum. Et ſunt quedam verba imperfecta quantum ad vocem tãtum: quoniam licet habeant omnes tres litteras ſubſtantiales: non proferuntur ex illis niſi due tantum priores: & finales plerumq; ſunt áleph ſiue he ocioſe. vt קָרָא ideſt vocauit. עָלָה. ideſt aſcendit. Sunt etiam verba in quibus non proferuntur littere ſubſtãtiales medie que ſunt plerũq; vau ſiue iod. vt בִּין hoc eſt intellexit. שׁוּב. ideſt reuerſus eſt. que verba dicuntur נָחִים ideſt ocioſa quia habent litteras ocioſas. Sunt quoq; verba imperfecta: quibus in proceſſu coniugationis deficiunt alique littere ſubſtantiales: quod contingit modis quattuor. Primo quando prima littera deficit. Secundo quando deficit ſecunda . Tertio quando deficit vltima. Quarto cum deficit prima & vltima. que verba dicuntur חֲסֵרִים ideſt defectiua. Sunt preterea verba que appellantur duplicia: quibus in diſcurſu coniugationis deficiunt due littere. de quibus omnibus infra dicetur: & primo de illis q bus prima littera deficit ex iis que ſubſtantiales ſunt. Que verba plerumq; ſunt incipientia ab aliqua harum litterarum לני vt לָקַח ideſt accepit נָגַשׁ. ideſt acceſſit. יָדַע . ideſt cognouit. Et ex verbis defectiuis incipientibus a lámed tantum reperitur לָקַח ſupradictum. Et defectus horum verborum plerumq; eſt in imperatiuo & in futuro indicatiui: quia in preterito & p̄ſenti communiter retinent tres litteras ſubſtãtiales. & formantur ex proportione aliorum verborum perfectorum que ſupra dicta ſunt. & quia huiuſmodi verba defectiua plerumq; incipiunt a littera nun: de his primũ agendum eſt. Ponimuſq; exempli cauſa hoc verbum נָגַשׁ ideſt acceſſit. cuius preteritum & p̄ſens poſſunt formari ex proportione preteriti & preſentis prime coniugationis verborum perfectorum. Sed in futuro deficit nun ſubſtantialis prima: que ſuppletur per dages littere ſubſtantialis medie cui ſubiicitur camez. ſic. אֶגַּשׁ vel אֶגְּשָׁה accedã m. & . f. תִּגַּשׁ Accedes. m. תִּגְּשִׁי. accedes. f. יִגַּשׁ accedet. m. תִּגַּשׁ accedet. f.

Plurali.

נִגַּשׁ vel נִגְּשָׁה accedemus. m. & . f. תִּגְּשׁוּ accedetis. m. תִּגַּשְׁנָה accedetis. f. יִגְּשׁוּ accedent. m. תִּגַּשְׁנָה accedent. f. Et quando ẽ in fine clauſule: ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez: accentu in eadem. vt Gen. 45. גְּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ. ideſt accedite ad me & acceſſerunt. & dagues littere ſubſtantialis medie venit etiam in nomine quod a verbo deriuatur. vt נָבַע ideſt manauit. vnde deriuatur nomen . מַבּוּעַ. hoc eſt fons vnde aliquid manat. in quo nun littera ſubſtantialis prima deficit: q̃ ſuppletur per dagues vt dictum eſt. Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua ex his quattuor אהחע non excluditur nũ littera ſubſtantialis prima: quia non recipit dagues: preter quã in hoc verbo. נָחַת ideſt deſcendit. quia in futuro amittit nun: & venit in hunc modum תֵּחַת אֵחַת In quibuſdam etiam verbis incipientibus a nun: littera ſubſtantialis media ſcribitur per holem. vt נָגַף ideſt percuſſit. נָפַל ideſt cecidit: quorum futura exeunt in hunc modum. אֶגּוֹף ideſt percutiam אֶפֹּל. i. cadam. atq; ſic alia complura. Imperatiuus horum verborum explicatur ad hunc modum. גַּשׁ vel גֶּשׁ accede. m. גְּשִׁי accede. f. גְּשׁוּ accedite. m. גֶּשְׁנָה accedite. f. Secunda p̱ſona imperatiui maſculini ſingularis: loco cere ſcribitur aliqñ per cegol & aliquando recipit he in fine. vt גְּשָׁה accede . m. aliás ſcribitur cum holem hoc modo. גּוֹשׁ גּוֹשִׁי ideſt accede. m. f. Et aliquando venit cum nun ſubſtantiali prima: hoc modo. נְגוֹשׁ. Infinitiuus explicatur ſic. גֶּשֶׁת. I. נְגוֹשׁ ideſt accedere. Subiunctiuus & gerundia ſupplentur per prepoſitiones harũ quattuor litterarum. בכלמ vt ſupra in verbis perfectis. & quando littera ſubſtantialis vltima eſt aliqua ex his אהחע: littera ſubſtantialis media ſcribitur per patha atq; etiam vltima. vt eccleſiaſtes. 3. עֵת לָטַעַת ideſt tempus plantandi.

De voce paſſiua

In preterito vocis paſſiue littera ſubſtantialis prima deficit. a qua licet verbum incipiat: non eſt ſubſtantialis: ſed ponitur ad deſignandum vocem paſſiuam prime coniugationis. & littera ſubſtantialis prima ſupletur per dagues littere ſubſtãtialis medie. & explicatur hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. נִגַּשׁ oblatus fuit נִגְּשָׁה oblata fuit נִגַּשְׁתָּ oblatus fuiſti נִגַּשְׁתְּ oblata fuiſti נִגַּשְׁתִּי oblatus vel oblata fui.

Plurali.

נִגְּשׁוּ oblati vel oblate fuerũt נִגַּשְׁתֶּם oblati fuiſtis נִגַּשְׁתֶּן oblate fuiſtis נִגַּשְׁנוּ oblati vel oblate fuimus. Preſens.

נִגָּשׁ qui oblatus eſt נִגָּשָׁה vel נִגֶּשֶׁת que oblata eſt נִגָּשִׁים qui oblati ſunt נִגָּשׁוֹת que oblate ſunt. Et quando littera ſubſtantialis vltima eſt aliqua harum quattuor אחהע littera: ſubſtantialis media & vltima participii generis feminini ſingularis ſcribũtur per patha. vt Ezechiel. 34. וְאֶת הַנִּדַּחַת לֹא הֲשֵׁבֹתֶם. i. quod abiectum eſt non reduxiſtis. In futuro nun vocis paſſiue excluditur. & nun remanens eſt littera ſubſtantialis. & dagues littere ſubſtantialis medie venit ad ſupplementum nun vocis paſſiue. hoc modo. אֶנָּגֵשׁ vel אֶנָּגְשָׁה oblatus vel oblata ero תִּנָּגֵשׁ oblatus eris. תִּנָּגְשִׁי oblata eris. יִנָּגֵשׁ oblatus erit תִּנָּגֵשׁ oblata erit.

Plurali.

נִנָּגֵשׁ vel נִנָּגְשָׁה oblati vel oblate erimus. תִּנָּגְשׁוּ oblati eritis תִּנָּגַשְׁנָה oblate eritis. יִנָּגְשׁוּ oblati erunt. תִּנָּגַשְׁנָה oblate erunt. Imperatiuus modus explicatur ſic. הִנָּגֵשׁ oblatus eſto הִנָּגְשִׁי oblata eſto הִנָּגְשׁוּ oblati eſtote. הִנָּגַשְׁנָה oblate eſtote. Infinitiuus eſt ſimilis imperatiui modi ſecunde perſone generis maſculini ſingularis numeri ad hunc modum . הִנָּגֵשׁ Applicari. Subiunctiuus modus & gerundia ſupplẽtur per prepoſitiones illarum quattuor litterarum de quibus in aliis coniugationibus dictũ ẽ: cum agebatur de illarum infinitiuis. Et quia verbũ hoc נָגַשׁ eſt neutrum: ideo in hac coniugatione caret participiis vocis paſſiue: quia ſupplentur per tempus preſens. Cum vero ſin ſcribitur cum ciboleth mutat ſignificationem in id quod eſt angere vel conſtringere: & tunc non eſt neutrum: & habet participia vocis paſſiue ad modum actiuorum. vt נָגוּשׂ qui cõſtrictus ẽ נְגוּשָׂה que cõſtricta נְגוּשִׂים qui conſtricti נְגוּשׂוֹת que conſtricte ſũt. Et notandum quod in hac coniugatione & in cõiugationibus verborum imperfectorum que ſequuntur: ſeruatur ordo & forma verborum perfectorum de quibus dictũ eſt. quia ſemper incipiunt a tertia perſona generis maſculini ſingularis preteriti indicatiui modi: & habent eaſdem terminationes: quas habent verba perfecta. Secunda coniugatio non inuenitur in hoc verbo נָגַשׁ.

De tertia coniugatione.

TErtia coniugatio huius verbi נָגַשׁ eſt ĩ qua deficit nun littera ſubſtantialis prima: & ſuppletur per dagues littere ſubſtantialis medie. & explicatur ad hunc modum הִגִּישׁ fecit accedere. m. הִגִּישָׁה fecit accedere. f. הִגַּשְׁתָּ feciſti accedere. m. הִגַּשְׁתְּ feciſti accedere. f. הִגַּשְׁתִּי feci accedere. m. & . f.

Plurali.

הִגִּישׁוּ fecerunt accedere. m. & . f. הִגַּשְׁתֶּם feciſtis accedere. m. הִגַּשְׁתֶּן feciſtis accedere. f. הִגַּשְׁנוּ fecimus accedere. m. & . f. In cuius preterito ſi non fuiſſet excluſa nun littera ſubſtantialis prima debuit dici הִנְגִּישׁ הִנְגִּישָׁה. deficit preterea nun prima

© Biblioteca Nacional de España

in tota hac coniugatione tam in voce actiua quam paſſiua. Preſens circumloquimur hoc modo. מַגִּישׁ qui facit accedere. מַגֶּשֶׁת vel מַגִּישָׁה que facit accedere מַגִּישִׁים qui faciunt accedere מַגִּישׁוֹת que faciunt accedere. In futuro venit littera ſubſtantialis media ſubiecto hiric ſequenti iod ocioſa ad hunc modum. אַגִּישׁ vel אַגִּישָׁה faciā accedere. תַּגִּישׁ facies accedere.m. תַּגִּישִׁי facies accedere.f. יַגִּישׁ faciet acceder.m. תַּגִּישׁ faciet accedere.f.

Plurali.

נַגִּישׁ vel נַגִּישָׁה faciemus accedere.m.&.f. תַּגִּישׁוּ facietis accedere.f. יַגִּישׁוּ facient accedere.m. תַּגֵּשְׁנָה facient accedere .f. Et in omnibus perſonis ſupradictis: littere ſubſtantiali medie poteſt ſubiici cere & ſequens iod excludi. ſic אַגֵּשׁ תַּגֵּשׁ Imperatiuus explicatur ad hunc modum. הַגֵּשׁ fac accedere.m. הַגִּישִׁי fac accedere.f. הַגִּשׁוּ facite accedere.m. הַגֵּשְׁנָה facite accedere.f. Et aliquando imperatiuus ſecunde perſone numeri ſingularis generis maſculini accipit hiric in littera ſubſtantiali media vt Gen̄.27. הַגִּישָׁה לִי וְאֹכְלָה ideſt accede ad me & comedam. Infinitiuus explicatur hoc modo. הַגֵּשׁ.l'. הַגִּישׁ facere accedere.

De voce paſſiua.

In voce paſſiua huius coniugationis deficit nun littera ſubſtā tialis prima: & eſt ſimilis verbis perfectis vocis paſſiue tertie cō iugationis: que eſt הָפְקַד. hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito הֻגַּשׁ oblatus fuit הֻגְּשָׁה oblata fuit. הֻגַּשְׁתָּ oblatꝰ fuiſti הֻגַּשְׁתְּ oblata fuiſti הֻגַּשְׁתִּי oblatus vel oblata fui. Et alie perſone ad eundem modum. Preſens explicatur iſto modo. הֻגָּשׁ qui oblatus eſt הֻגָּשָׁה que oblata eſt הֻגָּשִׁים qui oblati ſunt הֻגָּשׁוֹת que oblate ſunt. Futurum explicatur hoc modo. אֻגַּשׁ oblatus ero.m.&.f. תֻּגַּשׁ oblatus eris תֻּגְּשִׁי oblata eris יֻגַּשׁ oblatus erit תֻּגַּשׁ oblata erit. Imperatiuus deficit. & infinitiuus huius coniugationis explicatur ſic. הֻגַּשׁ Applicari. Participia vocis paſſiue ſunt. מֻגָּשׁ oblatus מֻגָּשָׁה vel מֻגֶּשֶׁת oblata מֻגָּשִׁים oblati מֻגָּשׁוֹת oblate.

QVuarte coniugationis vox actiua non reperitur in hoc verbo niſi tantum paſſiua: que poteſt formari ad proportionem vocis paſſiue verborum perfectorum quarte coniugationis. Sunt etiam quedam verba incipientia a littera nun & deſinentia in aleph ſicut נָשָׂא ideſt portauit: que poſſunt declinari ad proportionem ſuperius dicti verbi נָגַשׁ. preterquam quod aleph non profertur. ſic. נָשָׂא נָשָׂאתָ נָשָׂאתִי. i. portauit. portauiſti portaui: & pari modo in aliis modis. temporibus. numeris. perſonis & generibus. Et quemadmodum in predicto verbo excluditur nun in proceſſu coniugationis: ita & in hoc verbo. לָקַח ideſt accepit excluditur lámed: quod ſolum vt diximus reperitur defectiuum in verbis incipientibus a littera lámed. & in preterito & in preſenti habet omnes ſuas litteras quaſi verbum perfectum: ad cuius proportionem declinatur in preterito & in preſenti prime coniugationis. & aliquando in preterito reperitur ſine lámed: & coph venit cū camez. vt Ezechielis.17 קָח עַל מַיִם רַבִּים ideſt accepit ſup aquas multas. pro quo nos habemus. vt firmaret radicem ſup aquas multas. In futuro āmittit hoc verbum lámed litteram ſubſtantialem primam: que ſuppletur per dagues impoſitum littere coph. & poteſt formari ad proportionem futuri prime cō iugationis huius verbi נָגַשׁ in hunc modum אֶקַּח vel אֶקְחָה accipiam.m.&.f. תִּקַּח accipies.m. תִּקְחִי accipies.f. יִקַּח accipiet.m. תִּקַּח accipiet.f. Et quando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum ſcba tunc venit ſine dagues. hoc modo תִּקְחוּ יִקְחוּ. i. accipietis. accipient. quod fit vt prolatio ſit facilior in hoc verbo quod in ſacris litteris frequentatur. Imperatiuus duobꝰ modis reperitur. primo quando habet lámed litteram ſubſtantialem primam. hoc modo. לְקַח accipe. m. לִקְחִי accipe. f. לִקְחוּ accipite.m. לְקַחְנָה accipite.f. Secundo modo quando ſcribitur ſine lámed in hunc modum. קַח accipe.m. קְחִי accipe.f. קְחוּ accipite.m. קַחְנָה accipite.f. Secunda perſona maſculini ſingularis imperatiui ſcribitur per patha. & hanc differētiam hebrei ponunt inter imperatiuum & preteritum ſine lamed de quo ſuperius dictum eſt. Inuenitur quoq; hic modus cū camez quando venit in fine clauſule. vt.1.Reg.21. אִם אוֹתָהּ תִּקָּח לְךָ קָח ideſt ſi iſtum vis tollere tolle. Infinitiuus explicatur ad hunc modum. קַחַת: l'. לָקוֹחַ Accipere. De voce paſſiua. Vocis paſſiue preteritum aliquando venit ſine lamed ſubſtantiali prima. ſic נִקַּח נִקַּחְתָּ ideſt fuit l' fuiſti acceptus: & nonnunquam cum lamed ſubſtantiali. vt Ezechiel.33. הוּא בַּעֲוֹנוֹ נִלְקָח ideſt propter peccatum ſuum captus eſt. & .1.Regum.4. וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה ideſt arca dei capta eſt. Preſens. & futurum. & imperatiuus modus huius verbi poſſunt formari p vocem paſſiuam prime coniugationis. Et hoc verbum לָקַח non reperitur in voce actiua ſecunde neq; tertie neq; quarte coniugationis: ſed reperitur in vocibus paſſiuis. vt Eſaie.52. כִּי לֻקַּח עַמִּי ideſt quia captus eſt populus meus. quod verbum eſt temporiſ preteriti vocis paſſiue ſecunde coniugationis. & Gen̄.18. יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם ideſt accipiatur nunc paululum aque: quod verbū eſt futuri tertie coniugationis. & Exo.19. וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת ideſt ignis & grando pariter ferebantur. quod eſt participium generis feminini ſingularis vocis paſſiue quarte coniugationis. & quia heth eſt littera gutturalis: littera ſubſtantialis media & vltima ſcribuntur per patha. Et dicunt hebrei quod propterea quod hoc verbum לֻקַּח inuenitur in voce paſſiua: poteſt etiam ex eo per proportionem fingi actiua: quod etiam in aliis verbis poteſt fieri.

De verbis a iod incipientibus.

VErba a littera iod incipientia: plerumq; amittunt illā. aut iod vertitur in vau tam in voce actiua quam paſſiua: ponimuſq; exempli cauſa hoc verbum יָדַע ideſt ſciuit vel cognouit: quod verbū in preterito indicatiui actiue vocis prime coniugationis & in preſenti: retinet tres litteras ſubſtantiales & formatur ex proportione aliorum verborum perfectorum in eiſdem temporibꝰ. Sed in futuro huiuſmodi & in imperatiuo plerumq; deficit iod littera ſubſtantialis prima: littere vero que adduntur: veniunt cum cere hoc modo. אֵדַע vel אֵדְעָה ſciam.m.&.f. תֵּדַע ſcies.m. תֵּדְעִי ſcies.f. יֵדַע ſciet.m. תֵּדַע ſciet.f.

Plurali.

נֵדַע vel נֵדְעָה ſciemus.m.&.f. תֵּדְעוּ ſcietis.m. תֵּדַעְנָה ſcietis.f. יֵדְעוּ ſcient.m. תֵּדַעְנָה ſcient.f. Et in hoc verbo littera ſubſtā tialis media ſcribitur plerumq; cum patha: propterea quod littera ſubſtantialis vltima eſt gutturalis. Quod ſi littera ſubſtantialis vltima non eſt aáin ſiue heth: tunc littera ſubſtantialis media ſcribitur per cere. vt אֵרֵד deſcendam. אֵלֵךְ ideſt ambulabo אֵשֵׁב habitabo ſiue ſedebo. Que verba ſi veniunt cum vau addita in principio: littere addite in futuro veniunt cum cere & cum accentu: & littera ſubſtantialis media venit cum cegol in hunc modum וַיֵּרֶד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב Et aliquando in vtriſq; verbis littere futuri addite veniunt cum hiric. hoc modo. אִיקַץ תִּיקַץ ideſt expergiſcar expergiſceris. אִיגַע תִּיגַע ideſt laborabo laborabis. & in quibuſdam verbis littere ſubſtantiales medie veniunt cum patha ſiue cum holem: in hunc modum. אִיסַּר caſtigabo.m. vel.f. תִּיסוֹר caſtigabis.m. Sunt etiam verba quedam incipientia a littera iod. que in proceſſu coniugatiōis non āmittunt iod neq; vertunt in vau. cuiuſmodi eſt. יָטַב. i. benefecit: vt Exo.1. וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים ideſt & benefecit deus. Imperatiuus explicatur hoc modo. דַּע vel דְּעָה ſcito.m. דְּעִי ſcito.f. דְּעוּ ſcitote.m. דֵּעְנָה. ſcitote.f. In verbis vero quorum littera ſubſtantialis vltima non eſt aliqua ex his quattuor אהחע: ſecunda perſona imperatiui maſculini ſingularis ſcribitur per cere in littera ſubſtantiali media. hoc modo. רֵד. ideſt deſcende לֵךְ. i. ambula. שֵׁב ideſt ſede. Infinitiuꝰ explicatur hoc mō דַּעַת: דֵּעָה יְדֹעַ:

© Biblioteca Nacional de España

ſcire. De voce paſſiua.

Vocis paſſiue verbum predictum in prima coniugatione littera ſubſtantialis prima hoc eſt iod in preterito & in preſenti vertitur in vau ocioſum. quia in hebreo he quattuor littere permutātur inter ſe. אהוי. & in hac voce preteritum & preſens ſcribuntur per nun cum holem hoc modo. Indicatiuo modo. tempore preterito. נודע ſcitus fuit נודעה ſcita fuit נודעת ſcitus fuiſti נודעת ſcita fuiſti. נודעתי ſcitus vel ſcita fui. נודעו ſciti vel ſcite fuerunt נודעתם ſciti fuiſtis נודעתן ſcite fuiſtis. נודענו ſciti vel ſcite fuimus. Preſens explicatur hoc modo.

נודע qui eſt ſcitus. נודעה que eſt ſcita נודעים qui ſunt ſciti נודעות que ſunt ſcite. Futuri iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau cum dagues ad ſupplendum defectum littere nun preteriti ſic. אודע vel אודעה ſciar. m. & f. תודע ſcieris. m. תודעי ſcieris. f. יודע ſcietur. m. תודע ſcietur. f. Plurali.

נודע vel נודעה ſciemur. m. & f. תודעו ſciemini. m. תודענה ſciemini. f. יודעו ſcientur. m. תודענה ſcientur. f. Imperatiuus explicatur hoc modo. הודע ſcire. m. הודעי ſcire. f. הודעו ſcimini. m. הודענה ſcimini. f. Infinitiuus. הודע vel הודע cognoſci. Participium vocis paſſiue hoc modo. ידוע ſcitus ידועה ſcita ידועים ſciti ידועות ſcite. Et predicta verba a iod incipientia carent ſecunda coniugatione De tertia coniugatione.

Tertia coniugatio eſt: in qua iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau ocioſam: & habet in principio he additam cum holem: & explicatur ad hunc modum.

Indicatiuo modo tēpore preterito. הודיע fecit ſcire. m. הודיעה fecit ſcire. f. הודעת feciſti ſcire. m. הודעת feciſti ſcire. f. הודעתי feci ſcire. m. & f. Plurali. הודיעו fecerunt ſcire. m. & f. הודעתם feciſtis ſcire. m. הודעתן feciſtis ſcire. f. הודענו fecimus ſcire. m. & f. Preſens explicatur ſic מודיע q facit ſcire. m. מודיעה qui facit ſcire. f. מודיעים qui faciunt ſcire. m. מודיעות qui faciunt ſcire. f. Futuro littere addite ſcribuntur per holem: & iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau quod non profertur. hoc modo. אודיע vel אודיעה faciā ſcire. תודיע facies ſcire. m. תודיעי facies ſcire. f. יודיע faciet ſcire. m. תודיע faciet ſcire. f.

Plurali.

נודיע vel נודיעה faciemus ſcire. m. & f. תודיעו facietis ſcire. m. תודענה facietis ſcire. f. יודיעו facient ſcire. m. תודענה facient ſcire. f. Et in quibuſdam verbis iod littera ſubſtantialis prima non excluditur. vt Oſee. 10. איסרם ideſt caſtigabo eos. Imperatiuus explicatur hoc modo. הודע fac ſcire. m. הודיעי fac ſcire. f. הודיעו facite ſcire. m. הודענה facite ſcire. f. Secunda perſona imperatiui numeri ſingularis maſculini aliquando habet litteram ſubſtantialem mediam cum cere. ad hunc modū. הושב fac ſedere. m. הורד fac deſcendere. m. Aliquando tamen non amittitur iod. vt Pſalmo. 5. הישר לפני דרכך. ideſt dirige in conſpectu meo viam tuam. In voce quoq; paſſiua huius coniugationis vau ponitur pro iod. & declinatur ad proportionem tertie coniugationis vocis paſſiue verborum perfectorum. ad hunc modum. De voce paſſiua.

Indicatiuo modo tempore preterito. הודע ſcitus fuit הודעה ſcita fuit הודעת ſcitus fuiſti. הודעת ſcita fuiſti הודעתי ſcitus vel ſcita fui. Ad hunc modum formantur alie perſone. poteſt quoq; he cum holem poni pro ſurec. ſic. הודע הודעת. Preſens explicatur ad hunc modum. הודע qui eſt ſcitus הודעה que eſt ſcita הודעים qui ſunt ſciti הודעות que ſunt ſcite. Futurum explicatur iſto modo. אודע vel אודעה ſciar. m. & f. תודע ſcieris. m. תודעי ſcieris. f. יודע ſcietur. m. תודע ſcietur. f. Imperatiuum hec vox non habet. Infinitiuus ad hunc modum explicatur הודע ſciri. Participium vero in hunc modū. מודע ſcitus מודעה vel מודעת ſcita. מודעים Sciti מודעות ſcite. Quarta cōiugatio

Inuenitur quoq; hoc verbum ידע in voce actiua quarte coniugationis quadrate. vt. 1. Reg. cap. 21. ואת הנערים יודעתי. & pueris meis condixi: & in voce paſſiua eiuſdem quarte coniugationis iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau que profertur. & declinatur ex proportione vocis paſſiue quarte coniugationis hoc eſt התפקד. hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. התודע ſciuit ſe. m. התודעה ſciuit ſe. f. התודעת ſciuiſti te. m. התודעת ſciuiſti te. f. התודעתי Sciui me. m. & f.

Preſens explicatur hoc modo. מתודע qui ſcit ſe מתודעה que ſcit ſe. מתודעים qui ſciunt ſe. מתודעות que ſciunt ſe.

Futurum explicatur hoc modo. אתודע vel אתודעה ſciam me. m. & f. תתודע ſcies te. m. תתודעי ſcies te. f. יתודע ſciet ſe. m. תתודע ſciet ſe. f. In quibuſdam tamen verbis iod non vertitur in vau. vt numeri. 1. ויתילדו ideſt & numerati ſunt per generationes. Imperatiuus explicatur hoc modo. התודע ſcito te. m. התודעי ſcito te. f. התודעו ſcitote vos. m. התודענה ſcitote vos. f. Infinitiuus vero ad hunc modum. התודע cognoſcere ſe

Sunt preterea alia verba a iod littera incipientia: cuiuſmodi ē hoc יצא: que poſſunt declinari ex proportione horum verborum incipientium a iod. niſi quod aleph non profertur: quorum preteritum eſt huius modi. יצא exiuit. m. יצאה exiuit. f. יצאת exiſti. m. יצאת exiſti. f. יצאתי exiui. m. & f. Preſens explicatur ad hunc modum. יוצא qui exit. יוצאה vel יוצאת que exit יוצאים qui exeūt יוצאות que exeūt. Futurum vero ad hūc modum. אצא vel אצאה exibo. m. & f. תצא exibis. m. תצאי exibis. f. יצא exibit. m. תצא exibit. f. Imperatiuus explicatur hoc modo צא vel צאה exi. m. צאי exi. f. צאו exite. m. צאנה exite. f. In hoc modo aliquando reperitur iod ſubſtantialis prima. vt Geñ. 8. היצא אתך ideſt educ tecum. Infinitiuus vero ad hunc modum. צאת. ל. יצוא exire. Sunt preterea nōnulla verba a iod littera incipientia deſinentia in aleph: de quibus poſtea dicetur: & propter illorum varietatem non ponūtur hic.

De verborum irregularium ſecundo modo.

Verborum imperfectorum ſecūdus modus eſt: illorum videlicet que ſunt monoſyllaba & quorum littera ſubſtantialis media eſt iod ſiue vau que non proferuntur: cuiuſmodi ſunt בין ideſt intelligere שוב redire. in quorum preterito & preſenti iod ſiue vau excluduntur. & hiric vel ſurec littere ſubſtantialis prime vertitur in camez ad hunc modum.

Indicatiuo modo tempore preterito. בן intellexit. m. בנה intellexit. f. בנת intellexiſti. m. בנת intellexiſti. f. בנתי intellexi. m. & f. Et ad hunc modum alie perſone. Preſens explicatur iſto modo. בן qui intelligit בנה que intelligit בנים qui intelligunt בנות que intelligunt. Futurum explicatur in hunc modū אבון intelligam. m. & f. תבון intelliges. m. תבוני intelliges. f. יבון intelliget. m. תבון intelliget. f. Aliquando littera ſubſtātialis prima per camez ſcribitur: qui profertur quaſi holem. vt ויקם ideſt ſurrexit ויעף ideſt volauit. Aliquando etiam littera ſubſtantialis prima venit cum ſurec in hunc modum. אשוב vel אשובה redibo. m. & f. תשוב redibis. m. תשובי redibis. f. ישוב redibit. m. תשוב redibit. f. Et ſimiliter declinantur alia verba. Imperatiuus explicatur hoc modo. בין vel בונה vel בון intellige m. ביני vel בוני intellige. f. בינו vel בונו intelligite. m. בונה intelligite. f. Sunt quedam verba: quarum littera ſubſtantialis ē vau ſiue iod & in proceſſu coniugationis non excluduntur ſed proferuntur. vt numeri. 20. כי גוע אהרן. i. quod defūctus eſſet aaron. & Pſalmo. 59. שועתי אליך. ideſt clamaui ad te. que verba declinantur ſecundum proportionem verborum perfectorū in prima vel ſecunda cōiugatione tantum. Infinitiuus explicatur hoc modo בין intelligere. In voce paſſiua huius cōiugationis non excluditur littera ſubſtantialis media hoc eſt iod: ſed vertitur in vau ſic. Indicatiuo modo tempore preterito. נבון fuit intellectus נבונה fuit intellecta נבונות fuiſti intellectus נבונות fuiſti intellecta. נבונותי fui intellectus uel fui intellecta. Preſens explicatur hoc modo. נבון qui intelligitur.

© Biblioteca Nacional de España

נְבוּנָה que intelligitur נְבוֹנִים qui intelliguntur נְבוֹנוֹת que intelliguntur. Futurum explicatur hoc modo. אֶבּוֹן intelligar. m.&.f. תִּבּוֹן intelligeris.m. תִּבּוֹנִי. intelligeris.f. יִבּוֹן intelligetur m. תִּבּוֹן intelligetur.f. Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quinq; אהחער littere futuri addite ſcribūtur per cere loco hiric: ad hunc modum. יֵעוֹר ideſt expergeſiet. Imperatiuus explicatur hoc modo. הִבּוֹן intelligere.m. הִבּוֹנִי intelligere.f. הִבּוֹנוּ intelligimini.m. הִבּוֹנָּה mini.f. Infinitiu9 explicatur hoc modo. הִבּוֹן intelligi. Participia vocis paſſiue נָבוֹן qui intelligitur נְבוֹנָה que intelligitur נְבוֹנִים qui itelligūtur נְבוֹנוֹת que intelliguntur. Et predicta verba que ſunt monoſyllaba in preterito indicatiui modi actiue vocis carent ſecunda coniugatione.

TErtia coniugatio eſt verborum tranſitiuorum hoc eſt quorum actio tranſit in tertiam perſonā. & in verbis abſolutis tranſit in ſecundam perſonam & non amplius. in quibus he ſcribitur per cere. ſic. Indicatiuo modo. tempore preterito. הֵבִין fecit intelligere.m. הֵבִינָה fecit intelligere.f. הֵבִינוֹתָ feciſti intelligere.m. הֵבִינוֹת feciſti intelligere.f. הֵבִינוֹתִי feci intelligere.m.&.f. Plurali. הֵבִינוֹנוּ fecimus intelligere.m.&.f. Aliquando tamen he ſcribitur cū patha hoc modo הַבִינוֹתָ. aliquando in omnibus perſonis excluditur iod hoc modo. הֵבַן הֵבַנְתָּ. Preſens explicatur ad hunc modum. מֵבִין qui facit intelligere מְבִינָה que facit intelligere מְבִינִים qui faciunt intelligere. מְבִינוֹת que faciunt intelligere. Futurum autem hoc modo. אָבִין vel אָבִינָה faciam intelligere.m.&.f. תָּבִין facies intelligere.m. תָּבִינִי. facies intelligere.f. יָבִין faciet intelligere.m. תָּבִין faciet intelligere.f. Imperatiuus explicatur hoc modo. הָבֵן vel הָבִין vel הָבִינָה fac intelligere.m. הָבִינִי fac intelligere.f. הָבִינוּ Facite intelligere.m. הָבֵנָּה vel הֲבִינֶנָה Facite intelligere.f. Imperatiui generis maſculini numeri ſingularis littera ſubſtantialis prima loco cere aliquādo ſcribitur cum camez ſiue patha. vt Eſaie. 42. וְאֵין אוֹמֵר הָשָׁב. ideſt & nō eſt qui dicat reuertere. Infinitiuus explicatur hoc modo. הָבִין. l'. הָבֵן facere intelligere. Gerundia vero circumloquimur per prepoſitiones harum quattuor litterarum. בכלם vt in ſuperioribus ſepe dictum eſt. Paſſiue vocis tertia coniugatio ſic. Indicatiuo modo tempore preterito. הוּבַן intellectus fuit הוּבָנָה intellecta fuit הוּבַנְתָּ intellectus fuiſti הוּבַנְתְּ intellecta fuiſti הוּבַנְתִּי intellectus vel intellecta fui. Preſens explicatur hoc modo. הוּבָן qui intelligitur הוּבָנָה que intelligitur הוּבָנִים qui intelliguntur הוּבָנוֹת que intelliguntur. Futurū explicatur hoc modo. אוּבַן intelligar.m.&.f. תּוּבַן intelligeris.m. תּוּבָנִי. intelligeris f. יוּבַן intelligetur.m. תּוּבַן intelligetur.f. Imperatiuum hec coniugatio non habet. Infinitiuus explicatur hoc modo. הוּבָן Intelligi. Participium vocis paſſiue hoc modo. מוּבָן qui intelligitur מוּבָנָה que intelligitur. מוּבָנִים qui intelliguntur מוּבָנוֹת que intelliguntur.

QVarta coniugatio que dicitur quadrata eſt verborum in quibus littera ſubſtantialis tertia duplicatur. neq; excluditur ex medio vau. & explicatur in modum ſequētem. Indicatiuo modo tempore preterito. בּוֹנֵן intellexit.m. בּוֹנְנָה itellexit.f. בּוֹנַנְתָּ intellexiſti.m. בּוֹנַנְתְּ itellexiſti.f. בּוֹנַנְתִּי. intellexi.m.&.f. & ad hunc modum alie perſone formantur. Preſens autem tempus hoc modo. מְבוֹנֵן qui intelligit מְבוֹנְנָה vel מְבוֹנֶנֶת que intelligit מְבוֹנְנִים qui intelligunt מְבוֹנְנוֹת que intelligunt. Futurum quoq; iſto modo. אֲבוֹנֵן vel אֲבוֹנְנָה intelligam.m.&.f. תְּבוֹנֵן intelliges.m. תְּבוֹנְנִי. intelliges.f. יְבוֹנֵן intelliget.m. תְּבוֹנֵן intelliget.f. Imperatiuus modus hoc modo explicatur. בּוֹנֵן intellige.m. בּוֹנְנִי intellige.f. בּוֹנְנוּ intelligite.m. בּוֹנַנָּה intelligite.f. Infinitiuus vero ad iſtum modum. בּוֹנֵן itelligere. In voce paſſiua huius quarte coniugationis vau littera ſubſtantialis media non excluditur: litteraq; ſubſtātialis tertia geminatur hoc modo. הִתְבּוֹנֵן ideſt intellectus eſt vel intellexit ſe: aut intellexit: quia actio huius verbi aliquando tranſit in ſecundam perſonam vt dictum eſt ſupra in verbis perfectis: & in fine clauſule littera ſubſtantialis vltima ſcribitur per camez. vt Eſaie. 1. עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנָן ideſt populus meus non intellexit. & explicatur ſic. Indicatiuo modo tempore preterito. הִתְבּוֹנֵן intellexit ſe.m. הִתְבּוֹנְנָה intellexit ſe.f. הִתְבּוֹנַנְתָּ intellexiſti te.m. הִתְבּוֹנַנְתְּ. itellexiſti te.f. הִתְבּוֹנַנְתִּי. itellexi me.m.&.f. Preſens autem hoc modo explicatur. מִתְבּוֹנֵן qui intelligit ſe מִתְבּוֹנְנָה vel מִתְבּוֹנֶנֶת que intelligit ſe מִתְבּוֹנְנִים qui intelligūt ſe מִתְבּוֹנְנוֹת que intelligunt ſe. Futurum etiam explicatur hoc modo. אֶתְבּוֹנֵן vel אֶתְבּוֹנְנָה intelligam me.m.&.f. תִּתְבּוֹנֵן intelliges te.m. תִּתְבּוֹנְנִי. intelliges te.f. יִתְבּוֹנֵן itelliget ſe.m. תִּתְבּוֹנֵן. intelliget ſe.f. Plurali. נִתְבּוֹנֵן vel נִתְבּוֹנְנָה intelligemus nos.m.&.f. תִּתְבּוֹנְנוּ intelligetis vos.m. תִּתְבּוֹנַנָּה. intelligetis vos.f. יִתְבּוֹנְנוּ intelligent ſe.m. תִּתְבּוֹנַנָּה intelligent ſe.F. Et in fine clauſule venit littera ſubſtantialis cum camez loco cere. vt Pſalmo. 118. עֵדוֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן. ideſt teſtimonia tua intelligam. Imperatiuus explicatur iſto modo. הִתְבּוֹנֵן intellige te.m. הִתְבּוֹנְנִי intellige te.f. הִתְבּוֹנְנוּ. intelligite vos.m. הִתְבּוֹנַנָּה. intelligite vos.f. Infinitiuus autem in hunc modum הִתְבּוֹנֵן Intelligi. Participium vocis paſſiue iſto modo. מִבּוֹנָן qui intelligit ſe מְבוֹנָנָה vel מְבוֹנֶנֶת que intelligit ſe מְבוֹנָנִים qui intelligunt ſe. מְבוֹנָנוֹת que intelligunt ſe.

PEr primam & tertiam coniugationem iſtorum verborum vnius ſyllabe poſſunt quoq; declinari alia verba monoſyllaba deſinētia in aleph cuiuſmodi eſt hoc בּוֹא ideſt venit ſiue intrauit. niſi quod aleph non profertur: hoc modo. בָּא venit.m. בָּאָה. venit.f. בָּאתָ. veniſti.m. בָּאת. vēiſti.f. בָּאתִי. veni.m.&.f. Preſens vero explicatur hoc modo. בָּא qui venit בָּאָה que venit בָּאִים qui veniunt בָּאוֹת que veniunt. Futurum autem ad hunc modum. אָבֹא. vel אָבוֹאָה veniā. m.&.f. תָּבֹא venies.m. תָּבֹאִי. venies.f. יָבֹא veniet.m. תָּבֹא. veniet.f. Imperatiuus modus explicatur hoc modo. בּוֹא vel בּוֹאָה veni.m. בּוֹאִי. veni.f. בּוֹאוּ venite.m. בֹּאנָה. venite.f. Infinitiuus modus explicatur ſic. בּוֹא venire.

TErtius verborum imperfectorum modus eſt: que in ꝓceſſu coniugationis amittunt he litteram ſubſtantialē tertiam vel vertitur in iod. cuiuſmodi eſt hoc verbum גָּלָה quod habet camez in prima & ſecunda: & declinatur hoc modo. Indicatiuo modo. tempore preterito. גָּלָה. reuelauit.m. גָּלְתָה reuelauit.f. גָּלִיתָ. reuelauiſti.m. גָּלִית. reuelauiſti.f. גָּלִיתִי. reuelaui.m. vel.f. Plurali. גָּלוּ reuelauerunt. m.&.f. גְּלִיתֶם reuelauiſti.m. גְּלִיתֶן. reuelauiſti.f. גָּלִינוּ reuelauimus.m. vel.f. Preſens explicatur ad hunc modū. גּוֹלֶה. qui reuelat גּוֹלָה que reuelat גּוֹלִים qui reuelant גּוֹלוֹת que reuelant. Futuri littere que adduntur veniunt ſubſcripto hiric preter aleph prime perſone ſingularis que venit cum cegol hoc modo. אֶגְלֶה. reuelabo.m. vel.f. תִּגְלֶה reuelabis.m. תִּגְלִי. reuelabis.f. יִגְלֶה. reuelabit.m. תִּגְלֶה. reuelabit.f. Plurali. נִגְלֶה reuelabimus. m. vel.f. תִּגְלוּ reuelabitis.m. תִּגְלֶינָה. reuelabitis.f. יִגְלוּ. reuelabunt.m. תִּגְלֶינָה. reuelabunt.f. Nonnunquam hoc futurum venit ſine he vltima: & littera ſubſtantialis prima venit cum cegol. hoc modo אֶגֶל תֶּגֶל יֶגֶל נֶגֶל. Aliquando littere addite veniunt cum cere. vt Numeri. 16. אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם. non aſpicias ad munus illorum. Et cum littera ſubſtantialis prima vel ſecunda eſt aliqua harum quattuor אהחע tunc littera ſubſtantialis prima venit cum patha pro cegol: & littere addite poſſunt venire cum hiric ſiue cere. vt Exo. 19. וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל ideſt & caſtrametatus eſt illic iſrael. & Geneſis. 47. וַתֵּלַה אֶרֶץ מִצְרָיִם. & defecit terra egypti. que verba veniunt a prima horum verborum poſitione חָנָה. לָהָה. & quando littera ſubſtantialis prima eſt áin ſiue heth: vel he. littere addite poſſunt venire cum patha: ſic.

© Biblioteca Nacional de España

אֶעֱלֶה Aſcendam.m.vel.f.תַּעֲלֶה aſcendes. m. תַּעֲלִי aſcẽdes. f. יַעֲלֶה aſcendet.m.תַּעֲלֶה aſcendet.f.& quando veniunt ſine he vltima: veniunt hoc modo יַעַל תַּעַל אַעַל & in verbis quorũ littera ſubſtantialis media eſt iod cuiuſmodi eſt hoc הָיָה ideſt fuit he littera ſubſtãtialis vltima excluditur.& iod relinquitur ocioſa.ſic. אֱהִי Ero.m.vel.f.תְּהִי Eris.m.vel.f.יְהִי Erit.m.vel.f. Et in hoc verbo רָאָה ideſt vidit: iod tertie perſone maſculini ſingularis venit cum patha quando venit cum vau in prĩcipio hoc modo.וַיַּרְא.i. & vidit.quod fit vt prolatio ſit facilior ĩ hoc verbo: quod eſt frequẽs in ſacra ſcriptura. Atque etiam ex hac cauſa quod ſi iod cum hiric ſcriberetur: ſonus eſſet ſimilis huic verbo.וַיִּרָא quod venit aliquando cum ſimplici iod.ideſt & timuit.cuius prima poſitio eſt יָרֵא timuit.de quo in inferioribus dicetur. Imperatiuus explicatur hoc modo.
גְּלֵה reuela.m.גְּלִי reuela.f.גְּלוּ reuelate.m.גְּלֶינָה reuelate.f.Infinitiuus explicatur ad hũc modum.גְּלוֹת גָּלֹה Reuelare. Vox paſſiua prime huius coniugationis.Indicatiuo modo tempore preterito.נִגְלָה reuelatus fuit.נִגְלְתָה reuelata fuit נִגְלֵיתָ reuelatus fuiſti נִגְלֵית reuelata fuiſti נִגְלֵיתִי reuelatus vl' reuelata fui. Plurali. נִגְלוּ reuelati vel reuelate fuerunt נִגְלֵיתֶם reuelati fuiſtis נִגְלֵיתֶן reuelate fuiſtis נִגְלֵינוּ reuelati vel reuelate fuim9. Preſens explicatur hoc modo.נִגְלֶה qui reuelatur נִגְלָה que reuelatur נִגְלִים qui reuelantur נִגְלוֹת que reuelantur. In futuro nun preteriti excluditur: quod ſuppletur per dages in littera ſubſtantiali prima hoc modo.אֶגָּלֶה reuelabor.m.&.f.תִּגָּלֶה reuelaberis.m.תִּגָּלִי reuelaberis.f.יִגָּלֶה reuelabitur. m. תִּגָּלֶה reuelabitur.f. Plurali. נִגָּלֶה reuelabimur.m.&.f.תִּגָּלוּ reuelabimini.m. תִּגָּלֶינָה reuelabimini.f. יִגָּלוּ reuelabuntur.m. תִּגָּלֶינָה reuelabuntur.f. Aliquando in hoc futuro excluditur he vltima: quemadmodum in voce actiua ad ſequentem modum נִגַּל יִגַּל תִּגַּל אֶגַּל Imperatiuus explicatur hoc mõ הִגָּלֵה. reuelare.m.הִגָּלִי reuelare.f.הִגָּלוּ reuelemini.m הִגָּלֶינָה. reuelemini.f. Infinitiuus autem ad hunc modum.הִגָּלוֹת vel הִגָּלֵה reuelari. Participiũ vocis paſſiue hoc modo.גָּלוּי reuelatus גְּלוּיָה reuelata גְּלוּיִם reuelati גְּלוּיוֹת reuelate. De ſecũda cõiugatiõe.

Secunda coniugatio verborum que dicuntur grauia ꝓpterea quod littera ſubſtantialis media ſcribitur cũ dages: & declinatur ex proportione verborum ꝑfectorum ſecunde coniugationis hoc modo. Indicatiuo modo tẽpore preterito.גִּלָּה reuelauit.m.גִּלְּתָה reuelauit.f. גִּלִּיתָ reuelaſti.m.גִּלִּית reuelaſti.f.גִּלִּיתִי reuelaui.m.&.f. & ad hunc modũ alie perſone. Preſens explicatur hoc modo.מְגַלֶּה qui reuelat מְגַלָּה que reuelat מְגַלִּים qui reuelant מְגַלּוֹת que reuelant Futurum autem ad hunc modum.אֲגַלֶּה reuelabo.m.&.f.תְּגַלֶּה reuelabis.m.תְּגַלִּי reuelabis.f.יְגַלֶּה reuelabit.m. תְּגַלֶּה reuelabit.f. In hoc futuro quemadmodum in futuro prime coniugationis ſupra memorate aliquando he vltima excluditur.ad hũc modum. נְגַל יְגַל תְּגַל אֲגַל Imperatiuus huncin modum explicatur גַּלֵּה reuela.m.גַּלִּי reuela.f.גַּלּוּ reuelate.m. גַּלֶּינָה reuelate f. Infinitiuus autem exit in hunc modum.גַּלּוֹת reuelare. Cõiugationis huius vox paſſiua ſic. Indicatiuo modo tempore ꝑterito.גֻּלָּה reuelatus fuit גֻּלְּתָה reuelata fuit גֻּלֵּיתָ reuelatus fuiſti גֻּלֵּית reuelata fuiſti גֻּלֵּיתִי reuelatus vel reuelata fui. Plu. גֻּלּוּ reuelati vel reuelate fuerunt.גֻּלֵּיתֶם reuelati fuiſtis גֻּלֵּיתֶן reuelate fuiſtis.גֻּלֵּינוּ reuelati vel reuelate fuimus. Preſens explicatur ad hunc modũ.מְגֻלֶּה qui reuelatur מְגֻלָּה que reuelatur מְגֻלִּים qui reuelantur מְגֻלּוֹת que reuelantur. Futurũ ãt iſto modo explicatur.אֲגֻלֶּה reuelabor.m.&.f.תְּגֻלֶּה reuelaberis.m.תְּגֻלִּי reuelaberis.f.יְגֻלֶּה reuelabitur.m.תְּגֻלֶּה reuelabitur.f. Imperatiuum non habet hec vox. Infinitiuus autem explicatur hoc mõ גֻּלּוֹת reuelari. Participium vocis paſſiue hoc modo.מְגֻלֶּה reuelatus מְגֻלָּה reuelata מְגֻלִּים reuelati מְגֻלּוֹת reuelate.

De tertia coniugatione.

Tertia coniugatio eſt verborum: quorum actio tranſit in tertiam perſonam. & declinatur ad ꝓportionẽ verborum perfectorum tertie coniugationis ad hunc modum. Indicatiuo modo tempore preterito. הִגְלָה vel הֶגְלָה fecit reuelare.m.הִגְלְתָה fecit reuelare.f.הִגְלֵיתָ feciſti reuelare.m.הִגְלֵית feciſti reuelare.f.הִגְלֵיתִי vel הֶגְלֵיתִי feci reuelare.m.&.f.& ad hunc modum formari poſſunt perſone numeri pluralis Et quando littera ſubſtantialis prima eſt áin vel heth: tunc he addita & áin ſiue heth ſubſcribuntur per cere ſiue cegol.vt threnorum.2.הֶעֱלוּ עָפָר עַל רֹאשָׁם ideſt fecerunt aſcendere puluerẽ ſuper caput ſuum. Preſens vero explicatur ad hunc modum. מַגְלֶה qui facit reuelare מַגְלָה que facit reuelare.מַגְלִים qui faciunt reuelare מַגְלוֹת que faciunt reuelare. Futurum autem iſto modo explicatur.אַגְלֶה faciam reuelare.m.&.f.תַּגְלֶה facies reuelare.m.תַּגְלִי facies reuelare.f.יַגְלֶה faciet reuelare.m. תַּגְלֶה. faciet reuelare.f. Imperatiuus ad hunc modum explicatur. הַגְלֵה fac reuelare.m.הַגְלִי fac reuelare.f.הַגְלוּ facite reuelare.m. הַגְלֶינָה facite reuelare.f. Cõiugationis huius vox paſſiua ſic. Indicatiuo modo tempore preterito.הָגְלָה reuelat9 fuit הָגְלְתָה reuelata fuit הָגְלֵיתָ reuelatus fuiſti הָגְלֵית reuelata fuiſti הָגְלֵיתִי reuelatus vel reuelata fui. Preſens aũt explicatur hoc modo. מָגְלֶה qui reuelatur מָגְלָה que reuelatur מָגְלִים qui reuelantur מָגְלוֹת que reuelantur. Futurum vero explicatur hoc modo. אָגְלֶה reuelabor.m.vel.f.תָּגְלֶה reuelaberis.m. תָּגְלִי. reuelaberis.f.יָגְלֶה reuelabitur.m.תָּגְלֶה reuelabitur. f. Imperatiuũ hec vox non habet. Infinitiuus explicatur ad hunc modum. הָגְלֵה. הָגְלָה reuelari. Verba ſupradicta deſinentia in he non reperiũtur in voce actiua quarte coniugationis quadrate.reperiuntur tamen in paſſiua.& declinantur ex proportione verborũ perfectorum paſſiue vocis quarte coniugationis ſic. Indicatiuo modo tempore preterito הִתְגַּלָּה reuelabit ſe.m.הִתְגַּלְּתָה reuelabit ſe.f.הִתְגַּלִּיתָ reuelaſti te.m.הִתְגַּלִּית reuelaſti te. f. הִתְגַּלֵּיתִי. reuelaui me.m.&.f.& ad hunc modum perſone numeri pluralis. Preſens huius vocis explicatur ſic.מִתְגַּלֶּה q reuelat ſe מִתְגַּלָּה que reuelat ſe מִתְגַּלִּים qui reuelant ſe מִתְגַּלּוֹת que reuelant ſe. Futurum autem explicatur hoc modo.אֶתְגַּלֶּה vel אֶתְגַּל reuelabo me.m.&.f.תִּתְגַּלֶּה reuelabis te.m. תִּתְגַּלִּי reuelabis te.f. יִתְגַּלֶּה reuelabit ſe.m.תִּתְגַּלֶּה reuelabit ſe.f. Imperatiuus vero explicatur hoc modo. הִתְגַּלֵּה reuelare.m. הִתְגַּלִּי reuelare.f. הִתְגַּלּוּ reuelamini.m.הִתְגַּלֶּינָה reuelamini.f. Infinitiuus autẽ ad hunc modum.הִתְגַּלּוֹת vel הִתְגַּלֵּה reuelari.

Quartus modus defectiuorum verborũ eſt: qñ ex tribus litteris ſubſtantialibus deficit aliqñ prima & tertia. aut deficit prima & non profertur tertia. Eſto exẽpli cauſa hoc verbũ נָטָה ideſt declinauit ſiue extendit.quod verbum inflectitur per primam coniugationem actiuam & paſſiuã. Preteritum vero & preſens poſſunt inflecti ex proportione verborum predictorum in he deſinentium. & in futuro excluditur nun littera ſubſtantialis prima que ſuppletur per dagues impoſitum littere ſequenti. Futurum vero explicatur hoc modo. אַטֶּה declinabo.m.&.f. תַּטֶּה declinabit.m. תַּטִּי declinabit.f.יַטֶּה declinabit.m.תַּטֶּה declinabit.f. Plurali. נַטֶּה declinabimus.m.&.f.תַּטּוּ declinabitis.m.תַּטֶּינָה declinabitis.f.יַטּוּ declinabunt.m.תַּטֶּינָה declinabũt.f. In hoc futuro aliqñ ex litteris tribus ſubſtantialibus deficit prima & tertia. & littere addite ſcribuntur cũ cere & aleph cũ cegol hoc modo נֵט יֵט תֵּט אֵט Prouer.4.אַל תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאל. nõ declines ad dextrã neq; ad ſiniſtrã. Aliqñ littere addite futuri ſcribuntur ꝑ hiric.vt.4.Re.9.וַיִּז מִדָּמָהּ ideſt ſparſit de ſanguine ſuo.quod verbum habet originem ab hoc verbo.נָזָה. Imperatiuus & infinitiuus veniunt cum nun littera ſubſtantiali prima ad modũ ſequẽtẽ.נְטֵה declina.m.נְטִי Declĩa.f.נְטוּ declĩate.m. נְטֶינָה declinate.f.ĩfinitiu9 נְטוֹת I נָטֹה declinare. Vocis paſſiue prima

© Biblioteca Nacional de España

conitigatio.נִטָּה declinatus fuit.נִטְּתָה declinata fuit.נִטֵּיתָ decli
natus fuiſti.נִטֵּית declinata fuiſti.נִטֵּיתִי declinatus vel declina=
ta fui. plurali. נִטּוּ declinati vel declinate fuerunt. נִטֵּיתֶם
declinati fuiſtis.נִטֵּיתֶן declinate fuiſtis. נִטֵּינוּ declinati vel de=
clinate fuimus. Et aliquando in ſingulari littera ſubſtantialis
media ſcribitur cum hiric.ad hunc modum.נִטִּיתָ נִטִּיתִי.& in
tertia perſona plurali he littera ſubſtãtialis vltima aliqñ verti
tur in iod.vt Numeri.24.כִּנְחָלִים נִטָּיוּ vt torrentes inclinati
ſunt. pro quo nos habemus.vt valles nemoroſe.Preſens autẽ
explicatur hoc modo.נִטֶּה qui declinatur נִטָּה que declinatur.
נִטִּים qui declinantur נִטּוֹת que declinantur. Futurum quo=
qꝫ explicatur hoc mõ.אֶנָּטֶה declinabor.m.vel.f.תִּנָּטֶה declina
beris.m.תִּנָּטִי declinaberis.f.יִנָּטֶה declinabitur.m.תִּנָּטֶה decli
nabitur.f.Cui futuro aliquando deficit he vltima quemadmo=
dum & in voce actiua: ad hunc modum.אֶנָּט תִּנַּט יִנָּט Impera
tiuus explicatur hoc modo.הִנָּטֶה declinare.m.הִנָּטִי declinare.
f.הִנָּטוּ declinemini.m.הִנָּטֶינָה declinemini.f. Infinitiuus hoc
modo explicatur.הִנָּטֶה ł הִנָּטוֹת Declinari.Participia vocis paſ
ſiue hoc modo.נָטוּי declinatus נְטוּיָה declinata.נְטוּיִם declina
ti נְטוּיוֹת declinate.

TErtia coniugatio ſupradicti verbi eſt in qua deficit nũ
littera ſubſtantialis prima in omnibus modis & tẽpori
bus:que ſuppletur per dagues in littera ſubſtãtiali me=
dia:ad hunc modum. Indicatiuo modo tpe preterito.
הִטָּה fecit declinare.m.הִטְּתָה fecit declinare.f.הִטֵּיתָ feciſti decli
nare.m.הִטֵּית feciſti declinare.F.הִטֵּיתִי feci declinare.m. & .F.
Plurali. הִטּוּ fecerunt declinare.m.vel.F.הִטֵּיתֶם feciſtis decli
nare.m.הִטֵּיתֶן feciſtis declinare.F.הִטֵּינוּ fecimus declinare.m.
vel.F. Preſens vero explicatur hoc modo. מַטֶּה qui facit
declinare.מַטָּה que facit declinare.מַטִּים qui faciunt declinare.
מַטּוֹת que faciunt declinare. Futurũ aũt in hunc modũ.
אַטֶּה faciam declinare.m.&.f.תַּטֶּה facies declinare.m. תַּטִּי faci
es declinare.f. יַטֶּה faciet declinare.m. תַּטֶּה faciet declinare.f.
Plurali. נַטֶּה faciemus declinare.m.vel.f. תַּטּוּ facietis decli=
nare.m. תַּטֶּינָה facietis declinare.f. יַטּוּ facient declinare.m.
תַּטֶּינָה facient declinare.f. In hoc futuro nonnunquam defici
unt prima & tertia littera ex tribus ſubſtãtialibus quemadmo
dum in voce actiua prime coniugatiõis. hoc mõ.אַט תַּט יַט נַט
Imperatiuus ad hunc modum explicatur הַטֵּה fac declinare.m
הַטִּי fac declinare.F.הַטּוּ Facite declinare.m.הַטֶּינָה Facite decli
nare.F. In hoc imperatiuo in maſculino ſingulari excluditur
nonnunquam he vltima.vt Prouer.22.הַט אָזְנְךָ וּשְׁמַע.i. incli
na aurem tuam & audi. Infinitiuus aũt explicatur hoc mõ.
הַטֵּה ł הַטּוֹת Facere declinare. Vocis paſſiue tertia coniugatio.
Indicatiuo modo tempore preterito.הֻטָּה declinatꝰ fuit הֻטְּתָה
declinata fuit הֻטֵּיתָ declinatus fuiſti הֻטֵּית decliãta fuiſti הֻטֵּיתִי
declinatus vel declinata fui. Preſens explicatur hunc in modũ.
מֻטֶּה qui declinatur מֻטָּה que declinatur מֻטִּים qui declinantur
מֻטּוֹת que declinantur. Futurum explicatur hoc modo. אֻטֶּה de
clinabor.m.&.F.תֻּטֶּה declinaberis.m.תֻּטִּי declinaberis.F.יֻטֶּה
declinabitur.m.תֻּטֶּה declinabitur.F. Imperatiuus in hac voce
deficit. Infinitiuus autem exit ad hunc modum.הֻטּוֹת declinari
Cum vero prima littera ex tribus ſubſtantialibus eſt aleph cu
iuſmodi eſt.אָבָה ideſt voluit: littere futuri addite veniunt cum
holem.ſic.אֹבֶה volam.m.&.F.תֹּאבֶה voles.m. תֹּאבִי voles.F.
יֹאבֶה volet.m.תֹּאבֶה volet.F. Sunt qui dicant hoc verbum נָטָה
poſſe inflecti per vocem paſſiuam quarte coniugationis ad
modum verborum deſinentium in he: de quibus dictũ ẽ in ſu
perioribus hoc mõ:הִתְנַטָּה declinatus eſt הִתְנַטְּתָה declinata ẽ.

ESt preterea verbũ יָרֵא hoc eſt timuit: cuius littera ſub=
ſtantialis prima eſt iod & tertia aleph que non profer
tur. & inflectitur ad proportionem huius verbi פָּעַל &
declinatur per primam coniugationem: in quo aliquando nõ
profertur iod. & nonnunquam iod vertitur in vau. & in prete
rito & in preſenti iod profertur ad hunc modum. Indicatiuo
modo tempore preterito.יָרֵא timuit.m.יָרְאָה timuit.F.יָרֵאתָ
timuiſti.m.יָרֵאת timuiſti.F.יָרֵאתִי timui.m.vel.F. Plurali.
יָרְאוּ timuerũt.m.vel.F.יְרֵאתֶם timuiſtis.m.יְרֵאתֶן timuiſtis.f.
יָרֵאנוּ timuimus.m.vel.F. Nonnunquam huius temporis res
littera ſecunde perſone maſculini & feminini pluralis ſcribitur
ſubiecto camez hoc modo.יְרָאתֶם יְרָאתֶן & quando eſt in fine
clauſule: ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in cere accen
tu in eadem collocato. vt Gen.18.כִּי יָרֵאָה ideſt quia timuit.
Preſens huius verbi explicatur ſic.יָרֵא qui timet יְרֵאָה que ti
met יְרֵאִים qui timent יְרֵאוֹת que timẽt. Futurum autem ĩ hũc
modum.אִירָא timebo.m.&.F.תִּירָא timebis.m.תִּירְאִי timebis
F.יִירָא timebit. m.תִּירָא timebit.F. Plurali. נִירָא timebi=
mus.m.&.F.תִּירְאוּ tim ebitis.m.תִּירֶאנָה timebitis.F.יִירְאוּ ti
mebunt.m.תִּירֶאנָה timebunt.F. Futurum hoc ſcribitur cũ iod
littera ſubſtantiali prima que tamen non profertur. In fine ve
ro clauſule: ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez ac
centu in eadem collocato. vt Leuitici.19. אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ
Vnuſquiſqꝫ matrem ſuam & patrẽ ſuum timeat. In tertiis quo
qꝫ perſonis maſculini ſingularis & pluralis aliquando deficit
iod littera ſubſtantialis prima. & iod que apponitur eſt futuri.
vt.1.Rex.17.וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד & timuit ſaul ante dauid. &
alia reperiuntur ad hunc modum. In feminino etiam plurali
aliquando deficit he vltima & aleph non profertur. vt Exo.1.
וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדוֹת ideſt timebãt obſtetrices. Cauſa autem cur
futurum ſcribitur cum iod littera ſubſtantiali eſt quia ſine illa
mutaret ſignificationem. Et ſignificaret videre: ab hoc verbo
רָאָה. ideſt vidit. Imperatiuus autem explicatur ſic.
יְרָא time.m.יִרְאִי time.f.יְרָאוּ vł יִרְאוּ timete.m.יְרֶאנָה timete
.f. In ſecunda perſona maſculini pluralis aliquando non pro=
fertur aleph. vt Ioſue.24.יְראוּ אֶת יְהֹוָה ideſt timete dominũ.
In feminino quoqꝫ plurali non profertur aleph: vt aſſignetur
differentia vocis inter coniugationem huius verbi יָרֵא quod
eſt timere: & coniugationẽ alterius רָאָה quod eſt vidit. quia ſi
proferatur aleph ſignificat videre. Infinitiuus explicatur ad
hunc modum.יָרוֹא timere. Infinitiuus preterea vt ſepe dictũ
eſt prepoſitis prepoſitionibus illarum quattuor litterarũ בכלם
ponitur pro gerundiis & ſubiunctiuo: & ſcribuntur cum hiric:
& iod littera ſubſtantialis prima non profertur. hoc mõ בִּירוֹא
.i. in timendo. Aliquando lamed addita ſcribitur cum cere: &
excluditur iod littera ſubſtantialis prima. vt.1.Regũ.18. לֵרֹא
מִפְּנֵי דָוִד.i. vt timeret coram dauid. Vocis paſſiue prima coniu
gatio in cuius preterito iod ſubſtantialis prima vertitur ĩ vau
ocioſam. vt. Indicatiuo modo tempore preterito נוֹרָא formi=
datus fuit נוֹרְאָה formidata fuit.נוֹרֵאתָ formidatus fuiſti. נוֹרֵאת
formidata fuiſti נוֹרֵאתִי Formidatus vel formidata fui.
Preſens autem explicatur hoc modo נוֹרָא qui formidatur
נוֹרָאָה que formidatur נוֹרָאִים qui formidantur נוֹרָאוֹת que for
midantur. In futuro & in imperatiuo iod littera ſubſtantialis
prima vertitur in vau que profertur in hũc modum.אִוָּרֵא for
midabor.m.&.f.תִּוָּרֵא formidaberis.m.תִּוָּרְאִי formidaberis.f.
יִוָּרֵא formidabitur.m.תִּוָּרֵא formidabitur.f. Imperatiuus ex=
plicatur hoc mõ.הִוָּרֵא formidari.m.הִוָּרְאִי formidari.f. הִוָּרְאוּ
formidemini.m.הִוָּרֶאנָה formidemini.f. Infinitiuus explica=
tur hoc modo.הִוָּרֵא formidari. Hoc verbũ caret participi=
is vocis paſſiue quoniam eſt neutrum.

SVnt alia verba quorum littera ſubſtantialis prima ex
tribus eſt iod & vltima he. cuiuſmodi eſt hoc יָרָה. ideſt
docuit. ſiue proiecit. quod in preſenti & in pterito pri=
me coniugationis inflectitur ad proportionem verborum de
ſinentium in he: de quibus ſupra dictum eſt. & in futuro nõ pro
fertur iod. hũc in modũ אֹורֶה docebo.m.&.f.תּוֹרֶה docebis.m.

© Biblioteca Nacional de España

תֵּירִי docebis.f.יֹרֶה docebit.m.תּוֹרֶה docebit.f. & aliquãdo ex
hoc futuro excluditur he vltima hoc modo.אִיר תִּיר vt Ezech.
31.וַיִּיף בְּגָדְלוֹ & erat pulcherrimus in magnitudine ſua. Impe
ratiuus explicatur in hunc modum. יְרֵה doce.m.יְרִי doce.f.
יְרוּ docete.m.יְרֶנָה docete.f.Infinitiuus autem ad hunc modũ
יְרוֹת יָרֹה docere. Vox paſſiua huius coniugatiõis ĩflectitur ad
modũ vocis paſſiue precedentis coniugationis loco aleph lit
tere poſita he in vltima littera ex ſubſtãtialibus. & participiũ
eiuſdem vocis exit in modũ ſequentẽ. יָרוּי qui docetur יְרוּיָה
que docetur יְרוּיִם qui docentur יְרוּיוֹת que docentur.

Tertie coniugationis verborum forma eſt quorũ actio
plerumq; tranſit in tertiam perſonam: nonnunquam
tamen manet actio in ſecunda ſic.
הוֹרָה fecit docere vel docuit.m.הוֹרְתָה fecit docere.f. הוֹרֵיתָ fe
ciſti docere.m.הוֹרֵית feciſti docere.f.הוֹרֵיתִי feci docere.m.&.f.
Plurali. הוֹרוּ fecerũt docere.m.&.f.הוֹרֵיתֶם feciſtis docere.m.
הוֹרֵיתֶן feciſtis docere.f.הוֹרֵינוּ fecimus docere.m.&.f. Preſens
explicatur ad hũc modũ.מוֹרֶה qui docet מוֹרָה que docet מוֹרִים
qui docent.מוֹרוֹת que docent.Futurum autem ad hunc modũ.
אוֹרֶה docebo.m.&.f.תּוֹרֶה docebis.m.תּוֹרִי docebis.f. יוֹרֶה do
cebit.m.תּוֹרֶה docebit.f.Futurum hoc aliqñ excludit he litterã
vltimam hoc modo.אוֹר תּוֹר יוֹר.vt.4.Reg.13. וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע
יְרֵה וַיּוֹר .i.& dixit eliſeus iace ſagittã: et iecit. Imperatiuus ex
plicatur hoc modo.הוֹרֵה doce.m.הוֹרִי doce.f.הוֹרוּ docete.m.
הוֹרֶנָה docete.f.Infinitiuus vero ad hunc modũ. הוֹרוֹת facere
docere.Ex hac cõiugatiõe formari põt vox paſſiua: vau cũ ho
lẽ prime ſyllabe mutata in vau cũ ſurec hoc mõ.הוּרָה doct⁹ fuit
הוּרְתָה docta fuit הוּרֵיתָ doct⁹ fuiſti הוּרֵית docta fuiſti.הוּרֵיתִי do
ctus vel docta fui.Preſens aũt ad hunc modũ.מוּרֶה doctus מוּרָה
docta מוּרִים docti מוּרוֹת docte.Futurum explicatur hoc modo
אוּרֶה docebor.m.&.f.תּוּרֶה doceberis.m.תּוּרִי doceberis.f.יוּרֶה
docebitur.m.תּוּרֶה docebitur.f.Imperatiuus huius vocis defi
cit.Infinitiuus autem explicatur ſic.הוּרוֹת doceri.

Est alia forma verborũ in quibus littera ſubſtantialis vl
tima eſt aleph que nõ profertur: qualia ſunt. מָצָא ideſt
inuenit.קָרָא ideſt vocauit: quibus in diſcurſu cõiuga
tionis ex ſubſtantialibus littera nulla deficit: preter quã cũ ver
bum incipit a nun ſiue iod.de quibus dictum eſt in ſuperiori
bus.nunc dicendũ de iis que incipiunt a quacũq; alia littera:&
ponũtur hoc in loco quia inflectuntur ad modũ verborũ deſi
nentium in he.hoc modo. Indicatiuo modo tempore pre
terito. קָרָא vocauit.m. קָרְאָה vocauit.f.קָרָאתָ vocaſti.m.
קָרָאת Vocaſti.f. קָרָאתִי Vocaui.m.&.f. Preſens explica
tur ad hunc modum. קוֹרֵא qui vocat. קוֹרְאָה que vocat.
קוֹרְאִים qui vocant קוֹרְאוֹת que vocant. Futurũ aũt hoc mõ
אֶקְרָא uel אֶקְרְאָה Vocabo.m.&.f. תִּקְרָא Vocabis.m.
תִּקְרְאִי vocabis.f. יִקְרָא Vocabit.m. תִּקְרָא Vocabit.f.
Imperatiuus aũt ad hunc modum. קְרָא Voca.m.קִרְאִי Vo
ca.f.קִרְאוּ uocate.m.קְרֶאנָה uocate.f. Imperatiuo feminini
pluralis deficit aliqñ he:& aleph nõ ꝓfertur. vt Ruth.1.קְרֶאן
לִי מָרָא .i. Vocate me amaram. Nonnunquam littera ſubſtan
tialis prima legitur cum hiric.& aleph profertur. vt Exo.2.
קִרְאֶן לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם ideſt Vocate eum & comedat panem. Infi
nitiuus ſic.קְרֹאת ו׳ קְרֹא ו׳ קָרֹא Vocare. Vox paſſiua huius
coniugationis ſic. Indicatiuo modo tempore preterito.
נִקְרָא Vocatus fuit נִקְרְאָה Vocata fuit נִקְרֵאתָ Vocatus fuiſti.
נִקְרֵאת Vocata fuiſti נִקְרֵאתִי Vocatus uel uocata fui.
Preſens autẽ explicatur hoc modo.נִקְרָא qui uocatur נִקְרָאָה
que uocatur נִקְרָאִים qui uocantur נִקְרָאוֹת que uocantur.
Futurum ad hunc modum explicatur.אֶקָּרֵא Vocabor.m.&.f.
תִּקָּרֵא Vocaberis.m.תִּקָּרְאִי Vocaberis.f.יִקָּרֵא uocabitur.m.
תִּקָּרֵא Vocabitur.f. Imperatiuus autem explicatur ſic.הִקָּרֵא
Vocare.m.הִקָּרְאִי vocare.f. הִקָּרְאוּ Vocemini.m. הִקָּרֶאנָה
Vocemini.f. Infinitiuus autem ad hunc modum. הִקָּרֵא
Vocari. Participium vocis paſſiue hoc modo. נִקְרָא voca
tus נִקְרָאָה vocata נִקְרָאִים vocati,נִקְרָאוֹת vocate.

Est aliud verbum cuius littera ſubſtantialis prima atq;
vltima eſt nun: hoc modo.נָתַן ideſt dedit. quod verbũ
inuenitur ſolum in prima coniugatione in cuius diſ
curſu aliquando excluditur nun prima.aliquando vltima.ali
quando vtraq;:& geminatur media.& in preterito prime con
iugationis excluditur nun vltima ſcilicet in prima & ſecũda p
ſona ſingulari & plurali: que ſuppletur per dagues littere ſeqn
tis: hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito.
נָתַן dedit.m. נָתְנָה dedit.f.נָתַתָּ dediſti.m.נָתַתְּ dediſti.f. נָתַתִּי
dedi.m.&.f. Plurali נָתְנוּ dederunt.m.&.f. נְתַתֶּם de
diſtis.m. נְתַתֶּן dediſtis.f. נָתַנּוּ vel נָתַנְנוּ dedimus.m.&.f.
Aliquando in ſecunda perſona maſculini ſingularis excludi
tur nun prima & vltima:& tau in medio duplicatur vt ſupra di
ctum eſt.vt.2.Regum.22.וְאוֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף ideſt & inimicos
meos dediſti mihi dorſum. quo in verbo ponitur dagues in
vtraq; littera duplicata.quia dagues prime ſupplet defectum
nun prioris:& ſecunde: nun poſterioris.Preſens explicatur ad
hunc modum. נוֹתֵן qui dat נוֹתְנָה vel נוֹתֶנֶת que dat.נוֹתְנִים q
dant נוֹתְנוֹת que dant. Futurum autem iſto modo. אֶתֵּן
vel אֶתְּנָה dabo.m.&.f. תִּתֵּן dabis.m. תִּתְּנִי dabis.f.
יִתֵּן dabit.m. תִּתֵּן dabit.f. Plurali. נִתֵּן vel נִתְּנָה
dabimus.m.&.f. תִּתְּנוּ dabitis.m. תִּתֵּנָּה vel תִּתֵּנְנָה dabitis.f.
יִתְּנוּ dabunt.m. תִּתֵּנָּה dabunt.f. In hoc futuro & in im
peratiuo & in infinitiuo deficit nun littera ſubſtantialis prima
& ſuppletur per dagues tau littere ſequentis. Imperatiuus
ad hunc modũ explicatur.תֵּן da.m.תְּנִי da.f.תְּנוּ date.m. תֵּנֶּנָה
date.f. Aliquando tamen maſculinum ſingulare & femini
num plurale exeunt huc in modum.תְּנָה.i.da.m.vel date.F.
Infinitiuus ad hunc modum explicatur. נְתֹן ו׳ תֵּת Dare.
Et quando infinitiuus venit ſine nun & iungitur prepoſitioni
bus beth ſiue lamed ſiue caph: per quas circumloquimur gerũ
dium: tunc tau prima ſcribitur ſine dagues. hoc modo. בְּתֵת .i.
in dãdo:& cum mem venit cum dagues: hoc modo.מִתֵּת.i.de
dando.& inuenitur hic infinitiuus cum littera nun addita in
fine.vt.3.Reg.6.לִתֵּן שָׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהֹוָה ideſt vt darent il
lic arcam federis domini.

Vox paſſiua huius coniugationis inflecti poteſt per paſ
ſiuam vocem prime coniugationis huius verbi נָגַשׁ.i.
acceſſit.de qua dictum eſt ſuperius.& hoc verbum נָתַן
non inuenitur in reliquis tribus coniugationibus preter quã
in voce paſſiua tertie coniugationis.vt Leuitici.11.וְכִי יוּתַּן מַיִם
ideſt quando dabitur aqua. & dicunt hebrei: quod quia verbũ
hoc reperitur in voce paſſiua: quod ex proportione poſſumus
formare actiuam ad hunc modum.הִנְתִּין ideſt fecit dare.

De verbis duplicatis.

Sunt quedam verba que ex tribus litteris ſubſtantiali
bus habent duas vltimas eaſdem hoc eſt duplicatas. cu
iuſmodi ſunt hec.
בָּזַז diripuit. גָּזַז totondit.דָּלַל attenuatus eſt.חָנַן miſert⁹
eſt. סָבַב circuiuit. שָׁלַל ſpoliauit. תָּמַם conſumpſit.
ſiue impleuit. He vero littere quas diximus duplicari: aliqñ
veniunt ſimplices.vt תַּם cuius tres littere ſubſtantiales ſunt
תָּמַם Et prima littera per dages ſcribitur.In proceſſu vero cõ
iugationis hec verba duplicata aliquando veniunt integra ad
modum verborum perfectorum.aliquando vero excluditur lit
tera ſubſtantialis media: que ſuppletur per dages impoſitum
vltime littere.Qui defectus plerumq; reperitur in verbis pri
me & ſecunde coniugationis tam in voce actiua quam paſſiua
quemadmodum in verbo ſequenti liquet. Indicatiuo mo

do.tempore preterito.סַב circuiuit.m.סַבָּה circuiuit.f.סַבּוֹתָ circuiſti.m.סַבּוֹת circuiſti.f.סַבּוֹתִי circuiui.m.&.f. Plurali. סַבּוּ circuierunt.m.&.f.סַבּוֹתֶם circuiſtis.m.סַבּוֹתֶן circuiſtis.F. סַבּוֹנוּ circuiuimus.m.&.F. Preſens explicatur ad hũc modũ. סַב qui circuit סַבָּה que circuit סַבִּים qui circueunt סַבּוֹת que circueunt. Futurum autem ad hunc modum. אָסוֹב circuibo.m.&.F.תָּסוֹב circuibis.m.תָּסוֹבִּי circuibis.F. יָסוֹב circuibit.m. תָּסוֹב circuibit.f. Plu. נָסוֹב circuibimus.m.&.f. תָּסֹבּוּ circuibitis.m.תְּסוּבֶּינָה.l.תָּסֹבְנָה circuibitis.F.יָסֹבּוּ circuibunt.m. תְּסוּבֶּינָה circuibunt.f. Cum vero futurum hoc ſcribitur per vau in principio:holem littere ſubſtantialis prime vertitur in camez qui profertur quaſi holem.vt Deut.2.וַנָּסָב אֶת הַר שֵׂעִיר hoc eſt circuiuimus montem ſeir. Imperatiuus in hunc modum explicatur.סוֹב circui.m. סֹבִּי circui.F. סֹבּוּ circuite.m. סוּבֶּינָה circuite.F. Infinitiuus autem ad hunc modum. סוֹב Circuire. Vox paſſiua huius coniugationis. Indicatiuo modo tempore preterito. נָסַב circundatus fuit נָסַבָּה circundata fuit נְסַבּוֹתָ circũdatus fuiſti נְסַבּוֹת circũdata fuiſti נְסַבּוֹתִי circundatus vel circundata fui. Plu. נָסַבּוּ circũdati vel circundate fuerunt נְסַבּוֹתֶם circundati fuiſtis נְסַבּוֹתֶן circundate fuiſtis נְסַבּוֹנוּ circundati vel circundate fuimus. Hec vox paſſiua poteſt etiam inflecti ex proportione verborũ que ſequũtur פָּעַל פֵּעֵל פְּעֹל hoc modo נָסַב נָסֹב נָסֵב ideſt circundatus eſt. & poteſt etiam inflecti ex proportione illorum trium modorum in omnibus perſonis. Sed in ſacra ſcriptura vſitatior eſt primus modus. Preſens explicatur ad hunc modum. נָסַב vel נָסֵב qui circundatur נְסַבָּה que circundatur נְסַבִּים qui circundantur נְסַבּוֹת que circundantur. Futurum autem in hunc modum. אֶסּוֹב circundabor.m.&.F. תִּסּוֹב circundaberis.m.תִּסּוֹבִּי circundaberis.F. יִסּוֹב circundabitur.m.תִּסּוֹב circundabitur.F. Imperatiuus explicatur hoc modo. הִסּוֹב vel הִסַּב circundare.m. הִסַּבִּי circundare.F. הִסַּבּוּ circundemini.m.הִסַּבֶּינָה circundemini.F. Infinitiuus autem ad hunc modum.הִסַּב vel הִסּוֹב circundari.Participium vocis paſſiue hoc modo.סוֹבּב qui circundatur סוּבָּה que circũdatur סוּבִּים qui circundantur סוּבּוֹת que circundantur.

Tertia coniugatio verborum tranſeuntium in tertiam perſonam.que inflectuntur ad hunc modum. הֵסַב vel הֵסֵב Fecit circundare.m.הֵסֵבָּה.Fecit circũdare.f.הֲסִיבּוֹתָ Feciſti circundare.m.הֲסִיבּוֹת feciſti circundare.f. הֲסִיבּוֹתִי feci circundare.m.&.F. Plurali. הֵסַבּוּ Fecerunt circundare.m.&.f.הֲסִיבּוֹתֶם Feciſtis circundare.m.הֲסִיבּוֹתֶן feciſtis circũdare.F.הֲסִיבּוֹנוּ Fecimus circundare.m.&.F. Preſens explicatur ad hunc modum.מֵסֵב qui facit circundare מְסִיבָּה que facit circundare.מְסִיבִּים qui faciunt circundare מְסִיבּוֹת que faciunt circundare. Futurum autem iſto modo. אָסֵב vel אָסֵבָּה faciam circundare.m.&.f.תָּסֵב facies circundare.m.תָּסֵבִּי Facies circundare.F.יָסֵב faciet circundare.m.תָּסֵב faciet circũdare.F. Plurali. נָסֵב vel נָסֵבָּה faciemus circundare.m.&.f.תָּסֵבּוּ Facietis circundare.m.תְּסִיבֶּנָה facietis circundare.F. יָסֵבּוּ Faciẽt circundare.m.תְּסִיבֶּנָה Facient circundare.F. Imperatiuus hoc modo explicatur. הָסֵב Fac circundare.m.הָסֵבִּי Fac circũdare.F.הָסֵבּוּ Facite circundare.m.הָסֵבְנָה Facite circundare.F. Infinitiuus autẽ ad hũc modum הָסֵב.l.הָסֹב.l.הָסֵב Facere circũdare. Vox paſſiua huius coniugationis inflectitur prima ſyllaba ſcripta cum ſurec hoc modo. Indicatiuo modo.tempore preterito. הוּסַב Fuit circundatus הוּסַבָּה fuit circundata הוּסַבּוֹתָ fuiſti circundatus הוּסַבּוֹת fuiſti circundata הוּסַבּוֹתִי Fui circundatus vel circundata. Plurali. הוּסַבּוּ Fuerunt circundati vel circundate.הוּסַבּוֹתֶם Fuiſtis circũdati הוּסַבּוֹתֶן Fuiſtis circundate הוּסַבּוֹנוּ Fuimus circundati vel circundate. Preſens ad hunc modum explicatur. מוּסַב qui circundatur מוּסַבָּה que circundatur מוּסַבִּים qui circũdantur מוּסַבּוֹת que circundantur. Futurum autem ad hunc modum. אוּסַב circundabor.m.vel.f. תּוּסַב circũdaberis.m. תּוּסַבִּי circundaberis.f.יוּסַב circundabitur.m. תּוּסַב circundabitur.f. Imperatiuum hec vox non habet. Infinitiuus autem exit in hunc modum. הוּסוֹב Circundari.Et per quartam coniugationem quadratam inflectuntur verba duplicata ſine alicuius littere defectu:& tam in voce actiua quam in paſſiua poſſunt declinari per quartam coniugationem verborum perfectorum.vt רוֹמֵם ideſt exaltauit.הִתְרוֹמֵם ideſt exaltatus ẽ vel exaltauit ſe.

Sunt etiam verba quedam habentia quattuor litteras ſubſtantiales:quorum tres ſunt differentie. prima eſt verborum que nullam duplicant litteram ex illis:cuiuſmodi ſunt hec.כִּרְבֵּל.ideſt inuoluit.כִּרְסֵם conculcauit. פַּרְשֵׁז extendit.Secunda eſt verborum quorum tertia & quarta littera ſunt eadem:quia geminatur.vt אֻמְלַל.i.defecit aut egrotauit. vel ſucciſus eſt.Tertia eſt verborum:quorũ prima & tertia littera ſunt eadem atq; pari modo ſecunda & quarta.cuiuſmodi ſunt hec.כִּלְכֵּל ideſt pauit vel ſuſtentauit כִּרְכֵּר.ſaltauit.סִכְסֵךְ inuoluit קִרְקַר deſtruxit.שִׁעֲשַׁע delectauit.que tres verborũ differentie:per ſecundam coniugationem inflectuntur:tam in voce actiua quam in paſſiua:que in tertia littera recipiunt dagues. & quãquam hec verba non reperiantur niſi per ſecundam coniugationem inflexa:nihilominus ex proportione poſſunt ꝑ alias tres coniugationes declinari.& in proceſſu coniugatiõis nullam ex quattuor ſubſtantialibus amittunt.hoc modo.

Secunda coniugatio.

Indicatiuo modo.tempore preterito. כִּלְכֵּל ſuſtẽtauit.m. כִּלְכְּלָה ſuſtentauit.f.כִּלְכַּלְתָּ ſuſtentaſti.m.כִּלְכַּלְתְּ ſuſtentaſti.f. כִּלְכַּלְתִּי ſuſtentaui.m.&.f. Plurali. כִּלְכְּלוּ ſuſtentauerunt.m.&.f.כִּלְכַּלְתֶּם ſuſtentaſtis.m.כִּלְכַּלְתֶּן ſuſtentaſtis.f. כִּלְכַּלְנוּ ſuſtentauimus.m.&.f. Preſens explicatur ad hunc modum.מְכַלְכֵּל qui ſuſtentat מְכַלְכְּלָה vel מְכַלְכֶּלֶת que ſuſtẽtat מְכַלְכְּלִים qui ſuſtentant מְכַלְכְּלוֹת que ſuſtentant. Quando littera ſubſtantialis vltima eſt ain ſiue heth ſubiicitur illis patha in ſingulari ad hunc modum. מְשַׁעְשֵׁעַ ideſt qui delectatur. Futurum explicatur ad hunc modum אֲכַלְכֵּל vel אֲכַלְכְּלָה Suſtentabo.m.&.f.תְּכַלְכֵּל ſuſtentabis.m.תְּכַלְכְּלִי ſuſtentabis.f.יְכַלְכֵּל ſuſtentabit.m.תְּכַלְכֵּל ſuſtentabit.f. Plurali. נְכַלְכֵּל vel נְכַלְכְּלָה ſuſtentabimus.m.&.f. תְּכַלְכְּלוּ ſuſtentabitis.m. תְּכַלְכֵּלְנָה ſuſtentabitis.f.יְכַלְכְּלוּ ſuſtentabunt.m. תְּכַלְכֵּלְנָה ſuſtentabũt.f. Quando vero littera ſubſtãtialis vltima eſt áin ſiue heth:littera ſbãlis tertia ſubſcribitur ꝑ camez ſiue patha.ſic אֲשַׁעְשַׁע. ideſt delectabor.m. vel.f. Imperatiuus explicatur ad hunc modum.כַּלְכֵּל ſuſtenta.m.כַּלְכְּלִי ſuſtenta.f.כַּלְכְּלוּ Suſtentate.m.כַּלְכֵּלְנָה Suſtentate.f. Infinitiuus autem ad hunc modum. כַּלְכֵּל Suſtentare. Hec verba duplicata in voce paſſiua poſſunt inflecti per prefatam ſecundam coniugationem:littera ſubſtantiali prima prolata cum camez qui vertitur in holem ſiue cum ſurec:nulla ex quattuor ſubſtantialibus litteris excluſa.hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. שׁוֹעֲשַׁע vel שֻׁעֲשַׁע delectatus fuit שֻׁעַשְׁעָה delectata fuit. שֻׁעֲשַׁעְתָּ delectatus fuiſti שֻׁעֲשַׁעַתְּ delectata fuiſti. שֻׁעֲשַׁעְתִּי delectatus vel delectata fui. Preſens autem explicatur hoc modo. מְשֻׁעְשָׁע qui delectatur מְשֻׁעְשָׁעָה vel מְשֻׁעְשַׁעַת que delectatur מְשֻׁעְשָׁעִים qui delectantur מְשֻׁעְשָׁעוֹת que delectantur. Futurum vero ad hunc modum. אֲשֻׁעְשַׁע Delectabor.m.&.f. תְּשֻׁעְשַׁע delectaberis.m.תְּשֻׁעְשְׁעִי delectaberis.f.יְשֻׁעְשַׁע delectabitur.m.תְּשֻׁעְשַׁע Delectabitur.f. Imperatiuum non habet. Infinitiuus hoc modo.שֻׁעְשׁוֹעַ delectari.

Aduertendum quod in explicanda coniugatione vſi ſumus in compendium.m.littera pro maſculino.&.f.pro feminino: & hoc tam in nominibus ꝙ in pronominibus & verbis.

© Biblioteca Nacional de España

SVnt preterea verba habentia quinque litteras ſubſtantiales: quarum quattuor vltime ſunt duplicate ad formā ſupradictorū verborum.ſic.הפכפך .i. peruertit.סחרחר circuiuit.Que quidem verba inflecti poſſunt per primam coniugationem verborum perfectorū:nulla ex quinqꝫ litteris ſubſtantialibus excluſa.Notandum quoqꝫ eſt: quod hoc verbum חמרמר חמרמרת ideſt incaluit incaluiſti:declinatur per vocem paſſiuam ſecunde coniugationis:nulla ex quinqꝫ litteris ſubſtantialibus excluſa. Notandum preterea quod littere geminatio in verbo atqꝫ etiam in nomine fit ad maiorem dictionis illius expreſſionem.Atqꝫ in hunc modum explicate ſunt verborum tam perfectorum quam imperfectorum coniugatiōes. Defectiuorum quoqꝫ hoc eſt illorum que in proceſſu coniugationis amittunt ex tribus litteris ſubſtantialibus vnam aut duas.Illorum etiam que habent quattuor aut quīque litteras ſubſtantiales.Animaduertendum eſt quoqꝫ quod verba defectiua hoc eſt quibus aliqua ex ſubſtantialibus litteris deficit:ſiue etiam habentia vltra tres litteras ſubſtantiales: non inueniuntur in ſacra ſcriptura iuxta formam omnium quattuor coniugationum que ſuperius poſite ſunt:neqꝫ in omnibus modis.temporibus & perſonis:atqꝫ idcirco in quibuſdam illorum non ponitur forma omnium quattuor coniugationum verborum pfectorum:niſi ille tantum in quibus talia verba poſſunt repiri.

De compoſitione verborum cum pronominibus.

VErba componuntur cum pronominibus:atqꝫ ita componuntur vt ex vtriſqꝫ confletur vna dictio. Et quemadmodum nomina componūtur cum pronominibus deriuatiuis:ita pronomina primitiua cum verbis actiuis tranſitiuis:ſed non cum paſſiuis.& componuntur hec pronomina cum verbis omnium quattuor coniugationum actiue vocis verborum perfectorum & imperfectorum . Plerumqꝫ etiā cōponuntur verba huiuſmodi cum accuſatiuis horum pronominū.ego.tu.ille.ipſe.is.nos.vos.illi.ipſi.ii. In feminina quoqꝫ terminatione.Et eſt animaduertendum quod in preterito indicatiui modi tertia perſona numeri & generis vtriuſqꝫ variatur decem modis:non connumerata eiuſdem perſone duplici terminatione niſi pro ſimplici . Secunda vero perſona habet ſex terminationes varias.Prima vero habet octo: quemadmodum liquet in hoc verbo.פקד ideſt viſitauit:quod eſt verbum tertie perſone generis maſculini numeri ſingularis indicatiui modi actiue vocis:cuius ſunt variationes decem. In quibus camez littere ſubſtantialis prime vertitur in ſeba. hoc modo.
פקד Viſitauit.m.פקדני viſitauit me.m.vel.f.פקדך viſitauit te m.פקדך viſitauit te.f.פקדו vel פקדהו viſitauit illum פקדה viſitauit illam. Plurali. פקדנו Viſitauit nos.m.&.f.פקדכם viſitauit vos.m.פקדכן viſitauit vos.F.פקדם viſitauit illos פקדן viſitauit illas. Tertia quoqꝫ perſona feminini ſingularis que eſt פקדה ideſt viſitauit.F.decem habet diuerſitates ſic.פקדתני viſitauit me.m.&.f.פקדתך viſitauit te.m.פקדתך viſitauit te.f. פקדתו vel פקדתהו viſitauit illum פקדתה vel פקדתה viſitauit illam. Plurali. פקדתנו viſitauit nos.m.&.f.פקדתכם viſitauit vos.m.פקדתכן viſitauit vos.f.פקדתם vel פקדתמו viſitauit illos פקדתן viſitauit illas. Secunda perſona maſculini ſingularis que eſt פקדת ideſt viſitaſti ſex habet terminationes ad hūc modū.פקדתני viſitaſti me.m.&.f. פקדתו vel פקדתהו viſitaſti illum פקדתה viſitaſti illam. Plurali. פקדתנו viſitaſti nos m.&.f.פקדתם vel פקדתמו viſitaſti illos פקדתן viſitaſti illas.
Secunda quoqꝫ verbi perſona pronominis ſingularis que eſt פקדת ideſt viſitaſti:ſex habet terminationes.vt פקדתיני viſitaſti me.m.&.f.פקדתיהו viſitaſti illum פקדתיה viſitaſti illam. Plurali. פקדתינו viſitaſti nos.m.&. F.פקדתים viſitaſti illos פקדתין uiſitaſti illas. Prima perſona maſculini uel feminini generis:numeri ſingularis:que eſt פקדתי octo habet uarias terminationes ſic. פקדתיך uiſitaui te.m. פקדתיך uiſitaui te.f. פקדתיו uel פקדתיהו uiſitaui illum פקדתיה uiſitaui illam. Plurali. פקדתיכם uiſitaui uos. m. פקדתיכן uiſitaui uos.f. פקדתים uiſitaui illos פקדתין uiſitaui illas. Et in huiuſmodi uerbo פקדתיהו aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum hiric loco patha.ut Iud.13.ולא שאלתיהו ideſt & nō interrogaui eū. Sunt qui in predicto uerbo addant aliam differentiam:que eſt:פקדתיני ideſt uiſitaui me. Tertia perſona maſculini uel feminini pluralis preteriti indicatiui modi que eſt פקדו .i.uiſitauerunt habet uarietates decem:ad hūc modum ſequentem.פקדוני uiſitauerunt me.m.&.f.פקדוך uiſitauerunt te.m.פקדוך uiſitauerunt te.f.פקדוהו uiſitauerunt illū פקדוה uiſitauerunt illam. Plurali. פקדונו uiſitauerunt nos.m.&.f. פקדוכם uiſitauerunt uos.m.פקדוכן uiſitauerūt uos.f. פקדום uiſitauerunt illos פקדון uiſitauerunt illas.Secunda pſona maſculini preteriti indicatiui modi que eſt פקדתם ideſt uiſitauiſtis:habet uarietates ſex:in quibus mem ultima uertitur in uau : ad modum ſequentem.פקדתוני uiſitaſtis me.m.&.f. פקדתוהו uiſitaſtis illum פקדתוה uiſitaſtis illam. Plurali. פקדתונו Viſitaſtis nos.m.&.f.פקדתום Viſitaſtis illos פקדתון uiſitaſtis illas. Hoc preteritum.פקדתן ideſt uiſitaſtis femininum : habet eaſdem diuerſitates de quibus ſupra dictum ē.Prima perſona maſculini vel feminini pluralis que ē. פקדנו ideſt viſitauimus maſculini vel feminini generis:habet differentias octo.hoc mō.פקדנוך viſitauim⁹ te.m.פקדנוך.m⁹ te.f.פקדנוהו viſitauimus illum פקדנוה viſitauimus illam. Plurali. פקדנוכם viſitauim⁹ vos.m.פקדנוכן.viſitauim⁹ uos.f.פקדנום viſitauimus illos פקדנון viſitauimus illas.

De participii varietatibus.

PArticipium preſentis actiue vocis cuiuſcumqꝫ generis aut numeri per quod circumloquimur preſens indicatiui modi decem habet differētias.vt in hoc participio פוקד hoc eſt qui viſitat.ad hunc modum . פוקדי vel פוקדני qui viſitat me.m.&.f.פוקדך qui viſitat te.m.פוקדך qui viſitat te.F. פוקדו vel פוקדהו qui uiſitat illum פוקדה q uiſitat illā.Plu. פוקדנו q uiſitat nos. m.&.f.פוקדכם qui uiſitat uos.m.פוקדכן qui uiſitat uos.f.פוקדם uel פוקדהם qui uiſitat illos פוקדן uel פוקדהן qui viſitat illas . In fine uero clauſule in hmōi uerbo פוקדך lr̄a ſubſtātialis ultima ſcribitur cū cegol & accētu ī eadē. ut Pſal.119.יהוה שמרך ideſt dominus cuſtodit te. Quando uero littera ſubſtantialis ultima eſt aliqua harum quattuor אהחע tunc littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere hoc modo. שולחך ideſt qui mittit te.nonnunquam venit etiam cum patha.vt Eſaie.43.כה אמר יהוה בוראך ideſt hec dicit dominus creans te.Participium vero preſētis feminini ſingularis quod eſt.פוקדת ideſt que viſitat decem habet differentias: ad hunc modum.פוקדתי que viſitat me.m.&.f.פוקדתך que uiſitat te. m.פוקדתך que viſitat te.f.פוקדתו que viſita illum פוקדתה q̄ viſitat illam. Plurali. פוקדתנו que viſitat nos.m.&.f. פוקדתכם que viſitat vos.m.פוקדתכן que viſitat uos.f.פוקדתם que uiſitat illos פוקדתן que uiſitat illas . Et notandum quod in hoc participio quod deſinit ī tau. ideſt פוקדת fiūt predicte uarietates:ſed non in participio quod deſinit in he. quod fit pronunciationis leuioris ratione.
Participium preſentis generis maſculini pluralis quod eſt. פוקדים ideſt qui viſitant.habet differentias decem ſic.פוקדי q viſitant me.m.&.f.פוקדיך qui viſitant te.m.פוקדיך qui viſitant te.f.פוקדיו qui viſitant illum פוקדיה qui viſitant illam. Plurali. פוקדינו qui viſitant nos.m.&.f.פוקדיכם qui viſitāt vos.m.פוקדיכן qui viſitant vos.f. פוקדיהם qui viſitant illos. פוקדיהן qui viſitant illas. Idem participium preſentis generis feminini pluralis quod eſt פוקדות ideſt que viſitant:decem quoqꝫ differentias habet.ad hunc modum.פוקדותי que viſitāt

© Biblioteca Nacional de España

me.m. &.f. פּוֹקְדוֹתַיִךְ que viſitant te.m. פּוֹקְדוֹתַיִךְ que viſitant te.f. פּוֹקְדוֹתָיו que viſitāt illum פּוֹקְדוֹתֶיהָ que viſitant illam. Plurali. פּוֹקְדוֹתֵינוּ que viſitant nos.m.&.F. פּוֹקְדוֹתֵיכֶם que viſitant vos.m. פּוֹקְדוֹתֵיכֶן que viſitant vos.F. פּוֹקְדוֹתֵיהֶם que viſitant illos פּוֹקְדוֹתֵיהֶן que viſitant illas.

De futuri varietatibus.

FVturum indicatiui modi eaſdem habet differentias: quas in preterito diximus: hoc eſt quod prime perſone cuiuſcumqꝫ generis & numeri habent octo varietates non connumeratis que ponuntur in eadem perſona duobus aut tribus modis: aut amplius. Quodqꝫ ſecunde perſone habent varietates ſex. atqꝫ rurſus tertie perſone varietates decem Quod vero prime & ſecunde perſone pauciores habent differentias quam tertie: ratio eſt quoniā raro fit reciprocatio prime perſone ad primam. aut ſecunde ad ſecundam. Neqꝫ enim dicimus viſitaui me aut viſitauimus nos: per vnum verbum compoſitum cum pronomine modo predicto: ſed per verbum paſſiuum quarte coniugationis. vt הִתְגַּדַּלְתִּי ideſt magnificatus ſum. הִתְגַּדַּלְנוּ ideſt magnificati ſumus. In ſecunda quoqꝫ perſona non dicimus viſitaſti te. viſitaſtis vos. per vnū verbum compoſitum cum pronomine modo predicto: ſed p verbum paſſiuum quarte coniugationis. vt הִתְחַזַּקְתָּ ideſt confortatus es. vel confortaſti te. Itaqꝫ quod de preterito dictum eſt: idem & de futuro indicatiui & de imperatiuo dicendum eſt. Quamobrem in futuro non ponuntur niſi octo differētie prime perſone ſingularis quod eſt. אֶפְקוֹד ideſt viſitabo: quia per varietates ſeu terminationes illius perſone poſſunt formari varietates ſecunde vtriuſqꝫ numeri.

אֶפְקָדְךָ Viſitabo te.m. אֶפְקְדֵךְ viſitabo te.F. אֶפְקְדוֹ vel אֶפְקְדֵהוּ ſiue אֶפְקְדֶנּוּ.l. אֶפְקְדֶנְהוּ viſitabo illū אֶפְקְדֶהָ l' אֶפְקְדֶנָּה viſitabo illam. Plurali. אֶפְקָדְכֶם Viſitabo vos.m. אֶפְקָדְכֶן Viſitabo vos.f. אֶפְקְדֵם vel אֶפְקְדֵמוֹ viſitabo illos. אֶפְקְדֵן viſitabo illas.

In fine vero clauſule variatio prima ſecūde pſone ſingularis bet litterā ſubſtantialem vltimā ſubſcriptam cum cegol: accentu in eadem. hoc modo. אֶפְקְדֶךָּ. Illud quoqꝫ hoc in loco eſt animaduertendum: quod nun tertiarum perſonarum ſiue ſit maſculini ſiue feminini generis ſemper ſcribitur cum dagues: vt ſupradictum eſt: & ſine dagues in primis perſonis. vt תִּפְקְדֵנוּ ideſt viſitabis nos.

De imperatiui varietatibus.

IMperatiui modi ſecunda perſona vtriuſqꝫ numeri & generis ſex habet variationes hoc modo. פְּקוֹד ideſt viſita. qui eſt imperatiuus ſecunde perſone generis maſculini ſingularis. qui uariatur ſic.

פָּקְדֵנִי Viſita me.m.&.f. פָּקְדֵהוּ uel פָּקְדוֹ Viſita illum פָּקְדָהּ Viſita illam. Plurali. פָּקְדֵנוּ Viſita nos.m.&.f. פָּקְדֵם uel פָּקְדֵמוֹ Viſita illos פָּקְדֵן Viſita illas. Et notandum quod uariatiōes imperatiui exeunt ad proportionem particule huius פְּעַל: cuius littera ſubſtantialis prima ſcribitur in compoſitione cum hateph camez qui profertur quaſi holem. Sed imperatiui qui inflectuntur ad proportionem huius particule פְּעַל littera ſubſtantialis illorum prima ſcribitur cum ſeba. vt. 1. Reg. 16. קוּם מְשָׁחֵהוּ ideſt ſurge & vnge illum. Imperatiuus quoqꝫ ſecunde perſone feminini ſingularis variationes habet ſex hoc modo. פִּקְדִינִי visita me.m.&.f. פִּקְדִיהוּ viſita illū פִּקְדִיהָ viſita illā. Plurali. פִּקְדִינוּ viſita nos.m.&.f. פִּקְדִים viſita illos פִּקְדִין viſita illas. Imperatiui eiuſdem ſecunda pſona maſculini pluralis que eſt פִּקְדוּ ideſt viſitate. ſex habet variatiōes ſic פִּקְדוּנִי viſitate me.m.&.f. פִּקְדוּהוּ viſitate illum פִּקְדוּהָ viſitate illam. Plurali. פִּקְדוּנוּ viſitate nos.m.&.f. פִּקְדוּם viſitate illos פִּקְדוּן viſitate illas. Secunda vero perſona īperatiui feminini pluralis que eſt. פְּקוֹדְנָה eaſdem habet diuerſitates.

De infinitiui varietatibus.

INfinitiuus vocis actiue vt פְּקֹד vel פָּקֹד ideſt viſitare decem habet differentias. quarum ſex ſunt eedem cū imperatiuo ſecunde perſone maſculini ſingularis: de quibus eſt dictum ſuperius. in quibus camez ſiue ſeba littere ſubſtantialis prime vertitur in hateph camez. Differentie vero q̄ adduntur in infinitiuo ſunt ſecunde perſone ſingularis & pluralis. & vna item perſone ſingularis: que differt ab ea que ē imperatiui. vt פָּקְדִי Viſitare me.m.&.f. פָּקְדְךָ vel פְּקַדְךָ viſitare te m. פָּקְדֵךְ Viſitare te.f. Plurali. פָּקְדְכֶם vel פְּקֶדְכֶם viſitare vos.m. פָּקְדְכֶן Viſitare vos. F. Et nonnūquam hateph camez littere ſubſtātialis prime vertitur in ſurec. vt Leui. 23. וּבְקֻצְרְכֶם. & in metere veſtrum: ideſt quando meſſueritis. Verba tamē vocis paſſiue non habent ſupra memoratas differentias vocis actiue: quia non poſſunt componi cum pronominibus: poſſūt tamen componi participia vocis paſſiue. cuiuſmodi ſunt hec. פָּקוּד Viſitatus פְּקוּדָה Viſitata פְּקוּדִים Viſitati פְּקוּדוֹת Viſitate. Que quidem participia componuntur cum pronominibus: habentqꝫ decem differentias ſicut & nomina cum pronominibus: de quibus eſt dictum in ſuperioribus: veniuntqꝫ cum eiſdē litteris quibus denotatur numerus. genus. & perſona. hoc modo. Participium paſſiue maſculini ſingularis. פָּקוּד Viſitatus. פְּקוּדִי Viſitatus meus.m.&.f. פְּקוּדְךָ Viſitatus tuus. m. פְּקוּדֵךְ Viſitatus tuus.F. פְּקוּדוֹ viſitatus ſuus.m. פְּקוּדָהּ viſitat⁹ ſuus.f. Plurali. פְּקוּדֵנוּ Viſitatus noſter.m.&.f. פְּקוּדְכֶם viſitatus veſter.m. פְּקוּדְכֶן viſitatus veſter.f. פְּקוּדָם viſitatus eorum. פְּקוּדָן viſitat⁹ earum. Participium vocis paſſiue feminini ſingularis cuiuſmodi eſt. פְּקוּדָה vertit he vltimam in tau: ſicut eſt dictum cum de compoſitione nominum cum pronominibus dicebatur. in hunc modum ſequentem. פְּקוּדָתִי viſitata mea. m.&.f. פְּקוּדָתְךָ viſitata tua.m. פְּקוּדָתֵךְ viſitata tua.f. פְּקוּדָתוֹ viſitata ei⁹ m. פְּקוּדָתָהּ viſitata eius.f. Plurali. פְּקוּדָתֵנוּ viſitata noſtra. m.&.f. פְּקוּדַתְכֶם viſitata ueſtra.m. פְּקוּדַתְכֶן viſitata ueſtra.f. פְּקוּדָתָם viſitata eorū.m. פְּקוּדָתָן uiſitata earum.f. פְּקוּדִים qui viſitantur פְּקוּדַי uiſitati mei. m.&.f. פְּקוּדֶיךָ uiſitati tui.m. פְּקוּדַיִךְ uiſitati tui.f. פְּקוּדָיו uiſitati ei⁹. m. פְּקוּדֶיהָ uiſitati ei⁹.f. Plurale ratione pronominis. פְּקוּדֵינוּ uiſitati noſtri.m.&.f. פְּקוּדֵיכֶם uiſitati ueſtri.m. פְּקוּדֵיכֶן uiſitati ueſtri.f. פְּקוּדֵיהֶם uiſitati eorum פְּקוּדֵיהֶן uiſitati earum. Participium paſſiuum feminini pluralis. פְּקוּדוֹת uiſitate פְּקוּדוֹתַי uiſitate mee.m.&.f. פְּקוּדוֹתֶיךָ uiſitate tue.m. פְּקוּדוֹתַיִךְ uiſitate tue.f. פְּקוּדוֹתָיו uiſitate eius.m. פְּקוּדוֹתֶיהָ uiſitate eius.f. Plurale ratione pronominis. פְּקוּדוֹתֵינוּ uiſitate noſtre.m.&.f. פְּקוּדוֹתֵיכֶם uiſitate ueſtre.m. פְּקוּדוֹתֵיכֶן uiſitate ueſtre.f. פְּקוּדוֹתֵיהֶם uiſitate eorum פְּקוּדוֹתֵיהֶן uiſitate earum. Et in hunc modum prime coniugationis actiue uocis inflectuntur aliarum coniugationū uerba tam perfecta quam imperfecta. regularia & irregularia. & in his uarietatibus ſupra memoratis quemadmodum dictum eſt in preterito prime coniugationis camez littere ſubſtantialis prime uertitur in ſeba ut פָּקַד ideſt uiſitauit פְּקָדַנִי ideſt uiſitauit me. Sed in ſecunda & tertia coniugatione apex littere ſubſtantialis prime non mutatur. Nam in ſecunda coniugatione hiric littere ſubſtantialis prime manet in declinatione hoc modo פִּקֵּד ideſt uiſitauit. פִּקְּדוֹ ideſt uiſitauit illū. In tertia quoqꝫ coniugatione non mutatur hiric qui ſubiicitur he littere addite hoc modo. הִפְקִיד ideſt fecit uiſitare הִפְקִידוֹ ideſt fecit uiſitare illum. Aliquando tamen hiric uertitur in cegol. ut. 1. Reg. 25. לֹא הֶכְלַמְנוּם ideſt nunquam confundere eos fecimus. Atqꝫ ad hunc modum explicita eſt uerborum inflexio p uoces. modos. tempora. numeros & perſonas tam ſimplicium quam cōpoſitorum. regularium & irregularium. Reliquum eſt ut de ptibus orationis que dicuntur ſyncategorematice differamus.

De dictionibus conſignificatiuis.

© Biblioteca Nacional de España

QVemadmodū iam ſupra dictū eſt octo ſunt partes ora-
tionis: quarum duo ſunt gn̄a: qm̄ altere principaliter
& per ſe ſignāt: quare poſſunt appellari ſignificatiue
poſſuntq; inflecti: puta nomē & pronomen per caſus: verbum
per modos & tempora: participium per vtraq;. Altere ſunt p-
tes orationis: que non ſignificant per ſe: ſed cum partibus qui
bus iunguntur: atq; idcirco dicte ſunt conſignificatiue: neq; de
clinantur. Cuiuſmodi eſt prepoſitio: que preponitur nomini
& pronomini. Aduerbiū quod additur verbo ad determinan
dā in illo qualitatē actiōis. vt bene legit. male legit: vnde a grā
maticis adiectiuum verbi dicitur. Aliquādo etiam determinat
nomen & participium. vt eſt valde bonus. valde doctus. Inter-
iectionem greci non faciunt partem orationis per ſe: annume
rant tm̄ illam aduerbio. latini ab aduerbio illam diſtingūt. Cō-
iunctio eſt que dictiōes eiuſdē gn̄is cōiungit. vt deus & domi-
nus. creat & ſuſtentat me & te. iuſte & miſericorditer. Ecce quo
modo .&. particula coniunxit duo noīa. duo verba. duo prono
mina. duo aduerbia. Sed aduertendum quod harū partiū inde
clinabiliū duo ſunt gn̄a. quedā nāq; ſunt que nūquā reperiun
tur niſi in cōpoſitione: quedā que reperiuntur etiam ſeparate.
Que non reperiuntur niſi in cōpoſitione: plerūq; ſunt p̄poſi
tiones & cōiūctiones. ſic em̄ cōponuntur ſiue adherent ptibus
quibus p̄ponuntur aut quas cōiungūt: vt efficiātur cū illis vnū
corpus. vnde & apud grecos & latinos nō hn̄t accentū p ſe: ſed
accentū particule inſequētis. Cōponuntur itaq; particule hu-
iuſmodi cū noīe aut cū verbo atq; etiā cū aliis partibus oratio
nis. & cōſtant ex vna tm̄ littera ex accidētalibus prepoſita aut
poſtpoſita dictioni cui adherent. ex quo datur intelligi quod ſe
parata nihil ſignificat: quia in hebreo ſermone nulla dictio ſi-
gnificatiua ſcribitur niſi aut duabus aut pluribus litteris. Et an
tequam de predictis particulis diſſeramus eſt aduertendum id
quod ſupra dictū eſt quod ex duabus & viginti litteris que ſūt
in vſu apud hebreos: vndecim vocantur ſubſtantiales: quia ſūt
de ſubſtātia dictionis in qua veniunt: & per quas oſtenditur il
lius dictionis ſignificatio: neq; ad alios vſus deſeruiunt. & ſūt
he. צֶדֶק גֶּזַע סֵפֶר טַח. Sunt alie vndecim accidentales he que ſe
quuntur. בּוֹ מְשֻׁלִי אֶתְכְּנֶה que nihilominus aliquando poſſunt
eſſe ſubſtantiales: quemadmodum ſuperiores. He dicuntur ac
cidentales quia adduntur in principio aut in fine dictionū ad
deſignandos in nomine aut pronomine caſus. aut in verbo vo
ces modos tpa numeros & perſonas. & ex his accidentalibus
litteris quedam ponuntur loco articulorum ſiue prepoſitionū
& quedā ponūtur tantū ornatus cauſa. Que vero ponuntur p̄-
poſitionum ſiue articulorū loco ſunt he. quattuor. בְּהלם qua-
rum quelibet deſeruit ſuo caſui. beth namq; ponitur pro in p̄
poſitione. & iungitur pronomini ſic. בִּי in me. m. & f. בְּךָ in
te. m. בָּךְ In te. f. בּוֹ in illo בָּהּ in illa. Plurali. בָּנוּ in nobis.
m. & f. בָּכֶם in vobis. m. בָּכֶן in vobis. f. בָּם vel בָּהֶם in illis. m. בָּהֶן
vel בָּהֵנָּה in illis. F. Quomodo beth quoq; noībus p̄ponatur
ſuo in loco dictum eſt in declinatione nominum. He littera
vt in ſuperioribus ſepe repetitum eſt ponitur ad deſignandos
caſus loco articuli. Animaduertendum eſt preterea quod he ad
dita in principio nominis ſubiecto patha vel camez tres habet
vſus. primum interrogandi. vt Exo. 2. הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָךְ idest
ſi ibo & vocabo tibi. vocatur autem hebraice הֵא הַשְּׁאֵלָה. i. he
interrogationis. alterū cū venit per admirationis modum. vt
Gen̄. 18. הֲשֹׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט. i. nunquid iudex oīs
terre non faciet iudicium. & vocatur hebraice הֵא הַתְּמִיָּה. idest
he admirationis. Tertiū relationis. vt Gen̄. 46. כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית
יַעֲקֹב הַבָּאָה. i. oīs anima de domo iacob: que venit. Et quando
he venit aliquo ex his tribus modis immo alio quouis modo
cū cegol: dictio cui iungitur incipit a camez ſiue patha. vt Nu-
meri. 11. הֶאָנֹכִי הָרִיתִי. i. ſi ego concepi. Caph vero quando p̄
ponitur noībus aut verbis aut participiis deſignat cū prepoſi
tionem: aut ſicut ſiue quemadmodū coniunctiones. vt כְּ כַּ כָּ
Sin vero quando preponitur nomini aut verbo aut participio
deſignat relationem: ſicut dictum eſt in ſuo loco vbi de relati-
uis agebatur. Sed in quos vſus he accidentales littere adhiberi
ſoleant: copioſius in vocabulario ſub vnaquaq; littera per ſe a
getur. Littere vero que ponuntur in fine noīm ad deſignādū
pronomina cū quibus cōponūtur: iam in ſuo loco poſite ſunt.
Sex vero littere que ſequuntur: יִתְמָהו qn̄ ponūtur in fine ver-
bi cuiuſcumque cōiugationis: veniunt ad deſignandū pſonas
aut genus. Quod ſi preponantur he quattuor littere אֵיתָן deſi
gnatur futurū indicatiui: vt dictum eſt ſuperius. Littere vero q̄
veniunt in dictione ornatus cauſa ſiue ad deſignandum nomē
verbale in hac dictione comprehenduntur הֶאֱמַנְתִּי. Quattuor
preterea littere que ſequuntur אֶלְבָּשׁ qn̄ ponūtur in pricipio
dictionū poſſunt eſſe accidentales vel ſubſtantiales: ſed in fine
dictionum ſp ſunt ſubſtantiales. Septem vero littere que ſequū
tur: poſſunt eſſe accidētales ſiue ponantur in principio ſiue in
fine. תְּכֵן הַיּוֹם

De conſignificatiuis ſeparatis. & primo de prepoſitione.

PArtes vero oratiōis que reperiuntur ſeparate: neq; cō-
ponuntur cū noībus neq; cū verbis ſunt in duplici dif
ferentia: qm̄ alie variātur cū cōponuntur cū pnomine
alie tm̄ immutabiles ſunt. Igitur prepōnes ſic diſponūtur. בְּמוֹ
in. אֶל ad. in. אֵצֶל prope. iuxta. circa. ſecus. אֶת cū. ad. אַחַר poſt
poſtea. בַּעֲבוּר propter. per. ob. לְבַעֲבוּר propterea. חוּץ foris. ex
tra. preter. לְפִי ſecūdum. לִפְנֵי corā. ante. לְבַד ſolū. tm̄. ſcorſū.
preter. מִלְּבַד preter quam. excepto. נֶגֶד cōtra. e regione. נֹכַח co
ram. contra. סָבִיב circum. in circuitu. עֵבֶר trans. עַל ſuper. iuxta
propter. contra. עִם cum. עַד donec. vſq;. בְּעַד per. pro. קָרוֹב ppe
רָחוֹק longe. תּוֹךְ inter. בְּתוֹךְ intra. תַּחַת ſub. ſubter. He prepo
ſitiones variantur in fine ad deſignandum perſonas & nume-
ros pronominū cū quibus componuntur. quarū alique in pri
ma perſona ſingulari non deſinunt in i ſicut in pronomine
ſed in ai. & ſunt he. אֶל אַחַר לִפְנֵי עַד עַל תַּחַת Nā in prima perſo
na veniunt ad hunc modū. אֵלַי idest ad me. לְפָנַי corā me. עָדַי
vſq; ad me. אַחֲרַי poſt me. עָלַי ſuper me. תַּחְתַּי ſub me. In ſecun
dis & tertiis perſonis vtriuſq; numeri terminationes prono-
minum ſunt he q̄ ſequūtur. אֵלֶיךָ: אֵלַיִךְ ad te. m. f. לְפָנֶיךָ: לְפָנַיִךְ
coram te. m. f. עָלֶיךָ: עָלַיִךְ ſuper te. m. f. Et ſic de reliquis. &
omnes dictiones ſuperius dicte variantur. preter quam que ſe
quuntur. לְפִי ſecundum. חוּץ extra. preter. foris. מִלְמַעְלָה deſup
מַעְלָה ſupra. עֵבֶר trās. מַטָּה idest infra. que iungūtur pnomini
bus poſtpoſita hac dictione מִן. hoc modo חוּץ מִמֶּנִּי idest pre-
ter me. חוּץ מִמְּךָ preter te. & ad hunc modum cum aliis prono-
minibus. Dictiones indeclinabiles que non cōponūtur nec
variantur ſunt aduerbia & coniunctiones cum interiectioni-
bus.

De aduerbio.

Inter aduerbii accidentia eſt ſignificatio. Sunt itaq; aduerbio-
rum ſignificationes complures. Temporis. אָז tunc. עַתָּה nūc
מָחָר cras. אֶתְמוֹל heri. תְּמוֹל idem. שִׁלְשׁוֹם triduo תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם. i.
nudiuſtertius. אֶמֶשׁ heri. עֶרֶב veſperi. בֹּקֶר mane. כְּבָר iā. Loci.
שָׁם Ibi ſiue illic. שָׁמָּה ibi ſiue illic. מִשָּׁם illinc פֹּה hic. מִפֹּה hinc.
מִזֶּה iſthinc. מִתַּחַת inferius. מִמַּעַל ſuperius. בְּכָל מָקוֹם vbiq;.
Interrogandi. אַיֵּה vbi. hoc aduerbium אַיֵּה variatur qn̄ cō
ponitur cum pronomine. אֵי vbi. מֵאַיִן vnde אֵי מִזֶּה vnde. לְאַיִן
quo vel qua. אֵיךְ quomodo. אֵיכָה quomodo. מָה quid. מָתַי quā
do. אָנָה vbi. quo. אֵיפֹה vbi. לָמָּה quare. Negandi. בִּלְתִּי ex
cepto. niſi. זוּלָתִי niſi. preter. בִּלְעֲדֵי niſi. preter. & hec tria aduer
bia variantur: que vero ſequuntur non variantur. אַיִן nō. ne
אֵין non. לֹא non. בַּל ne. non. בְּלִי abſq;. ne. אֶפֶס ſed. לוּלֵי niſi.

© Biblioteca Nacional de España

Affirmandi. כֵּן ita.vtiqꝫ.כֵּן הוּא ita eſt.כֹּה ſic כָּכָה ſic. כְּמוֹ ſicut tanquam. Demonſtrandi. הֵן ecce.en. הִנֵּה ecce.quod aduerbium cum in he deſinat variatur. Rogandi ſiue optandi. נָא אָנָּא אַחֲלַי vtinam.לוּ vtinam.הַאִם idem.מִי יִתֵּן quis dabit obſecro.בִּי אֲדֹנִי obſecro domine mi. Qualitatis. vt. טוֹב bene.יָשָׁר recte.רַע male.רַע רַע peſſime.אֱמֶת vere.נָכוֹן certe. Quantitatis.vt כַּמָּה quantū.רַב multum.מְעַט parum. minus. זְעֵיר parum.מִזְעָר parum. Dubitandi. פֶּן ne forte.אוּלַי forte.forſitan. Congregandi. יַחְדָּיו pariter.ſimul.יַחַד idem כְּאֶחָד idem. Diuidendi. בֵּין inter. quod aduerbium variatur.Iungendi.גַּם etiam.quoqʒ.אַף etiam.quanto magis.quod aduerbium non variatur.Iurandi.vt חֵי נַפְשִׁי per vitam anime mee. חֵי נַפְשְׁךָ per vitam anime tue. Diminuendi.vt מְעַט paulatim.pauliſper.לְאַט paulatim. Augendi.vt מְאֹד multū valde.יוֹתֵר magis.מְאֹד מְאֹד nimis.

De interiectione.

Interiectio quam a grecis diximus vocari aduerbii certam ſignificationē.has habet particulas.הֶאָח euge.הֶאָח vah.אֲבוֹי ve. אֲהָהּ heu.אַלְלַי ve.הוֹהּ ve.אִי ve.אוֹי ve.הוֹי ve. & hec vltima interiectio aliquando eſt aduerbium vocandi ſicut o apud latinos.

De coniunctione.

Coniunctionum quoqʒ ſicut & aduerbiorum diuerſe ſunt ſignificationes:ſed frequentior eſt copulatiua que imprimis eſt que per vau ſcribitur: componiturqʒ cū dictione quam coniungit.vt וַיְדַבֵּר ideſt & locutus eſt:& poteſt venire cum quocumqʒ alio apice preter quam cum holem. Quod ſi componatur cum dictiōe incipienti a littera ſubiecto ſeba tunc vau ſcribitur cum ſurec.ſicut וּמְעַט ideſt.& parū.atqʒ vt ſupra dictum eſt vau nunquam venit niſi in compoſitione. Aliquando hec coniunctio reperitur pro diſiunctiua vel:ſiue: aut.vt Exo.21.וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ ideſt qui percuſſerit patrem & matrem:quo in loco manifeſtum eſt & poni pro vel. Aliquando hec coniunctio ponitur pro cum ſiue quando. Nonnūquā eſt ad faciendam comparationem:que varietates non poſſunt dignoſci niſi ex contextu orationis.Sunt alie coniunctiones q̄ reperiuntur ſeparate ſicut que ſequuntur כִּי quia.quod. quoniam. אֲשֶׁר quod. כַּאֲשֶׁר ſicut.quatenus.כֵּן quidē.vtiqꝫ.וְכֵן & quidem.לָכֵן propterea.אוֹ aut.vel.ſeu.אַךְ ſed. tamen.אֲבָל ſed.רַק verumtamen.הֲלֹא nonne.nunquid non. & aduerſatiua אַף כִּי ideſt quamuis.vide etiam de ſignificatione predictarum dictionum indeclinabilium in vocabulario de vnaquaqʒ in ſuo loco per ordinem alphabeti.

De modo inueniendi ſores ideſt radicem ſiue primitiuum cuiuſqʒ dictionis hebraice.

Poſtq̄ʒ in ſuperiori tractatu grammatice hebraice diſeruimus de modo legēdi & de partibus orationis tam declinabilibus q̄ʒ indeclinabilib9. reſtat nūc tractare de modo cognoſcendi radicem ſiue primitiuum vnde alie dictiones deriuatiue habēt originem. vt primitiuo inuento recurratur ad vocabularium hebraicū quod procedit per ordinem alphabeti hebraici:in quo ponuntur primitiua omniū dictionū que in veteri teſtamento continentur: & ſignificationes earum. & in quolibet primitiuo ponuntur etiam dictiones deriuatiue que ab eo procedunt. Et quia in verbo eſt maior difficultas cognoſcendi originem:& vtrum ſit primitiuū an deriuatiuum.quoniam non ſolum ab eo deriuantur alia verba & participia ſed & nomina & alie partes orationis: ideo primo de illius origine agendum erit:deinde de nomine & aliis dictionibus. & ideo circa primitiuū verbi primo eſt aduertendum:ꝙ primitiuum quod apud hebreos dicitur שֹׁרֶשׁ ſores.i.radix cuiuſcunqꝫ verbi vel participii & omnium dictionū que ab eo deriuātur ſunt littere que conſtituunt tertiam perſonā ſingularē prime vel ſecunde coniugationis actiue vocis indicatiui modi tēporis preteriti: vel infinitiuū eiuſdem vocis. Que cōiter ſunt tres littere & nonnūq̄ʒ quattuor vel quinqꝫ:ſed hoc rariſſime. exēpli grā. ex פָּקַד.i. viſitauit deriuātur oīa verba quattuor coniugationū que continent predictas tres litteras: & etiā omnia nomina & alie partes orationis que a predicto verbo deriuātur.ſicut apud latinos Amo eſt primitiuū ceterarum perſonarū & modorum & temporū & omniū aliarū dictionum que ab eo deriuantur Et ſunt alie dictiones que a verbis non deriuātur: quarum primitiua aliquando cōtinēt plus vel minus q̄ʒ tres littere. Et quia apud hebreos multe littere preponuntur vel poſtponuntur ipſis primitiuis in compoſitione: ideo oportet dare aliquas regulas : vt ſciamus aliquo modo diſtinguere que littere ſunt de ſubſtantia dictionis:& que littere non ſunt de eius ſubſtantia. Circa quod ſciendū ꝙ ex viginti duabus litteris alphabeti hebraici vndecim ſunt ſemper ſubſtantiales:que in quacunqꝫ dictione venerint:ſunt de ſubſtantia illius dictionis:& conſtituunt ſignificatū & primitiuū eiuſdem dictionis:& reiici nō poſſunt.ſunt enim que ſequūtur ג ד ז ח ט ס ע פ צ ק ר Que his quattuor dictionibus conprehēduntur טַח סֶפֶר גְּזַע צֶדֶק. Ex quibus litteris due ſunt duplices.ſ.פּ.pe.&.צ.ſadic.alie vero vndecim que ſequūtur pñt eſſe accidētales.ſ. א ב ה ו י כ ל מ נ ש ת ex quibus tres ſunt duplices.ſ.caph.mem.nun.& comprehenduntur predicte vndecim littere his tribus dictionibus.אֶתְכְּנָה. מֹשֶׁה לֵיבוֹ. he enim vndecim littere vel quelibet earum poſſunt eſſe ſubſtantiales ſicut alie vndecim ſupradicte:& poſſunt eſſe accidentales ad denotandum numerum vel perſonam aut caſum vel cōiugationē .modos. tempora . prepoſitionem vel articulum aut pronomina affixa de quibus in grammatica dictū eſt. Et aliquando adduntur maiori ex parte nominibus cauſa ornatus:& alique earum ponuntur aliquādo loco vocalium. Que enim ponūtur in fine verborum ad denotandum numerum vel perſonam aut genus:ſunt ſex que ſequuntur.ה ו י מ נ ת. Que hac dictione comprehendūtur יִתְהַמּוֹן.Que vero preponuntur ad denotandum coniugationem vel vocem paſſiuam hac dictione comprehenduntur. הִנֵּה. Que autem preponuntur in futuro ſunt quattuor :que hac dictione comprehenduntur.אֵיתָן.Que ponūtur in fine nominum aut verborum ad denotanda pronomina que cum eis componuntur: ſunt que ſequuntur. ה ו י כ ך ם נ ן.Que in compoſitione ponuntur pro coniunctione vel articulis aut relatiuis vel prepoſitionibus ſunt ſeptem : que his duabus dictionibus continentur. וְהַשְּׁ כֶל בַּם.Nam littera vau quando venit in principio dictionis:non eſt de ſubſtantia eiuſdem dictionis : ſed ponitur pro coniunctione.vt infra dicetur: & etiam in fine dictionis vau vel iod non poſſunt eſſe ſubſtantiales niſi in paucis admodum locis. Et iſta littera .ה. he.ponitur aliquando in principio dictionis loco articuli: ſicut in noſtro vulgari dicitur. el. la. los. las. Et aliquando ponitur interrogatiue vel admiratiue: vt ſupra in grammatica dictum eſt.
Et iſta littera. שׁ. Sin. ponitur aliquando pro hoc

© Biblioteca Nacional de España

relatiuo qui.que.quod.omnis generis & vtriuſq; numeri. Et
iſta littera.ב.beth ponitur pro prepoſitione in.ל. lamed vero
articulus eſt datiui caſus vel genitiui:ponitur etiam aliqñ pro
ad. Et iſta littera.מ.mem ponitur loco prepoſitionis.a. vel ab
de.ex. Littere vero que ponũtur aliqñ loco vocaliũ:ſunt qt
tuor.ſ.אהוי. Et eſt notãdum quod iſte quattuor littere אבלש
Quando ponuntur in fine vel in medio dictionis ſemper ſũt
ſubſtantiales:alie vero ſeptem que his duabus dictionibus cõ-
prehenduntur תִּכֵּן הַיּוֹם poſſunt eſſe accidentales: ſiue ponan
tur in principio ſiue in fine dictionis. Littere vero que ad-
duntur aliqñ dictiõibus cauſa ornatus:ſunt ſex:que hac dictio-
ne comprehenduntur.ſ.הָאֶמַּנְתִּי Sunt preterea aliqua verba
que in proceſſu coniugationis aliquando amittunt unam litte
ram ex tribus ſubſtantialibus:aut duas.& hoc quattuor modis
Primo quando amittunt primam litteram ſubſtantialem:ſecũ
do quando amittunt mediam.tertio qñ amittunt vltimã.quar
to quando amittunt primam &vltimam. Verba uero que amit
tunt primam litteram ſubſtantialem:ſunt illa quorum prima
littera ſubſtantialis eſt una ex his tribus.ſ. ילנ ut יָדַע.i.ſciuit
לָקַח.i.accepit.נָגַשׁ.i.acceſſit. Et iſta littera.ל.lamed tantũmõ
amittitur in predicto verbo לָקַח lacach.ſ.in futuro & in impe
ratiuo & infinitiuo:vt ſupra dictum eſt. Que vero amittunt
litteram mediam:ſunt illa quorum littera ſubſtantialis media
eſt uau uel iod. ut שׁוּב ideſt reuertere בִּין ideſt intelligere: quo
rum uerborum infinitiuus continet tres litteras ſubſtantiales.
Que uero amittunt ultimam:ſunt illa que deſinunt in. ה .ut
גָּלָה.i.reuelauit.uel illa quorum littera ultima duplicatur. ut
רָבַב.i.multiplicauit:quoniam tunc vna ex illis amittitur in di
ſcurſu coniugationis. Que vero amittunt primam & vltimã:
ſunt illa quorum littera ſubſtantialis prima eſt.נ. & vltima eſt.
ה.vel.נ.ut נָטָה.i.tetendit נָתַן.i.dedit. Et ut ea que ſupra di
cta ſunt manifeſta fiant:ponamus exemplum in aliquibus uer
bis & nominibus:ut poſſimus diſcernere que littere ſunt ſub
ſtantiales ex eorum primitiuo:& que ſunt accidentales. & que
deficiunt. Eſto exempli gratia hoc uerbum וְהִלְבִּישׁוּהוּ quod in
hebreo eſt vnum verbum compoſitum:& ſignificat:& fecerũt
indui eum. In quo prima littera que eſt uau ponitur pro con-
iunctione. Et ſecunda littera que eſt he & quinta que eſt iod de
notant uerbũ eſſe tertie coniugationis. Septima littera que eſt
vau denotat tertiam perſonã pluralem. octaua & nona littera
que ſunt he & uau:denotant pronomen ſingulare tertie perſo
ne.ſ.eum uel illum:quod cõponitur cũ predicto uerbo. rema-
nent igitur tres lrẽ.ſ.לבש que in tertia pſona ſingulari indica
tiui prime coniugationis faciunt לָבַשׁ.i.induit. qđ eſt primiti
uum ſupradicti uerbi. Ponamus iterum exemplũ in uerbis
defectiuis.& eſto exempli gratia hoc uerbum יִתְּנֵנִי.i.dabit me
in quo iod prima deſignat tertiam perſonam futuri: & nun &
iod vltime conſtituunt pronomen prime perſone.ſ.me:quod
componitur cum predicto verbo. remanent itaq; due littere.ſ.
ת. &.נ.& quia predictum verbum eſt nature verborum defecti
uorum:que in proceſſu coniugationis amittunt nun litteram
ſubſtantialem primam: ideo addendo nun predictis duabus
litteris in principio fit נָתַן.i.dedit:quod eſt primitiuum ſupra
dicti verbi Ponamus exẽplum in vno nomine.ſ.תַּרְבּוּת.i.
incrementum vel multiplicatio:in quo tau prima eſt ex litteris
הָאֶמַּנְתִּי.que aliquãdo addũtur in principio nominis:vt ſupra
dictum eſt.tau vltima denotat genus femininum.vau vero po
nitur loco.u.vocalis.remanent ergo due littere.ſ.ב ר: cuius
primitiuum eſt רָבָה ſiue רָבַב.i.multiplicauit. quia vt dictũ eſt
ה.finalis primitiui & littera que duplicatur: aliquando amitti
tur in deriuatiuis. Ponatur iterum exemplum in alio uomi
ne.ſ.בְּמִשְׁמַרְתֶּךָ.i.in cuſtodia tua. cuius primitiuum eſt שָׁמַר.i.
cuſtodiuit. quia littera prima que eſt beth ponitur pro prepoſi
tione in:& littera mẽ que ſequitur eſt de litteris que adduntur
in principio nominis:vt ſupra dictum eſt. tau vero denotat ge
nus femininũ:chaph vltima deſignat hoc pronomen tua: qđ
componitur cum predicto nomine. Et hec hactenus dicta ſint
de primitiuis verborum. circa cognitionẽ vero primitiuorũ
nominis & aliarum dictionũ indeclinabilium que a verbis nõ
deriuantur eſt aduertendum ꝙ in primis ſunt reiiciende om-
nes littere accidentales:que denotant numerum:articulum:ſi
ue prepoſitionem:& litteras que addi conſueuerũt ornatus cau
ſa. vel que deſignant pronomina que cum illis componuntur:
quemadmodum de nominibus verbalibus ſupradictũ eſt. qui
bus reiectis littereque remanent ſubſtantiales ſunt:vt exempli
gratia לַאֲבוֹתֵינוּ.i.patribus noſtris. tolle lamed datiui. vau &
tau & iod deſignãtes pluralem.& nun & vau deſignantes pro-
nomen poſſeſſiuũ prime perſone pluralis:relique ſunt aleph
& beth hoc eſt ab אָב. vt in prima dictione vocabularii.
Et quia ad inueniendũ primitiuum cuiuſcũq; dictionis deri-
uatiue oportet habere noticiam grammatice hebraice: in qua
plenius ea que predicta ſunt continentur: quod non omnibus
contingit:cum etiã apud ipſos hebreos vſu magis quã arte di-
ſcant bibliam hebraicam:& vix inueniatur in eis vir doctus in
ſua grammatica:ideo in biblia quã imprimendam curauimus
ãnotabuntur in margine primitiua dictionũ quarum inuentio
non eſſet facilis omnibus Veruntamen in aliquibus dictio-
nibus non erit opus adnotare primitiua in margine:videlicet
in illis que continent litteras primitiui nec plus nec min⁹:quã
uis in ſignificato vel in apicibus ſit aliqua differẽtia. vt דֶּבֶר.i.
mors vel peſtis: cuius primitiuum eſt דִּבֵּר.i.locutus eſt.et פֹּקֵד
.i.viſitans cuius primitiuum eſt פָּקַד.i.viſitauit. Item ſi in
principio dictionis ſunt littere primitiui: quãuis poſtea habe
at alias lrãs accidẽtales:nõ ponetur eius primitiuũ in margine
vt אִמְרָתִי.i.verbum meũ: cuius primitiuum eſt אָמַר.i.dixit.
Item ſi dictio incipit a littera vau & poſt illam immediate conti
net litteras primitiui: tunc non notabitur primitiuum:quia
vt ſupra dictum eſt littera vau in principio dictionis ſemper
ponitur pro coniunctione: & nunquã eſt de litteris primitiui
exceptis duobus locis tãtum: & aliquib⁹ nominibus propriis
vt patet in vocabulario. Item ſi poſt aliquam iſtarum quinq;
litterarum ב ה כ ל מ que ponũtur in principio dictionis
pro articulis vel prepoſitionibus ſi immediate ſequuntur litte
re primitiui:non ponitur primitiuum in margine. Et quia
predicte quinq; littere aliquãdo ſunt de ſubſtantia dictionis ſi-
ue de eius primitiuo: ideo quando ſunt accidentales & ponun
tur pro articulis vel prepoſitionibus: notantur quodam apice
deſuper impoſito hoc modo מׄ לׄ כׄ הׄ בׄ Et quia in trãſlatio
ne chaldaica quam etiam fecimus imprimi iſte quattuor litte-
re א ה ו י frequentius ponuntur loco vocalium quam in he-
breo:ideo ſi his demptis dictio continet litteras primitiui:non
erit opus ſignare primitiuum in margine. Item quia in predi-
cta lingua caldaica littera daleth eſt articul⁹ genitiui caſus:ideo
quando non eſt de ſubſtantia dictionis: notabitur predicto api
ce hoc modo דׄ & ſi poſt talem litteram ſequantur littere pri-
mitiui:non ponetur in margine.& de his dicta ſufficiant.

Explicit grãmatica hebraica nouiter impſſa in hac pclariſſima cõplutenſi vniuerſitate. De mãdato ac ſumptibus reuerẽdiſſimi in xpo patris & dñi:dñi.F. Franciſci Ximenez de Ciſneros Cardinalis Hiſpanie Archiepi Toletani & hiſpaniarum primatis ac Regnorum caſtelle Archicancellarii. Induſtria & ſolertia honorabilis viri Arnaldi Guilielmi de Brocario artis impreſſorie magiſtri. Anno dñi. M.D.xv. menſis Maii die vltima.

© Biblioteca Nacional de España